CINKARNA

Letno poročilo
2022

CINKARNA

Letno poročilo družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022

KAZALO VSEBINE

POUDARKI IZ POROČILA 8

PISMO UPRAVE 16

POROČILO NADZORNEGA SVETA CINKARNE CELJE, D. D. 20

POROČILO REVIZIJSKE KOMISIJE NADZORNEGA SVETA O DELU V LETU 2022 IN PREVERITVI LETNEGA POROČILA CINKARNE CELJE, D. D., ZA LETO 2021 23

NOTRANJE REVIZIJSKO POROČILO 25

POMEMBNI DOGODKI 26

PREDSTAVITEV DRUŽBE CINKARNA CELJE, D. D. 31

NAŠE DEJAVNOSTI 32

PRISOTNOST NA TRGU 34

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA 35

IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE 36

PREJEMKI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA 37

KODEKS UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB 38

KODEKS ETIČNEGA RAVNANJA IN DELA 39

POLITIKA RAZNOLIKOSTI 39

SPOŠTOVANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC 40

PRAVILNIK O PREPOVEDI SPOLNEGA IN DRUGEGA NADLEGOVANJA TER TRPINČENJA NA DELOVNEM MESTU 40

BOJ PROTI KORUPCIJI IN PODKUPOVANJU 40

SISTEM NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 40

PODATKI O DELOVANJU SKUPŠČINE DRUŽBE S PRISTOJNOSTMI, PRAVICAH DELNIČARJEV IN NJIHOVEM UVELJAVLJANJU 41

PREPOZNAVANJE IN UPRAVLJANJE VPLIVOV 42

IZJAVA O NEFINANČNEM POSLOVANJU 45

POROČILO O OKOLJSKO TRAJNOSTNIH GOSPODARSKIH DEJAVNOSTIH IN NALOŽBAH CINKARNE CELJE, D. D., ZA LETI 2021 IN 2022 47

DELEŽ PRIHODKOV OD PROIZVODOV ALI STORITEV, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO 47

DELEŽ NALOŽB V OSNOVNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO 49

DELEŽ NALOŽB V OBRATNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO 50

STRATEŠKE USMERITVE 53

PLAN ZA LETO 2023 53

IZVEDENE IN NAČRTOVANE NALOŽBE 54

ANALIZA REZULTATOV IN POSLOVANJA 58
PRODAJA 58
POSLOVNI IZID 61
DELNICE – NJIHOVA VREDNOST IN PROMET 62
DIVIDENDE 63
ODHODKI IN STROŠKI 63
SREDSTVA IN VIRI 65
UPRAVLJANJE TVEGANJ IN PRILOŽNOSTI 71
KORPORATIVNA TVEGANJA, KI SMO JIH PREPOZNALI V LETU 2022 76
INTEGRIRAN SISTEM VODENJA 85
NOTRANJE PRESOJE 85
ZUNANJE PRESOJE 86
FINANČNI IN PRAVNI SKRBNI PREGLEDI 87
INFORMACIJSKA VARNOST 87
TRAJNOSTNI RAZVOJ 89
O TRAJNOSTNEM POROČILU 89
PODROČJA PRIORITETNIH TRAJNOSTNIH AKTIVNOSTI DRUŽBE CINKARNA CELJE GLEDE NA TRAJNOSTNE CILJE ZDRUŽENIH NARODOV DO LETA 2030 91
CILJI NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA V LETU 2022 94
KEMIJSKA INDUSTRIJA – KLJUČNA PANOGA ZELENEGA PREHODA 94
TRAJNOSTNI IZZIVI IN PRILOŽNOSTI INDUSTRIJE TITANOVEGA DIOKSIDA 97
BOLJ ZELENA PROIZVODNJA KEMIKALIJ 98
RESPONSIBLE CARE 98
EKOLOŠKI ODTIS TIO_2 IZDELKOV 98
OKOLJSKI ODTIS BARV IN PREMAZOV, KI VSEBUJEJO TIO_2 98
UREDBA REACH 98
VARNOST TITANOVEGA DIOKSIDA ZA ZDRAVJE 99
TRAJNOSTNA UPORABA 99
TITANOV DIOKSID KOT POSPEŠEVALEC PREHODA V ZELENO EKONOMIJO 100
ČLANSTVO V ZDRUŽENJIH 101
ODNOSI Z DELEŽNIKI 102
VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV 102
MATRIKA POMEMBNOSTI 104
ODNOSI Z ZAPOSLENIMI 107
KOLEKTIVNE POGODBE 111
PREJEMKI IN SVOBODA ZDRUŽEVANJA 112
DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE IN DRUGE BONITETE 113
VAROVANJE OSEBNIH PODATKOV 113
IZOBRAŽEVANJE IN RAZVOJ KOMPETENC ZAPOSLENIH 113
APLIKACIJA MOJA CINKARNA 116
INTERNO GLASILO CINKARNAR 116

ODPRTA VRATA DELAVSKEGA DIREKTORJA 116
ANKETA O ZAVZETOSTI IN ZADOVOLJSTVU ZAPOSLENIH 117
VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU 119
POŠKODBE PRI DELU 121
ABSENTIZEM 123
COVID-19 123
OCENA TVEGANJA ZA DELOVNA MESTA 123
VKLJUČEVANJE ZAPOSLENIH 124
PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU 124
CC UM ZA ŠTEVILNE IZBOLJŠAVE 125
ODNOSI Z DOBAVITELJI 127
OCENJEVANJE DOBAVITELJEV 127
ODNOSI S KUPCI 129
IZDELKI Z VISOKO DODANO VREDNOSTJO 129
OZNAČEVANJE 131
ANKETA O ZADOVOLJSTVU KUPCEV 132
ODNOSI Z LOKALNO SKUPNOSTJO 135
SPONZORSTVA IN DONACIJE 135
SODELOVANJE S ŠOLAMI IN FAKULTETAMI 136
DAN ODPRTIH VRAT 137
PROSTOVOLJSTVO MED ZAPOSLENIMI 138
KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO 138
SPREJEMANJE IN REŠEVANJE PRITOŽB JAVNOSTI 139
NAŠ PRISTOP DO OKOLJA 141
POLITIKA ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI, RAVNANJA Z OKOLJEM, VARNOSTJO IN ZDRAVJEM 142
POLITIKA PREPREČEVANJA VEČJIH NESREČ IN ZMANJŠEVANJA NJIHOVIH POSLEDIC 142
OKOLJSKO KOMUNICIRANJE, VPRAŠANJA IN PRITOŽBE 142
CILJI IN UKREPI 143
SKLADNOST IN STANDARDI 143
EKOLOŠKI MONITORING 143
PROGRAM ODGOVORNEGA RAVNANJA 143
SKRBNI OKOLJSKI PREGLED 143
ECOVADIS SUSTAINABILITY RATING 143
OBVLADOVANJE SISTEMA HACCP 144
UPRAVLJANJE S SUROVINAMI 144
RABA SUROVIN 144
EMBALAŽNI MATERIALI 145
RECIKLIRANI VHODNI MATERIALI 146
PONOVNO UPORABLJENI MATERIALI 148
PROIZVODNJA STRANSKIH PRODUKTOV 150

RAVNANJE Z ODPADKI 151
UPRAVLJANJE Z ENERGIJO 155
RABA ENERGIJE 156
VLAGANJE V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE 163
PROJEKT TOPLOTNA BILANCA PROIZVODNJE TITANOVEGA DIOKSIDA 163
INVESTICIJE ZA RAZOGLJIČENJE 164
EMISIJE V ZRAK 165
OGLJIČNI ODTIS PODJETJA 165
OGLJIČNI ODTIS NOSILNEGA PROIZVODA 166
MONITORING EMISIJ V ZRAK 167
PROJEKT ČISTILNA NAPRAVA ZA TALJENJE ŽVEPLA 169
UPRAVLJANJE VODA 171
SKRB ZA VODNE VIRE 172
PROJEKT CELOVITO OBVLADOVANJE VOD 173
RAVNANJE Z ODPADNIMI VODAMI 173
VPLIV ODPADNIH VODA NA NARAVNO OKOLJE 175
BIOTSKA RAZNOVRSTNOST 177
VPLIV NA BIOTSKO RAZNOVRSTNOST 178
PROJEKT ZA OŽIVLJANJE STARE STRUGE 179
RAČUNOVODSKO POROČILO 182
RAČUNOVODSKI IZKAZI 182
ZGOŠČEN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA DRUŽBE 182
IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 31. 12. 184
IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 31. 12. 185
IZKAZ GIBANJA KAPITALA IN UGOTOVITEV BILANČNEGA DOBIČKA 186
IZKAZ DENARNIH TOKOV 188
POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 190
POMEMBNEJŠI POSLOVNI DOGODKI, KI SO NASTOPILI PO KONCU POSLOVNEGA OBDOBJA 246
POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA 247
SKUPŠČINA PODJETJA/STRUKTURA KAPITALA 253
IZJAVA ČLANOV POSLOVODSTVA IN OSEB, ODGOVORNIH ZA SESTAVO LETNEGA POROČILA 254
OSEBE, ODGOVORNE ZA SESTAVO LETNEGA POROČILA 254
KULTURA PODJETJA 255
KAZALNIKI POROČANJA V SKLADU S STANDARDI GRI 256

POUDARKI IZ POROČILA

2022

NAŠE POSLOVANJE TEMELJI NA DOLGOROČNI POSLOVNI STABILNOSTI IN USPEŠNOSTI

43,4 mio EUR
znaša čisti dobiček v letu 2022, kar je dobrih 31 % več od preteklega leta.

227,2 mio EUR
znaša skupna prodaja v letu 2022.

18 %
višja realizacija prodaje v letu 2022.

83 %
predstavlja prodaja na trgu EU v deležu vrednostne prodaje po trgih.

GLAVNINA NAŠE PROIZVODNJE JE PIGMENT TiO_2

64.366 ton
pigmentnega titanovega dioksida smo proizvedli v letu 2022, kar predstavlja 1 % več kot leto pred tem.

80 %
celotne realizacije je proizvodnja in trženje pigmenta TiO_2.

SKRBNO UPRAVLJAMO Z VSEMI PREPOZNANIMI VPLIVI NA OKOLJE

6 %
manj skupnih emisij iz proizvodnje.

24 let
smo del skupine Program odgovornega ravnanja.

38 mest
za spremljanje emisij snovi v zrak na lokaciji v Celju.

11 %
skupne količine vode, ki jo porabimo za proizvodnjo titanovega dioksida, recikliramo ali ponovno uporabimo.

VARNOST IN ZDRAVJE ZAPOSLENIH PRI DELU STA NAŠI PRIORITETI

15 %
več sredstev za ukrepe varnosti in zdravja pri delu od preteklega leta.

0,9 poškodbe
na 100 zaposlenih, kar je za 0,3 poškodbe pri delu na 100 zaposlenih manj kot leto pred tem.

6,9 %
manj poškodb pri delu na 1.000 zaposlenih glede na petletno povprečje v kemijski panogi.

0,7 %
manj poškodb pri delu od povprečja v Sloveniji (podatki NIJZ 2017–2022).

ZAPOSLENIM OMOGOČAMO OSEBNI IN STROKOVNI RAZVOJ

15,85 ur
usposabljanja na zaposlenega.

155
koristnih predlogov zaposlenih za izboljšave poslovnih in tehnoloških procesov.

VLAGAMO V LOKALNO OKOLJE IN SPODBUJAMO USTVARJALNOST

755.726 EUR
za sponzorstva in donacije v letu 2022, kar je 16 % več kot v 2021.

15 let
v okviru natečajev ozaveščamo mlade v regionalnem okolju o pomenu kemije za družbeno in naravno okolje.

95 %
sponzorskih in donatorskih sredstev namenimo športnim klubom in društvom.

DRUŽBENI ODTIS CINKARNE CELJE, D. D. 2022

104.787 EUR TROŠARINE*

430.286 EUR PRISPEVKI URE, SPTE IN OVE

48.490 EUR ČLANARINE

18.835.899 EUR DDV, CARINA, DAJATVE OB UVOZU

12.222.524 EUR DAJATVE OD PREJEMKOV FIZIČNIM OSEBAM

8.789.599 EUR DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

101.373 EUR **OKOLJSKE DAJATVE****

868.320 EUR **NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA (NUSZ), VODNI PRISPEVKI**

773.243 EUR **TAKSE NA PRETOVOR**

755.725 EUR **DONACIJE IN SPONZORSTVA**

42.930.246 EUR **SKUPAJ**

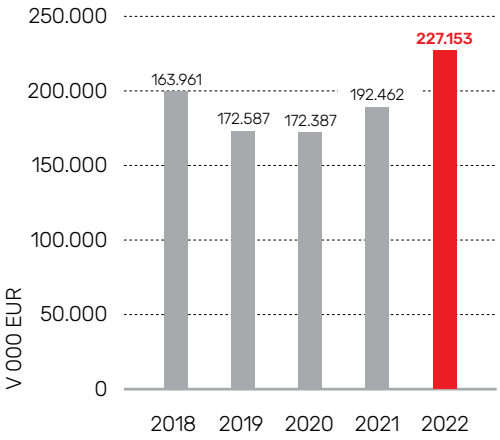
* Podatki za trošarine za ekvivalentno enoto na enoto izdelka (EE) v obdobju 2018–2022 so ocenjeni na osnovi količinske dobave EE.

** Med okoljske dajatve je vključena tudi taksa CO_2.

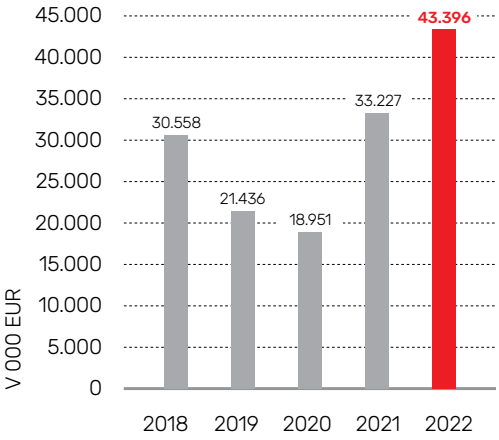
ZGOŠČEN PRIKAZ POSLOVANJA IN ALTERNATIVNIH MERIL USPEŠNOSTI

Cinkarna Celje, d. d., za prikaz uspešnosti preteklega poslovanja uporablja tudi alternativna merila uspešnosti (APM), kot jih opredeljuje ESMA. V letu 2021 smo revidirali poročane kazalnike v skladu s smiselnostjo interpretacije glede na prakso v panogi titanovega dioksida in odsotnost dolga v izkazu finančnega stanja. Izbrana merila poslovanja razkrivajo uspešnost in učinkovitost poslovanja družbe v oziru cikličnosti pigmentne industrije.

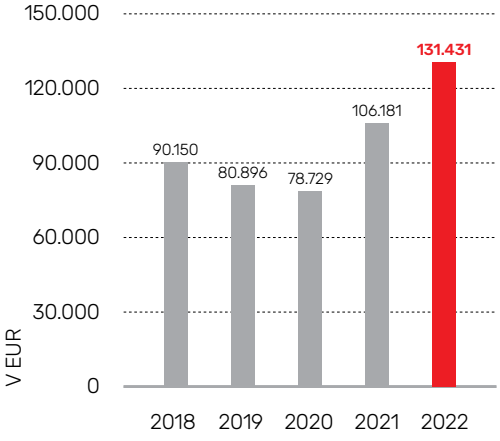
Graf: Prihodki od prodaje (v tisoč EUR)

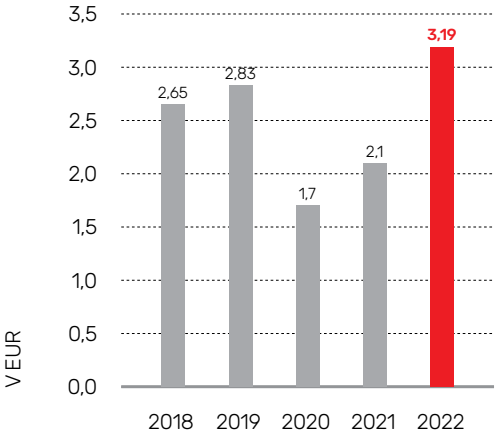
Graf: Čisti poslovni izid (v tisoč EUR)

Graf: Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)

Graf: Bruto dividenda na delnico (v EUR)

Poslovanje v 000 EUR	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**
Prihodki od prodaje	227.153,12	192.462,10	172.386,90	172.587,00	163.960,90
Dobiček iz poslovanja (EBIT)[1]	53.175,64	39.976,60	22.534,40	25.726,90	36.408,50
Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA)[2]	65.326,33	51.258,00	32.467,20	32.296,30	48.580,70
Čisti poslovni izid	43.396,47	33.227,10	18.950,70	21.436,40	30.558,20
Nekratkoročna sredstva (konec obdobja)	108.559,53	110.511,61	110.888,70	107.753,80	107.594,10
Kratkoročna sredstva (konec obdobja)	142.388,47	131.373,20	100.251,70	100.516,50	106.067,40
Kapital (konec obdobja)	209.010,15	190.165,80	174.820,90	170.806,10	173.925.50
Nekratkoročne obveznosti (konec obdobja)	18.831,72	23.273,00	20.876,40	22.578,00	27.763,30
Kratkoročne obveznosti (konec obdobja)	23.106,14	28.446,00	15.442,00	14.886,20	11.407,40
Investicije	10.546,50	11.325,40	12.233,00	11.956,00	22.608,30

Kazalniki					
Delež EBIT v prihodkih od prodaje	0,23	0,21	0,13	0,15	0,22
Delež EBITDA v prihodkih od prodaje	0,29	0,27	0,19	0,19	0,30
Čisti dobiček v prihodkih od prodaje (ROS)	19,11	17,26	10,99	12,42	18,64
Donosnost kapitala (ROE)[3]	21,74	21,4	12,5	14,7	21,7
Donosnost sredstev (ROA)[4]	17,61	14,7	9	10,2	14,1
Dodana vrednost na zaposlenega[5]	131.431	106.181	78.729	80.896	90.150

Število zaposlenih					
Konec leta/obdobja	775	793	824	846	908
Povprečje konec leta/obdobja	776	801	838	874	905

Podatki o delnici *					
Skupno število delnic	8.079.770	8.079.770	8.079.770	8.079.770	8.146.260
Število lastnih delnic	264.650	264.650	219.510	106.520	21.490
Število delničarjev	2.321	2.077	1.920	1.920	2.078
Čisti poslovni izid na delnico v EUR[6]	5,37	4,11	2,35	2,65	3,78
Dividendna donosnost[7]	10 %	9 %	11 %	13 %	13%
Bruto dividenda na delnico v EUR	3,19	2,1	1,7	2,83	2,65
Tečaj delnice konec obdobja v EUR	23,00	25,9	17,8	18,75	18,1
Knjigovodska vrednost delnice v EUR[8]	25,87	23,54	21,64	21,18	21,35
Tržna kapitalizacija v 000 EUR (konec obdobja)	185.834,71	209.266,04	143.819,91	151.495,69	147.447,30

* Za pretekla obdobja preračunana cepitev delnice.

[1] Razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja.

[2] Razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, povečana za amortizacijo. Odraža uspešnost poslovanja.

[3] Čisti dobiček/povprečno stanje lastniškega kapitala v obdobju. Kazalnik odraža učinkovitost družbe pri ustvarjanju čistega poslovnega izida glede na kapital. Donos na kapital je tudi kazalnik uspešnosti poslovodstva pri povečanju vrednosti družbe za lastnike.

[4] Čisti dobiček/povprečno stanje sredstev v obdobju. Kazalnik odraža učinkovitost družbe pri ustvarjanju čistega poslovnega izida glede na sredstva. Donos na sredstva je tudi kazalnik uspešnosti poslovodstva pri učinkovitosti uporabe sredstev za ustvarjanje dobička.

[5] Poslovni izid iz poslovanja, povečan za amortizacijo in stroške dela, deljeno s povprečnim številom zaposlenih po vštetih urah. Kazalnik produktivnosti, ki odraža, kakšna je povprečna novoustvarjena vrednost na zaposlenega v Cinkarni Celje.

[6] Čisti dobiček/skupno število izdanih delnic.

[7] Višina dividende/vrednosti delnice (na dan skupščinskega sklepa).

[8] Kapital konec obdobja/skupno število izdanih delnic.

Titanov dioksid
KOT POSPEŠEVALEC PREHODA V ZELENO

Okoljske in zdravstvene koristi titanovega dioksida:

ENERGETSKA UČINKOVITOST
Odbojni premazi, »hladne strehe«

CENEJŠA OBNOVLJIVA ENERGIJA
Barvno občutljive sončne celice

UČINKOVITA RABA VIROV
Trajni gradbeni materiali

MANJŠA ONESNAŽENOST ZRAKA
Nevtralizacija onesnaženosti zraka s premazi z aktivnim TiO_2

ZMANJŠANJE ODPADKOV
Lahke embalažne folije

Potencial titanovega dioksida za nizkoogljično in krožno proizvodnjo v vrednostni verigi

POMAGA USTVARITI PROSOJNE SONČNE CELICE

TiO_2 NiO

Proizvodnja prvih prosojnih sončnih celic s povezovanjem edinstvenih lastnosti titanovega dioksida (TiO_2) in nikljevega oksida (NiO).

Integracija v okna, vozila, zaslone mobilnih telefonov in druge vsakodnevne izdelke.

TiO_2 je idealen polprevodnik v sončnih celicah, saj absorbira nevidno ultravijolično svetlobo, medtem ko še vedno prepušča vidno svetlobo.

ODPIRA INOVACIJE V ZELENI VODIKOVI TEHNOLOGIJI

H_2

TiO_2 omogoča uporabo nove metode pridobivanja vodika za gorivo, imenovane fotokataliza, ki temelji na uporabi sončne svetlobe.

S pomočjo TiO_2 bi lahko omogočili proizvodnjo elektrod, ki lahko absorbirajo do 50 odstotkov sončne svetlobe, in s tem naredili proizvodnjo zelenega vodika učinkovitejšo.

KORISTI KROŽNEMU GOSPODARSTVU

Učinkovitost: z uporabo TiO_2 je mogoče z manj sredstvi doseči visoke standarde sijaja, jakosti barve in motnosti.

Odpornost in zaščita: TiO_2 ščiti materiale pred propadanjem zaradi UV-sevanja in vremenskih vplivov, zato izdelki trajajo dlje in sčasoma nastane manj odpadkov.

PISMO UPRAVE

150-letnico kontinuiranega poslovanja je Cinkarna Celje, d. d., sodobno in v prihodnost usmerjeno kemijsko podjetje, pričakala v zelo dobri kondiciji, z ambicioznimi cilji trajnostnega poslovanja. Kot del kemijske industrije, ki predstavlja vitalni gradnik evropskega in slovenskega gospodarstva, se zavedamo svoje priložnosti, odgovornosti ter izzivov v kontekstu zelene, nizkoogljične in krožne preobrazbe evropske industrije.

Za nas zeleni prehod ni nekaj novega, saj ključni mejniki naše častitljive zgodovine pričajo o vedno večji zavesti glede soodgovornosti vseh deležnikov za uspešno ekonomsko poslovanje, posluhu do družbenega okolja in vse večji občutljivosti do vplivov na naravno okolje. Z doslednim izvajanjem strategije trajnostnega razvoja, ki je vgrajena v vizijo, poslanstvo in razvojni načrt podjetja, si nenehno prizadevamo za izboljšave na vseh področjih svojega delovanja. V kompleksnih okoliščinah iščemo inovativne rešitve in jih uvajamo v model uspešnega poslovanja, da bi dosegli ravnovesje med gospodarsko uspešnostjo, družbeno odgovornostjo in varstvom okolja, s poudarkom na krožnem gospodarstvu in razogljičenju.

Uprava in zaposleni se zavedamo, da mora biti naša nadaljnja pot na temelju načel trajnostnega razvoja usmerjena v krepitev gospodarske uspešnosti in zagotavljanje poslovne odgovornosti ter povezovanje in doseganje ciljev vseh deležnikov. S takšno strateško držo si prizadevamo zgodaj prepoznavati raznovrstna tveganja, tudi podnebna, hkrati pa smelo odpirati krila priložnostim.

Poslovno leto 2022 sta zaznamovali dve različni polletji. V prvem so se nadaljevala ugodna tržna gibanja in visok nivo povpraševanja preteklega leta. V drugem polletju pa smo bili priča vplivu povišanih energetskih tveganj, padcu kitajskega nepremičninskega trga in posledično zmanjšani prodaji pigmenta na omenjenem trgu ter povečanemu izvoznemu pritisku azijskega pigmenta na evropske trge.

Aleš Skok,
univ. dipl. inž. kem. teh., MBA – ZDA,
predsednik Uprave

Nikolaja Podgoršek-Selič,
univ. dipl. inž. kem. inž., spec.
članica Uprave – namestnica predsednika Uprave – tehnična direktorica

Filip Koželnik,
mag. posl. ved,
član Uprave – delavski direktor

V drugem polletju se je precej ohladilo povpraševanje evropskih kupcev po vseh prodajnih segmentih iz naslova inflacijskih pritiskov na industrijo in končnega potrošnika. Zaradi slabšega povpraševanja in visokih cen na energetskih trgih je nekaj konkurenčnih evropskih proizvajalcev začasno omejilo oziroma zaustavilo proizvodnjo.

V takih razmerah smo ohranjali maksimalne proizvodne nivoje in v poslovnem letu 2022 uspeli ustvariti prihodke od prodaje v višini 227,2 milijona EUR, kar je za 18 odstotkov več kot v letu 2021. Na dvig prodaje so vplivale predvsem višje povprečne prodajne cene pigmenta titanovega dioksida in maksimalna izkoriščenost proizvodnih kapacitet. Skupna vrednost izvoza je v obravnavanem obdobju dosegla višino 208,4 milijona EUR, kar je za 19 odstotkov več kot v istem obdobju preteklega leta. Čisti dobiček je dosegel višino 43,4 milijona EUR in je za 31 odstotkov višji od doseženega v primerljivem obdobju preteklega leta, ko je le-ta dosegel višino 33,2 milijona EUR. Poslovni izid iz poslovanja, povečan za amortizacijo oziroma EBITDA, je dosegel 65,3 milijona EUR in znaša 29 odstotkov od doseže prodaje. V primerjavi z letom poprej je EBITDA višji za 27 odstotkov. Ocenjujemo, da so doseženi poslovni rezultati objektivno dobri in presegajo napovedi za obdobje.

Veseli smo, da z dobrim delom našim delničarjem zagotavljamo pričakovano donosnost, širši skupnosti pa partnerske odnose.

Za investicije, nabavo osnovnih sredstev in nadomestne opreme ter okoljske investicije smo namenili 10,5 milijona EUR, kar predstavlja 70 odstotkov planiranih sredstev za leto 2022. Vzrok za nižjo realizacijo je predvsem v spremenjenih okoliščinah, ki so zahtevale prekinitev del in dodatno pripravo dokumentacije, daljših postopkih izbiranja najugodnejšega dobavitelja, pilotnih preizkusih različnih naprav, zamudah pri pripravi projektne dokumentacije in upravnih postopkih. Glavnina sredstev je bila namenjena proizvodnji pigmenta titanovega dioksida za izboljševanje kakovosti izdelkov, zagotavljanje načrtovane količinske proizvodnje in zmanjšanje vplivov na okolje.

Osredotočanje na jedrni program pigmenta titanovega dioksida in racionalizacija portfelja strateških poslovnih področij sta ključna gradnika naše poslovne uspešnosti. Pigment titanov dioksid je naš najpomembnejši proizvod in nepogrešljiva surovina v modernem svetu, zato smo zavezani k nadaljnjemu razvoju in nenehnemu izboljševanju njegove kakovosti ter preučevanju možnosti uporabe v trajnostnih aplikacijah. Le-te imajo v perspektivi prehoda v zeleno gospodarstvo številne priložnosti.

Cinkarna Celje, d. d., je relativno majhen proizvajalec pigmenta, zato se soočamo s tržnimi stanji in spremembami kot tipičen sledilec, seveda pa poskušamo znotraj danih okvirov kar najbolj izkoristiti potenciale trga v smislu ravni in časovne dinamike.

Kaj kaže naš pogled v prihodnost?

Makroekonomske razmere ostajajo zahtevne. Pričakuje se, da bo gospodarska rast evrskega območja v 2023 znatno upočasnjena, nanjo vplivajo visoka inflacija, zaostreni pogoji financiranja in nižje zaupanje potrošnikov. Take razmere v kontekstu trgov in nosilnih proizvodov Cinkarne pomenijo, da se porabniki pigmenta srečujejo s šibkejšim povpraševanjem in slabšim sentimentom, pri čemer sta ključna razloga visoki stroški in inflacija. Poleg evropske ponudbe pigmenta se pojavljajo cenovno zelo ugodne količine iz Azije. S prej omenjenim se obrača trend prodajnih cen pigmenta v Evropi. Razlika med prodajno ceno na Kitajskem in v Evropi je na zgodovinsko visokem nivoju.

Na podlagi vrednotenja trenutnih tržnih razmer ocenjujemo, da bo v naslednjih četrtletjih še prisoten pritisk na znižanje cen. Vzporedno s tem cene nekaterih ključnih surovin vztrajajo na visokih nivojih oziroma se cenijo le v manjši meri, kar bo rezultiralo v nadaljnjem pritisku na zmanjšanje dobičkovnih marž. Na to bodo vplivale tudi povišane cene energije. Na podlagi teh dejstev smo oblikovali tudi načrt za leto 2023 in vračunali slabše poslovanje ter povišane investicijske izdatke v energetsko in trajnostno transformacijo.

Prodaja v drugih poslovnih enotah je nad ravnjo preteklega primerljivega obdobja, predvsem se to navezuje na področje metalurgije in lakov, kjer je zaradi višjih vhodnih surovin višja od dosežene v istem obdobju predhodnega leta.

V Cinkarni Celje, d. d., bomo leta 2023 pripravili novo poslovno strategijo za petletno obdobje. V njej bodo integrirani tudi strateški pogled in cilji za področje okolja, družbe in upravljanja (ESG), s čimer še dodatno poudarjamo svojo zavzetost za nenehno transformacijo družbe v smeri trajnostnosti.

Naša poslovna strategija bo temeljila predvsem na aktivnem trženjskem pristopu v smeri iskanja in razvoja najdonosnejših kupcev in trgov, povečevanja tržnih deležev na najkakovostnejših trgih in vzpostavljanju dolgoročnih partnerskih odnosov s ključnimi strankami. Vlagali bomo v razvoj in programe, ki kažejo potencial odgovorne, zelene rasti.

Zavedamo se, da so zaposleni najpomembnejši temelj dolgoročnega poslovnega uspeha. Posebno pozornost bomo še naprej posvečali optimizaciji upravljanja človeških virov in organizacijske strukture, ki bo prispevala k zagotavljanju primerne stopnje zadovoljstva in motivacije zaposlenih, predvsem pa k maksimalno varnemu in zdravemu delu zaposlenih. Vpeljujemo informacijsko podporo za razvoj kompetenc, tudi z vidika trajnostnosti, digitalizacije in inovativnosti, ter izboljšanje organizacijske klime. V dogovoru z reprezentativnimi sindikati in predstavniki zaposlenih bomo še naprej zagotavljali delo in osebno rast zaposlenim ter prejemke, ki primerno odražajo uspešnost podjetja oziroma kakovost njegovih rezultatov.

Z nadaljnjimi trajnostnimi koraki bomo zmanjševali snovni, energetski in ogljični odtis naše dejavnosti, kar posledično pomeni tudi dolgoročno racionalizacijo stroškov. Naše večletno kontinuirano prizadevanje za odgovorno rabo energije bomo leta 2023 nadgradili s strateškim ciljem in načrtom razogljičenja. Svoj organizacijski ogljični odtis podjetja (1. in 2. obseg), ki smo ga izračunali lani, bomo med drugim dolgoročno zmanjševali s programi učinkovite rabe energije in povečevanjem rabe obnovljivih virov energije, zato fazno gradimo sončne elektrarne na lastnih objektih.

V okviru čim bolj trajnostne proizvodnje titanovega dioksida bomo nadaljevali z večletnim razvojnim projektom celovitega ravnanja z vodami in projekti krožnega gospodarstva s ciljem zniževanja količine odpadkov. Naša stalnica bodo tudi v prihodnje izboljšave delovanja ali dograjevanje čistilnih naprav in izvajanje ukrepov za zmanjševanje emisij v delovnem okolju. Nadaljevali bomo s projekti, s katerimi celovito obvladujemo prostorska in okoljska tveganja. Pomembnejši med njimi bodo tudi v prihodnje projekti alternativne dobave vode, uskladitev prostorskih aktov na napravi za zapolnjevanje rdeče sadre Za Travnikom, sanacijski poseg na Odlagališču nenevarnih odpadkov Bukovžlak (ONOB) in zagotavljanje stabilnosti pregradnih teles.

Naša celostna prizadevanja s področja ESG (okolje, družba, upravljanje) bomo strateško nadgrajevali tudi v vrednostni verigi in sodelovanju z lokalnim okoljem.

Bogata in na trenutke tudi dramatična zgodovina Cinkarne Celje zgovorno pripoveduje o izjemni sposobnosti voditeljev za pravočasno prepoznavanje izzivov in pogumno iskanje pravih odgovorov na zahtevne okoliščine. Tudi sedanje vodstvo družbe skupaj z vsemi zaposlenimi zmore smele vizije in odločne trajnostne korake – za zeleno podjetje, zeleno širšo družbo in perspektivno prihodnost sedanje generacije in vseh prihodnjih. Vodstvo Cinkarne Celje, d. d., je k temu osebno in kolektivno zavezano. Naša prizadevanja, dosežki in izzivi so razkriti v tem poročilu; prepričani pa smo, da bomo v prihodnje v sodelovanju z deležniki dosegli in presegli marsikatere cilje, na katere trenutno še iščemo odgovore. Ta vizionarski optimizem je v vseh teh letih postal del našega DNK-ja.

Uprava družbe Cinkarna Celje, d. d.

POROČILO NADZORNEGA SVETA CINKARNE CELJE, D. D.

dr. Mario Gobbo,
predsednik (od 26. 5. 2020)

Luka Gaberščik, *univ. dipl. prav.*
namestnik predsednika (od 4. 6. 2019)

mag. David Kastelic,
član (od 18. 6. 2020)

Mitja Svoljšak, *univ. dipl. ekon.,*
član (od 16. 6. 2020)

Dušan Mestinšek, *univ. dipl. el.,*
član (od 18. 6. 2020)

Jože Koštomaj, *inž. str.,*
član (od 18. 6. 2020)

V letu 2022 je Nadzorni svet zasedal in odločal na sedmih sejah, od tega na petih rednih, eni korespondenčni in eni izredni. Udeležba članov na sejah je bila praviloma polnoštevilna. Znotraj pravnoformalnega okvira, določenega z zakoni, predpisi, statutom družbe in relevantnimi kodeksi ter pristopom skrbnega gospodarja, smo vestno izpolnjevali in izvajali svoje pristojnosti, dolžnosti ter odgovornosti. Obravnavali smo predložena gradiva, izvedene predstavitve, posebna pojasnila in razlage ter organizirali in izvedli razgovore s posameznimi zunanjimi strokovnjaki. S konstruktivnimi predlogi, vprašanji in zahtevami po dodatnih podatkih, analizah in poročilih smo poskušali posamezne teme dodatno razjasniti in preučiti. Menimo, da je Nadzorni svet pri svojem delu ravnal skrbno, skladno z zakonom in z najboljšo vestjo ter znanjem posameznika, s tem pa primerno varoval interese družbe in delničarjev.

Nadzorni svet Cinkarne Celje, d. d., je tako ob koncu leta 2022 deloval v sestavi: dr. Mario Gobbo – predsednik, Luka Gaberščik, univ. dipl. prav. – namestnik predsednika, mag. David Kastelic, Mitja Svoljšak, Dušan Mestinšek, dipl. inž. el., in Jože Koštomaj, inž. str., slednja kot predstavnika delavcev.

Nadzorni svet je pozornost in čas namenil pregledovanju tekočega poslovanja, naložbam, poslovnim načrtom in rednim aktivnostim notranje revizije. Med drugim je treba poudariti tudi diskusijo o izvajanju razvojne strategije, okoljske teme, vprašanja varnosti in zdravja pri delu ter poročanje o rabi energije. Nadzorni svet se je sproti seznanjal z razvojem in potekom okoljevarstvenih projektov. Uprava je člane Nadzornega sveta podrobno seznanila s tveganjem pomanjkanja tehnološke vode in možnimi rešitvami. Pozornost se je namenila tudi spremljanju izvajanja v letu 2018 sprejetega Strateškega načrta družbe za obdobje 2019–2023.

V letu 2022 je realizacija glede na načrtovano vrednost 70-odstotna. Vzrok za nižjo realizacijo je predvsem v pojavu spremenjenih okoliščin, ki so zahtevale prekinitev del in dodatno pripravo dokumentacije, daljših postopkih izbiranja najugodnejšega dobavitelja, pilotnih preizkusih različnih naprav, zamudah pri pripravi projektne dokumentacije in upravnih postopkih. Skupna vrednost investicij je tako znašala 10,5 milijona evrov. Glavnina sredstev je bila namenjena proizvodnji pigmenta titanovega dioksida za izboljševanje kakovosti izdelkov, zagotavljanje načrtovane količinske proizvodnje in zmanjšanje vplivov na okolje.

V novembru smo obravnavali in sprejeli načrt poslovanja za leto 2023. Poslovni načrt za leto 2023 je zastavljen na podlagi relativno pesimističnih makroekonomskih napovedi in s tradicionalno konservativnostjo. Načrt prodaje znaša več kot 200,6 milijona evrov, načrtovani čisti dobiček pa znaša 5,9 milijona evrov. Načrtovani padec slednjega je predvsem posledica tržnih pritiskov v smeri znižanja povprečnih prodajnih cen in povišanja nabavnih cen. Nadzorni svet je menil, da je načrt primerno oblikovan in da ustrezno odraža tako razmere v poslovnem okolju kot konkurenčni položaj in možnosti ustvarjanja rezultatov v podjetju.

Zaradi vloženega truda zaposlenih in Uprave družbe v izrednih razmerah so doseženi rezultati leta 2022 zelo dobri in sodijo med najboljše v zgodovini Cinkarne Celje, d. d., ter so hkrati nadpovprečni v konkurenci najboljših slovenskih industrijskih podjetij. Tudi mednarodne panožne primerjave znova kažejo, da doseženi rezultati sodijo v sam vrh vodilnih globalnih podjetij iz panoge pigmenta titanovega dioksida. Donosnost poslovanja podjetja je presegla poslovne rezultate večine konkurenčnih proizvajalcev pigmenta titanovega dioksida. Posledično ocenjujemo, da sta izkazani čisti poslovni izid v vrednosti 43,4 milijona evrov in skupna prodaja v vrednosti 227,2 milijona evrov izvrstna dosežka. Podjetje tradicionalno sledi strategiji konservativnega finančnega poslovanja, posluje brez dolgoročnih posojil oziroma zunanjih finančnih virov, zato je v finančnem smislu stabilno in trdno.

Dobri rezultati v letu 2022 so torej posledica še vedno relativno visokih povprečnih cen oziroma marž. Pozorno smo spremljali tudi napredek na področju kazalnikov fizičnega obsega poslovanja. Posebni poudarki bodo torej namenjeni izboljšanju oziroma dvigu konkurenčnega položaja, povečanju tržnih deležev in dvigu fizičnega obsega poslovanja. Vzporedno s tem se bo preučevala možnost dodatne diverzifikacije produktnega portfelja.

Nadzorni svet ocenjuje, da so ukrepi Uprave družbe uspešni tudi pri izvajanju investicijskih načrtov in ciljno usmerjenem razvojnem delu. Kljub izplačilu visokih dividend se je ohranila visoka raven finančne stabilnosti. Učinkovito poslovanje, trdoživost in stabilnost sistema dajejo odgovor glede njegove dolgoročne perspektivnosti. Temeljne smeri poslovanja in razvoja podjetja, zastavljene s srednjeročno strategijo, so se v najpomembnejših točkah kakovostno izpolnjevale. Nadzorni svet je v letu 2018 sodeloval pri pripravi in sprejel razvojno strategijo do leta 2023. Ključni poudarek te strategije je osredotočenost podjetja na osrednjo dejavnost titanovega dioksida in spremembo prodajnega portfelja tega nosilnega izdelka v smeri dviga kakovosti, optičnih lastnosti in razvoja izdelkov za zahtevnejše uporabniške aplikacije. Nadzorni svet aktivno podpira poslovno politiko, osredotočeno na znižanje tveganj in negotovosti ter zagotavljanje stabilnega finančnega položaja podjetja. Skupaj z Upravo družbe namenjamo pozornost zahtevam in zagotavljamo skladnost tudi trajnega napredka na okoljevarstvenem področju in področju varovanja zdravja zaposlenih.

V pričujočem letnem poročilu, ki vsebuje predpisane računovodske izkaze, razkritja, pojasnila in poslovno poročilo, so po mnenju Nadzornega sveta poglavitne informacije in kazalniki ter ustrezna pojasnila o posameznih dogodkih in dejstvih, zato Nadzorni svet na predlog revizijske komisije Nadzornega sveta potrjuje Letno poročilo družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022.

Nadzorni svet se je seznanil tudi s poročilom neodvisnega revizorja in meni, da ustrezno predstavlja zakonsko predpisano revizijo računovodskih izkazov in pojasnil ter sprejema mnenje revizorja, da je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. S tem je v zadostni meri izpolnjena zahteva po resničnosti in poštenosti podatkov o premoženjskem in finančnem stanju družbe v obravnavanem obdobju.

POROČILO REVIZIJSKE KOMISIJE NADZORNEGA SVETA O DELU V LETU 2022 IN PREVERITVI LETNEGA POROČILA CINKARNE CELJE, D. D., ZA LETO 2021

Revizijska komisija Nadzornega sveta Cinkarne Celje, d. d., se je v letu 2022 v sestavi mag. David Kastelic – predsednik, Jože Koštomaj, inž. str. – član, in Gregor Korošec, univ. dipl. ekon. – neodvisni zunanji strokovnjak, sestala na petih rednih sejah. Člani revizijske komisije so se osredotočali na redne in tekoče naloge ter obveznosti.

Člani revizijske komisije so bili prisotni na vseh sejah. Na sejah sta bila prisotna tudi Aleš Skok, predsednik Uprave, in mag. Karmen Fujs, vodja računovodske službe, ki sta predstavljala dokumente ter podajala odgovore oziroma pojasnila na vprašanja članov. Na dveh sejah sta bili prisotni pooblaščeni revizorki, Sanja Košir Nikašinović in Lidija Šinkovec, iz revizijske hiše Ernst & Young, d. o. o. Prav tako je bil na sejah prisoten vodja notranje revizije Jure Vezjak.

Na vseh sejah se je revizijska komisija seznanjala z medletnimi rezultati poslovanja Cinkarne Celje, d. d., in bila pozorna predvsem na finančne in računovodske podatke. Skrbno se je posvetila vsebini medletnih in letnih poslovnih poročil družbe ter pripravljala predloge in priporočila popravkov. Kot že predstavljeno, je sprotno preverjala in preučevala tudi poročila notranje revizije, ki so med drugim vključevala poročanje o statusu izvedenih ukrepov na podlagi njenih priporočil, hkrati pa tvorno sodelovala, predlagala izboljšave in usmerjala delovanje notranje revizije.

Revizijska komisija je znova pregledala sistem identificiranja, vrednotenja in obvladovanja tveganj pri poslovanju družbe Cinkarna Celje, d. d. Sistem je v letu 2022 primerno integriran v poslovne procese družbe. S tem je bistveno izboljšana njegova odzivnost, predvsem pa predstavlja želeno orodje aktivnega upravljanja družbe. Sistem obvladovanja tveganj, ki je celostno vgrajen v sistem integriranega vodenja, temelji na sprotnem posodabljanju kataloga tveganj, v katerem so tveganja sistematično razvrščena glede na oceno verjetnosti nastanka posamezne vrste tveganj in višino potencialne škode. Sistem zajema tudi nabor ukrepov, usmerjenih v obvladovanje teh tveganj. Revizijska komisija je sistem ocenila kot zadovoljiv.

Skladno s svojimi pristojnostmi je bila revizijska komisija v letu 2022 aktivna pri postopkih redne revizije družbe Cinkarna Celje, d. d. Aktivnosti so bile predvsem naslednje:

- sestala se je z revizorji in se seznanila s potekom zaključne revizije računovodskih izkazov Cinkarne Celje, d. d., za leto 2021;
- seznanila se je z ugotovitvami revizije računovodskih izkazov Cinkarne Celje, d. d., za leto 2021 in revizorjevim mnenjem;
- seznanila se je s pismom poslovodstvu o ugotovitvah pri reviziji računovodskih izkazov Cinkarne Celje, d. d., za leto, zaključeno na dan 31. 12. 2021.

Seje in aktivnosti v letu 2022 so bile namenjene seznanjanju z zaključno revizijo računovodskih izkazov družbe za leto 2021, pregledu Letnega poročila Cinkarne Celje, d. d., in pregledu letnega poročila notranje revizije ter s seznanitvijo obdobnih poročil poslovnega leta 2022. V letu 2022 je notranja revizija uspešno in skladno z načrtom izvajala vse naloge notranjega revidiranja in o tem revizijski komisiji tudi sproti poročala.

Čistopis Letnega poročila družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022 je revizijska komisija prejela in ga obravnavala na svoji seji. Revizijska komisija je ugotovila, da je bilo Letno poročilo Cinkarne Celje, d. d., za leto 2022 izdelano pravočasno ter v vseh pomembnih pogledih v skladu z Mednarodnimi računovodskimi standardi in določili Zakona o gospodarskih družbah.

Poslovni del Letnega poročila družbe Cinkarna Celje, d. d., vsebuje zgoščen prikaz poslovanja v zadnjih letih. Analiza rezultatov in poslovanja podaja podroben pregled premoženja in poslovnega izida družbe, saj vsebuje vsa pojasnila o prodaji, poslovnem izidu, odhodkih in stroških, sredstvih in virih.

Razvoj družbe temelji na zaposlenih, naložbah, razvojni dejavnosti, zagotavljanju kakovosti in uspešni izvedbi strateškega načrta za naslednje obdobje, in sicer do vključno leta 2023.

Letno poročilo vsebuje tudi izjavo o nefinančnem poslovanju, ki na podlagi zahtev noveliranega Zakona o gospodarskih družbah zajema želene informacije s področja družbene odgovornosti, okolja, kadrovskih zadev ter boja proti korupciji in podkupovanju.

Računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022 je skupaj z računovodskimi usmeritvami in pojasnili revidirala revizijska hiša Ernst & Young, d. o. o., ki jo je potrdila Skupščina delniške družbe na 23. redni seji dne 4. 6. 2019. Revizor je izdal pozitivno mnenje o računovodskih izkazih družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022 in hkrati potrdil, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi. V mnenju je revizor poudaril ključne revizijske zadeve, ki so razkrite v računovodskem delu poročila, in sicer pojasnilo 13 – Druge rezervacije k računovodskim izkazom, kjer je razkrito, da družba na dan 31. 12. 2022 izkazuje 14,8 milijona evrov rezervacij za okolje, ki so bile oblikovane na podlagi izdelanih projektov, pripravljenih poročil in ocen zunanjih svetovalcev ter poslovodstva glede stroškov, ki bodo nastali s sanacijo odlagališč, in kritja prihodnjih obveznosti.

Revizijska komisija na podlagi pozitivnega mnenja v revizorjevem poročilu, dodatnih pojasnil revizorja in strokovnih služb Cinkarne Celje, d. d., ter na podlagi podatkov in razkritij v Letnem poročilu Cinkarne Celje, d. d., za leto 2022 ocenjuje, da je Letno poročilo sestavljeno v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in da računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih predstavljajo pošten prikaz finančnega položaja družbe Cinkarna Celje, d. d., na dan 31. 12. 2022 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Revizijska komisija ocenjuje, da je revizor deloval nepristransko in neodvisno ter skladno z Zakonom o revidiranju. Pooblaščena revizorka in Revizijska hiša bosta za družbo opravljali storitev pregleda poročila ESEF. Prav tako bo z njihove strani pregledano Poročilo o prejemkih organov vodenja in nadzora družbe.

Revizijska komisija na Letno poročilo družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022 nima pripomb, ki bi jo kakor koli zadrževale pri predlogu Nadzornemu svetu, da ta v skladu z 282. členom ZGD-1 sprejme odločitev o potrditvi Letnega poročila družbe Cinkarna Celje, d. d., za leto 2022.

Predsednik Nadzornega sveta

Mario Gobbo

NOTRANJE REVIZIJSKO POROČILO

Notranje revidiranje v Cinkarni Celje, d. d., izvaja Služba za notranjo revizijo, ki jo vodi vodja notranje revizije. Služba je samostojna organizacijska enota, organizacijsko odgovorna upravi ter funkcijsko revizijski komisiji oziroma nadzornemu svetu družbe. Pri svojem delu deluje v skladu z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju (odslej Standardi) ter drugimi pravili, vključenimi v Mednarodni okvir strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in Hierarhijo pravil notranjega revidiranja.

Njena vloga je neodvisna in nepristranska dejavnost dajanja zagotovil in svetovanja, zasnovana za dodajanje vrednosti in izboljševanje delovanja družbe. Družbi pomaga uresničevati njene cilje s sistematičnim in metodičnim ocenjevanjem in izboljševanjem uspešnosti upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja družbe. Deluje skladno s Temeljno listino in ravna po načelih izkazovanja neoporečnosti, strokovnosti, potrebne poklicne skrbnosti, nepristranskosti in neodvisnosti.

Aktivnosti izvaja na področjih, kjer nastajajo ali lahko nastajajo ključna tveganja za družbo in kjer lahko prispeva k izboljšanju poslovanja in povečanju poslovne varnosti ter poslovnih koristi družbe, kjer se pri poslovanju kažejo nevarnosti in slabosti, ki ogrožajo njen trajni obstoj in razvoj, ali kjer so priložnosti za prevare, napake, izogibanja in spore s ciljem uspešnejšega, gospodarnejšega in učinkovitejšega delovanja družbe.

Svoje aktivnosti v letu 2022 je izvajala v skladu s potrjenim letnim načrtom dela. Izvedene so bile vse, razen ene od osmih načrtovanih notranjih revizij, tako tudi druge notranjerevizijske aktivnosti, kot na primer obdobna spremljava uresničevanja priporočil, notranjerevizijsko načrtovanje, aktivnosti v zvezi z metodologijo dela in drugo. O izsledkih revizij in drugih aktivnostih je vodja notranje revizije redno poročal odgovornim revidirancem in upravi ter obdobno revizijski komisiji in nadzornemu svetu družbe.

V letu 2022 je Služba za notranjo revizijo uspešno opravila zunanjo presojo kakovosti njenega dela v skladu s Standardi.

Vodja notranje revizije

Jure Vezjak
preizkušeni notranji revizor in CIA (Certified Internal Auditor)

POMEMBNI DOGODKI

Prejem srebrnega priznanja za inovacijo Razvoj postopka industrijske proizvodnje fitofarmacevtske učinkovine tribazični bakrov sulfat.

Vodstvo podjetja se je zahvalilo sodelavcem poklicne gasilske enote za pomoč pri gašenju požara na Krasu.

SREBRNO PRIZNANJE ZA INOVACIJO PE KEMIJA CELJE

Junija 2022 smo za inovacijo z naslovom Razvoj postopka industrijske proizvodnje fitofarmacevtske učinkovine tribazični bakrov sulfat, ki so jo razvili zaposleni dr. Andrej Lubej, mag. Peter Bastl in Stjepan Zagorščak, prejeli srebrno priznanje Regionalne gospodarske zbornice Celje. Gre za prebojno inovacijo, ki je novost v svetovnem merilu in temelji na originalnem postopku. Tribazični bakrov sulfat je proizvod, ki je dolgoročno zelo perspektiven in bi lahko ob primerni investiciji, tako v proizvodni proces kot v razvoj trga, postal eden vodilnih proizvodov Cinkarne Celje. Pri proizvodnji učinkovine nastaja bistveno manj neželenih stranskih produktov, sam proizvod pa je okolju prijaznejši, saj je v primerjavi z drugimi bakrovimi aktivnimi snovmi kot nevarna kemikalija razvrščen v skupino z blažjimi učinki. V strategiji Cinkarne Celje je predvidena diverzifikacija proizvodnje z novimi programi ter s posodobitvijo in povečanjem konkurenčne sposobnosti obstoječih programov. Inovacija s svojim potencialom, pomenom za poslovno enoto in inovativno izvedbo v celoti sovpada s strategijo podjetja.

GASILCI CINKARNE CELJE POMAGALI GASITI POŽAR NA KRASU

Julija 2022, ko je izbruhnil obsežen požar na Krasu, je pri gašenju požara pomagalo tudi več sodelavcev poklicne gasilske enote Cinkarne Celje. Vodstvo podjetja se jim je ob vrnitvi zahvalilo za nesebično pomoč in izrazilo podporo pri opravljanju poslanstva.

MINISTRA TANJA FAJON IN MATJAŽ HAN OBISKALA CINKARNO

Septembra 2022 so Cinkarno Celje obiskali gospodarski minister Matjaž Han, zunanja ministrica Tanja Fajon in državni sekretar Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, mag. Marko Koprivc. Vodstvo Cinkarne Celje je nanje naslovilo pobudo za razmislek o olajšavah energetsko intenzivnim podjetjem, ki so zaradi bremena dražjih surovin in energije vse manj konkurenčna tujim proizvajalcem. Podjetje ima še veliko potencialov za razvoj, a mu bo država morala stopiti naproti s pohitritvijo postopkov, olajšavami in sredstvi za trajnostni razvoj.

Nagrajena spletna stran www.cinkarna.si

Predsednik Uprave Cinkarne Celje Aleš Skok (desno) je v imenu podjetja prevzel plaketo Slovenskega kemijskega društva.

Ministra Matjaž Han in Tanja Fajon na obisku v Cinkarni Celje

Platinasti certifikat bonitetne odličnosti

NAGRADA ZA NOVO SPLETNO STRAN CINKARNA.SI

V letu 2022 smo prenovili našo spletno stran www.cinkarna.si, s katero smo sodelovali na mednarodnem tekmovanju Web Excellence Award in v marcu 2023 zanjo prejeli nagrado Web Excellence Award, in sicer v kategoriji spletnih strani podjetja & B2B z naslovom: Premik korporativne podobe k trajnosti. Web Excellence Award je vsakoletno mednarodno tekmovanje, ki promovira odličnost in postavlja standarde na področju spletnega komuniciranja. Na natečaju, osmem po vrsti, so sodelovale agencije iz 39 držav in 47 zveznih držav ZDA, ki so v različnih kategorijah prijavile več kot 1.200 del. Nagrado podeljuje Web Academy of Digital Arts and Media.

PREJEM PLAKETE SLOVENSKEGA KEMIJSKEGA DRUŠTVA

Slovensko kemijsko društvo je leta 2021 obeležilo 70 let delovanja. Slavnostno sejo so zaradi zdravstvenih razmer epidemije covida-19 priredili septembra 2022 v sklopu tradicionalnih Slovenskih kemijskih dni v Portorožu. Slavnostne akademije se je udeležil tudi predsednik Uprave Cinkarne Celje Aleš Skok in v imenu podjetja prevzel plaketo zaslužne institucije – znak dobrega sodelovanja s stanovsko organizacijo kemikov.

PREJEM ČETRTEGA PLATINASTEGA CERTIFIKATA BONITETNE ODLIČNOSTI

V letu 2022 smo prejeli četrti platinasti certifikat bonitetne odličnosti. Z njim se uvrščamo med najzanesljivejše poslovne subjekte in dokazujemo negovanje dobrih poslovnih navad. Podeljeni certifikat izkazuje nizko verjetnost za stečaj, izbris podjetja iz poslovnega registra ali uvrstitev na seznam davčnih neplačnikov. Osnova za oceno poslovne odličnosti so računovodski izkazi, ki napovedujejo nadpovprečno varno in uspešno poslovanje v naslednjem letu dni.

CINKARNA
CINKARNA

Smo največji proizvajalec TiO_2 v regiji

Odgovornost do družbe in okolja je naša prioriteta. Temelj naše trajnostne razvojne strategije je manjše obremenjevanje okolja z inovativnimi tehnološkimi rešitvami.

150 let

je dolga zgodovina Cinkarne Celje. Kot izrazito izvozno podjetje si utrjujemo svoj položaj na globalnem trgu.

PREDSTAVITEV DRUŽBE CINKARNA CELJE, D. D.

Cinkarna Celje, d. d., s svojo skoraj 150-letno tradicijo neprekinjenega delovanja sodi med najbolj trdoživa podjetja slovenskega gospodarskega prostora. Do leta 1968 je bila opredeljujoča dejavnost podjetja metalurgija, z zagonom proizvodnje pigmenta titanovega dioksida leta 1973 in njeno kasnejšo širitvijo pa se Cinkarna Celje, d. d., uvršča med podjetja kemijsko predelovalne panoge.

• Podjetje	Cinkarna, metalurško-kemična industrija Celje, d. d.
• Skrajšano ime	Cinkarna Celje, d. d.
• Sedež	Kidričeva ulica 26, 3000 Celje
• Telefon – centrala	03 427 60 00
• Teleks	36517 METKEM SI
• E-naslov	info@cinkarna.si
• Spletna stran	www.cinkarna.si
• Odgovorna oseba	Aleš Skok, predsednik Uprave
• Dislocirana poslovna enota	Kemija Mozirje
• Sedež	Ljubija 11, 3330 Mozirje
• Telefon	03 837 09 00

Poslanstvo

S strokovnim in družbeno odgovornim izvajanjem kemijskih procesov proizvajamo širok nabor izdelkov, nujnih za naš vsakdan. Zagotavljamo delo in osebno rast zaposlenim ter pričakovano donosnost našim delničarjem.

Vizija

Družba stremi k rasti in povečani učinkovitosti na obstoječih in novih tehnološko zahtevnih proizvodih z visoko dodano vrednostjo. Zastavljene cilje bomo dosegli ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva.

Vrednote

- Partnerstvo in zaupanje
- Poštenost in spoštovanje
- Kreativnost in razvojna naravnanost
- Zavezanost trajnostnemu razvoju in krožnemu gospodarstvu
- Pripadnost in sodelovanje pri doseganju skupnih ciljev

NAŠE DEJAVNOSTI

Cinkarna Celje, d. d., je podjetje s širokim proizvodno-prodajnim programom. Različne prodajne podprograme je možno vsebinsko združiti v prodajne skupine, v okviru katerih so združeni proizvodi s podobno uporabno namembnostjo. V preteklih letih smo nekaj proizvodno-prodajnih programov, ki niso dosegali meril rentabilnosti oziroma uspešnosti, opustili.

Naše pomembnejše dejavnosti so:

- proizvodnja titanovega dioksida (TiO_2);
- proizvodnja žveplove kisline;
- predelava cinka, ki zajema cinkove zlitine, anode in cinkovo žico;
- proizvodnja proizvodov za kmetijstvo, ki zajemajo sredstva za zaščito rastlin in rastne substrate;
- proizvodnja masterbatchev in praškastih lakov;
- skupina fluoriranih polimerov in elastomerov, ki so po svojih lastnostih uporabni za transport agresivnih medijev in zaščito procesne ter strojne opreme;
- polizdelki proizvodnje pigmenta titanovega dioksida: titanilov sulfat, metatitanova kislina ter natrijev titanat;
- stranski proizvodi proizvodnje pigmenta titanovega dioksida: bela sadra – CEGIPS (namenjena industriji cementa in uporabi v kmetijstvu) in rdeča sadra – RCGIPS (namenjena zapolnjevanju v nizkih gradnjah, gradnji nizkih nasipov in izdelavi pokrivnih plasti).

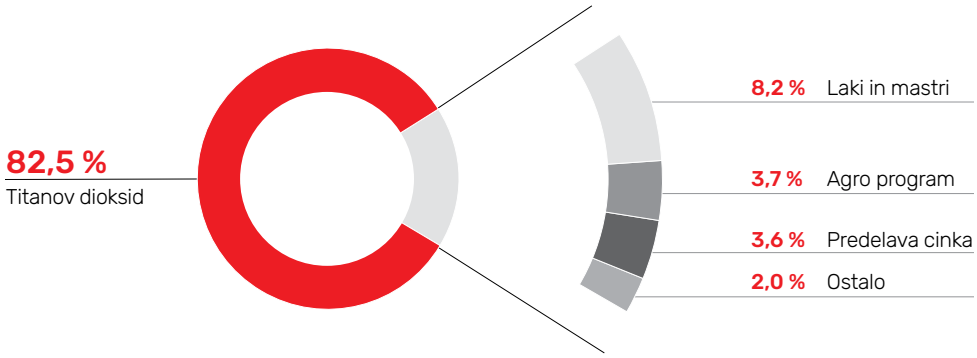
Nosilna proizvodno-prodajna skupina je pigment titanov dioksid, ki združuje prodajo različnih tipov pigmenta. V to skupino spadajo tudi ultra fine oblike titanovega dioksida, ki so proizvodi z visoko dodano vrednostjo, saj glede na kristalno obliko lahko prevzamejo vlogo fotokatalizatorja ali UV-absorberja. Vgrajujejo se v visoko tehnološko zahtevne izdelke (samočistilni sistemi, materiali z UV-stabilizatorji idr.). Proizvodnja in trženje pigmenta titanovega dioksida predstavljata 80 odstotkov naše celotne realizacije.

Zelo pomembna prodajna skupina so zaščitna sredstva za rastline, sodi med nosilne stebre prihodnjega razvoja podjetja. V tem namreč vidimo priložnost za naslavljanje globalnih izzivov zagotavljanja zadostne in varne hrane. Nosilni izdelki te skupine so bakrovi fungicidi različnih formulacij in različnih uporabljenih aktivnih snovi (bakrov hidroksid, bakrov oksikloridin, tribazični bakrov sulfat). Na področju zaščitnih sredstev za rastline zasledujemo strategijo s poudarkom na kakovosti izdelkov in njihovi okoljsko varni uporabi.

Skupina praškastih lakov in masterbatchev predstavlja vertikalno nadgradnjo osnovne proizvodnje pigmenta titanovega dioksida in postaja vse pomembnejša prodajna skupina družbe. Praškaste lake prodajamo predvsem v namene antikorozijske in dekorativne potrebe pri proizvodnji bele tehnike, ogrevalnih teles in druge kovinske galanterije. Masterbatchi so namenjeni vmešavanju v plastične mase z namenom izboljševanja njihovih uporabnih lastnosti.

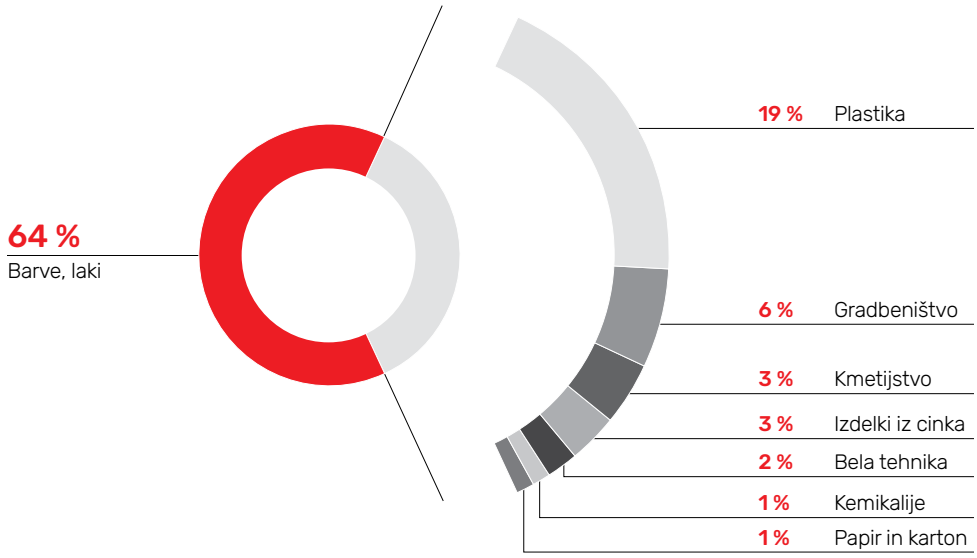
Ostala področja so proizvodnja PTFE (politetrafluoretilen) izdelkov, polovica je namenjenih interni potrošnji in vzdrževanju, druga polovica trženju predvsem v fitofarmacevtski in kemijski industriji. Proizvodnja žveplove kisline je namenjena predvsem interni uporabi, morebitni viški se prodajo na trgu. Kot stranski proizvod pri proizvodnji pigmenta TiO_2 proizvajamo CEGIPS, tako imenovano belo sadro, ki jo prodajamo na trgu cementne industrije in proizvodnje mavčnih plošč.

Graf: Delež vrednostne prodaje po produktnih skupinah v letu 2022

Barve (tudi dekorativne barve) in laki zajemajo največjo vrednostno prodajno verigo Cinkarne Celje, d. d. Skupaj predstavljajo več kot 60 odstotkov prodaje. Sledita področje plastike in vgradnja pigmenta titanov dioksid v druge gradbene materiale. Ostale panoge so glede na prodajo slabše zastopane. Barve in laki, plastika ter gradbeni material v večini pripadajo prodaji titanovega dioksida.

Graf: Prodaja po področnih odsekih za leto 2022

V okviru izdanega Okoljevarstvenega dovoljenja smo v letu 2021 pregledali možnosti za širitev količinskega obsega proizvodnje titanovega dioksida. Izdelali smo projekcijo gibanja emisij pri različnih obsegih širitve in pripravili pregled ozkih grl za doseganje kapacitet 71.000 ton. Ocenitev dejanskih možnosti in smotrnosti nadaljnje širitve proizvodnje je bila zaradi manjkajočih podatkov iz zunanjega okolja prenesena v leto 2022.

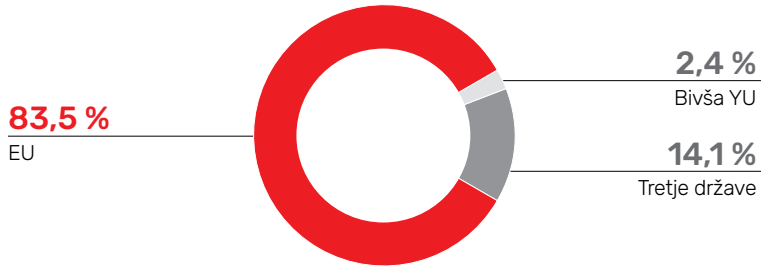
PRISOTNOST NA TRGU

Delujemo predvsem na evropskem trgu, kjer ustvarimo večino prihodkov. V manjši meri smo prisotni tudi na kompenzacijskih trgih, predvsem na območju valute ameriškega dolarja. Glede na geografsko lego kot najpomembnejše trge prepoznavamo države članice EU, sledi Slovenija, t. i. države tretjega sveta in trgi nekdanje Jugoslavije. Največji prodajni trg je Nemčija, kjer ustvarjamo približno tretjino prodaje, sledijo Francija, Italija, Slovenija, Turčija in Nizozemska.

Države, kjer smo v največji meri prisotni, so: Nemčija, Slovenija, Italija, Francija, Turčija, Belgija, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Grčija, Hrvaška, Alžirija, Srbija, Madžarska, Španija, Portugalska, Švedska, Češka republika, Ukrajina in Romunija.

V deležu vrednostne prodaje po trgih glavnino predstavlja prodaja na trg EU, to je cca 83,5 odstotkov. Prodaja v tretje države predstavlja 16,5 odstotkov.

Graf: Delež vrednostne prodaje po trgih v letu 2022

27 %	Nemčija
12 %	Italija
12 %	Francija
8 %	Slovenija
6 %	Turčija
4 %	Avstrija
4 %	Poljska
3 %	Nizozemska
3 %	Alžirija
3 %	Grčija
2 %	Madžarska
2 %	Hrvaška
2 %	Srbija
1 %	Švedska
1 %	Belgija
1 %	Španija
1 %	Danska
1 %	Romunija
1 %	Ukrajina
1 %	Belorusija
1 %	Portugalska
4 %	Ostalo

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Organizacijska struktura zajema upravo družbe, šest poslovnih enot in deset strokovnih služb.

POSLOVNE ENOTE:

PE Titanov dioksid: direktor **Tomi Gominšek**
PE Metalurgija: direktor **Miran Špegel**
PE Kemija Celje: direktor **Andrej Lubej**
PE Kemija Mozirje: direktorica **Irena Vačovnik**
PE Polimeri: direktor **Roman Deželak**
PE Vzdrževanje in energetika:
direktor **Boštjan Podkrajšek**

SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE:

Finančna služba:
koordinatorica področja **Dejana Starčević**
Marketing:
direktorica **Irena Franko Knez**
Kadrovsko-splošna služba:
vodja **Marko Cvetko**
Služba za varnost in zdravje pri delu:
vodja **Otmar Slapnik**
Pravna služba:
vodja **Gregor Gajšek**
Služba kakovosti:
vodja **Ksenija Gradišek**
Služba za varstvo okolja:
vodja **Bernarda Podgoršek Kovač**
Računovodska služba:
vodja **Karmen Fujs**
Služba informatike:
vodja **Boris Špoljar**
Služba za notranjo revizijo:
vodja **Jure Vezjak**

IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Cinkarna, metalurško-kemična industrija Celje, d. d., je organizirana kot delniška družba, s sedežem v Celju. Družba ima dvotirni sistem vodenja – z upravo družbe in nadzornim svetom. Družbo vodi uprava v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Uprava zastopa in predstavlja družbo ter je odgovorna skupščini in nadzornemu svetu.

Uprava je kolektivni organ družbe. Sestavljajo jo predsednik in do trije člani. Predsednik uprave je generalni direktor, eden izmed članov uprave je delavski direktor. V okviru splošnih pravic in obveznosti, ki pripadajo vsem članom uprave družbe v skladu z zakonom in statutom družbe, delavski direktor zastopa in predstavlja interese delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj. Pogoje in postopek imenovanja ter razrešitve delavskega direktorja in njegove pristojnosti so določene v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU).

Predsednik uprave ima namestnika, ki je eden od članov uprave, vendar ni delavski direktor. Predsednika uprave imenuje nadzorni svet. Člane uprave na predlog predsednika uprave imenuje nadzorni svet, z izjemo delavskega direktorja, ki ga predlaga svet delavcev. Mandat predsednika in članov uprave traja do pet let z možnostjo ponovnega imenovanja. Člani uprave sprejemajo odločitve s sklepi, ki jih sklepajo z večino glasov. Predsednik oziroma član uprave je lahko oseba, ki poleg zakonskih pogojev izpolnjuje še dva pogoja, in sicer da ima najmanj visokošolsko izobrazbo in najmanj pet let delovnih izkušenj. Predsednik uprave je tudi član uprave in ni višji vodstveni delavec v skupini. Gre za samostojno delovno mesto v družbi Cinkarna Celje, d. d.

Uprava družbe ima naslednje pristojnosti:

- pripravlja informacije o zadevah družbe, strokovno gradivo in sklepe iz pristojnosti skupščine,
- sklicuje skupščino,
- izvaja sklepe, ki jih sprejme skupščina.

Uprava nadzornemu svetu poroča o:

- donosnosti družbe,
- načrtovani poslovni politiki in poslih, ki pomembno vplivajo na donosnost oziroma plačilno sposobnost družbe, ter drugih zadevah v skladu z zakonom in če tako zahteva nadzorni svet.

Člani uprave Cinkarne Celje, d. d., na dan 31. 12. 2022:

- **Aleš Skok,** predsednik Uprave,
- **Nikolaja Podgoršek - Selič,** članica Uprave – tehnična direktorica,
- **Filip Koželnik,** član Uprave – delavski direktor.

Vsi člani uprave prihajajo iz Slovenije, tehnična direktorica in delavski direktor sta iz lokalnega okolja, kjer ima podjetje sedež, kar predstavlja 2/3 v sestavi uprave.

Nadzorni svet je sestavljen iz šestih članov. Vsi člani nadzornega sveta družbe imajo enake pravice in dolžnosti. Dva člana nadzornega sveta sta predstavnika delavcev družbe, ki ju izvoli svet delavcev in o tem obvesti skupščino delničarjev. Član nadzornega sveta ne more biti oseba, ki je član uprave, član nadzornega sveta v že treh družbah, član uprave odvisne družbe, prokurist ali poslovni pooblaščenec družbe, delavec konkurenčne družbe, kjer obstaja konflikt interesov, ali član uprave druge kapitalske družbe, v katere nadzornem svetu je član uprave Cinkarne Celje, d. d.

Nadzorni svet imenuje skupščina delničarjev z navadno večino oddanih glasov navzočih delničarjev, razen dveh članov, ki ju imenuje svet delavcev. Pristojnosti nadzornega sveta določa zakon. Podrobnejšo ureditev, način in pogoje za delo nadzornega sveta ureja Poslovnik o delu nadzornega sveta. Uprava si mora priskrbeti soglasje nadzornega sveta za določitev poslovne politike, sprejem načrtov, ustanavljanje in soustanavljanje podjetij, povišanje in prenos ustanoviteljskih vlog družbe v podjetjih, nakup in prenos delnic in poslovnih deležev družbe v podjetjih, o podelitvi prokure idr.

Seje nadzornega sveta sklicuje predsednik nadzornega sveta na lastno pobudo ali pobudo katerega koli člana sveta oziroma na pobudo uprave družbe. Nadzorni svet odloča na sejah. Sklepčen je, če je pri sklepanju navzoča vsaj polovica članov. Nadzorni svet se sestaja praviloma petkrat letno.

Sestava Nadzornega sveta Cinkarne Celje, d. d., na dan 31. 12. 2022:

- **Mario Gobbo,** predsednik, predstavnik kapitala,
- **Luka Gaberščik,** namestnik predsednika,
- **David Kastelic,** predstavnik kapitala,
- **Mitja Svoljšak,** predstavnik kapitala,
- **Dušan Mestinšek,** predstavnik zaposlenih,
- **Jože Koštomaj,** predstavnik zaposlenih.

V upravi je bila v letu 2022 tretjinska zastopanost žensk. V nadzornem svetu žensk ni bilo. Tako pri sestavi uprave kot pri sestavi nadzornega sveta se stremi k heterogenosti po strokovnem profilu, spolu in starosti.

Uprava ima imenovano Komisijo za etično poslovanje, ki jo sestavljajo Filip Koželnik, Marko Cvetko in Gregor Gajšek.

Nadzorni svet ima revizijsko komisijo, sestavljeni iz članov komisije, ki so David Kastelic (predsednik), Jože Koštomaj in Gregor Korošec (zunanji član), ter kadrovsko komisijo, ki jo sestavljajo Mario Gobbo (predsednik), Dušan Mestinšek, Luka Gaberščik in Mitja Svoljšak.

Revizijska komisija na podlagi obravnave pripravlja predloge sklepov, stališč in mnenj iz pristojnosti nadzornega sveta v zvezi z letnimi in poslovnimi poročili uprave družbe, poročili in mnenji zunanjih revizorjev, kot tudi pripravo poročil nadzornega sveta za skupščino delničarjev. Nadzorni svet mora sproti obveščati o svojem delu in aktivnostih ter posredovati poročila o sejah.

Kadrovska komisija pripravlja predloge sklepov, stališč in mnenj iz pristojnosti nadzornega sveta, zlasti v zvezi s pripravo predlogov na področju meril in kandidatov za članstvo v upravi družbe, članstvo v komisijah nadzornega sveta ter podporo pri oblikovanju in izvajanju sistema plačil upravi družbe.

PREJEMKI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA

Prejemki članov organov vodenja so opredeljeni v posameznih pogodbah o zaposlitvi, pri oblikovanju katerih se upoštevajo politika prejemkov, zakonodajne omejitve ter smernice dobrih praks in opredelitve v statutu. Variabilni del prejemka članov uprave se določa skladno s pravilnikom, ki ga sprejme nadzorni svet družbe. Skladno s pravilnikom se potrjuje končna višina variabilnega dela plače članov uprave. Prejemke in nadomestila članov nadzora določa sklep skupščine delničarjev.

KODEKS UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Družba pri svojem poslovanju uporablja Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ki sta ga v letu 2021 sprejela Ljubljanska borza in Združenje nadzornikov Slovenije. Skladno s poslovno odločitvijo Uprave družbe pa družba Kodeks sprejema v obliki, navedeni s pojasnili. Zaradi specifik upravljanja konkretne družbe se na področjih, ki odstopajo od kodeksa, dosledno upošteva zakonska podlaga (ZGD-1, ZTFI-1, MAR itd.). V nadaljevanju podajamo pregled in pojasnila odstopanj od posameznih določil Kodeksa.

Točka 4 – Družba nima posebnega dokumenta Politike raznolikosti. V poglavju Politika raznolikosti opisujemo okvirne smernice.

Politika raznolikosti

Točka 5.7 – Izjavo o upravljanju je presodil zunanji revizor v okviru redne revizije. Dodatna zunanja presoja ustreznosti ni bila opravljena.

Točka 6 – Nadzorni svet je v sodelovanju z upravo družbe oblikoval Politiko prejemkov organov vodenja in nadzora v skladu z relevantno zakonodajo in priporočili dobre prakse na tem področju ter jo podal skupščini v odobritev. Skupščina ni potrdila dokumenta. Več o tem v poglavju Prejemki članov organov vodenja in nadzora.

Prejemki članov organov vodenja in nadzora

Točka 7 – Družba nima posebnega dokumenta Politika trajnostnega poslovanja, saj je trajnostno delovanje razkrito v okviru pričujočega poročila in Politike zagotavljanja kakovosti, ravnanja z okoljem, varnostjo in zdravjem.

Politika zagotavljanja kakovosti, ravnanja z okoljem, varnostjo in zdravjem

Točka 10.1 – Družba ima koncertirano lastništvo, kjer imata dva največja delničarja več kot 20 % glasovalnih pravic. Prav tako je večinski del delničarjev iz Slovenije. Iz omenjenih razlogov ne omogočamo udeležbo na Skupščini z uporabo elektronskih sredstev.

Točka 16 - Vrednotenje dela nadzornega sveta opravijo člani sami in pri tem popolnoma sledijo metodologiji in Priročniku za vrednotenje učinkovitosti nadzornega sveta, ki ga je pripravilo Združenje nadzornikov Slovenije. Postopek vrednotenja je potekal strokovno in objektivno, zato ni bilo potrebe po zunanji strokovni podpori in tudi ni bila opravljena zunanja presoja dela nadzornega sveta v sodelovanju s specializirano institucijo oziroma drugimi strokovnjaki.

Točka 20.5 - Funkcijo sekretarja nadzornega sveta opravlja oseba zaposlena v družbi, ki za opravljanje te funkcije ne prejema dodatnega plačila.

Točka 26 - Družba še nima v naprej vzpostavljenih postopkov v zvezi s posli s povezanimi osebami za presojo ali gre za posel, ki bo opravljen v okviru rednega opravljanja dejavnosti družbe in pod tržno običajnimi pogoji. Družba sicer v obdobju poročanja ne beleži primerov sklepanja poslov s povezanimi osebami.

Točka 30 – Družba nima opredeljene strategije komuniciranja družbe kot sestavnega dela Politike upravljanja. Za komuniciranje družbe oziroma transparentnost poslovanja skrbijo uprava družbe in strokovne službe. Javne objave (SEOnet in spletne strani družbe) so skladne z zakonskimi zahtevami in vsebujejo informacije, ki omogočajo vlagatelju vrednostnih papirjev presojo položaja in oceno vplivanja poslovnega dogodka na ceno vrednostnega papirja.

KODEKS ETIČNEGA RAVNANJA IN DELA

Temeljna načela in pravila vedenja ter ravnanja vodstva in vseh zaposlenih v družbi so opredeljena v Kodeksu etičnega ravnanja in dela. Vključuje standard delovanja, upravljanja in vodenja, ki prispeva k oblikovanju poslovne kulture in odličnosti. Na podlagi kodeksa je družba zavezana najvišjim merilom poslovnega in etičnega ravnanja ter razvoju kulture etičnega ravnanja, ki temelji na etičnih merilih, zavezujočih tako za člane uprave in vodilne delavce kot vse ostale zaposlene. Vse kršitve etičnih meril se tudi ustrezno sankcionirajo. V primeru nejasnosti glede Kodeksa, dvomov glede pravilnega ravnanja, odprtih vprašanj in morebitnih mejnih primerov se lahko zaposleni obrnejo za razlago Kodeksa na vodstvo oziroma na od vodstva pooblaščeno osebo.

Družba je zavezana etičnemu ravnanju pri vseh vidikih svojega poslovanja. Zaposleni so zavezani pri svojem delu ravnati etično in profesionalno, skladno s Kodeksom in vrednotami družbe ter skladno z veljavno zakonodajo, pravili, predpisi in notranjimi akti družbe. Zaposleni so se dolžni vzdržati vseh ravnanj, ki materialno ali moralno škodujejo poslovnim interesom in ugledu družbe.

Vsi zaposleni, ki poznajo oziroma so prejeli informacijo o kršitvah ali dejanjih, ki bi lahko pripeljali do kršitev Kodeksa etičnega ravnanja in dela, morajo tovrstne informacije prijaviti svojemu nadrejenemu ali na anonimen način, in sicer s posredovanjem informacije:

- na razkritja@cinkarna.si,
- v pisni obliki na naslov uprave,
- v za te namene nameščene nabiralnike.

Uprava prispele informacije o kršitvah nemudoma posreduje v pregled in ustrezno obravnavo vsaj tričlanski stalni skupini, tj. Komisiji za etično poslovanje.

POLITIKA RAZNOLIKOSTI

Skupna vsota individualnih razlik, življenjskih izkušenj, znanja, iznajdljivosti, inovativnosti, samoizražanja, edinstvenih sposobnosti in talentov, ki jih naši zaposleni vlagajo v svoje delo, predstavlja pomemben del ne le naše kulture, temveč tudi našega ugleda in dosežkov podjetja. Sprejemamo in spodbujamo razlike med zaposlenimi glede na starost, barvo kože, invalidnost, etnično pripadnost, družinski ali zakonski status, spolno identiteto ali izražanje, jezik, narodnost, fizične in duševne sposobnosti, politično pripadnost, raso, vero, spolno usmerjenost, socialno-ekonomski status in druge značilnosti, zaradi katerih so naši zaposleni edinstveni. Vsi zaposleni so vedno dolžni ravnati z drugimi dostojanstveno in spoštljivo. Od zaposlenih se pričakuje vključevanje med delom, na delovnih funkcijah ali izven njih ter na vseh dogodkih, ki jih sponzorira podjetje.

Oblikovana je Politika raznolikosti organov vodenja in nadzora, ki pa še ni sprejeta. V njenem okviru želimo doseči optimalno učinkovitost delovanja teh organov, s čimer se povečujejo razvojne in konkurenčne prednosti ter poslovni ugled družbe.

Politiko raznolikosti v organih vodenja in nadzora izvajamo z ustreznim postopkom nabora in selekcije članov, s sodelovanjem kadrovske oziroma nominacijske komisije. Organi družbe jo upoštevajo in izvajajo skladno z veljavno zakonodajo po Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1) ter z upoštevanjem načel in določil kodeksov, ki navajajo vsebino in dajejo priporočila s tega področja.

Kandidiranje za članstvo je omogočeno vsakemu posamezniku, ki izrazi interes in dosega merila, določena z zakonom, Statutom družbe in Kodeksom upravljanja javnih delniških družb. Pri sestavi nadzornega sveta in uprave družbe so upoštevani naslednji vidiki politike raznolikosti: spol, starost, izobrazba in poklicne izkušnje.

Po sprejetju bo politika objavljena na spletni strani podjetja in portalu SEO net.

SPOŠTOVANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC

Spoštujemo človekove pravice, ki so zapisane v mednarodno priznanih načelih in smernicah. Pri delu se zavzemamo in smo zavezani strpnosti, medsebojnemu spoštovanju in spoštovanju osnovnih človekovih pravic. Zavračamo kakršno koli obliko trpinčenja, nadlegovanja ali diskriminacije. Ravnamo etično in profesionalno ter skladno z vrednotami družbe. To zavezo pričakujemo od vodstva, zaposlenih in poslovnih partnerjev. V družbi primerov kršenja človekovih pravic nismo imeli, prav tako v letu 2022 nismo zabeležili nobenega primera diskriminacije.

PRAVILNIK O PREPOVEDI SPOLNEGA IN DRUGEGA NADLEGOVANJA TER TRPINČENJA NA DELOVNEM MESTU

Uprava družbe je sprejela Pravilnik o prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu. V skladu s tem je določen notranji pooblaščenec za sprejem prijav, pomoč in informiranje. Pooblaščenec je zaupanja vredna oseba, na katero se lahko oseba/žrtev, ki je utrpela spolno ali drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu obrne po nasvet, podporo in informiranje o ukrepih glede varstva pred spolnim in drugim nadlegovanjem ter trpinčenjem.

BOJ PROTI KORUPCIJI IN PODKUPOVANJU

Pri opravljanju delovnih nalog, izvrševanju pravic in obveznosti ter pri sprejemanju poslovnih odločitev in ravnanj v imenu Cinkarne Celje, d. d., so zaposleni dolžni upoštevati najboljše koristi družbe pred svojimi lastnimi interesi ali interesi tretjih oseb. Donacije in sponzorstva namenjamo skladno s poslanstvom, vizijo in vrednotami družbe, pretežno na športnem in kulturnem področju.

Konkurenčne prednosti iščemo in razvijamo z dvigovanjem lastne produktivnosti in učinkovitosti, v nobenem primeru z neetičnimi in nelegalnimi aktivnostmi. Na trgu konkuriramo na pošten in odkrit način. Ustrezna in pričakovana ravnanja so podrobneje opredeljena v Kodeksu etičnega ravnanja in dela. Vzpostavljen je mehanizem razkritja oziroma prijave morebitnih nedopustnih ravnanj in primerov korupcije, ki pa do zdaj niso bili ugotovljeni.

SISTEM NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Za obvladovanje tveganj, ki vplivajo na uspešnost doseganja ciljev, imamo vzpostavljen sistem operativnih in nadzornih notranjih kontrol na vseh ravneh in področjih poslovanja. Gre za cilje pri:

- učinkovitosti in uspešnosti poslovanja,
- zanesljivosti računovodskega poročanja,
- skladnosti z zakonskimi ter internimi predpisi.

Kontrolne aktivnosti in odgovorni nosilci so zapisani v internih aktih (opis delovnih mest, pooblastila, organizacijski predpisi, pravilniki, poslovniki).

V podjetju zagotavljamo:

- računovodsko kontroliranje podatkov, ki obsega presojanje pravilnosti računovodskih podatkov in odpravljanje ugotovljenih nepravilnosti. Izvajanje je v pristojnosti Računovodske službe in Finančne službe;
- preverjanje zanesljivosti obračunskih podatkov, ki se izvaja s popisom sredstev in dolgov (inventuro). Popis izvaja stalna popisna komisija v skladu z letnim terminskim načrtom popisov. Vodja popisov in člani popisne komisije so organizacijsko razporejeni v Računovodsko službo. Za posamezne vrste popisov ali izredne popise lahko Uprava družbe imenuje tudi posebne popisne komisije;
- presojanje odmikov uresničenih velikosti od načrtovanih, ki lahko pokažejo pomanjkljivosti pri izvajanju, prav tako pri načrtovanju ciljev. Aktivnosti se izvajajo v okviru Računovodske službe;
- notranjo kontrolo nad izvajanjem predpisanih postopkov s področja nabave, skladiščenja in porabe materiala ter s področja proizvodnje, skladiščenja in prodaje proizvodov (kontrola uporabe in odobritve predpisane dokumentacije, analiziranje morebitnih odstopanj in predlaganje ukrepov). Aktivnosti se izvajajo v okviru Računovodske službe in vodstva podjetja;
- notranje kontrole v računalniško podprtem informacijskem sistemu, ki se nanašajo na vodenje, infrastrukturo, varovanje, nakupovanje, razvijanje in vzdrževanje programske podpore, zagotavlja Služba informatike. Za popolnost in točnost zajemanja in obdelovanja podatkov skrbijo kontrole v posameznih aplikacijah oziroma kontrole pri uporabnikih programskih rešitev;
- sistem notranjih kontrol se dopolnjuje tudi s sistemom izvajanja presoj po:
  - ISO 9001 – sistemi vodenja kakovosti,
  - ISO 14001 – sistemi ravnanja z okoljem in uredbi EMAS za PE Kemija Mozirje,
  - ISO 45001 – sistemi varnosti in zdravja pri delu;
- notranjo presojo delovanja procesov, ki jo izvajajo za to usposobljeni notranji presojevalci, da preverijo, ali se dejavnosti izvajajo v skladu z zahtevami sistemov vodenja in ali je uveden sistem vodenja ustrezen ter učinkovit za doseganje zastavljenih ciljev. Zunanje presoje izvaja izbrana certifikacijska hiša;
- revidiranje letnih računovodskih izkazov, ki ga izvaja zunanja revizijska hiša;
- enkrat letno preveritev delovanja operativnih in nadzornih notranjih kontrol na podlagi sklepa Uprave družbe. Uprava s sklepom opredeli odgovornega izvajalca, področja nadzora in terminski načrt izvedbe nadzora.

Službo za notranjo revizijo smo vzpostavili v letu 2016. Na podlagi sprejete temeljne listine, pravilnika in načrta deluje od leta 2017 s polnimi pooblastili.

Odstopanja, ki so ugotovljena v posameznih oblikah notranjih kontrol, analizirajo odgovorne osebe in vodstvo podjetja ter na tej osnovi sprožajo ukrepe za odpravo oziroma preprečevanje vzrokov za nastanek tveganj, ki so ali bi lahko povzročila odstopanja od zastavljenih pravil in ciljev podjetja.

PODATKI O DELOVANJU SKUPŠČINE DRUŽBE S PRISTOJNOSTMI, PRAVICAH DELNIČARJEV IN NJIHOVEM UVELJAVLJANJU

Skupščino skliče uprava družbe na lastno pobudo, na zahtevo nadzornega sveta ali delničarjev družbe, ki predstavljajo dvajsetino osnovnega kapitala. Skupščina se seznani z letnim poročilom in veljavno odloča na seji z večino oddanih glasov, zlasti o:

- uporabi bilančnega dobička,
- imenovanju članov nadzornega sveta,
- podelitvi razrešnice članom uprave družbe in nadzornega sveta,
- imenovanju revizorja idr.

S tričetrtinskimi glasovi odloča zlasti v naslednjih zadevah:

- spremembah statuta,
- ukrepih za povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala,
- statusnih spremembah in prenehanju družbe in drugih primerih, če to določa zakon ali statut.

Delničarji se lahko udeležijo skupščine in uresničujejo svojo glasovalno pravico le pod pogojem, da so upravi družbe najavili svojo udeležbo na skupščini v pisni obliki najpozneje konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine. Na skupščini število glasov posameznega delničarja določajo glasovi delnic, ki so po stanju delniške knjige v njegovi lasti konec sedmega dne pred dnem zasedanja skupščine. Delničarji lahko pravice iz delnic uresničujejo neposredno na skupščini ali po pooblaščencih. Pooblastilo mora biti podano pisno in se vloži pri družbi. Praviloma se opravi ena skupščina na leto.

PREPOZNAVANJE IN UPRAVLJANJE VPLIVOV

Poslanstvo in vizija Cinkarne Celje, d. d., temeljita na trajnostnem razvoju, kar pomeni, da strateško prepoznavamo in upravljamo vse bistvene vplive na okolje, družbo in ekonomijo, hkrati pa prepoznavamo in upravljamo vse pomembne vplive, ki jih ima širša družba na podjetje (okoljsko-podnebni vidiki, socialni in ekonomsko-politični). Zaradi kompleksnosti vplivov, ki se dinamično spreminjajo, smo v meddeležniškem dialogu s predstavniki deležniških skupin prepoznali ključne bistvene vplive po treh stebrih: okolje – družba – upravljanje (ESG) in jih rangirali po pomembnosti. Več o tem razkrivamo v matriki pomembnosti.

Matrika pomembnosti

Zaveza trajnostnemu delovanju je opredeljena v Politiki zagotavljanja kakovosti, ravnanja z okoljem, varnostjo in zdravjem, ki jo potrjuje predsednik uprave, v Kodeksu etičnega ravnanja in dela ter v Poslovniku integriranega sistema vodenja, ki ju pripravljajo odgovorne službe, potrjuje pa uprava podjetja.

Prikaz soodvisnosti vplivov med Cinkarno Celje, d.d., in ključnimi deležniki v kontekstu trajnostnega upravljanja (okolje, družba, upravljanje – ESG), vir Direktiva o nefinančnem poročanju

Najvišji organ upravljanja se vključuje v nadzor skladnosti in procese prepoznavanja in upravljanja vplivov Cinkarne Celje na gospodarstvo, okolje in ljudi v okviru sistemov upravljanja s tveganji, okvirnih in izvedbenih ciljev ter seznanjanja z rezultati revizij, inšpekcijskih pregledov in presoj.

Najvišje vodstvo odgovornost za upravljanje vplivov z opisnim listom delovnega mesta ali s pooblastili prenese na odgovorne osebe posamezne službe v podjetju. Prepoznana neskladja revizij, inšpekcijskih pregledov in presoj odpravljamo v pristojnih organizacijskih enotah oziroma procesih. Realizacijo odprave spremlja najvišji organ s sistemom poročanja izvedbenih ciljev, pregledom realizacije investicij, projektov, ukrepov in odprave neskladij. Najvišji organ uprave z zainteresiranimi stranmi neposredno komunicira oziroma za to pooblašča odgovorne službe.

O učinkovitosti procesov organizacije najvišjemu organu upravljanja se poroča:

- 1-krat letno na letnem vodstvenem pregledu,
- 4-krat letno na širšem strokovnem kolegiju uprave,
- 1-krat letno na sestanku notranjih presojevalcev integriranih sistemov vodenja,
- 1-krat letno na sestanku z zunanjimi presojevalci integriranih sistemov vodenja,
- na sestankih vodstvenih projektnih skupin,
- preko poročil notranje revizije,
- preko zapisnikov poslovnih enot in služb.

V Cinkarni Celje, d. d., sledimo in izpolnjujemo vse zakonske obveznosti nacionalne in evropske zakonodaje. V obdobju poročanja ni bilo primerov izreka globe ali drugih sankcij zaradi neizpolnjevanja zakonskih obveznosti. Primere neskladnosti praviloma odkrivamo v naključnih odkritjih in pri revizijah službe za notranjo revizijo. Glede na ugotovitve primerno ukrepamo.

Poslovodstvo družbe

Predsednik Uprave	Članica Uprave – namestnica predsednika Uprave – tehnična direktorica	Član Uprave – delavski direktor
Aleš Skok, univ. dipl. inž. kem. teh., MBA – ZDA	**Nikolaja Podgoršek Selič,** univ. dipl. inž. kem. inž., spec.	**Filip Koželnik,** mag. posl. ved

Uporabljamo najnovejšo tehnologijo

Z naložbami v najboljše razpoložljive tehnologije (BAT) zagotavljamo kakovost titanovega dioksida.

IZJAVA O NEFINANČNEM POSLOVANJU

Odgovorno upravljanje, ki upošteva in sledi ciljem trajnostnega razvoja na področju poslovanja družbe, odgovornosti do družbenega okolja in odnosa do naravnega okolja, je v jedru naših strateških odločitev. V letu 2022 smo še bolj smelo in celovito stopili na pot usklajenosti našega poslovanja z vidikov okolja, družbe in upravljanja (ESG), na čemer bo temeljila tudi naša strategija za naslednje petletno obdobje 2024–2028. Zavedamo se, da je prepoznavanje tveganj, povezanih s podnebjem, in njihovo učinkovito upravljanje ključnega pomena za naše kratkoročno in dolgoročno delovanje ter pomemben vidik v odnosu do naših deležnikov. Trajnostne vidike zato postopno, glede na pomembnost, vse bolj celovito vključujemo v strategijo in vse naše procese.

Izjava o upravljanju družbe

Najvišji organi upravljanja so aktivno vpeti v postavljanje in izvajanje trajnostnih politik ter odgovorni za to, da je trajnostni razvoj gonilo razvoja ter del vizije in poslanstva podjetja. Odgovornosti najvišjega organa upravljanja predstavljamo v Izjavi o upravljanju družbe. Upravljanje temelji na etičnem pristopu tako do zaposlenih kot do zunanjih deležnikov in konkurence ter prepoznavanju vplivov na družbeno in naravno okolje.

Skrbni pregled s področja trajnostnosti je v Cinkarni Celje stalna praksa, ki je del upravljavskih in nadzornih sistemov, s katerimi prepoznavamo, preprečimo, ublažimo in obravnavamo dejanske in potencialne negativne vplive na okolje in ljudi (vključno s človekovimi pravicami), povezane z našim poslovanjem. Ti vključujejo negativne vplive, ki so neposredno povezani z lastnimi dejavnostmi podjetja, kot (potencialno) negativne vplive naših izdelkov ali storitev prek poslovnih odnosov.

S skrbnim pregledom s področja trajnostnosti se odzivamo na spremembe v dejavnostih, poslovnih odnosih, delovanju, nabavi in prodajnem kontekstu podjetja. Naši procesi temeljijo na mednarodnih instrumentih Vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter Smernicah OECD za večnacionalna podjetja.

V poročilu razkrivamo naslednje vidike skrbnega pregleda s področja trajnostnosti:

- Vsa področja tveganj (poglavje Upravljanje tveganj in priložnosti)
- Presoje – notranje in zunanje, finančni in pravni skrbni pregled (poglavje Integriran sistem vodenja)
- Skrbni pregled zavzetosti in zadovoljstva zaposlenih (poglavje Odnosi z zaposlenimi)
- Skrbni pregled dobaviteljev, skladen z ISO 14000 (poglavje Odnosi z dobavitelji)
- Skrbni pregled zadovoljstva kupcev (poglavje Odnosi s kupci)
- Skrbni okoljski pregled (poglavje Naš pristop do okolja)

Lastna pričakovanja in pričakovanja zunanjih deležnikov smo v letu 2022 preverili z matriko pomembnosti. Po pomembnosti smo opredelili 12 kazalnikov s področja okolja ter po 18 kazalnikov s področja družbe in upravljanja. Na ta način smo prepoznali, katera področja so za nas in naše deležnike najpomembnejša. Deležnike in matriko pomembnosti podrobneje predstavljamo v poglavju Odnosi z deležniki.

Odnosi z deležniki

Naši pomembni deležniki so tudi naši zaposleni, zato si prizadevamo za zagotavljanje ustreznih pogojev za njihov osebni in strokovni razvoj, varnost in zdravje ter dobro počutje na delovnem mestu. Zaposlovanje in kadrovanje temelji na načelu nediskriminatornosti in enakih možnosti. Skrbimo za redno strokovno izpopolnjevanje in spodbujamo inovativnost med zaposlenimi. Zavedamo se visoke starostne strukture naših zaposlenih, zato si prizadevamo pridobiti nov mlad in tehnično usposobljen kader, tudi preko sistema mentorstva in podeljevanja kadrovskih štipendij. V okviru reprezentativnih sindikatov v podjetju spoštujemo pravico zaposlenih do svobode združevanja. O naših odnosih do zaposlenih poročamo v poglavju Odnosi z zaposlenimi.

Odnosi z zaposlenimi

Delujemo v kemijski panogi, ki je podvržena določenim tveganjem na področju varnosti in zdravja pri delu, zato redno vlagamo v varnostno opremo, izboljšujemo tehnološke postopke in posodabljamo tehnologije, izobražujemo zaposlene in uvajamo aktivnosti za preprečevanje nezgod na delovnem mestu. Delujemo skladno s certifikatom ISO 45001 – Varnost in zdravje pri delu, vzpostavljen imamo tudi sistem ocenjevanja tveganj na delovnih mestih glede na pojavnost in intenziteto. Naš krovni cilj je nič poškodb pri delu. Zaposlene spodbujamo k zdravemu življenjskemu slogu. V okviru programa promocije zdravja jim nudimo različne aktivacije, kot so razne športne aktivnosti, preventivni zdravstveni pregledi, izobraževanja idr. Več o našem pristopu k temu področju je opredeljeno v poglavju Varnost in zdravje pri delu.

Varnost in zdravje pri delu

Delujemo na globalnem trgu in smo del globalnih dobaviteljskih verig. Svoje ključne dobavitelje vsakoletno ocenjujemo. V ocenjevanje je vključeno tudi preverjanje, ali je dobavitelj certificiran po standardu ISO 14001 – Sistemi ravnanja z okoljem oziroma ali povzroča emisije v zrak in vodo ter kako te emisije obvladuje, kakšen je izkoristek surovin in energije, kako ravna z odpadno embalažo in ali s svojo dejavnostjo povzroča prekomerni hrup. V prihodnje bomo v ocenjevanje vključili tudi druge trajnostne kazalnike, ki upoštevajo področja okolja, družbe in upravljanja (ESG) ter bodo zapisani v Kodeksu trajnostnega ravnanja dobaviteljev. Katere so naše ključne skupine dobaviteljev in kako ocenjujemo svojo dobaviteljsko verigo, je zapisano v poglavju Odnosi z dobavitelji.

Odnosi z dobavitelji

Naše poslovanje je usmerjeno predvsem na evropski trg, kjer smo priložnost prepoznali v razvoju visokokakovostnih izdelkov z višjo dodano vrednostjo. Zavedamo se, da so zahteve trga vse večje in zahtevajo večjo fleksibilnost, zato razvijamo nove rešitve na našem nosilnem proizvodu pigment titanovega dioksida ter ostalih spremljajočih programih, kot so bakrovi fungicidi, polimeri in metalurgija. Na tržišče uvajamo tudi nov substrat Humovit EKO. Naše odnose s kupci, razvoj novih proizvodov in obravnavo reklamacij opisujemo v poglavju Odnosi s kupci.

Odnosi s kupci

Zavedamo se pomembnosti razvoja lokalnega okolja, v katerem delujemo, zato vlagamo v šport, kulturo in odpiramo vrata za praktično izobraževanje mladih. Sodelujemo v družbeno odgovornih aktivnostih v lokalnem okolju in podpiramo najranljivejše skupine. Z zunanjo strokovno in splošno javnostjo redno komuniciramo in vzpostavljamo dobre sosedske odnose, tudi s sodelovanjem na različnih dogodkih, v okviru dneva odprtih vrat, izvedbe novinarskih konferenc in drugih družbeno odgovornih akcij. Redno sodelujemo s šolami in mlade ozaveščamo o vlogi kemijske industrije pri obvladovanju podnebnih sprememb in prehodu v nizkoogljičnost. Kako sodelujemo z lokalno skupnostjo, razkrivamo v poglavju Odnosi z lokalno skupnostjo.

Odnosi z lokalno skupnostjo

Prizadevamo si zmanjševati svoje negativne vplive in povečevati svoj prispevek k dobrobiti družbe in naravnega okolja, zato tudi naložbe usmerjamo v najboljše razpoložljive tehnologije, v obnovljive vire energije, učinkovito upravljanje z energijo, odgovorno upravljanje z odpadki in inovativne rešitve ponovne uporabe odpadnih surovin, o čemer pišemo v poglavju Naš pristop do okolja. Podpiramo in izvajamo raziskave na področju varovanja vodnih virov, tal in naravnih habitatov, za ohranjanje in obnovo biodiverzitete. Redno izvajamo monitoringe emisij v zrak in obvladujemo izpuste pod dovoljeno mejo. Svoj odgovoren odnos do okolja izražamo tudi z vključenostjo v Program odgovornega ravnanja za kemijsko industrijo, s čimer izkazujemo našo prostovoljno zavezo, da bomo zagotavljali neprestane izboljšave na področju varstva okolja, varovanja zdravja in varnosti pri delu, ki so pogosto večje od zakonodajno določenih. Tveganja s področja okolja ter ostala tveganja obvladujemo s pomočjo uveljavljenega sistema kakovosti ISO 9001, ravnanja z okoljem ISO 14001 in varnostjo in zdravja pri delu ISO 45001, na lokaciji Poslovne enote Kemija Mozirje pa smo registrirani v sistem okoljskega ravnanja in presojanja EMAS. Prav tako redno izpolnjujemo zakonodajne zahteve na okoljskem področju.

Naš pristop do okolja

POROČILO O OKOLJSKO TRAJNOSTNIH GOSPODARSKIH DEJAVNOSTIH IN NALOŽBAH CINKARNE CELJE, D. D., ZA LETI 2021 IN 2022

Cinkarna Celje, d. d., razkriva informacije o tem, kako in v kakšni meri so njene dejavnosti povezane z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne v skladu s členoma 3. in 9. Uredbe o taksonomiji (Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088).

Razkrivanje informacij se nanaša na Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost bistveno ne škoduje kateremu od drugih okoljskih ciljev.

DELEŽ PRIHODKOV OD PROIZVODOV ALI STORITEV, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Cinkarna Celje, d. d., je specializirana za proizvodnjo in trženje titanovega dioksida, za dejavnost, ki do sedaj še ni bila ocenjena z vidika primernosti oziroma usklajenosti s taksonomijo, torej ni navedena med taksonomsko sprejemljivimi dejavnostmi z vidika doseganja podnebnih ciljev. To nikakor ne pomeni, da svoje dejavnosti ne izvaja z visoko mero okoljske odgovornosti in prizadevanj za razogljičenje, kakor tudi ne pomeni, da nima dejanskih ali potencialnih pomembnih vplivov na razogljičenje gospodarstva (zlasti kot omogočitvena dejavnost gradbeniški panogi).

Dejavnost Cinkarne Celje, d. d., dopolnjuje širok nabor drugih izdelkov, kot so: praškasti laki, masterbatchi, žice in zlitine iz cinka, izdelki za kmetijstvo, izdelava kemijsko procesne opreme, žveplova kislina, s katerimi družba prav tako išče svoje priložnosti za taksonomsko usklajene prihodke z vidika t. i. omogočitvene dejavnosti

Tabela: Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za Cinkarno Celje, d. d., za leti 2021 in 2022

Gospodarska dejavnost	Oznake NACE	Opis dejavnosti, skladne s taksonomijo	2021		2022	
			Prihodki v EUR	Delež prihodkov v %	Prihodki v EUR	Delež prihodkov v %
A) Dejavnosti, usklajene s taksonomijo						
Ravnanje z odpadki	E38.11	Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru	62.492	0,03	81.123	0,04
Ravnanje z odpadki	E38.32, F42.99	Snovna predelava iz nenevarnih odpadkov (poraba in predelava bakra)	4.028.476	2,09	4.751.526	2,09
Skupaj prihodki od dejavnosti, usklajenih s taksonomijo			4.090.968	2,13	4.832.649	2,13
B) Dejavnosti, nesprejemljive za taksonomijo						
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo			188.371.131	97,87	222.320.467	97,87
Skupaj A + B			**192.462.100**	**100,00**	**227.153.116**	**100,00**

Čisti prihodki Cinkarne Celje, d. d., so leta 2022 znašali 227.153.116 EUR in leta 2021 192.462.100 EUR, od tega so bili prihodki od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo v višini 4.832.649EUR (leta 2021 v višini 4.090.968 EUR), kar je 2,13 odstotka. Leta 2022 je bilo 222.320.467 EUR prihodkov (leta 2021 188.371.131 EUR) iz dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo, kar predstavlja 97,87 odstotka.

S taksonomsko usklajeno dejavnostjo zbiranje ločeno odpadnih kovin, papirja, plastike in odprodaja predelovalcem, pod NACE klasifikacijo E38.11., je Cinkarna Celje, d. d., v letu 2022 ustvarila 81.123 EUR in leta 2021 62.492 EUR prihodkov oziroma 0,04 odstotka vseh prihodkov v letu 2022 in 0,03 odstotka prihodkov v letu 2021. Vsi ločeno zbrani in transportirani nenevarni odpadki, ki se ločujejo pri viru, so namenjeni pripravi za ponovno uporabo ali recikliranje.

S snovno predelavo iz nenevarnih odpadkov (poraba in predelava bakra), pod NACE klasifikacijo E38.32, F42.99, je Cinkarna Celje, d. d., v letu 2022 ustvarila 4.751.526 EUR prihodkov oziroma 2,09 odstotka vseh prihodkov v letu 2022 in 4.028.476 EUR prihodkov oziroma 2,09 odstotka vseh prihodkov v letu 2021.

Pri proizvodnji zlitin iz cinka uporabljamo kot legirna elementa odpadni aluminij in odpadni baker. Ostanke zamaka uporabljamo kot recikliran material pri proizvodnji cinkovih zlitin.

Predelujemo odpadni baker, odpadni bakrov klorid in bakronosne pepele iz mulja po pranju ribiških mrež. Tehnološki izmet pri proizvodnji MB (pogače, špageti) se predela v granule in dodaja v določenem deležu vhodnim materialom pri proizvodnji masterbatchev. Tehnološki izmet pri proizvodnji praškastih lakov (filter prah, nadzrno) se predela v čipse in v določenem deležu dodaja materialom pri proizvodnji praškastih lakov.

Bistven prispevek k blažitvi podnebnih sprememb je, da z dejavnostjo najmanj 50 odstotkov (po teži) predelanih ločeno zbranih nenevarnih odpadkov pretvorimo v sekundarne surovine, ki so primerne za nadomeščanje neobdelanih materialov v proizvodnih procesih.

Za dejavnost smo pregledali tehnična merila, navedena v delegiranih aktih. Z dejavnostjo ne povzročamo bistvene škode pri drugih okoljskih ciljih.

Kazalniki so izračunani na podlagi definicij v Prilogi 1 Ključni kazalniki uspešnosti nefinančnih podjetij Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih, ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja.

Ključni kazalnik uspešnosti za prihodke smo izračunali kot del čistih prihodkov, ki izhajajo iz proizvodov ali storitev, vključno z neopredmetenimi, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo (števec), deljen s čistim prihodkom (imenovalec).

Prihodki zajemajo prihodke, pripoznane v skladu z 82.(a) členom Mednarodnega računovodskega standarda (MRS) 1, kakor je bil sprejet z Uredbo Komisije (ES) št. 1126/2008 (1).

Prihodki zajemajo prihodke, pripoznane v skladu z 82.(a) členom Mednarodnega računovodskega standarda (MRS) 1, kakor je bil sprejet z Uredbo Komisije (ES) št. 1126/2008 (1).

DELEŽ NALOŽB V OSNOVNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Tabela: Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za Cinkarno Celje, d. d., za leti 2021 in 2022

Gospodarska dejavnost	Oznake NACE	Opis naložbe	2021		2022	
			Naložbe v osnovna sredstva v EUR	Delež naložb v osnovna sredstva v %	Naložbe v osnovna sredstva v EUR	Delež naložb v osnovna sredstva v %
A) Naložbe v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo						
Energija	D35.11 in F42.22	Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije	313.227	2,77	736.984	6,99
Skupaj naložbe v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo			313.227	2,77	736.984	6,99
B) Naložbe v osnovna sredstva, nesprejemljive za taksonomijo						
Skupaj naložbe v osnova sredstva, nesprejemljive za taksonomijo			11.012.181	97,23	9.809.511	93,01
Skupaj A + B			**11.325.408**	**100,00**	**10.546.495**	**100,00**

Vse naložbe Cinkarne Celje, d. d., v osnovna sredstva so v letu 2022 znašale 10.546.495 EUR, leta 2021 pa 11.325.408 EUR. Naložbe Cinkarne Celje, d. d., v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo, so v letu 2022 znašale 736.984 EUR, v letu 2021 pa 313.227 EUR, kar je 7 odstotkov vseh naložb v osnovna sredstva v letu 2022 in 2,77 vseh naložb v letu 2021. Naložbe v osnovna sredstva, nesprejemljive za taksonomijo, so bile leta 2022 v višini 9.809.511 EUR, leta 2021 pa so znašale 11.012.181 EUR, kar je 93 odstotkov vseh naložb v osnovna sredstva v letu 2022 in 97,23 odstotka v letu 2021.

Taksonomsko usklajena dejavnost je proizvodnja električne energije z uporabo fotovoltaične tehnologije (koda statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 - D35.11 in F42.22).

Za dejavnost smo pregledali tehnična merila. Dejavnost daje bistven prispevek k blažitvi podnebnih sprememb. Dejavnost smo ocenili z vidika prilagajanja podnebnim spremembam. Ocenili smo, katera fizična podnebna tveganja, navedena v Dodatku A, oddelka II Delegirane uredbe Komisije (EU 2021/2139 z dne 4. julija 2021), bi lahko vplivala na uspešnost gospodarske dejavnosti med njenim pričakovanim trajanjem. Nobenega tveganja nismo prepoznali kot pomembnega.

Objekt za proizvodnjo električne energije z uporabo fotovoltaične tehnologije ne stoji na zemljišču območja biotske raznovrstnosti (lokacija je na strehi zgradbe v industrijskem okolju), zato morebitni blažitveni ukrepi niso potrebni. Uporablja se oprema, ki je trpežna in jo je vsaj deloma možno potencialno reciklirati, tako da izpolnjuje cilje prehoda na krožno gospodarstvo.

Delež naložb v osnovna sredstva smo izračunali tako, da smo v imenovalec zajeli povečanje opredmetenih in neopredmetenih sredstev v poslovnem letu pred amortizacijo in vsemi ponovnimi merjenji, vključno s tistimi, ki izhajajo iz prevrednotenj in oslabitev, ter brez sprememb poštene vrednosti. Imenovalec zajema tudi povečanja opredmetenih in neopredmetenih sredstev, ki izhajajo iz poslovnih združitev. V števec smo zajeli del naložb v osnovna sredstva, vključenih v imenovalec, ki je povezan s sredstvi ali procesi, povezanimi z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo.

Z naložbo v osnovna sredstva, ki je usklajena s taksonomijo, širimo gospodarsko dejavnost podjetja, usklajeno s taksonomijo.

DELEŽ NALOŽB V OBRATNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Tabela: Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za Cinkarno Celje, d. d., za leti 2021 in 2022

Gospodarska dejavnost	Oznake NACE	Opis naložbe	2021		2022	
			Naložbe v obratna sredstva v EUR	Delež naložb v obratna sredstva v %	Naložbe v obratna sredstva v EUR	Delež naložb v obratna sredstva v %
A) Naložbe v obratna sredstva, usklajene s taksonomijo						
Ravnanje z odpadki	E38.32 in F42.99	Snovna predelava iz nenevarnih odpadkov (poraba in predelava bakra)	2.695.769	1,72	3.733.945	1,89
Skupaj naložbe v obratna sredstva, usklajene s taksonomijo			2.695.769	1,72	3.733.945	1,89
B) Naložbe v obratna sredstva, nesprejemljive za taksonomijo						
Skupaj naložbe v obratna sredstva, nesprejemljive za taksonomijo			154.322.944	98,28	194.349.114	98,11
Skupaj A + B			**157.018.713**	**100,00**	**198.083.059**	**100,00**

V obratna sredstva je Cinkarna Celje, d. d., leta 2022 vložila 198.083.059 EUR in leta 2021 157.018.713 EUR, od tega je bilo leta 2022 za 3.733.945 EUR (leta 2021 2.695.769 EUR) investicij v obratna sredstva usklajenih s taksonomijo, kar je 1,89 odstotka (leta 2021 je delež 1,72-odstoten). Investicije v obratna sredstva so bile povezane z dejavnostjo snovne predelave iz nenevarnih odpadkov (poraba in predelava bakra), ki sodi pod NACE klasifikacijo E38.32 in F42.99.

Delež naložb v obratna sredstva je izračunan kot števec, deljen z imenovalcem.

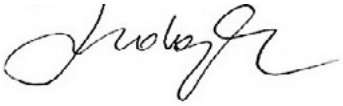
Imenovalec zajema neposredne neusredstvene stroške, povezane z dnevnim servisiranjem opredmetenih osnovnih sredstev s strani podjetja ali tretje osebe, kateri se dejavnosti oddajo v zunanje izvajanje, ki so potrebni za zagotovitev neprekinjenega in učinkovitega delovanja takšnih sredstev.

Števec je enak delu naložb v obratna sredstva, vključenemu v imenovalec, ki je kar koli od naslednjega:

a) povezan s sredstvi ali procesi, povezanimi z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo, vključno z usposabljanjem in drugimi potrebami po prilagoditvi človeških virov, ter neposrednimi neusredstvenimi stroški, ki predstavljajo raziskave in razvoj;

b) del načrta za naložbe v osnovna sredstva za razširitev gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ali omogočanje, da postanejo gospodarske dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, usklajene s taksonomijo v vnaprej določenem časovnem okviru;

c) povezan z nakupom proizvodnje iz gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, in posameznimi ukrepi, ki omogočajo, da ciljne dejavnosti postanejo nizkoogljične ali da vodijo do zmanjšanj emisij toplogrednih plinov, ter posameznimi ukrepi za prenovo stavb, navedenimi v delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) ali 15(2) Uredbe (EU) 2020/852, pod pogojem, da se taki ukrepi uvedejo in začnejo izvajati v 18 mesecih.

Predsednik Uprave	Članica Uprave – namestnica predsednika Uprave – tehnična direktorica	Član Uprave – delavski direktor
Aleš Skok, univ. dipl. inž. kem. teh., MBA – ZDA	**Nikolaja Podgoršek Selič,** univ. dipl. inž. kem. inž., spec.	**Filip Koželnik,** mag. posl. ved
		

Izjemnost in edinstvenost titanovega dioksida

Titanov dioksid se pojavlja na vseh področjih našega življenja in zaradi svojih lastnosti pospešuje prehod v zeleno ekonomijo.

STRATEŠKE USMERITVE

Z letom 2023 se izteče naša petletna strategija za obdobje 2019–2023. V pripravi je nova strategija za petletno obdobje 2024–2028, ki bo temeljila na dolgoročnih trajnostnih vrednostih in usmeritvah, v skladu z modeli krožnega gospodarstva in strateškim ciljem razogljičenja.

Družba bo:

- s storitvami iz svoje dejavnosti celovito zadovoljevala potrebe kupcev;
- z dobavitelji in kupci gradila partnerski odnos;
- neprestano ustvarjala vrednost za svoje deležnike;
- ohranjala in razvijala spodbudno okolje za svoje zaposlene, skrbela za izobraževanje in razvoj kadrov ter postopno izboljševala starostno strukturo z zaposlovanjem mladih, strokovno usposobljenih kadrov;
- z družbenim okoljem ustvarjala partnerski odnos, ki je osnova dolgotrajnega razvoja tako družbe kot celotne družbene skupnosti;
- s svojo dejavnostjo stremela k trajnostnosti.

Strateški cilji so:

- ohranitev položaja zanesljivega ponudnika na področju prodaje pigmenta titanovega dioksida,
- ostati dinamična, prilagodljiva in h kupcu usmerjena družba,
- skrbeti za celovito oskrbo odjemalcev,
- uvajati sodobne tehnologije učinkovite rabe energije in okoljsko sprejemljive proizvodnje,
- skrbeti za poslovno odličnost, kakovost poslovanja ter zadovoljstvo kupcev in zaposlenih.

PLAN ZA LETO 2023

V naslednjem finančnem obdobju nameravamo vztrajati pri dolgoletni poslovni strategiji, ki temelji predvsem na aktivnem trženjskem pristopu v smeri iskanja in razvoja najdonosnejših kupcev in trgov, povečanja tržnih deležev na najkakovostnejših trgih in vzpostavljanju dolgoročnih partnerskih odnosov s ključnimi strankami. Načrtujemo restriktivnejšo politiko na področju upravljanja stroškov materialov, surovin, energije in storitev. Hkrati se zavedamo, da so zaposleni pomemben temelj poslovnega uspeha, zato bomo še naprej v dogovoru z reprezentativnimi sindikati in predstavniki zaposlenih zagotovili, da bodo tudi prejemki zaposlenih primerno odražali uspešnost podjetja oziroma kakovost njegovih rezultatov.

Osredotočamo se na čim večji izkoristek kapacitete proizvodnje, izkoriščanje tržnih potencialov v smeri prodaje proizvodov z večjo dodano vrednostjo, optimizacijo proizvajalnih stroškov in izvedbo investicijskih načrtov. Finančno poslovanje je tradicionalno konservativno, podjetje je finančno stabilno, obseg denarnih sredstev je visok in omogoča nemoteno in pravočasno kritje vseh obveznosti.

Strategija podjetja bo še naprej usmerjena v zagotavljanje najvišje možne ravni količinske proizvodnje in prodaje ter v izkoriščanje potencialov najdonosnejših trgov pigmenta. Z visoko mero prilagodljivosti bomo alocirali prodajne količine na najdonosnejše trge. Tradicionalno sledimo princi-

pom konservativne finančne politike in skrbi za zanesljiv denarni položaj, zavedajoč se volatilnosti trga in s tem povezanih tveganj. Hkrati dobro poslovanje, obstoj denarnih presežkov in napovedi implicirajo tudi ustrezno in primerno nagrajevanje lastnikov.

Naložbe bodo z vidika omogočanja rasti prodaje izvedene predvsem v nabavo novih in omogočanje največje razpoložljivosti obstoječih naprav v proizvodnji titanovega dioksida. Naložbe bomo izvajali po posameznih programih glede na potrebe, njihovo zmožnost in perspektivnost ter skladno s petletnim strateškim načrtom. Investirali bomo predvsem v projekte za odpravo ozkih grl, povečanje energetske učinkovitosti, zniževanje negativnih vplivov na okolje ter izboljšanje pogojev za varno in zdravo delo. Največji delež investiranih sredstev bomo namenili proizvodnji titanovega dioksida.

Družba bo osredotočena tudi na obvladovanje nabavnega procesa zaradi nepredvidljivih poslovnih ciklov z občutnimi spremembami v prodajnih in nabavnih cenah, ki imajo lahko precejšen vpliv na poslovni rezultat in denarni tok.

V prihodnjih letih se bo izvedel nov investicijski cikel, ki ga potrebujemo za stabilno tekoče delovanje. Z vlaganjem v širitev proizvodnih zmogljivosti na obstoječi lokaciji se obseg proizvodnje pigmenta titanovega dioksida približuje regulatorni zgornji meji, zato bo v prihodnosti treba iskati alternativne možnosti za nadaljnjo rast obsega poslovanja.

IZVEDENE IN NAČRTOVANE NALOŽBE

V letu 2022 smo za investicije, nabavo osnovnih sredstev in nadomestne opreme ter okoljske investicije porabili 10,55 milijona EUR, kar predstavlja slabih 70 odstotkov planiranih sredstev za leto 2022.

Realizacija na področju investicij je bila 56-odstotna. Glede na plan zaostajamo zaradi več dejavnikov, med katere kot najpomembnejši sodijo iskanje ustrezne rešitve, postopki priprave dokumentacije, dolgi roki dobave in pomanjkanje človeških virov. Realizacija za nadomestno opremo znaša 108 odstotkov. Tu smo plan nekoliko presegli, predvsem zaradi močnega podaljševanja dobavnih rokov. Pomanjkanje zalog materialov namreč lahko resno ogroža naše delovanje. Odstopanja od plana so bila največja na področju nabave osnovnih sredstev, kjer smo dosegli slabih 43 odstotkov realizacije. Vzroki za slabo realizacijo so podobni kot pri investicijah.

Izvedene investicije v letu 2022

Kot običajno smo tudi v letu 2022 največji delež investiranih sredstev namenili proizvodnji titanovega dioksida za nadaljevanje aktivnosti večletnega projekta.

Tretja linija druge stopnje nevtralizacije odpadne kisline je uspešno zaključena z opravljenim tehničnim pregledom in pridobljenim uporabnim dovoljenjem.

Dodatni peščeni mlin za mletje kalcinata po omakanju je dobavljen. V letu 2023 bosta zaključeni priprava prostora in montaža. Zagon mlina je načrtovan v drugem kvartalu.

Nadaljevali smo s planiranimi deli pri izvajanju protiprašnih ukrepov v proizvodnji titanovega dioksida.

Namestili smo dodatno flokulantsko napravo, ki omogoča dodajanje drugačnega flokulanta za pospeševanje usedanja suspenzij na belem delu in končni predelavi.

Uspešno nadaljujemo z gradnjo sončnih elektrarn. Na energetskem področju smo investirali tudi v optimizacijo parovoda in izvajali aktivnosti za omogočenje kurjenja ene od kalcinacijskih peči na ekstra lahko kurilno olje (ELKO).

Izvajali smo tudi investicijska dela na sanaciji posameznih objektov (stavba operativnega vzdrževanja TiO_2 – faza III, zamenjava oken v proizvodnji praškastih lakov v PE Kemija Mozirje).

Glavnino sredstev, planiranih na področju koriščenja okoljskih rezervacij (36 %), smo namenili sanaciji Odlagališča nenevarnih odpadkov Bukovžlak. Izvedli smo poskusno polje za novo drenažo C1 pod visoko nasuto pregrado Bukovžlak in pridobili strokovno poročilo o izvedbi, ki je podlaga za projektiranje celotne linije drenaže.

Načrti za leto 2023

Skupni planski znesek naložb v letu 2023 je 20.479.040 EUR. Vanj so vključeni usredstveni lastni proizvodi in storitve v višini 1.401.325 EUR, niso pa vključene predvidene aktivnosti iz naslova odprave okoljskih rezervacij v višini 2 milijona EUR. Planirana vrednost investicij z upoštevanimi usredstvenimi lastnimi proizvodi in brez planiranih sredstev za odpravo okoljskih rezervacij je višja od plana v letu 2022 za 44 %. Predstavlja 10,2 % planirane prodaje v letu 2023 ter 157 % amortizacije.

69 % vseh naložb bo namenjenih investicijam, 24,6 % nabavi nadomestne opreme in 6,4 % nabavi posamičnih osnovnih sredstev.

Graf: Delež sredstev glede na načrtovane naložbe v letu 2023

Naložbe bomo izvajali po posameznih programih glede na potrebe, njihovo zmožnost in perspektivnost ter skladno s petletnim strateškim načrtom. S ciljem povečevanja energetske učinkovitosti in samooskrbe bomo znaten del investicijskih sredstev namenili:

- projektom gradnje dodatnih sončnih elektrarn, elektro omrežja in trafo postaj, ki bodo omogočile priključitev sončnih elektrarn na omrežje,
- pripravi projektov kogeneracije električne energije iz pare, nastale pri sežigu žvepla,
- pripravi projekta, pridobitvi gradbenega dovoljenja in naročilu opreme za vgradnjo baterijskega hranilnika,
- boljši izrabi viškov pare,
- boljši izrabi odpadne toplote,
- izvedbi ukrepov za zmanjševanje porabe električne energije (zamenjava razsvetljave in energetsko potratnih elektromotorjev, nameščanje frekvenčnih pretvornikov, optimiranje delovanja kompresorjev za proizvodnjo stisnjenega zraka).

Kot preventivni ukrep na napovedano možnost delne redukcije dobave zemeljskega plina bomo sanirali rezervoar za ekstra lahko kurilno olje (ELKO), izvedli potrebne inštalacije in eno kalcinacijsko peč opremili z gorilnikom, ki poleg zemeljskega plina omogoča tudi porabo ELKO.

Znaten del investicijskih sredstev bo namenjen tudi izvedbi povezav, ki bodo omogočile notranje recikle večjega dela tehnološke vode.

Čeprav smo glede na aktualne okoliščine fokus pri investiranju usmerili v energetsko transformacijo, še vedno znaten del naložb namenjamo tudi projektom za odpravo ozkih grl, zniževanje negativnih vplivov na okolje ter izboljšanje pogojev za varno in zdravo delo. Največji delež investiranih sredstev bomo namenili proizvodnji titanovega dioksida, kjer bomo nadaljevali s pripravo projektov in dovoljenj ter delnim izvajanjem investicij:

- vgradnja dodatne skladiščne posode 12.10 C za izpust raztopine iz razklopnih stolpov,
- modernizacija skladiščenja in priprave suspenzije apna in kalcita,
- vgradnja centralne posode za tretjo linijo vakuumskega hlajenja,
- vgradnja petega sulfacid reaktorja za čiščenje dimnih plinov iz kalcinacije,
- širitev kapacitete v površinski dodelavi 2.

Za izvajanje na področju odprave ozkih grl v proizvodnji titanovega dioksida nadaljujemo naložbe v:

- črpanje raztopine iz 12.01 A v razklopne stolpe,
- tretjo filter stiskalnico za ožemanje metatitanove kisline,
- zaključek projekta vgradnje tretjega peščenega mlina za mokro mletje kalcinata.

Nekaj večjih investiranj v PE Titanov dioksid je tudi v letu 2023 predvidenih na področju izvajanja preventivnih ukrepov za zmanjšanje prašenja.

Izvedli bomo posodobitev omrežja za prenos podatkov proizvodnih procesov v PE Titanov dioksid ter nadgradili krmiljenje in vodenje na vsaj dveh procesih z najbolj zastarelo programsko opremo. V teku je nadgradnja proizvodnega informacijskega sistema Spekter. Za povečanje informacijske varnosti je planirana vzpostavitev virtualnega okolja strežnikov in operacijskih postaj PCS7 ter s tem omogočena vzpostavitev redundančnega sistema.

V proizvodnji žveplove kisline bo v času naslednjega remonta potrebna menjava absorpcijskega stolpa 1 in izmenjevalca toplote IT2.

V PE Kemija Celje bomo posodobili prepihovanje reaktorjev za proizvodnjo bakrovih pripravkov in uredili avtomatizirano dodajanje natrijevega hidroksida.

V PE Kemija Mozirje investicij ne planiramo, bomo pa pripravili projekt umestitve nove linije za bele masterbatche in nabavili nekaj osnovnih sredstev.

V PE Polimeri bomo dotrajano CNC stružnico nadomestili z novo.

Investicije bodo potekale tudi na naših lokacijah Bukovžlak in Za Travnikom. V Bukovžlaku bo potekalo projektiranje in gradnja drenaže C pod visoko nasuto pregrado ter tesnilne zavese na SV pregrade Odlagališča nenevarnih odpadkov Bukovžlak (ONOB). Na visoki nasuti pregradi Bukovžlak je predvideno projektiranje in začetek gradnje odvodnega jarka z merskim mestom ter objekta za zniževanje gladine, na visoki nasuti pregradi Za Travnikom pa projektiranje, pridobivanje dovoljenj in po možnosti začetek izvajanja sanacije na vzhodnem in zahodnem boku. Za te namene bomo koristili okoljsko rezervacijo.

Ministrstvo za okolje planira v prihodnjem letu izvedbo sanacije parcele 115/1 k. o. Teharje, po kateri teče naš cevovod za sadro. Da bi se izognili kasnejšim omejitvam pri sanaciji ob morebitnem puščanju, moramo sočasno s sanacijo parcele 115/1 prestaviti naš cevovod za sadro.

Skladno s plani, dejansko potrebo in finančnimi možnostmi bomo med letom pripravljali in uvajali tudi nove projekte ter nabavljali nadomestne in nove posamične dele osnovnih sredstev.

Med večjimi naložbami za nabavo nadomestne opreme in osnovnih sredstev bodo:

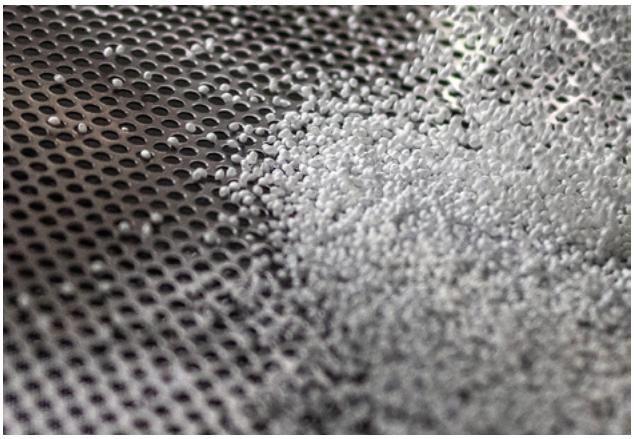
- obnova vsaj enega razklopnega stolpa,
- zamenjava prve od dveh filter stiskalnic za ožemanje pigmenta,
- obnova in nadvišanje peščenih filtrov v Pripravi vode.

Vsako leto investiramo tudi v ukrepe za izboljšanje požarne varnosti. Nabavili bomo tudi nekaj dodatne opreme za kontrolo kakovosti.

Načrtujemo financiranje z lastnimi viri.

Podrobnejši pregled predvidenih vlaganj vsebuje Plan investicij, osnovnih sredstev in nadomestne opreme za leto 2023.

Med investicijami v letu 2023 so med drugim: posodobitev omrežja za prenos podatkov proizvodnih procesov v PE Titanov dioksid, projekt umestitve nove linije za bele masterbatche v PE Kemija Mozirje ter investicije v boljšo izrabo viškov pare in odpadne toplote.

ANALIZA REZULTATOV IN POSLOVANJA

PRODAJA

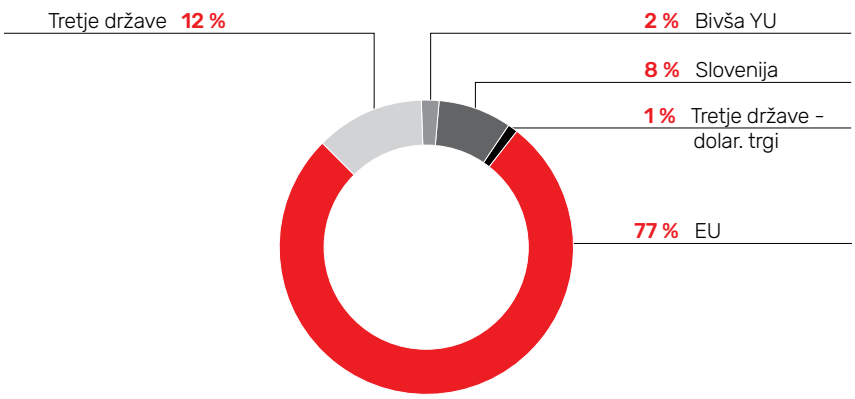
Skupna prodaja je v leta 2022 za 18 % višja od prodaje, dosežene v primerljivem obdobju leta 2021. Skupni znesek prodaje oziroma čistih prihodkov od prodaje je dosegel vrednost 227,2 milijona EUR. Eno izmed višjih mesečnih prodaj v 2022 smo dosegli v mesecu maju, ko je le-ta znašala 23,6 milijona EUR in predstavlja nasploh mesečni zgodovinski rekord.

Skupna prodaja na tuji trg se je, glede na preteklo leto, zvišala za 18 %. Dvig prodaje na tuje trge je nedvomno posledica višjih prodajnih cen pigmenta. V absolutnem in relativnem smislu je najočitnejši dvig prodaje na trge EU.

Tabela: Prodaja po trgih v letih 2021–2022 (v EUR)

Trg	2021 (v EUR)	2022 (v EUR)	ΔPY %
Slovenija	17.355.361	18.781.919	+8
EU	142.500.353	173.950.706	+22
Bivša YU	4.383.469	4.959.791	+13
Tretje države	24.693.293	27.117.372	+10
Tretje države – dolar. trgi	3.529.624	2.343.328	-34
Skupaj	**192.462.100**	**227.153.116**	**+18**

Graf: Delež prodaje po trgih v letu 2022

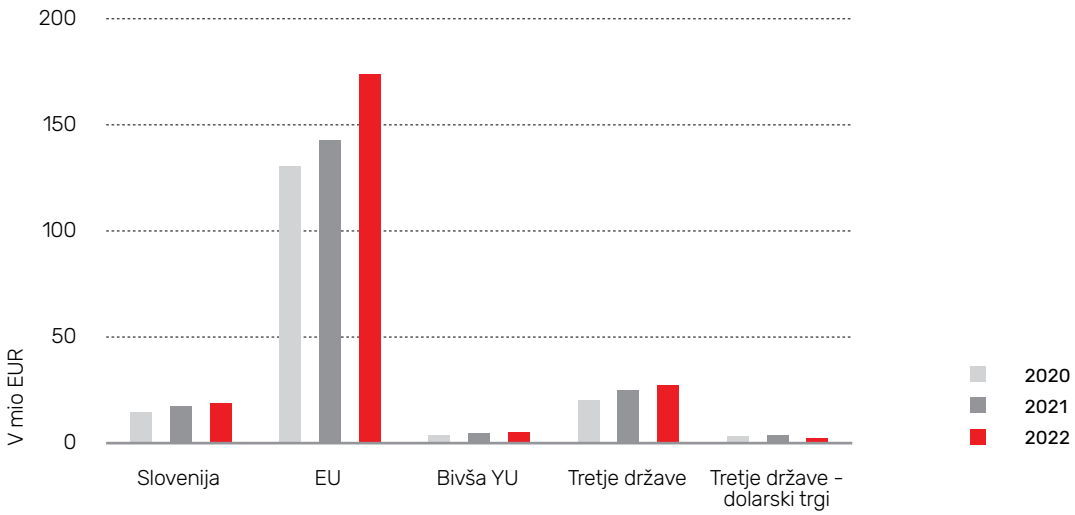
Prodaja na trg EU je za 22 % višja od dosežene v preteklem letu. Na preseganje so vplivale predvsem višje prodajne cene in količine pigmenta ter višje borzne cene kovin, tj. bakra in cinka, ki posledično vplivajo na prodajno ceno proizvodnih skupin – cinkovih zlitin in žic ter bakrovih fungicidov. Enega izmed ključnih trgov predstavlja Nemčija, kjer ustvarimo 29,7 % izvozne prodaje in 27,2 % celotne prodaje podjetja. Pomembnost nemškega trga se je v primerjavi z letom poprej malenkost zmanjšala zaradi objektivne zrelosti trga.

Prodaja na trge nekdanje Jugoslavije se je zvišala za 13 %, kar je povezano z višjo vrednostno prodajo pigmenta in cinkovih izdelkov ter bakrovih fungicidov.

Prodaja na domačem trgu je za 8 % višja glede na isto obdobje leta 2021. Rast prodaje je zaznamovala rast prodaje vseh poslovnih enot, razen PE Polimeri.

Prodaja na trge tretjih držav je skupno višja za 4 % glede na isto obdobje preteklega leta. Tudi na tem segmentu je k temu največ prispevala višja prodajna cena pigmenta. Na dolarskih trgih še vedno ohranjamo minimalne kontrolne tržne deleže, saj bi bili večji plasmaji nesmotrni zaradi specifičnih razmer, ki so gotovo manj ugodne kot na evropskih trgih.

Graf: Vrednost prodaje glede na trg v letih 2020–2022 (v EUR)

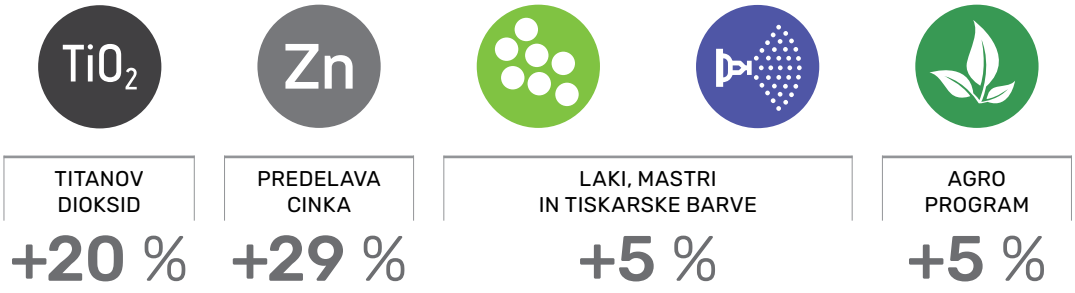

Delež skupnega izvoza v celotni prodaji podjetja je v preučevanem letu znašal 91,7 %. V primerjavi s preteklim letom se je ta delež zvišal za 0,7 odstotne točke. Povečan delež izvoza se nanaša na povečanje vrednostne prodaje na ključne trge: Nemčijo, Italijo, Francijo in Turčijo. Glavnino dosegamo z izvozom pigmenta titanovega dioksida.

Struktura prodaje po nacionalnih trgih se četrtletno spreminja glede na pogoje, ki vsakokrat prevladujejo na posameznem trgu. V grobem pa je struktura pogojena z donosnostjo trgov, trženjsko strategijo in politično-ekonomsko varnostjo ter zanesljivostjo trgov.

Tabela: Prodaja po proizvodnih programih v letih 2021–2022 (v EUR)

Proizvodni program	2021 (v EUR)	2022 (v EUR)	ΔPY %
Titanov dioksid	156.788.783	187.495.664	+20
Predelava cinka	6.364.355	8.240.209	+29
Laki, mastri in tiskarske barve	17.687.588	18.516.808	+5
Agro program	7.990.692	8.399.825	+5
Ostalo	3.630.682	4.500.610	+24
Skupaj	**192.462.100**	**227.153.116**	**+18**

V obravnavanem obdobju je prodaja nosilnega programa **pigmenta titanovega dioksida** dosegla višino 187,5 milijona EUR. Višja vrednostna prodaja za 30,7 milijona EUR je posledica višjih povprečnih prodajnih cen. Pogodbene cene pigmenta v Evropi so do leta 2021 strmo naraščale in dosegle vrsto četrtletnih rekordov. Naklon rasti prodajnih cen pigmenta se je ob polletju umiril oziroma se je že obrnil. Nedvomno se potrošnja umirja zaradi inflacije v Evropi in spreminjajočega se razpoloženja potrošnikov. V industriji se pričakuje zmanjšan nabavni interes, na kar vpliva tudi negotovost oskrbe z zemeljskim plinom, ki povečuje zaskrbljenost glede obratovanja evropske industrije. Med drugim so nekateri konkurenti napovedali oziroma že zmanjšali proizvodnjo pigmenta v Evropi. Gre predvsem za globalne proizvajalce s portfeljem tovarn po vsem svetu, ki so v Ameriki ali Aziji zakupili energente po bistveno nižjih cenah. S ceno energije pa korelirajo tudi pomožne surovine, potrebne za proizvodnjo pigmenta.

Prodajni program **predelave cinka** združuje izdelčne skupine cinkova žica, anode in zlitine. Poslovanje je višje od doseženega v primerljivem obdobju preteklega leta za 29 %. Dvig prodaje se nanaša predvsem na višje borzne cene cinka.

V obravnavanem obdobju je prišlo primerjalno do 5-odstotnega zvišanja prodaje programa **laki in mastri**, kar se v največji meri nanaša na višje prodajne cene masterbatchev in praškastih lakov. Gre za vgrajevanje višjih vhodnih cen.

Prodaja **agro programa**, ki zajema prodajo bakrovih fungicidov, Pepelina, zelene galice in Humovita, se je v primerjavi s primerljivim obdobjem leta 2021 zvišala za 5 %. Rast je posledica višjih prodajnih cen bakrovih fungicidov. Te so višje na račun višjih borznih cen bakra in izboljšane prodajne strukture. V letu 2022 nadaljujemo s proizvodnjo tržno zelo zanimive aktivne substance, tj. tribazičnega bakrovega sulfata (TBCS). Prodajo Humovita je na ravni primerljivega obdobja 2021. Pri prodaji zemlje smo odvisni od razmer na lokalnem in bližnjih trgih, saj izdelek ne prenese dodatnega stroška transporta za vstop na oddaljene trge.

Program »ostalo« zajema prodajne programe termoplastov, polimerov, elastomerov, sistemov za transport agresivnih medijev (STAM), žveplove kisline, CEGIPS-a, trgovskega blaga, storitev in prodajo opuščenih izdelkov ter izdelčnih skupin. Vrednostna prodaja omenjene skupine je primerjalno višja za 24 %. Prodaja STAM je na podobnem nivoju. Vrednostna prodaja žveplove kisline je za 34 % višja. Pri programih te skupine oziroma kategorije je treba izpostaviti tudi CEGIPS, ki je višja za 72 %. Prodali smo namreč 164,4 tisoč ton CEGIPS-a, kar je pomembno v kontekstu podaljševanja življenjske dobe naprave Za Travnikom.

V preučevanem obdobju je moč ugotoviti, da so se relativna razmerja ponovno spremenila. Udeležba PE Titanov dioksid je višja za 1,3 odstotne točke. Skladno z višjo vrednostno prodajo metalurških izdelkov je delež udeležbe PE Metalurgija višji za 0,3 odstotne točke. Ostale PE beležijo padec udeležbe.

Delež PE Polimeri se je primerjalno znižal, saj obseg poslovanja sovpada z investicijsko aktivnostjo regionalne farmacevtske in petrokemične industrije. Gre torej v osnovi za naročilniško, kupcu popolnoma prilagojeno proizvodnjo tehnoloških sistemov, ki pa je neposredno odvisna od investicijskih ciklov industrije v regiji.

Spremembe v strukturi prodaje po poslovnih enotah so prisotne. Kratkoročna posledica vsebinskih sprememb je manjše število poslovnih enot in v perspektivi naraščanje relativne pomembnosti jedrnega programa, tj. titanovega dioksida.

POSLOVNI IZID

V letu 2022 je dosežen poslovni izid iz poslovanja v višini 53,2 milijona EUR. Ta rezultat presega dosežen poslovni izid iz poslovanja leta 2021, ki je znašal 40 milijonov EUR, za 33 %. Operativno poslovanje je bilo torej boljše od lanskega, hkrati pa bistveno nad ravnjo poslovnega načrta. Na omenjeno preseganje rezultata sta vplivala dobra količinska prodaja in povečanje prodajnih cen nosilnega proizvoda. Poslovni izid iz poslovanja z odpisi oziroma EBITDA je dosegel vrednost 65,3 milijonov EUR in znaša 29 % dosežene prodaje. V primerjavi z letom poprej je EBITDA višji za 27 %.

Po obračunu vpliva finančnih prihodkov in odhodkov je v letu 2022 izkazan poslovni izid pred davki v višini 52,7 milijona EUR, leta 2021 je bil dosežen dobiček v višini 40 milijonov EUR. Rezultat pred davki se je glede na preteklo leto povečal za 32 %. V letu 2022 je dosežen negativni saldo iz financiranja v višini 460,1 tisoč EUR (leta 2021 je znašal negativni saldo iz financiranja 20,1 tisoč EUR). Nastali saldo iz financiranja izhaja iz negativnega salda tečajnih razlik v višini 457,6 tisoč EUR, negativnega salda prihodkov in odhodkov iz naložb in obresti v višini 2,5 tisoč EUR. Negativni saldo iz financiranja izhaja iz terminskega nakupa in prodaje dolarjev. Negativni saldo kljub temu skozi celo poslovno leto pomeni učinkovito uporabo instrumentov zavarovanja za obvladovanje volatilnega gibanja valutnega para USD/EUR pri nabavi titanonosnih rud.

Čisti poslovni izid obračunskega obdobja znaša 43,4 milijona EUR in je višji od realiziranega v letu 2021 za 31 % (33,2 milijona EUR). Ob upoštevanju razvoja dogodkov v mednarodnem gospodarstvu na trgu pigmenta titanovega dioksida in predvsem glede na rezultate konkurentov iz panoge titanovega dioksida ocenjujemo, da je rezultat nadpovprečno dober in nad pričakovanji. Čisti poslovni izid zajema poslovni izid pred obdavčitvijo, obračunan davek od dohodka v višini 8,8 milijona EUR (efektivna davčna stopnja tako znaša 16,7 %).

ČISTI POSLOVNI IZID LETA 2022	ČISTI POSLOVNI IZID LETA 2022 GLEDE NA LETO 2021
43,4 mio EUR	**+31** %

DELNICE – NJIHOVA VREDNOST IN PROMET

Struktura delničarjev

Osnovni kapital Cinkarne Celje, d. d., ki znaša 20.229.769,66 EUR, je razdeljen na 8.079.770 navadnih prosto prenosljivih kosovnih delnic. Struktura delničarjev je razkrita v poglavju Skupščina podjetja/struktura kapitala.

Delnice Cinkarne Celje, d. d., kotirajo na standardni kotaciji Ljubljanske borze pod oznako CICG. Enotni tečaj na prvi dan trgovanja, tj. 6. 3. 1998, je znašal 33,71 EUR/delnico oziroma 3,37 z upoštevanjem cepitve delnic v letu 2022.

Skupno število delničarjev na zadnji dan v letu 2022 je znašalo 2.321, celotno število izdanih delnic pa znaša 8.079.770, pri čemer je 7.815.120 delnic z glasovalno pravico, 264.650 pa je lastnih delnic podjetja.

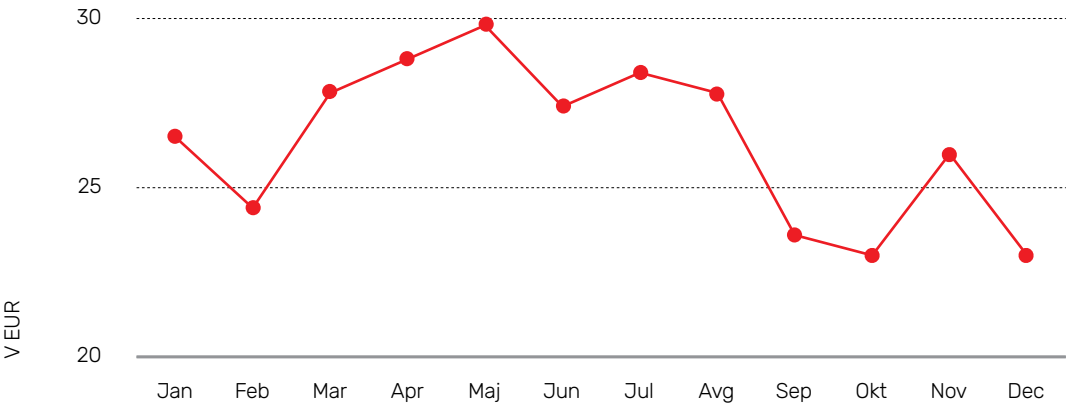
Vrednost delnice Cinkarne Celje, d. d., kotirajoča na prvi kotaciji Ljubljanske borze (z oznako CICG), je v letu 2022 nihala med 22,4 EUR/delnico in 32,0 EUR/delnico.

Tržna kapitalizacija podjetja je na zadnji trgovalni dan v letu 2022 znašala 185,8 milijona EUR. Tržna kapitalizacija podjetja na zadnji dan leta 2021 pa je znašala 209,3 milijona EUR.

Tabela: Gibanje vrednosti delnice CICG v letu 2022 glede na mesec (enotni tečaj konec meseca) in v letih 2019–2021

Leto	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**											
Mesec	12	12	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tečaj CICG v EUR	18,75	17,80	25,90	26,50	24,40	27,80	28,80	29,80	27,40	28,40	27,80	23,60	23,00	26,00	23,00

Graf: Gibanje vrednosti delnice CICG v letu 2022 (v EUR)

Povprečni kumulativni mesečni promet z delnicami Cinkarne Celje, d. d., je v letu 2022 znašal 1,9 milijona EUR in je za 58 % višji od povprečnega mesečnega prometa iz leta 2021, ko je ta znašal 1,2 milijona EUR. Skupni letni promet je znašal 22,5 milijona EUR (v letu 2021 je znašal 14,2 milijona EUR). Družba ima pogodbo za vzdrževanje likvidnosti delnice.

Tabela: Skrajne vrednosti tečaja delnice in kumulativnega mesečnega prometa v letih 2020–2022 (v EUR)

Leto	2020		2021		2022	
	Najvišji	Najnižji	Najvišji	Najnižji	Najvišji	Najnižji
Tečaj delnice v EUR/delnico	20,30	12,50	25,90	17,40	32,00	22,40
Kumulativni mesečni promet v 000 EUR	3.317,1	495,4	1.966,4	701,1	3.381,2	1.231,5

DIVIDENDE

Skupščina delničarjev podjetja je 15. 6. 2022 izglasovala nasprotni predlog delničarja Društvo Mali delničarji Slovenije o uporabi bilančnega dobička za leto 2021, ki je znašal 25,0 milijonov EUR. Skladno s potrjenim in izglasovanim predlogom/sklepom se je pretežni del bilančnega dobička v vrednosti 24,9 milijona EUR izplačal v obliki dividend. Dividenda na delnico je znašala 31,89 EUR bruto oziroma 3,19 po cepitvi delnice, kar je 52 % več, kot je znašala dividenda v letu 2021, in predstavlja 11-% dividendno donosnost. Preostanek, tj. 0,1 milijona EUR, se je kot preneseni dobiček prenesel v naslednje poslovno leto.

Skupščina delničarjev je Upravi družbe podelila pooblastilo za pridobivanje lastnih delnic za 12 mesecev od vključno 18. 6. 2022. Slednje so na zadnji dan leta 2021 zajemale 26.465 delnic oziroma 264.650 po cepitvi. V letu 2022 ni bilo izvršenih odkupov.

Izplačane dividende in razmerje P/E s pripadajočim izračunom so prikazani v poglavju Zgoščen prikaz poslovanja in alternativnih meril uspešnosti.

ODHODKI IN STROŠKI

Analiza odhodkov in stroškov se v nadaljevanju nanaša v največji meri na stroške materialov, surovin in energije ter dela. Največji vpliv na uspešnost poslovanja podjetja ima gibanje stroškov materialov, surovin in energije, saj je podjetje kapitalsko intenzivno. Stroški dela so opredeljeni predvsem s konstruktivnim dialogom socialnih partnerjev in poslovno uspešnostjo. Stroškov obresti zaradi popolne razdolžitve in odprave finančnih dolgov pred koncem leta 2014 podjetje tudi v letu 2022 ni imelo. Najpomembnejši dejavnik obsega in dinamike stroškov so razmere v svetovnem in evropskem gospodarstvu. Povečujejo se negotovosti, povezane z energetskim trgom in dobavnimi verigami. Cene ključnih dobrin na tako imenovanih »commodities« trgih (barvne kovine, jeklo, energija, osnovne kemikalije) so v trendu rasti. Postopno rast cen energije smo omejevali po najboljših zmožnostih, kljub temu so nadaljnja povečanja neizogibna. Ravni cen pri nabavi titanonosnih surovin so na višjih ravneh.

Sestav omenjenih makroekonomskih razmer in stanja v industriji pigmenta titanovega dioksida je privedel do zapiranja škarij nabavno-prodajnih cen, pričakovano je nadaljnje zapiranje v naslednjih četrtletjih. Pritisk na povečanje stroškov dela se je zaradi razmer v Sloveniji in razumljivega dviga pričakovanj zaposlenih povečal, vendar nam je v podjetju s politiko izplačil uspelo ostati v okviru načrtov poslovne uspešnosti.

V strukturi porabe surovin, embalaže in energije je opaziti odstopanja glede na leto 2021. Razlog je različna dinamika spreminjanja posameznih kategorij neposrednih stroškov proizvodnje. V relativnem je najpomembnejše zvišanje stroškov energentov, ki so zaradi energetskih tveganj bistveno narasli, in sicer za 67 %. Prav tako je rastoča pogajalska moč dobaviteljev višja za 2 %. Dinamika stroškov surovin ustreza dinamiki obsega proizvodnje. Stroški embalaže so nižji zaradi osredotočenosti na segment B2B in pripadajočega bulk pakiranja.

Sicer pa je tudi ob koncu obdobja največji del stroškov proizvodnje odpadel na surovine oziroma material za proizvodnjo (84,6 %), sledita energija (13,9 %) in embalaža (1,5 %). Glede na preteklo leto je opazna sprememba v strukturi, in sicer povečanje deleža energije za 2,3 odstotne točke.

Skladno z dvigom učinkovitosti in donosnosti industrije titanovega dioksida ter Cinkarne Celje, d. d., smo v letu 2022 izvajali motivirajočo plačno politiko in v okviru realnih možnosti sledili dinamiki poslovnih rezultatov, ki so presegli tako lanske kot načrtovane rezultate. Izhodišča oblikovanja plačne politike so bili dogovori in usmeritve socialnih partnerjev na ravni države in v okviru podjetja.

V letu 2022 smo zaposlenim v mesecu marcu izplačali regres v vrednosti 1.923,92 EUR bruto/zaposlenega. Zaradi odličnega poslovanja smo vsem zaposlenim izplačali božičnico do višine povprečne plače, ki je na dan sklepa znašala 2.024,03 EUR. Vzporedno s tem pa še dodatek v višini 890 EUR/zaposlenega.

REGRES
1.923,92 EUR

BOŽIČNICA
2.024,03 EUR

DODATEK
890 EUR

Doseženi stroški dela na ravni celotnega podjetja so glede na leto 2021 višji za 2 %. Stroški dela na zaposlenega pa so se v letu 2022 glede na leto 2021 zvišali za 8 %.

V letu 2022 je znesek obračunane amortizacije višji od tistega iz predhodnega leta za 8 %, kar je rezultat obsega investiranja iz leta 2021, ki je sicer pod ravnjo iz leta 2018, ko smo z investiranimi 22,6 milijona EUR občutno presegli znesek obračunane amortizacije v tem letu. Primerljiv znesek načrtujemo investirati v letu 2023.

V letu 2022 podjetje ni imelo stroškov obresti, saj ni imelo finančnih dolgov (v letu 2014 je podjetje zadnjič evidentiralo stroške obresti za prejeta bančna posojila). Stroški obresti tako za podjetje ne predstavljajo dejavnika njegove poslovne uspešnosti, hkrati pa v kontekstu potencialnih sprememb obrestnih mer podjetje ni več izpostavljeno tveganjem. Minimalni negativni saldo tečajnih razlik in drugih finančnih odhodkov v vrednosti 460,1 tisoč EUR še vedno predstavlja učinkovitost uporabe instrumentov zavarovanja za obvladovanje volatilnega gibanja valutnega para USD/EUR pri nabavi titanonosnih rud.

Sicer pa smo v preučevanem obdobju poslovali nadpovprečno uspešno. Ustvarili smo čisti poslovni izid v vrednosti 43,4 milijona EUR. Davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2022 smo obračunali v vrednosti 8,8 milijona EUR.

Tabela: Poslovni odhodki v letih 2021–2022 (v EUR in %)

Poslovni odhodki	Leto 2022		Leto 2021	
	Vrednost v EUR	Delež v %	Vrednost v EUR	Delež v %
Stroški materiala in storitev	151.383.601	76	111.491.064	71
Stroški dela	29.483.416	15	28.888.986	18
Amortizacija	12.150.684	6	11.281.415	7
Drugi odhodki	5.265.971	3	5.497.719	3
Skupaj poslovni odhodki	**198.283.672**	**100**	**157.159.184**	**100**

SREDSTVA IN VIRI

Vir financiranja doseženega obsega poslovanja so v letu 2022 predstavljala pretežno lastna sredstva, akumulirana v procesu tekočega poslovanja, in v manjši meri poslovni dolžniški viri. Financiranje povečanja in nadgradnje proizvodno-poslovne opreme in zgradb ter naložbenja v teku je potekalo izključno z uporabo lastnih sredstev, akumuliranih v procesu tekočega poslovanja. V preteklem letu nismo uporabljali bančnih virov. Posebno pozornost smo namenili upravljanju z neto gibljivimi oziroma kratkoročnimi sredstvi in s tem skrbi za zanesljiv, varen in stabilen denarni položaj oziroma skrbi za vsakokratno likvidnost.

Tabela: Sredstva v letih 2021–2022 (v EUR in %)

Sredstva	Leto 2022		Leto 2021	
	Vrednost v EUR	Delež v %	Vrednost v EUR	Delež v %
Nekratkoročna sredstva	108.559.530	43	110.511.613	46
Kratkoročna sredstva:	142.388.473	57	131.373.196	54
– zaloge	72.754.823	29	40.298.476	17
– poslovne terjatve	24.290.543	10	31.172.903	13
– denarna sredstva	45.210.098	18	59.746.594	25
– druga kratkoročna sredstva	133.009	0	155.223	0
Skupaj sredstva	**250.948.003**	**100**	**241.884.809**	**100**

Delež nekratkoročnih (dolgoročnih) sredstev v strukturi vseh sredstev se je v letu 2022 glede na stanje konec leta 2021 zmanjšal za 2,4 odstotne točke in je znašal 43,3 %. Največja kategorija dolgoročnih sredstev so opredmetena osnovna sredstva (95,9 %). Njihova vrednost se je, za razliko med investiranim zneskom v opredmetena osnovna sredstva in obračunano dejansko amortizacijo, leta 2022 znižala za 1,8 milijona EUR oziroma za 2 %. Dolgoročne finančne naložbe so se v letu 2022 povečale za 0,3 milijona EUR zaradi prevrednotenja na pošteno vrednost in zajemajo delnice in deleže podjetij. Odložene terjatve za davek so se zmanjšale za 36 % zaradi odprave in porabe rezervacij in zaradi davčno priznanega popravka vrednosti terjatev, oblikovanega v preteklih letih. Druga dolgoročna sredstva predstavljajo od države brezplačno pridobljeni emisijski kuponi. Njihova vrednost na dan 31. 12. 2022 je za 15 tisoč EUR višja od vrednosti na dan 31. 12. 2021, in sicer zaradi pozitivnega salda med pridobitvijo kuponov za leto 2022 in njihovo predajo ARSO za izpuste CO_2 za leto 2021.

Delež kratkoročnih sredstev v strukturi vseh sredstev se je, glede na stanje konec predhodnega leta, povečal za 2,4 strukturne točke in je znašal 56,7 %. V strukturi kratkoročnih sredstev so vrednostno najpomembnejše kategorije zaloge (51 %), denarna sredstva (32 %) in poslovne terjatve skupaj z drugimi kratkoročnimi sredstvi (17 %).

Zaloge so se v primerjavi s stanjem konec leta 2021 povečale za 81 %, pri čemer se je vrednost zalog materiala (upoštevajoč predujme) povečala za 68 %, vrednost zalog nedokončane proizvodnje se je povečala za 32 % ter skupna vrednost zalog gotovih izdelkov in trgovskega blaga podjetja za 122 % (vse v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2021). Najpomembnejši razlog povečanja zalog gotovih izdelkov je znižana količinska prodaja pigmenta v zadnjem četrtletju leta 2022.

Kratkoročne finančne terjatve na dan 31. 12. 2022 nimajo salda.

Kratkoročne poslovne terjatve zajemajo kratkoročne poslovne terjatve do kupcev in kratkoročne poslovne terjatve do drugih (predvsem do države za vstopni DDV). V primerjavi s stanjem konec leta 2021 so se terjatve zmanjšale za 22 %. Terjatve do kupcev so se zmanjšale za 24 %, medtem ko so se druge kratkoročne terjatve povečale za 9 %. Pregled terjatev do kupcev po rokih zapadlosti v nadaljevanju poročila kaže na dejstvo, da je starostna struktura terjatev še naprej kakovostna in zavarovana pri zunanji instituciji ali z drugo obliko zavarovanja.

Denarna sredstva (in denarni ustrezniki) predstavljajo 32 % celotne vrednosti kratkoročnih sredstev, obseg denarnih sredstev se je zmanjšal za 24 % glede na predhodno leto zaradi izplačila dividend v višini 24,9 milijona EUR konec meseca junija 2022 in poplačila obveznosti za strateške nabave konec decembra 2022. Ostala vrednost denarnih sredstev je predvsem posledica odličnega poslovanja celega leta.

Druga kratkoročna sredstva zajemajo razmejene vnaprej plačane stroške. Vrednost se je zmanjšala za 14 %.

Tabela: Kapital in obveznosti v letih 2021–2022 (v EUR in %)

Kapital in obveznosti	Leto 2022		Leto 2021	
	Vrednost v EUR	Delež v %	Vrednost v EUR	Delež v %
Kapital	209.010.148	83	190.165.790	79
Nekratkoročne obveznosti	18.831.718	8	23.273.002	10
Kratkoročne finančne obveznosti	59.392	0	197.503	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	19.518.145	8	23.242.724	10
Druge kratkoročne obveznosti	3.528.600	1	5.005.790	2
Skupaj kapital in obveznosti	**250.948.003**	**100**	**241.884.809**	**100**

Vrednost kapitala v strukturi obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2022 predstavlja 83,3 %, kar je 4,7 odstotne točke več kot konec leta 2021. Znesek kapitala se je v primerjavi s stanjem konec leta 2021 povečal za 10 %. Povečanje (18,8 milijona EUR) se nanaša na razliko med čistim dobičkom leta 2022 v višini 43,4 milijona EUR in izplačilom dividend na dan 24. 6. 2022 v višini 24,9 milijona EUR. Na dan 31. 12. 2022 ima družba 264.650 lastnih delnic po izvedeni cepitvi v razmerju 1 : 10 na dan 15. 8. 2022 (nakupov lastnih delnic v letu 2022 družba ni opravljala). Drugih pomembnejših premikov v kapitalu ni bilo.

V celotnem kapitalu vrednost osnovnega kapitala znaša 20.229.769,66 EUR, na dan 15. 8. 2022 ga sestavlja 8.079.770 po izvedeni cepitvi v razmerju 1 : 10 navadnih prosto prenosljivih kosovnih delnic (od tega je 264.650 lastnih delnic, vpisanih v sklad lastnih delnic). Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2022 znaša 25,9 EUR (od začetka leta, ko je znašala 23,5 EUR, se je povečala za 10,2 %).

Rezervacije in dolgoročno odloženi prihodki tvorijo 7,5 % obveznosti do virov sredstev. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti so bile oblikovane na dan 1. 1. 2006 (odpravnine in jubilejne nagrade) ter se letno prilagajajo na podlagi aktuarskih izračunov. Druge rezervacije so bile vzpostavljene v postopku lastninjenja iz naslova rezervacij za ekologijo. V zadnjih letih smo dodatno oblikovali sledeče okoljske rezervacije: 5 milijonov EUR v letu 2010 za namen sanacije odlagališča trdnih odpadkov Bukovžlak ter 7 in 5 milijonov EUR v letu 2011 za sanacijo odlagališča Za Travnikom in uničenje nizkoradioaktivnih odpadkov. Konec leta 2017 smo rezervacije podrobno preučili, preverili in na novo oblikovali le rezervacijo za odpravo tveganj zaradi starih bremen v višini 6,4 milijona EUR. Konec leta 2022 smo podobno kot konec leta 2021 ponovno preverili obseg rezervacij in jih ustrezno oblikovali oziroma odpravili glede na dejanska tržna stanja in razloge za njihov obstoj. Obseg okoljskih rezervacij se je v obravnavanem obdobju zaradi namenskega povečanja in hkrati namenskega kritja stroškov zgoraj naštetih sanacijskih projektov ter prav tako zaradi potrebne odprave rezervacij, za katere več ne obstaja temeljna osnova za njihovo oblikovanje, nastala v letu 2022, znižal za 21 % oziroma za 4 milijone EUR. Dolgoročni odloženi prihodki so se povečali za 70 % (pridobitev sredstev za sofinanciranje postavitve sončnih elektrarn).

Finančne in poslovne obveznosti so se glede na stanje ob koncu predhodnega leta znižale za 19 % zaradi znižanja poslovnih obveznosti za 16 %. Obveznosti do dobaviteljev so se znižale za 20 % zaradi poplačil obveznosti dobaviteljem ter zmanjšanja drugih kratkoročnih obveznosti za 1 % iz naslova davkov in prispevkov iz obveznosti do zaposlenih. Obveznost za plačilo davka od dobička za poslovno leto 2022 na dan 31. 12. 2022 je nižja od salda konec leta 2021 za 39 % zaradi vplačanih akontacij v letu 2022. Vse finančne in poslovne obveznosti imajo kratkoročni značaj. Stopnja bruto zadolženosti podjetja znaša 16,7 %, v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2021 se je zmanjšala za 4,7 %.

Kratkoročne finančne obveznosti na dan 31. 12. 2022 znašajo 59 tisoč EUR, konec leta 2021 so znašale 198 tisoč EUR. Stopnja finančne zadolženosti podjetja je torej 0,24 ‰ (konec leta 2021 je znašala 0,82 ‰).

Kratkoročne poslovne obveznosti so se v obravnavanem obdobju znižale za 16 %. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev so na zadnji leta 2022 znašale 14,9 milijona EUR in so se v primerjavi s stanjem konec leta 2021 znižale za 20 %, zaradi poplačila obveznosti dobaviteljem strateških surovin. Druge poslovne obveznosti so se povečale za 1 % (oziroma za 67 tisoč EUR), zajemajo pa predvsem 2,6 milijona EUR obveznosti za izplačilo neto plač in drugih neto izplačil iz delovnega razmerja, 2 milijona EUR obveznosti iz naslova prispevkov in davkov iz in na osebne prejemke ter obveznosti za DDV in do drugih institucij.

Druge kratkoročne obveznosti so se v obravnavanem obdobju zmanjšale za 1 %. Zajemajo predvsem vračunane obveznosti za letne dopuste in druge stroške dela, vnaprej vračunane ekološke prispevke in davke ter DDV od danih predujmov.

Kamera 01
PIGMENTACIJA
SIEMENS
PCS 7
OG-PSG B

Neprekinjen nadzor

Titanov dioksid proizvajamo 24 ur na dan, vse dni v letu, pod budnim očesom naših kontrolorjev procesa.

Dosledno testiramo

Titanov dioksid kot končni produkt vedno skrbno pregledamo v naših laboratorijih z najnovejšo opremo.

UPRAVLJANJE TVEGANJ IN PRILOŽNOSTI

Proces upravljanja tveganj je ključni proces in temelj Integriranega sistema vodenja (ISV). Tveganja obvladujemo s predpisi, izvedbenimi cilji ali nalogami, izvajanje katerih sledimo z zapisniki.

Sistem upravljanja s tveganji vključuje prepoznavanje tveganj, oceno in razvrstitev tveganj, izvajanje ukrepov, nadzor in poročanje. Na podlagi monitoringa in analiz zunanjega in notranjega okolja dobimo vhodne podatke za opredelitev ključnih tveganj in priložnosti, kar je ključnega pomena za naše operativno, taktično in strateško načrtovanje, skladno s cilji trajnostnega razvoja.

Postopek prepoznavanja

Ključna dejavnika pri prepoznavanju tveganj sta negotovost in občutne negativne finančne posledice, ki jih morajo zaznati lastniki tveganj v organizacijski enoti.

Prepoznavanje tveganj poteka na dva načina:

- prepoznavanje od spodaj navzgor je odgovornost in pravica vseh zaposlenih v podjetju. Kdor pri svojem delu ugotovi tveganje, ki ogroža poslovanje, je dolžan takoj obvestiti svojega nadrejenega, le-ta pa lastnika tveganj, ki na tej osnovi naredi vnos tveganj v bazo podatkov za posamezno skupino tveganj;
- prepoznavanje od zgoraj navzdol izvajajo lastniki tveganj ob informacijah, ki jih lahko prejmejo iz uprave ob vsaki večji poslovni odločitvi, projektu ali bistveni spremembi, ki lahko vpliva na spremembo obstoječega ali nastanek novega tveganja.

Viri za prepoznavanje tveganj, ki so se pojavila in so zabeležena v šifrantu, so:

- lastna opažanja tveganj pri opravljanju rednih delovnih nalog in zadolžitev,
- zapisniki in poročila o poslovanju,
- statistike in poročila o preiskavah incidentov,
- ugotovitve notranje in zunanje revizije ter inšpekcijskih služb, presojevalcev ali ocenjevalcev,
- analize ekonomskega, političnega, zakonodajnega in operativnega okolja,
- brainstorming z zaposlenimi ali zunanjimi udeleženci,
- študije poslovnih procesov,
- drugi viri.

Posamezna tveganja združujemo po sledečih skupinah:

- I. Prodajna in nabavna tveganja,
- II. Proizvodna tveganja,
- III. Finančna tveganja,
- IV. Prostorska, okoljska tveganja,
- V. Kadrovska in organizacijska tveganja,
- VI. Tveganja podpornih procesov.

Postopek ocenjevanja in razvrščanja tveganj

Za vsako od prepoznanih tveganj opredelimo, kakšne so njegove negativne posledice. Ocenjevanje tveganj izvedemo na osnovi opredelitve pogostosti in vpliva v obliki finančnih posledic, ki so sestavljene iz treh dejavnikov:

- nastanek ali povečanje stroškov,
- izpad ali zmanjšanje prihodkov,
- blažitev finančnih posledic.

Pogostnost (verjetnost) nastanka tveganj temelji na oceni pogostosti realizacije posameznega neželenega dogodka oziroma tveganja v preteklosti oziroma predvidevanja v prihodnosti. Vpliv (finančne posledice) ocenjujemo za vsak posamezni dogodek kvantitativno v denarnih enotah glede na to, kako posamično tveganje vpliva na rezultate družbe oziroma kakšno višino škode lahko povzroči.

Osnova za izračun finančnih posledic je letni plan prihodkov za podjetje in posamezne organizacijske enote.

Kvalitativno oceno izračunamo po formuli:

Ocena tveganja = pogostnost oz. verjetnost uresničitve* (nastanek ali povečanje stroškov + izpad ali zmanjšanje prihodkov – blažitev finančnih posledic)

Ocenjena tveganja razvrščamo na podlagi stopenjske lestvice tveganja, ki je vrednostno opredeljena na dva nivoja:

- korporativna tveganja so tveganja, ki ob uresničitvi znatno vplivajo na celotno podjetje oziroma celo ogrožajo njegov obstoj. Njihovo upravljanje je v pristojnosti vodstev poslovnih enot in služb, uprave podjetja in nadzornega sveta;
- operativna tveganja so tveganja, ki lahko vplivajo na delovanje posameznih enot, a ne predstavljajo pomembnejšega tveganja za celotno podjetje. So del vsakdanjega poslovanja in izvajanja delovnih procesov. Obvladujemo jih na nivoju ene ali več organizacijskih enot.

Opredelitev stopnje tveganja (potencialnega vpliva) – korporativna tveganja

Stopnja	1 - NIZKO	2 - SREDNJE	3 - VISOKO
Odstotek prihodkov na ravni podjetja iz letnega plana v tekočem letu	> 2,5 % < 5 %	> 5 % in < 10 %	> 10 %

Opomba: Opredelitev korporativnih tveganj na ravni podjejta predstavlja seštevek posameznih ocen za določeno tveganje na nivoju organizacijske enote (OE).

Opredelitev stopnje tveganja (potencialnega vpliva) – operativna tveganja

Stopnja	1 - NIZKO	2 - SREDNJE	3 - VISOKO
Odstotek prihodkov na ravni organizacijske enote iz letnega plana v tekočem letu	< 1 %	> 1 % in < 5 %	> 10 %

Postopek prepoznavanja, ocenjevanja in razvrščanja tveganj izvajamo redno ob zaključku vsakega kvartala v letu, izredno pa neposredno pred izdelavo poslovnega načrta družbe, ob vsaki večji poslovni odločitvi, projektu ali bistveni spremembi, ki lahko vpliva na spremembo obstoječega ali nastanek novega tveganja.

Postopek sprejemanja, izvajanje ukrepov

Identificirana in razvrščena tveganja v Registru tveganj obvladujemo z izvedbenimi cilji (POIC za tekoče leto) in nalogami.

Nadzor in poročanje

Lastniki tveganj o rezultatih poročajo pisno in ustno na kvartalnih širših strokovnih kolegijih uprave.

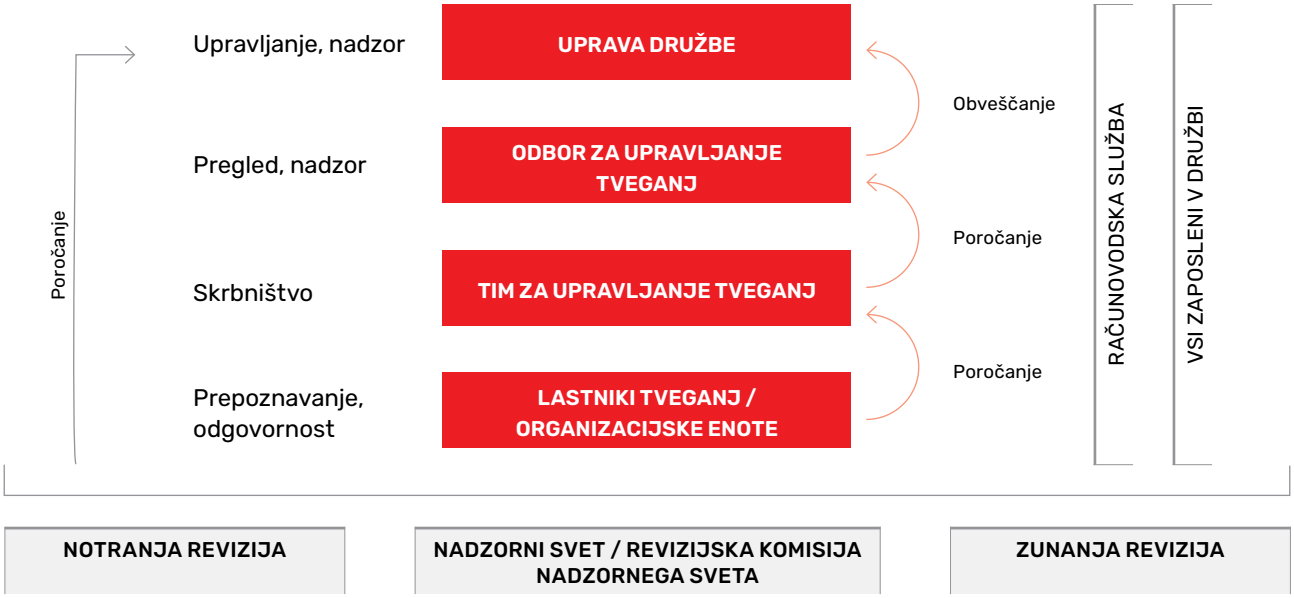
Odgovornosti za sistem upravljanja tveganj

V proces upravljanja s tveganji so vključeni Nadzorni svet, Uprava družbe, Odbor za upravljanje tveganj, Služba za notranjo revizijo, direktorji oziroma vodje služb in zaposleni na vseh nivojih družbe. Za sistem upravljanja tveganj in njegovo učinkovito delovanje je neposredno odgovorna uprava družbe. Uprava določa proces, ga nadzoruje in na podlagi tega sprejema odločitve za strateški razvoj, investicije, dezinvestiranje sredstev, portfelj poslovnih področij idr. Skrbništvo nad sistemom upravljanja s tveganji je razdeljeno po ključnih področjih. Zanje so odgovorni vodje timov za posamezno skupino tveganj. Tveganja na nivoju podjetja kvartalno obravnava Odbor za tveganja, ki ga sestavljajo vsi vodje timov in član uprave. Nadzorni svet družbe skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) spremlja in se seznanja z delovanjem in ugotovitvami sistema upravljanja tveganj in notranjih kontrol. Zunanja revizija preverja vzpostavitev, vzdrževanje in delovanje sistema upravljanja tveganj in notranjih kontrol skladno z Zakonom o revidiranju.

Pogoj za uspešno delovanje sistema upravljanja tveganj in priložnosti je koordinirano delovanje vseh deležnikov v sistemu, ki zagotavljajo uspešno integracijo upravljanja tveganj v strateške, poslovne in operativne procese podjetja.

O tveganjih delovanja podjetja in njihovem obvladovanju komuniciramo tudi z zunanjo javnostjo, in sicer v medletnih in letnih poročilih, tj. na tri mesece. Poročila so javno objavljena na portalu SEOnet in spletni strani podjetja www.cinkarna.si.

Shema: Prikaz odgovornosti v sistemu upravljanja tveganj v družbi Cinkarna Celje, d. d.

Navajamo pristojnosti in odgovornosti po posameznih nivojih:

- **Nadzorni svet / Revizijska komisija Nadzornega sveta:**
  - nadzira uspešnost in učinkovitost celovitega sistema upravljanja tveganj,
  - nadzira prevzemanje tveganj,
  - spremlja izpostavljenost posameznim vrstam tveganj,
  - spremlja upravljanje ključnih korporativnih oziroma poslovnih tveganj.

- **Uprava družbe:**
  - postavlja strategijo in cilje upravljanja tveganj,
  - določa in nadzira proces upravljanja tveganj,
  - opredeljuje in razmejuje pristojnosti ter odgovornosti v procesu upravljanja tveganj,
  - določa različne odzive za posamezno vrsto tveganja ob določenih pogojih.

- **Odbor za upravljanje tveganj:**
  - opredeljuje metodologijo ter izboljšave pri ocenjevanju in razvrščanju tveganj z namenom zagotavljanja enotnih meril v družbi,
  - pregleduje in opredeljuje procente prihodkov za določitev ocene tveganj na nivoju podjetja in za organizacijske enote,
  - pregleduje in opredeljuje korporativna tveganja na ravni podjetja,
  - pregleduje in potrjuje rezultate ocenjevanja in razvrščanja predvsem korporativnih tveganj,
  - obvešča Upravo o obvladovanju korporativnih tveganj,
  - spremlja izsledke zunanjih in notranjih revizij, inšpekcijskih pregledov, presoj in ocenjevanj.

  Odbor za upravljanje tveganj sestavljajo vodja Odbora za upravljanje tveganj in vodje timov za posamezno skupino tveganj, t. i. člani. Vodjo in člane odbora s sklepom imenuje Uprava družbe.

- **Tim za upravljanje tveganj:**
  Timi za upravljanje tveganj so formirani za vse skupine tveganj, ki jih v družbi upravljamo. Za vsako skupino tveganj je določen vodja tima, ki je del širšega tima za upravljanje tveganj in ima naslednje naloge:

- v okviru skupine tveganj, za katero je zadolžen, določa imena tveganj in splošne opise tveganj na ravni podjetja;
- prepoznana in odobrena tveganja v določeni skupini vnese v šifrant tveganj, kar je osnova, da lahko lastniki tveganja potem definirajo ustrezne specifične podatke v svojih organizacijskih enotah;
- spremlja in pregleduje nastala tveganja v skupini tveganja iz organizacijskih enot, ki jih le-te prepoznajo in definirajo v posamezne skupine;
- koordinira in sklicuje sestanke za prepoznavanje, definiranje in razvrščanje posameznih tveganj. V primeru pomembnih tveganj lahko skliče tudi Odbor za upravljanje tveganj;
- glede prepoznanih tveganj in sprememb komunicira z lastniki tveganj;
- vodja tima s strokovnim nadzorom zagotavlja ustrezno vpisana, razvrščena in obvladovana tveganja v svoji skupini in preverja ustreznost ocenjevanja posameznih tveganj, če so jih opredelile različne organizacijske enote;
- vodja tima za skupino tveganja predlaga korporativna tveganja, ki jih definira v sistemu. Odbor za upravljanje tveganj predloge pregleda, se o njih dogovori in uskladi tip tveganja;
- poroča o trimesečnih rezultatih Odboru za upravljanje tveganj o vseh korporativnih tveganjih za svojo skupino tveganj.

- **Lastniki tveganj:**
  - prepoznavajo tveganja na svojem področju delovanja procesov v organizacijskih enotah in o tem obveščajo vodjo tima za določeno skupino tveganj,
  - glede na splošno prepoznano tveganje določajo specifične opise tveganj v svojih organizacijskih enotah,
  - so odgovorni za upravljanje tveganj v svojih organizacijskih enotah (odgovarjajo za ustreznost vpisov, oceno in obvladovanje prepoznanega tveganja),
  - o prepoznanih tveganjih poročajo v trimesečnem obdobju vodji tima za posamezno skupino tveganj preko izvedbenih ciljev oziroma nalog.

  Lastniki tveganj so direktorji in vodje služb oziroma njihovi namestniki v času odsotnosti. Hkrati so lahko tudi člani timov posameznih skupin tveganj.

- **Služba za notranjo revizijo:**
  - revidira proces upravljanja tveganj ter poroča Upravi in organu nadzora o njegovi uspešnosti in učinkovitosti,
  - revidira učinkovitost in uspešnost delovanja notranjih kontrol v poslovnih procesih, s poudarkom na obvladovanju ključnih tveganj,
  - presoja ustreznost poročanja o ključnih tveganjih,
  - načrtuje revizijske preglede na podlagi veljavne ocene tveganj,
  - v okviru izvedenih notranjerevizijskih poslov sporoča Upravi, organu nadzora in odgovornim revidirancem izsledke o obvladovanju ključnih tveganj; ob upoštevanju omejitev v skladu s pravili notranje revizijske stroke lahko svetuje pri vzpostavitvi in izvajanju procesa upravljanja tveganj.

- **Računovodska služba:**
  - pripravlja osnovne podatke za izračune deležev prihodkov in stroškov na ravni podjetja in po posameznih organizacijskih enotah,
  - vodja Računovodske službe se uskladi glede določitve procentov prihodka z Odborom za upravljanje tveganj pred začetkom planiranja, procenti prihodkov so definirani za korporativna in operativna tveganja,
  - odgovorna oseba v Računovodski službi vnese ustrezne parametre in vrednosti, ki so osnova za nadaljnji programski izračun ocene tveganja.

- **Vsi zaposleni v družbi**
  Zaposleni morajo v svojih sredinah sodelovati pri prepoznavanju tveganj na svojih delovnih mestih oziroma v podjetju in o tem obveščati svoje nadrejene, ki so dolžni ustrezno ukrepati.

KORPORATIVNA TVEGANJA, KI SMO JIH PREPOZNALI V LETU 2022

I. PRODAJNA IN NABAVNA TVEGANJA

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Energenti	Nekonkurenčnost cene naših proizvodov zaradi visokih cen energentov (zemeljski plin in električna energija)	Sklepamo pogodbe, spremljamo trende in izvajamo terminske zakupe energentov.	Nizka
		Dogovarjamo se za PPA – dolgoročni dogovori za zakup električne energije.	
		Izvajamo ukrepe za povečanje učinkovite rabe energije.	
		Sistematično povečujemo lastno proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov – sončne elektrarne na objektih, kogeneracija elektrike iz pare.	
		Načrtujemo postavitev baterijskega hranilnika električne energije za izravnavo porabe v konicah.	
Ključni kupci	Izguba tržnega deleža in prihodkov zaradi (cenovne) nekonkurenčnosti glede na pričakovanja kupcev v primerjavi s cenovno agresivnimi konkurenti	Izbiramo optimalne trženjske strategije, primerne prodajne kanale, pred- in poprodajni servis, zagotavljamo konkurenčne prodajne cene in kakovostno ustrezne proizvode ob povečevanju produktivnosti in zniževanju proizvodnih stroškov. Povečujemo portfelj kupcev tudi na tako imenovanih spot trgih.	Nizka
Predmeti dela	Izpad prihodkov zaradi nepredvidenih podaljšanj dobavnih rokov v celotni dobavni verigi	Pravočasno naročamo, vršimo rezervacije pri dobaviteljih, iščemo alternativne dobavitelje in alternativne preskusne postopke.	Nizka
		Skrbimo za pravočasno planiranje potreb in naročanje surovin, upoštevamo izkustvene časovne rezerve in po potrebi povečujemo minimalne zaloge. Za vse strateške surovine bomo izdelali poslovni primer in kontrolno listo.	
Predmeti dela	Izpad proizvodnje zaradi izpada dobave predmetov dela pri monopolnih dobaviteljih	Sledimo cilju ustrezne zaščite s pogodbo. V kritičnih primerih zagotavljamo večje zaloge. Izvajamo temeljito raziskavo trga surovin in morebitnih nadomestkov ter glede na ugotovitve pravočasno ukrepamo.	Nizka
		Izvajamo pospešene nabavne in pogajalske aktivnosti pri obstoječih dobaviteljih v smeri zagotovitve planiranih količin materiala PFA. Krog dobaviteljev širimo z novimi.	
		Iščemo alternative materialu PFA.	
		Sledimo objavam alternativnih tehnologij predelave titanonosnih rud.	
		Preverjamo možnosti in smotrnost uvedbe tehnoloških sprememb za omogočeno proizvodnjo titanovega dioksida zgolj iz ilmenita.	
		Iščemo, testiramo in uvajamo nove vire surovin v proizvodnjo.	
Zakonodajna skladnost	Izpad prihodkov zaradi predloga sprememb zakonodaje za materiale za stik s hrano (embalaža)	Preko dobavne verige pridobivamo informacije kupcev o namenu uporabe izdelka in zahtevi po izpolnjevanju standarda.	Nizka
		Izvajamo testiranje in analizo migracij titana iz masterbatchev v modelne raztopine.	
		Iščemo možnosti za morebitni izpad prodaje za vgradnjo v izdelke za stik z živili s prodajo za druge aplikacije (npr. agro folije, avtomobilska industrija).	
		Kot dolgoročni ukrep iščemo možnost izdelave izdelka iz ustreznih surovin, ki omogočajo pridobitev standarda/certifikata (FDA).	

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Zakonodajna skladnost	Izpad prihodkov zaradi nove kemijske trajnostne strategije	V okviru Združenja proizvajalcev titanovega dioksida (TDMA) s formirano delovno skupino sledimo zahtevam nove zakonodaje in sprožamo potrebne/možne aktivnosti tako na ravni EU kot individualno v podjetju.	Nizka
		V okviru konzorcija TDIC izvajamo postopek dopolnjevanja dosjejev REACH glede na zahteve Evropske kemijske agencije (ECHA). V ta namen v okviru TDMA izvajamo širok znanstveni program, ki obsega študije morebitnih vplivov nano in pigmentne oblike titanovega dioksida na zdravje ljudi.	

II. PROIZVODNA TVEGANJA

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Skladiščne in proizvodne zmogljivosti	Izpad količin zaradi nepopolne izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti	Izvajamo ukrepe za povečanje izkoristkov in razpoložljivosti naprav.	Srednja
		Organiziramo delo v več izmenah.	
		Intenziviramo postopke iskanja manjkajočega kadra.	
		Prilagajamo skladiščne zmogljivosti (dodatni silosi in rezervoarji) in logistiko potrebam proizvodnje.	

III. FINANČNA TVEGANJA

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Kreditno tveganje (plačila kupcev)	Izpad prihodkov zaradi neplačil kupcev, pri katerih nimamo zavarovanih terjatev, kar predstavlja cca 2 % terjatev.	Družba izvaja interno kreditno kontrolo za posamičnega kupca, ki mu je določila individualni kreditni limit, in sicer glede na plačilno disciplino, bonitetno oceno in dobro poslovanje z družbo. Proces spremljanja in obvladovanja kreditnega tveganja se je še dodatno povečal sredi leta 2021 z nastopom zavarovanja terjatev pri zunanji instituciji, kjer se kreditni limiti določajo, spremljajo in spreminjajo na dnevni bazi.	Nizka
		Poleg rednega spremljanja kreditnega limita za posameznega kupca se na dnevni bazi spremljajo plačilna disciplina kupca in objave na Ajpesu v zvezi z objavo postopkov po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).	
		Prav tako se s trenutkom zapadlosti terjatve opominja kupca na zapadlost terjatve z opominom, najprej telefonsko, nato pisno. Vse od dneva zapadlosti do poplačila se obračunajo zamudne obresti.	
		Redno pridobivamo ažurirane informacije za natančnejše planiranje denarnega toka.	
		Imamo podrobno, premišljeno in natančno izdelan denarni tok.	
Likvidnostno tveganje (plačila kupcev)	Izpad plačil v dogovorjenih rokih zaradi plačilne nezmožnosti ali nedisciplinе kupcev, ki lahko povzroči likvidnostne težave podjetja.	Tradicionalna plačilna disciplina podjetja, ki nima bančnih dolgov in ima stabilne denarne tokove. Poslovanje družbe je tradicionalno konservativno z visokim denarnim tokom. Upravljanje likvidnosti med drugim obsega načrtovanje pričakovanih denarnih obveznosti in njihovo pokrivanje na dnevni, tedenski, mesečni in letni ravni, tekoče spremljanje plačilne sposobnosti kupcev in redno izterjavo zapadlih terjatev.	Nizka
		Redno pridobivamo ažurirane informacije za natančnejše planiranje denarnega toka.	
		Imamo podrobno, premišljeno in natančno izdelan denarni tok.	
Valutno tveganje	Izpad prihodkov in višji stroški zaradi valutnega razmerja evro : dolar pri nabavi materialov in surovin v ameriških dolarjih (titanonosne surovine, delno bakrove spojine)	Gibanje in napovedi glede dinamike valutnega para EUR/USD kontinuirano spremljamo. V osnovi kratkoročno tveganje neugodnih sprememb tečaja dolarja omejujemo s standardizirano in konsistentno uporabo finančnih instrumentov (dolarske terminske pogodbe).	Nizka
		Redno pridobivamo natančnejše podatke za vnaprejšnje nakupe, deviz.	

IV. PROSTORSKA IN OKOLJSKA TVEGANJA

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Podnebna tveganja	Pojav akutnih ali kroničnih fizičnih tveganj, ki jih lahko povzročijo podnebne spremembe (suša, vročinski valovi, nevihte idr.).	Za namene tehnološke vode povečujemo rabo vode iz notranjih reciklov, s čimer zmanjšujemo rabo vode iz naravnih virov, kot sta reka Hudinja in izvir Za Travnikom. Več o tem v poglavju Projekt Celovito obvladovanje vod.	Visoka
		Izvajamo projekt za napajanje proizvodnje z alternativnim virom tehnološke vode, in sicer preverjamo smiselnost ponovne uporabe odpadne vode iz Centralne čistilne naprave Celje v podjetju kot vir tehnološke vode.	
		Vzdržujemo objekte, odpravljamo pomanjkljivosti, prepoznavamo in odpravljamo potencialne nevarnosti tako da nadgrajujemo ukrepe za požarno varnost in druge varnostne ukrepe, vzdržujemo že izvedene protipoplavne ukrepe, pregledujemo stanje naprav in optimiziramo procese.	
Varnost	Negativni vpliv na poslovanje podjetja zaradi naravne nesreče (potres ali večja poplava, udar strele, žledolom idr.)	Izvajamo dejavnosti skladno s preventivnimi aktivnostmi, določenimi z Registrom potencialnih nevarnosti za okolje in zaposlene (Pravilniki, organizacijski predpisi, upoštevanje navodil skladiščenja na poplavnem delu lokacije, sprotno čiščenje jaškov in vzdrževanje objektov, navodila za delo, meritve, preventivni in obdobni pregledi idr.).	Srednja
		Pri načrtovanju novih zgradb upoštevamo protipotresne standarde in predpise.	
		Obstoječe objekte pregledujemo in vzdržujemo.	
		Podjetje je protipoplavno varovano z zidom, ki preprečuje vdor vode v primeru poplave. Postavljena imamo črpališča, s pomočjo katerih lahko prečrpavamo morebitno odvečno vodo.	
		Redno pregledujemo in vzdržujemo strelovode in ozemljitvene sisteme.	
Varnost	Negativni vpliv na poslovanje podjetja zaradi industrijske nesreče (požar, eksplozija, izliv idr.)	Tveganje obvladujemo s sistematičnim vrednotenjem vplivov na okolje in zaposlene, periodičnimi ocenami požarne ogroženosti in s sistematiziranjem delovnih mest glede na oceno tveganj.	Nizka
		Na področju omejevanja vplivov na okolje smo sistematično uvedli evropske okoljevarstvene standarde z uveljavljanjem načel Programa odgovornega ravnanja in harmonizirali svoje delovanje z zahtevami direktive IED in SEVESO.	
		Izvajamo notranje presoje ustreznosti izvajanja ukrepov, zahtevanih v dovoljenju SEVESO, in odpravljamo ugotovljene pomanjkljivosti.	
		Glede na spremembe ažuriramo Zasnovo zmanjšanja tveganja za okolje (ZZTO). Svoje procese izvajamo z upoštevanjem najboljše razpoložljive tehnike (NRT).	
		Na področju požarne varnosti imamo organizirano lastno gasilsko enoto, prav tako je podjetje ustrezno požarno zavarovano.	
		Na področju delovnih nesreč je organizirana strokovna služba, ki skrbi za nadzor spoštovanja pravil in ukrepov varnosti in zdravja pri delu. Izvajamo redna usposabljanja in izobraževanja zaposlenih. Podjetje je zavarovano za odškodninsko odgovornost.	

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Varnost	Negativni vpliv na poslovanje podjetja zaradi industrijske nesreče (požar, eksplozija, izliv idr.)	Z zunanjimi izvajalci sklepamo pisne sporazume in jih izobražujemo. Angažirali smo stalnega koordinatorja za varno in zdravo delo. Uvedli smo navodila za delo za izvajanje vzdrževalnih posegov v smislu požarne preventive, preprečevanja nesreč in izboljševanja čistoče v delovnem okolju.	
		Že od leta 2009 imamo vpeljana in s strani pooblaščene institucije potrjena ter nadzorovana sistema ravnanja z okoljem ISO 14001 in ravnanja z varnostjo in zdravjem ISO 45001.	
Stara bremena	Odprava starih okoljskih bremen	Odlagališče nenevarnih odpadkov Bukovžlak (ONOB) in pregradna telesa s svojimi specifičnimi materiali predstavljajo stara bremena. Zanje imamo oblikovano tudi okoljsko rezervacijo in izvajamo aktivnosti za sanacijo.	Nizka
		Redno poteka tehnično opazovanje in izvajanje monitoringa na področju visokih nasutih pregrad (Bukovžlak in Za Travnikom).	
		Na osnovi rezultatov opazovanja izvajamo sistematične in dolgoročne vzdrževalne ukrepe za zagotavljanje stabilnosti pregradnih teles.	
Zakonodajna skladnost	Izpad proizvodnje in povečanje stroškov zaradi neusklajenosti prostorskih aktov	Vodimo postopek potrditve sprememb zazidalnega načrta (ZN) za lokacijo zapolnjevanja rdeče sadre na napravi za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom.	Visoka
		Pobudo za spremembo smo oddali na vse tri zadevne občine. Poteka usklajevanje pogojev za podpis pogodbe med občinami.	
Zakonodajna skladnost	Izrek kazni v primeru neizpolnjevanja zahtev iz Ocene onesnaženja tal	Izvajamo ukrepe iz ugotovitev Poročila o pregledu tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaženja tal in podzemne vode. Zagotoviti moramo popolno tesnost lovilnih bazenov, ploščadi, tal v skladiščih, kanalizacije in transportnih poti ter s tem preprečiti onesnaženje tal in podzemne vode z zadevnimi nevarnimi snovmi.	Nizka
Izguba ugleda	Izguba ugleda podjetja zaradi različnih dejavnikov (neustrezno komuniciranje, negativni vplivi na okolje ipd.)	Podjetje ima vzpostavljene procese po oddelkih in imenovane posameznike, ki so zadolženi za odnose z vlagatelji, skrbijo za preventivo na področju okolja, zdravja in varnosti, trženje, trajnost izdelkov in pridobivanje kadrov.	Nizka
		Zbiramo in obravnavamo povratne informacije zainteresiranih strani in jih obravnavamo v procesu upravljanja tveganj v podjetju. Obnašamo se družbeno odgovorno. Pripravljamo strategijo ESG.	

V. KADROVSKA IN ORGANIZACIJSKA TVEGANJA

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Kompetentnost in razpoložljivost kadrov	Izpad proizvodnje in prihodka zaradi nedodelane politike nasledstev in neustreznih kompetenc zaposlenih	Vzpostavljen je sistem kadrovanja, na podlagi katerega sta za vsako delovno mesto predpisana program usposabljanja za delo in mentor.	Nizka
		V sklopu izvedbenih ciljev za leto 2023 vzpostavljamo sistem popisa vseh specifičnih in splošnih znanj v podjetju za vse poslovne enote oziroma službe, prenovljen sistem vključevanja za novozaposlene in preverjanje obstoječih znanj za zaposlene s hkratno revizijo kompetenčnega modela.	
		Na osnovi revidiranih kompetenc po posameznih delovnih mestih bomo zaposlene izobraževali na področjih z mankom kompetenc.	
		V planu izobraževanja so številna dodatna zunanja izobraževanja zaposlenih na področjih planiranja, vitke proizvodnje in informacijskih tehnologij.	
		Skrbimo za ohranjanje aktivnih statusov obstoječih pooblaščenih inženirjev.	
		Popisali smo ključna delovna mesta v podjetju, opredelili možne naslednike ter definirali čas do potrebnega nadomestila in potrebne dodatne kompetence.	
		Za najperspektivnejše kandidate izvajamo razvojni vodstveni program Akademija vodenja.	
Kompetentnost in razpoložljivost kadrov	Izpad proizvodnje in prihodkov zaradi pomanjkanja kadrov, nepravočasnega nadomeščanja in neustrezne organizacije dela	Stremimo k pravočasnemu prepoznavanju kadrovskih potreb in zaposlovanja, s ciljem zagotavljanja ustrezne izobrazbene, kompetenčne in starostne strukture.	Nizka
		Kontinuirano izvajamo organizacijske spremembe in se agilno prilagajamo novim okoliščinam.	
		Pri iskanju novih zaposlenih poleg klasičnih načinov iskanja kadrov uporabljamo inovativne rešitve rekrutiranja preko socialnih omrežij.	
		Razpisujemo kadrovske štipendije. Poglobili smo sodelovanje s srednjimi šolami. Dijakom in študentom omogočamo opravljanje obvezne prakse in študentskega dela. Študentom omogočamo opravljanje diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog v podjetju.	
Zakonodajna skladnost	Izrek kazni za podjetje in odgovorne osebe ter odškodnine zaradi kršenja delovno pravne zakonodaje	Redno spremljamo spremembe zakonodaje in jih uvajamo v naš sistem.	Nizka
		Organiziramo sestanke s poslovnimi enotami, se medsebojno informiramo in sproti sprejemamo ukrepe za odpravo morebitnih neskladnosti.	
		Vodimo odprt dialog s socialnimi partnerji.	
Korupcija, kraje, goljufije	Možnost izgube kredibilnosti podjetja in nastanka poslovne škode	Pri sprejemanju poslovnih odločitev in vseh ravnanjih v imenu družbe zaposleni upoštevamo koristi družbe pred svojimi lastnimi interesi ali interesi tretjih oseb, ob upoštevanju konkuriranja izključno na pošten in odkrit način.	Nizka
		Na področju nabave imamo vzpostavljen sistem, ki preprečuje možnost koruptivnih dejanj.	
		Ustrezna in pričakovana ravnanja zaposlenih so opredeljena v Kodeksu etičnega ravnanja in dela. Vzpostavljen je mehanizem razkritja oziroma prijave nedopustnih ravnanj.	

VI. TVEGANJA PODPORNIH PROCESOV

Ime tveganja	Splošni opis tveganja na ravni podjetja	Obvladovanje tveganj	Stopnja tveganja
Digitalizacija	Izpad proizvodnje in kompetentne delovne sile zaradi prepočasne digitalizacije procesov za nadzor in obvladovanje	Z izvedbenimi cilji pokrivamo implementacijo novega informacijskega sistema za vzdrževanje in uvajanje sistema za prediktivno vzdrževanje. Nenehno posodabljamo, nadgrajujemo in povezujemo obstoječe informacijske sisteme.	Nizka
Varnost	Izpad proizvodnje zaradi izpada strežniškega sistema za sistem vodenja	Kontinuirano izvajamo proces posodabljanja kritičnih elementov infrastrukture.	Nizka

Izpostavljamo in pojasnjujemo še sledeča tveganja, s katerimi se sooča družba:

- **Tveganja kibernetskih napadov**
  V povezavi s povečanim tveganjem kibernetskih napadov smo nadgradili obstoječe ukrepe ter vzpostavili številne nove ukrepe za zagotavljanje kibernetske varnosti. Veliko pozornosti namenjamo ozaveščanju zaposlenih o informacijski varnosti (phishing test, namenska izobraževanja ipd.). V letu 2022 smo sprejeli interni dokument Informacijska varnost, ki vključuje ključne točke povečanja varnosti:

  - MFA – vklop za vse zaposlene za dostop zunaj Cinkarne je bil izveden v sklopu Microsoftove akcije vklopa MFA za vse uporabnike, s čimer se poveča varnost sistemov, ki temeljijo na rešitvah Microsoft Cloud;
  - nadgradnja delovnih postaj na Windows 10 in Office 365 je bila zaključena v letu 2022, kar je posledica zamika zaradi pandemije covida-19;
  - na vse delovne postaje je treba namestiti zaščito Check Point harmony endpoint. Ukrep je v izvedbi. V simulaciji phishing napada, ki smo jo izvedli v decembru 2021, se je zaščita izkazala v svoji proaktivnosti in nivoju zaščite, saj že takoj ni spustila skozi nobenega škodljivega sporočila. Za dejansko izvedbo testa na uporabnikih smo morali sistem začasno onemogočiti z varnostno izjemo, kar priča o njegovi kvaliteti in zanesljivosti;
  - s pomočjo produkta CyberVision smo pilotno izvedli nadzor nad delovanjem industrijskega omrežja. Tako smo dobili natančnejši vpogled in smernice za izboljšave na področju kibernetske varnosti omrežja;
  - vpeljali smo varnostni mehanizem Cisco ISE, ki bo ščitil interno omrežje Cinkarne Celje pred vdori zunanjih akterjev z napadom priklopa neavtoriziranih naprav v naše omrežje.

  V letu 2022 nismo zabeležili nobenega vdora ali poskusa vdora kibernetskega napada.

- **Invazija Rusije na Ukrajino**
  Izpostavljenost Cinkarne Celje na trgih Ukrajine je nepomembna, saj družba v Ukrajino prodaje nima. Zanemarljiva pa ni indirektna izpostavljenost, saj je Ukrajina pomemben dobavitelj rud številnim proizvajalcem titanovega dioksida (Cinkarna Celje od Ukrajine dobav nima). Vojne razmere lahko začasno onemogočijo ali celo zaustavijo dobave rud, zaradi česar bodo njihovi kupci primorani poiskati alternativnega dobavitelja, kar lahko sproži dvig cen titanonosnih rud in poveča nabavne cene osnovne strateške surovine Cinkarne Celje.

- **Tveganja, povezana z energenti**
  Drugi pomemben dejavnik, ki predstavlja pomemben delež v stroških Cinkarne Celje, je energija, kar pomeni večjo izpostavljenost družbe cenam energentov. Dogajanja na ruskem trgu lahko privedejo do podražitve že tako povečanih cen energentov ali do skrajnosti prekinitve dobav energenta zemeljskega plina, kar bi resno ogrozilo proizvodnjo in delovanje Cinkarne Celje. Za zagotovitev dobav električne energije in zemeljskega plina za prihodnja leta smo z dobavitelji energentov sklenili terminske produkte za pretežno dobavo energentov. Podjetje izvaja balansiranje nakupov in prodaj dolgoročnih terminskih produktov pasovne elektrike na nemškem (EEX) ali madžarskem (Hudex) OTC trgu in preostanek razlike nakupov/prodaj (dodatne ali odvečne količine) električne energije na dnevnem trgu (BSP), ki se obračuna za vsako posamezno uro dneva. Podjetje namreč dinamično prilagaja nakupe/prodaje glede na predvideno porabo električne energije tekom leta z nakupi/prodajo dolgoročnih terminskih produktov (letni, kvartalni, mesečni). Potrebne količine električne energije se prilagajajo zaradi aktivne gradnje lastnih sončnih elektrarn (PS2 priklop), racionalizacije rabe in varčevanja porabe električne energije, kar je tudi usmeritev Evropske komisije in Republike Slovenije.

TiO_2 je nepogrešljiva sestavina za različne izdelke

Pigment titanovega dioksida natančno testiramo tudi za uporabo v plastičnih masah. Naši kupci se lahko zanesejo na prvovrstno kakovost pigmenta.

INTEGRIRAN SISTEM VODENJA

Sestavni del vodenja družbe Cinkarna Celje, d. d., je integriran sistem vodenja, ki zajema temeljne prvine vodenja in poslovanja za vse dejavnosti podjetja, skladno z zahtevami standardov ISO 9001 – Sistem vodenja kakovosti, ISO 14001 – Sistem ravnanja z okoljem, ISO 45001 – Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu in za lokacijo Mozirje še z uredbo EMAS. Skladnost delovanja sistema z zahtevami standardov vsako leto preverja certifikacijski organ SIQ (Slovenski institut za kakovost in meroslovje). V letu 2022 je bila ugotovljena ena neskladnost, ki je bila tudi odpravljena. Podana so bila priporočila za izboljšave, ki smo jih upoštevali. Skladno z zahtevami direktive EMAS je bila izdelana okoljska izjava za Poslovno enoto Kemija Mozirje.

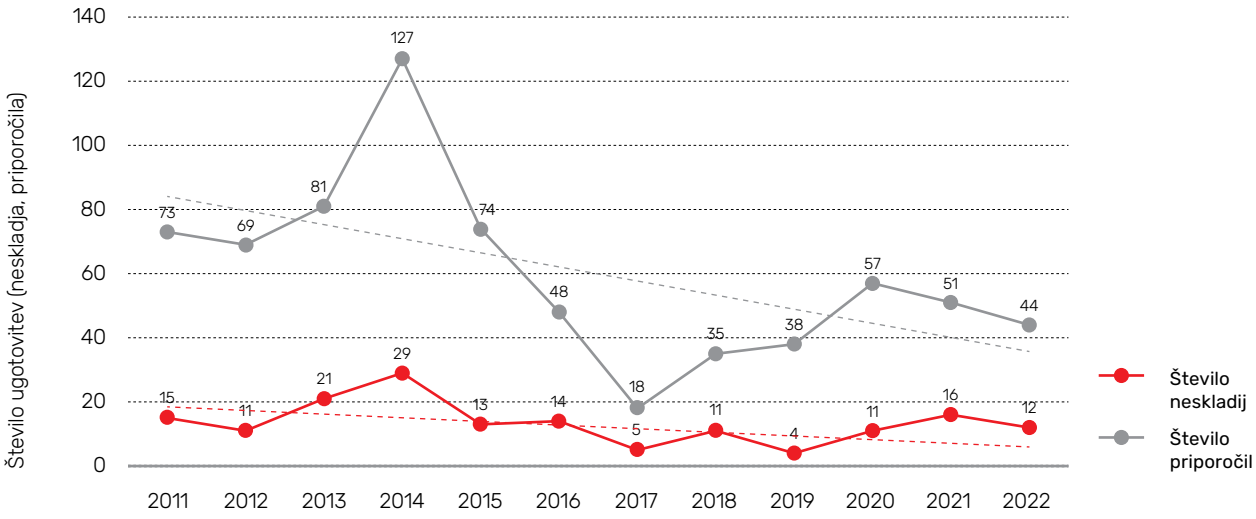
NOTRANJE PRESOJE

Glede na letni plan notranjih presoj je bilo za leto 2022 planiranih osem področij presoj (PE TiO_2, PE Metalurgija, PE Kemija Mozirje, PE Vzdrževanje in energetika, OE Marketing – Prodaja, OE Marketing – Skladišče / Transport, Služba za varnost in zdravje pri delu, Služba informatike) ter predhodne presoje (kjer je bilo zajetih 12 organizacijskih enot). V notranjih in predhodnih presojah je sodelovalo 24 presojevalcev. Pri notranjih presojah se je preverjala skladnost z zahtevami standardov in zakonodajo, v PE Kemija Mozirje tudi skladnost z uredbo EMAS. Presojevalci so prepoznali 12 neskladij in podali 44 priporočil, skupaj je bilo 56 ugotovitev. Vodje presojanih področij niso upoštevale 12 priporočil. Skupni delež neupoštevanih priporočil znaša petino oz. 21 odstotkov vseh ugotovitev. Za vsako neupoštevno priporočilo je posamezna poslovna enota oz. organizacijska enota podala podrobno utemeljitev za neupoštevanje priporočila. Realizacija pregledanih ukrepov je bila 16 odstotkov do konca leta 2022.

V sklopu predhodne presoje se je preverjala realizacija še nezaključenih ukrepov iz notranjih presoj 2021 in presoje SIQ ter realizacija priporočil SIQ v letu 2022. Do konca leta 2022 je bilo pregledanih 80 še nezaključenih neskladij/priporočil s prejšnjih presoj. 45 neskladij/priporočil je realiziranih, 35 jih je v izvajanju. Realizacija je 56-odstotna.

V februarju 2023 je bil izveden pregled še neizvedenih ukrepov (prvič ali ponovno), pred letnim vodstveni pregledom bo dopolnjeno letno poročilo o presojah.

Graf: Notranje presoje v letih 2011–2022

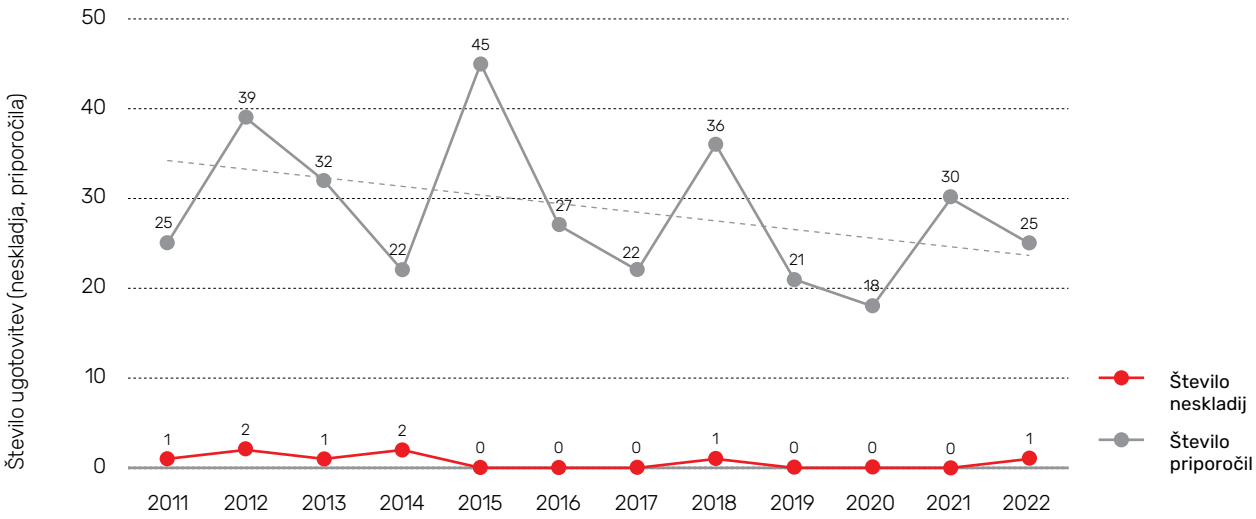

ZUNANJE PRESOJE

Družbo vsako poslovno leto revidira zunanji revizor. Vsako leto preverjamo in oddamo podpisan seznam povezanih oseb v skladu z Mednarodnim računovodskim standardom 24, seznam članov poslovodstva, direktorjev in lastnikov obvladujočih deležev na revidirani strani. Uprava družbe vsakoletno odgovarja na vprašalnik za poslovodstvo in poda izjavo, da z zunanjim revizorjem ali njegovimi partnerji, strokovnim osebjem in posamezniki, ki bi imeli pomembno vlogo v računovodstvu ali pri računovodskem poročanju, ni povezana.

Člani organov upravljanja in nadzora so skladno z zakonodajo ob nastopu funkcij dolžni podati izjavo o neobstoju konfliktov interesov, razkriti potencialne oziroma v primeru nastalih konfliktov interesov o njih poročati.

Graf: Trend podanih neskladij in priporočil pri zunanjih presojah v letih 2011–2022

Zunanja presoja integriranega sistema vodenja po ISO 9001, ISO 14001, Uredbi EMAS in ISO 45001 za leto 2022 je bila izvedena konec maja 2022. Presojevalci so podali eno neskladje z zahtevami standarda ISO 14001 in podali 25 priporočil. Neskladje je bilo odpravljeno v dogovorjenem roku, do konca leta 2022 je bilo realiziranih 18 priporočil, kar je 72-odstotna realizacija.

FINANČNI IN PRAVNI SKRBNI PREGLEDI

Pri izvajanju politike finančnih in pravnih skrbnih pregledov nimamo posebej opredeljene politike. V primeru finančnih in pravnih skrbnih pregledov se postopki izvajajo v skladu s potrebami naročnika in se informacije razkrivajo skladno s pozitivno zakonodajo relevantnih področij.

INFORMACIJSKA VARNOST

V Cinkarni Celje, d. d., se zavedamo pomembnosti informacijske varnosti, zato smo že leta 2006 pripravili informacijsko varnostno politiko, ki vsebuje osnovna pravila in načela, kako zagotoviti nemoteno in varno poslovanje našega podjetja. Z informacijsko varnostno politiko smo vzpostavili tudi skupino za informacijsko varnost, ki redno skrbi za pripravo ukrepov za zmanjšanje tveganja s področja informacijske varnosti. Zadolžitve skupine, ki jo sestavljajo člani iz različnih organizacijskih enot, so:

- potrjevanje strateških smernic za informacijsko varnost,
- potrjevanje dokumentov informacijske varnostne politike,
- pomoč pri uvajanju večjih projektov informacijske varnosti,
- nadzor večjih sprememb pri izpostavljenosti informacijskih sredstev varnostnim grožnjam,
- nadzor in ocenjevanje varnostne učinkovitosti in zmogljivosti.

Aktivnosti, ki smo jih v okviru skupine za informacijsko varnost izvedli v zadnjih letih, so:

- sprotno preverjanje in odzivanje na incidente,
- poročanje o zaznanih incidentih,
- zunanji pregled proizvodnega informacijskega sistema,
- zunanji pregled poslovno informacijskega sistema s poskusom zunanjega in notranjega vdora,
- izvajanje ukrepov in priporočil zunanjih pregledov,
- pomoč pri uvajanju večjih projektov informacijske tehnologije,
- priprava ustreznih pravil za komuniciranje med različnimi omrežji v podjetju,
- dopolnjevanje informacijske varnostne politike za zagotovitev zakonodajne skladnosti,
- redna komunikacija z upravo in poročanje o prepoznanih tveganjih,
- priprava poročila za letni vodstveni pregled,
- izobraževanje zaposlenih in dvig ozaveščenosti o pomenu informacijske varnosti,
- organizacija namenskega napada ribarjenja (phishing) z namenom povečanja zavedanja in izobraževanja zaposlenih.

Zaposlene o informacijskih nevarnostih redno obveščamo, tudi z letaki, in jih pozivamo, naj nam sumljiva sporočila ali vsebine posredujejo na za to vzpostavljen e-naslov.

Zelenimo naše okolje

Na območju podjetja smo zasadili številna drevesa in grmovnice. Za urejenost okolice, za drevesa, grmovnice, trate in cvetje skrbijo trije sodelavci iz organizacijske enote Vzdrževanje in energetika.

TRAJNOSTNI RAZVOJ

Zavedamo se pomembnosti in nujnosti uresničevanja načel trajnostnega razvoja, ki ga obravnavamo kot zavezo in temeljno odgovornost do družbe in okolja, ob hkratnem uresničevanju prizadevne poslovne odgovornosti in krepitvi gospodarske uspešnosti. K temu nas vodijo tudi vse večje zahteve lastnikov, kupcev in zakonodaje. V letu 2022 smo zato k trajnostnemu razvoju pristopili strateško in celovito. V naši prihodnji petletni strategiji, ki jo bomo pripravili v letu 2023, bomo še več poudarka namenili področjem okolja, družbe in upravljanja (ESG) ter natančneje opredelili tudi naše cilje na področju trajnostnosti.

V trajnostne aktivnosti so vključeni tudi najvišji organi odločanja, kot sta uprava družbe in nadzorni svet, s čimer zagotavljamo, da je področje deležno strateške pozornosti in je vključeno v procese delovanja in odločanja. V začetku tretjega četrtletja 2022 je bil ustanovljen Trajnostni tim, ki deluje kot posvetovalno telo in vodi projekt trajnostnega poročanja. Uvedli smo tripartitno strukturo upravljanja trajnostnega poslovanja:

- trajnostni tim vodi projekt trajnostnega poročanja in svetuje upravi;
- uprava se do trajnostnih iniciativ opredeli in sprejme trajnostno poročilo, ki ga predstavi tudi nadzornemu svetu;
- nadzorni svet spremlja implementacijo dejavnikov ESG in to temo obravnava na svojih sejah.

V okviru našega trajnostnega poslovanja prepoznavamo vplive, ki jih imamo tako v odnosu do naših ključnih deležnikov kot v odnosu do naravnega okolja, v katerem delujemo. Nenehno si prizadevamo za izboljšave na vseh področjih svojega delovanja, iščemo inovativne rešitve, ki jih uvajamo v svoj model delovanja, da bi dosegli ravnovesje med gospodarsko uspešnostjo, energetsko učinkovitostjo, varstvom okolja in družbeno odgovornostjo.

Kazalnike trajnostnosti smo v določeni meri že implementirali tudi v odnosu do naših dobaviteljev, v prihodnje pa bomo to področje še nadgradili, z namenom, da obvladujemo svojo dobavno verigo in doseganje trajnostnih ciljev omogočimo tudi našim kupcem ter hkrati k trajnostnemu razvoju spodbudimo svoje dobavitelje.

O TRAJNOSTNEM POROČILU

Zaradi vse večjih podnebnih sprememb in naše konkurenčnosti na globalnem trgu pripravljamo načrt za celovito trajnostno transformacijo. Zavedamo se, da jo bomo lahko samo s strateškim pristopom obvladovali in učinkovito izvedli, zato smo pristopili k pripravi trajnostnega poročila, ki je vključeno v naše redno letno poročilo, in k pripravi trajnostne strategije. V skladu s tem smo pripravili tudi trajnostno poročilo, kjer v okviru letnega poročila predstavljamo naš pristop k trajnostnemu upravljanju, naš odnos do zaposlenih in širšega družbenega okolja ter obvladovanje okoljskih področij. Poročamo v skladu s standardi GRI. O trajnostnem razvoju na ta način poročamo prvič, poročanje se nanaša na leto 2022. Pri razkrivanju informacij smo zavezani transparentnosti, zagotavljamo verodostojnost podatkov in sledimo jasnosti pri poročanju.

V poročanje je vključena matrika pomembnosti, ki smo jo oblikovali prvič. Za ta namen smo izvedli delavnico notranjega tima za identifikacijo naših pomembnih trajnostnih tem in med ključnimi deležniki izvedli e-anketo. Matrika prikazuje odnos notranjih in zunanjih deležnikov do bistvenih okoljskih, socialnih in ekonomskih vprašanj, in sicer glede na področja ESG. Poročamo tudi v skladu z evropsko Uredbo o taksonomiji, kjer razkrivamo informacije o tem, kako in v kakšni meri so naše dejavnosti povezane z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne. Poročamo glede na prva dva okoljska cilja, ki se nanašata na blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje podnebnim spremembam.

Matrika pomembnosti

Poročanje v skladu z Uredbo o taksonomiji

Za pripravo trajnostnega poročila in za trajnostno obvladovanje podjetja smo oblikovali tim zaposlenih z različnih področij, ki je zadolžen za izvajanje vseh potrebnih aktivnosti na področju trajnostnosti. Vključili smo tudi zunanje svetovalno podjetje, ki nam pomaga pri pripravi podlag in izobražuje vodstveni tim ter zaposlene na ključnih delovnih mestih. V sklopu tega so bila izvedena številna izobraževanja na temo vloge trajnostnega razvoja in zakonodajnega okvira na tem področju, predstavitve standardov GRI in pristopa k pripravi trajnostnega poročanja, s področja priprave matrike bistvenosti in poročanja, skladnega z uredbo o taksonomiji. V sklopu delavnic smo določili tudi odgovorne osebe za poročanje posameznih področij. Za izvedbo projekta je odgovorna Bernarda Podgoršek Kovač, vodja Službe za varstvo okolja (bernarda.podgorsek@cinkarna.si).

PODROČJA PRIORITETNIH TRAJNOSTNIH AKTIVNOSTI DRUŽBE CINKARNA CELJE GLEDE NA TRAJNOSTNE CILJE ZDRUŽENIH NARODOV DO LETA 2030

Trajnostni cilji Združenih narodov	Področja, aktivnosti	Cilji
Odprava lakote 	• Proizvodnja agro izdelkov za kemično varstvo rastlin, primernih tudi za ekološko kmetijstvo • Enkrat letno zbiranje hrane za banko hrane SIBAHE za razdelitev med potrebne	• S proizvodnjo ekoloških zaščitnih sredstev za rastline omogočiti večjo ekološko pridelavo • Prispevati k zmanjšanju deleža socialno ogroženih prebivalcev v lokalnem okolju
Zdravje in dobro počutje 	• Vpeljan standard ISO 45001 – Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu • Skrb za zdravje zaposlenih in izvajanje ukrepov varstva pri delu • Izvajanje aktivnosti Minuta za varnost med zaposlenimi v proizvodnji • Izvajanje sistema za ocenjevanje tveganj na delovnih mestih • Aktivnosti na področju ugotavljanja, beleženja in odpravljanja potencialnih nevarnosti in skoraj dogodkov v delovnem okolju • Aplikacija »CC um« za predloge na strani zaposlenih s področja zdravja in varnosti pri delu • Pridobitev certifikata Program odgovornega ravnanja • Vsakoletna priprava programa promocije zdravja zaposlenih • Financiranje ali sofinanciranje športnih aktivnosti za zaposlene zunaj delovnega časa • Okoljske analize tal za zaščito lokalnega okolja • Podpiranje družbeno odgovornih akcij in sponzorstev športnih dejavnosti v lokalnem okolju	• Nič poškodb pri delu • Zagotoviti čim bolj zdravo in varno okolje za zaposlene in vse zunanje obiskovalce • Zmanjšati izpostavljenost zaposlenih nevarnim delovnim okoliščinam na minimum • Zaposlene spodbujati k zdravemu načinu življenja in gibanju • Izničiti ali zmanjšati morebitna tveganja kot posledico poslovanja družbe Cinkarna za zdravje lokalnega prebivalstva na minimum oziroma pod dovoljeno mejo • Spodbujati zdravje in gibanje med mladimi in tudi starejšimi v lokalnem okolju
Kakovostno izobraževanje 	• Izvajanje rednih izobraževanj za zaposlene na različnih strokovnih področjih • Izvajanje programa mentorstva za novozaposlene • Možnosti kadrovskih štipendij za dijake in študente tehničnih smeri • Odpiranje možnosti za opravljanje obvezne prakse za dijake in študente • Organiziranje natečajev za mlade v lokalnem okolju o vlogi kemije za trajnostni razvoj	• Ohranjati in nadgrajevati veščine in kompetence zaposlenih za varno delo • Razvijati strokovne kompetence zaposlenih za ustrezno obvladovanje procesov in razvoj novih proizvodov • Omogočiti učinkovit prenos znanja med zaposlenimi • Razvijati zanimanje mladih na področju kemijskih znanj in poklicev ter jim odpirati priložnosti za njihov karierni razvoj • Ozaveščati mlade v regionalnem okolju o pomembnosti kemije na različnih področjih za trajnostni razvoj

Enakost spolov 	• Sprejeta Politika raznolikosti • Zagotavljanje enake plače ne glede na spol, temveč glede na delovno mesto	• Zagotavljati enake možnosti za zaposlitev in napredovanje ne glede na spol • Preprečevati in odpraviti vsakršne diskriminacije v podjetju
Čista voda in sanitarna ureditev 	• Izvajanje rednega monitoringa odpadnih, površinskih in podzemnih voda • Izvajanje projekta Celovito obvladovanje vod in Alternativni vir dobave tehnološke vode iz Komunalne čistilne naprave Tremerje	• Izničiti oziroma zmanjšati tveganja onesnaženja vodotokov v lokalnem okolju, iz katerih pridobivamo vodo za proizvodne procese, na minimum • Ohraniti vodne vire v lokalnem okolju in njihove habitate ter skrbeti za ugodno stanje vodotokov • Zmanjšati količino odvzete vode iz vodotokov in povečevati količine notranjih reciklov vode
Cenovno dostopna in čista energija 	• Sistemi upravljanja z energijo • Izvajanje ciljnega spremljanja rabe energije • Izvajanje ukrepov in investicij na področju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije • Postavitev sončnih elektrarn na strehi proizvodnih objektov	• Optimizirati rabo energije v podjetju • Povečevati delež pridobljene energije iz lastnih obnovljivih virov • Nižati stroške za energijo in povečevati konkurenčnost podjetja • Zmanjšati emisije CO_2 iz naše dejavnosti
Dostojno delo in gospodarska rast 	• Zaposlovanje oseb s statusom invalida • Sprejet Kodeks etičnega ravnanja in dela • Usklajevanje kolektivne pogodbe z reprezentativnima sindikatoma v podjetju • Sklenjen načrt financiranja dodatnega pokojninskega zavarovanja za vse zaposlene • Sprejet Pravilnik o prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu	• Omogočati dostojno delo tudi osebam, ki so zaradi dolgotrajne narave dela kakor koli zdravstveno omejene • Med zaposlenimi razvijati odlično kulturo poslovnega in etičnega ravnanja pri vseh vidikih poslovanja • Ustvarjati učinkovit dialog s predstavniki zaposlenih glede pravic zaposlenih • Omogočiti zaposlenim dostojno življenje po končani delovni dobi • Zagotoviti varno in dostojno delovno okolje za vse zaposlene ter preprečiti kakršno koli spolno ali drugo nadlegovanje in trpinčenje na delovnem mestu
Industrija, inovacije in infrastruktura 	• Razvoj novih proizvodov z izboljšanimi lastnostmi na področju pigmenta TiO_2, praškastih lakov, masterbachev idr. • Spodbujanje inovativnosti med zaposlenimi z ustvarjanjem okolja za podajanje predlogov (CC um)	• Zagotoviti visokokakovostne proizvode z veliko dodano vrednostjo • Prispevati h konkurenčnosti evropskega gospodarstva na področju TiO_2 in v vrednostni verigi • Zagotoviti okoljsko sprejemljive proizvode • Pridobiti od zaposlenih čim več koristnih predlogov izboljšav notranjih procesov • Graditi partnerske odnose in odpirati nove povezave za medpanožno povezovanje • Krepiti zavedanje o pomenu trajnostnega razvoja in širiti kulturo odgovornega ravnanja za potrebne spremembe

Trajnostna mesta in skupnosti 	• Proizvodnja surovine TiO_2 kot pomembnega gradnika zelenih tehnologij in trajnostnega gradbeništva	• Prispevati k trajnostni preobrazbi družbe in prehodu v nizkoogljičnost (kot omogočitvena dejavnost)
Odgovorna poraba in proizvodnja 	• Investicije v razvoj novih produktov, najboljših razpoložljivih tehnologij in okoljsko izboljšanje procesov • Ponovna raba materialov v proizvodnih procesih • Izdelava stranskih proizvodov CEGIPS in RCGIPS	• Optimizirati rabo materialov v vrednostni verigi • Zmanjšati količino odpadkov v vrednostni verigi • Zmanjšati vplive na okolje iz proizvodnih procesov • Povečati delež ponovne uporabe odpadnih surovin v podjetju
Podnebni ukrepi 	• Vpeljana standarda ISO 9001 – Sistem vodenja kakovosti in ISO 14001 – Sistem ravnanja z okoljem • Vpeljan sistem EMAS za lokacijo Mozirje • Izračun ogljičnega odtisa podjetja • Izračun LCA nosilnega proizvoda TiO_2 na ravni združenja TDMA • Monitoring emisij v zrak • Monitoring kakovosti zunanjega zraka	• S standardiziranim pristopom obvladovati in zmanjševati lastne vplive na podnebje in v vrednostni verigi • Meriti, nadzorovati in zmanjševati ogljični odtis podjetja in posameznih proizvodov • Obvladovati emisije iz naše dejavnosti • Spremljanje vpliva na kakovost zraka
Življenje na kopnem 	• Izvajanje ukrepov za preprečevanje onesnaževanja in z rednimi monitoringi nadziranje lastnega vpliva na okolje • Uvajanje tehnoloških sprememb s čim manjšim vplivom na naravno okolje • Sodelovanje pri projektu za oživljanje stare struge Nature 2000 LIFE	• Prispevati k izboljšanju upravljanja območij Nature 2000 v Sloveniji • Prispevati k izboljšanju stanja vrst in habitatov na območju Natura 2000 Volčeke

CILJI NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA V LETU 2022

Cilj	Stanje
Postaviti elektrarno vsaj za 2 dodatna MW električne energije iz obnovljivega vira, tj. našega sonca.	●
Zmanjšati specifično porabo vode za naš glavni proizvod – titanov dioksid. V planskem letu za 5 %.	●
Slediti cilju ponovne rabe. Z elementi opreme, ki jo bomo obnovili, in z recikliranjem odpadne vode. Slednje je srednjeročni cilj, ki zahteva predhodno poglobljeno razvojno delo.	●
Izračunati ogljični odtis za vse naše glavne proizvode in ga z analizo ter s posledičnimi ukrepi v prihodnjih letih sistematično zniževati.	● Izračunan ogljični odtis podjetja in titanovega dioksida, našega nosilnega proizvoda.
Zmanjšati porabo energije s koriščenjem odpadne toplote. Izvedli bomo več izboljšav, ki jih je nakazal energetski pregled 2021. Naredili bomo matematični model za masno in toplotno bilanco našega glavnega proizvodnega procesa. Z njegovo pomočjo bomo nato bolj optimalno zaokrožili izrabo odpadne toplote.	●

● Doseženo ● V teku ● Nedoseženo

→ Ogljični odtis podjetja

KEMIJSKA INDUSTRIJA – KLJUČNA PANOGA ZELENEGA PREHODA

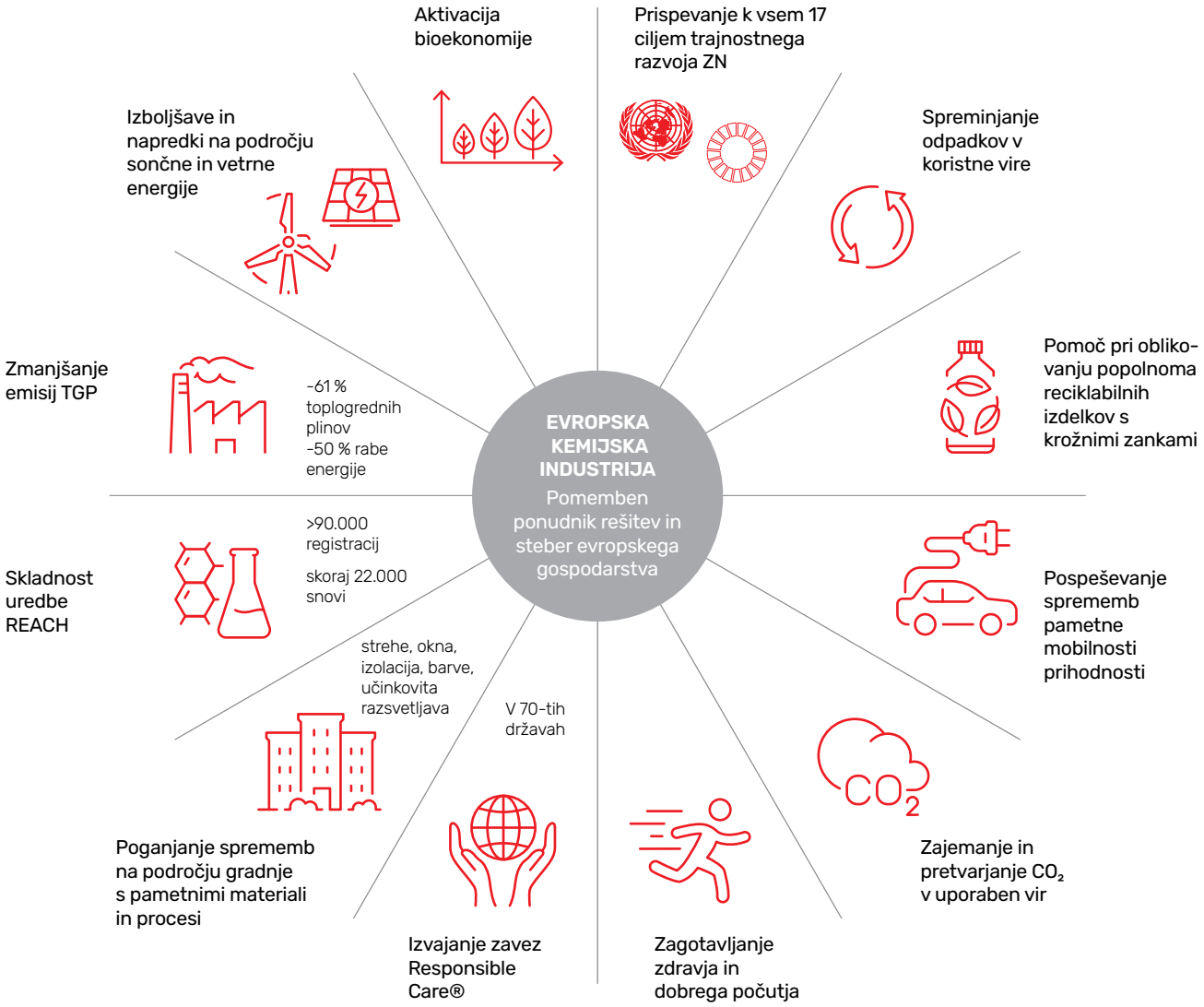
Cinkarna Celje, d. d., je del kemijske industrije, ki predstavlja vitalni gradnik svetovnega gospodarstva. Kemijska industrija je vodilni proizvodni sektor v EU. Ustvari približno 16 odstotkov celotne dodane vrednosti vseh predelovalnih dejavnosti. Je ena ključnih panog v zeleni in krožni preobrazbi evropske industrije, gospodarstev in družbe, predvsem na področju razvoja zelenih tehnologij in zagotavljanja varne prihodnosti. Z materiali, izdelki in rešitvami je del številnih vrednostnih verig. Razvija rešitve in izdelke za uporabo na področju transporta, izolacije stavb, premazov, embalaže, na področju recikliranja materialov in številnih drugih področij, kjer s svojimi rešitvami prispeva k podnebni nevtralnosti. Pomembno vlogo ima tudi pri zagotavljanju zaščite in varnosti na področju zdravja in kmetijstva.

Dodana vrednost kemijske industrije je izražena v evropskih strateških dokumentih in strategijah, še posebej pri uresničevanju Evropskega zelenega dogovora s ciljem, da Evropa do leta 2050 postane podnebno nevtralna. Da lahko prispeva k zelenemu preoblikovanju družbe, se mora tudi sama preoblikovati v zeleno, digitalno in trajnostno. V zadnjih desetletjih je kemijska industrija izboljšala svoje procese z vidika vplivov na okolje in zdravje ljudi, tudi s prostovoljnimi pobudami, ki presegajo standardne ravni in zakonodajne zahteve, kot je npr. mednarodni Program odgovornega ravnanja. V ta program je vključena tudi Cinkarna Celje, d. d.

Slovenska kemijska industrija deluje na globalnem trgu. V Sloveniji ustvari približno 25 odstotkov dodane vrednosti celotne slovenske industrije in je vodilna predelovalna dejavnost v Sloveniji. Ustvari najvišjo povprečno dodano vrednost na zaposlenega, zaposleni v kemijski industriji pa predstavljajo 17 odstotkov zaposlenih v vseh predelovalnih dejavnostih v Sloveniji. V tujini slovenska kemijska industrija ustvari 81 odstotkov vrednosti prodaje, večinoma v Evropi, in predstavlja 22 odstotkov vrednosti izvoza slovenske industrije. To dokazuje, da je slovenska kemijska industrija v mednarodnem okolju konkurenčna ter prepoznana po svoji strokovnosti in zanesljivosti.[9]

Kemijska industrija je nepogrešljivi del evropskega in globalnega gospodarstva, saj je dobavitelj surovin v številnih ključnih vrednostnih verigah.

Shema: Surovine in izdelki kemijske industrije so prisotni v številnih vrednostnih verigah in imajo pomembno vlogo na poti k podnebni nevtralnosti. (Vir: GZS - Združenje kemijske industrije[10])

[9] Vir: GZS - Združenje kemijske industrije, dostopno na https://kemijska-politika.gzs.si/vsebina/Kemijska-industrija

[10] Vir: GZS - Združenje kemijske industrije, dostopno na https://www.gzs.si/Portals/306/How%20Can%20Europe.sl.pdf

Uporaba pigmenta TiO_2 v barvah in premazih podaljšuje življensko dobo izdelkov

Barve z visoko vsebnostjo pigmenta TiO_2 imajo največjo motnost, zato zagotavljajo izjemno pokrivnost. Hkrati so zaradi vsebnosti TiO_2 tudi obstojnejše.

TRAJNOSTNI IZZIVI IN PRILOŽNOSTI INDUSTRIJE TITANOVEGA DIOKSIDA

Strategija EU za trajnostni razvoj kemikalij je vodilna pobuda v okviru Evropskega zelenega dogovora. Gre za obsežen načrt za spodbujanje inovacij v kemikalijah in konkurenčnosti kemične industrije EU, hkrati pa zagotavlja, da so kemikalije primerne za krožno gospodarstvo. Združenje proizvajalcev titanovega dioksida, katerega del je Cinkarna Celje, d. d., dejavno sodeluje, da bi prispevalo k uresničitvi evropskega zelenega dogovora.

EU zagotavlja 20 odstotkov svetovne proizvodnje titanovega dioksida – ocenjena tržna vrednost je 3 milijarde evrov. Od tega se okoli 68 odstotkov proda v evropskem gospodarskem prostoru.

Proizvajalci titanovega dioksida smo povezani v Združenje proizvajalcev titanovega dioksida TDMA (Titanium Dioxide Manufactorers Assosiations), v okviru katerega skupaj poudarjamo našo zavezanost zagotavljanju izdelave in uporabe naših izdelkov na trajnosten način. To je zelo pomembno, saj se titanov dioksid zaradi svojih edinstvenih lastnosti uporablja v številnih različnih panogah. Večinoma se uporablja v vsakodnevnih izdelkih, kot so barve, plastika, papir in črnila. Zaradi tako široke uporabe je pomembno vprašanje njegovega celostnega vpliva, zlasti na zdravje in okolje.

Odstotek uporabe titanovega dioksida v različnih industrijah

36 %

ARHITEKTURNI

17 %

INDUSTRIJSKI

4 %

BARVE

25 %

PLASTIKA

12 %

PAPIR

4 %

POSEBNOSTI

BOLJ ZELENA PROIZVODNJA KEMIKALIJ

Kemikalije so bistvenega pomena za način, kako želimo živeti, in so tudi gradniki naše trajnostne prihodnosti, zato je strategija za trajnostni razvoj kemikalij namenjena izvajanju okolju prijaznejših proizvodnih procesov. Evropska kemična industrija vlaga v razogljičenje svojih industrijskih procesov v tesnem sodelovanju z vrednostno verigo. Industrija je gonilna sila za doseganje evropskega zelenega dogovora. Titanov dioksid igra pomembno vlogo pri tem prizadevanju. TiO_2 je bistvena kemikalija, saj je ključna sestavina v tisočih izdelkih, ki jih vidimo in uporabljamo vsak dan. Industrija TiO_2 zmanjšuje svoj ogljični odtis.

RESPONSIBLE CARE

Kot člani Evropskega sveta kemijske industrije CEFIC (European Chemical Industry Council) se trudimo spoštovati in spodbujati kodekse Responsible Care®. Responsible Care je pobuda svetovne kemične industrije, ki podjetja, nacionalna združenja kemične industrije in njihove partnerje zavezuje k nenehnemu izboljševanju znanja o okolju, zdravju, varnosti in zaščiti ter učinkovitosti lastnih tehnologij, procesov in izdelkov. Zavezuje k učinkoviti rabi virov, odgovornemu ravnanju s kemikalijami in odkritemu poročanju.

EKOLOŠKI ODTIS TIO_2 IZDELKOV

Kot člani Združenja proizvajalcev titanovega dioksida TDMA podpiramo oceno življenjskega cikla, strogo znanstveno metodo za ocenjevanje vpliva izdelka na okolje v celotnem življenjskem ciklu – od postopkov, ki se uporabljajo za proizvodnjo, do konca njegove življenjske dobe. Leta 2022 smo v okviru združenja osvežili podatke, ki bodo javno dostopni leta 2023.

Razvili smo metodo računovodstva in poročanja za prikaz ogljičnega odtisa izdelkov iz titanovega dioksida. Podatki popisa življenjskega cikla (LCI), pridobljeni s to metodo, so bili pregledani s strani tretje neodvisne osebe in so prosto dostopni v evropski zbirki podatkov o življenjskem ciklu. TDMA deluje tudi v sinergiji z Evropskim svetom za industrijo barv, tiskarskih črnil in umetniških barv (CEPE), da zagotovi usklajenost med metodologijo in podatki ustreznih baz podatkov LCI. Prav tako spodbujamo naše deležnike, da uporabijo naše podatke LCI za pomoč pri oceni ogljičnega odtisa lastnih aplikacij TiO_2. Podatki LCI so prosto dostopni, če pošljete e-pošto na tdma@cefic.be.

Ogljični odtis nosilnega proizvoda

tdma@cefic.be

OKOLJSKI ODTIS BARV IN PREMAZOV, KI VSEBUJEJO TIO_2

Barve in premazi so glavna področja uporabe TiO_2. Evropski svet za industrijo barv, tiskarskih barv in umetniških barv – CEPE (European Council of the Paint, Printing Ink, and Artist's Colours Industry) je naročil okoljski odtis izdelka dekorativnih barv, ki se uporabljajo za premazovanje notranjih sten in stropov, zunanjih sten ter notranjih in zunanjih oblog, ter okoljski odtis izdelka v celotni življenjski dobi stavbe. Rezultati so pokazali, da imajo visokokakovostne barve, formulirane z visoko vsebnostjo pigmenta TiO_2, najnižji PEF v primerjavi z barvami nizke kakovosti, formulirane z nizko vsebnostjo TiO_2 in visoko vsebnostjo polnila.

Barve, oblikovane z visoko vsebnostjo pigmenta TiO_2, imajo največjo motnost. To pomeni, da je za enako pokritost potrebnih manj nanosov barve. Uporaba pigmentov TiO_2 v barvah prav tako pripomore k večji obstojnosti, kar pomaga podaljšati njihovo življenjsko dobo.

Uporaba zelo neprozornih in zelo obstojnih barv za okrasitev izdelka zmanjšuje potrebo po ponovnem opremljanju v življenjski dobi izdelka, kar pomaga zmanjšati njegov splošni okoljski odtis.

UREDBA REACH

Titanov dioksid je registriran v skladu z uredbo REACH, vseevropsko uredbo za zaščito ljudi in okolja pred morebitnimi tveganji, ki jih povzročajo kemikalije.

VARNOST TITANOVEGA DIOKSIDA ZA ZDRAVJE

Trdni znanstveni dokazi kažejo, da je titanov dioksid varen. Cinkarna Celje, d. d., že desetletja sodeluje v raziskavah, ki jih izvaja industrija, ter spremlja neodvisne raziskave, ki niso odkrile nobenih dokazov o morebitnem tveganju raka za ljudi zaradi titanovega dioksida. Trenutni znanstveni dokazi kažejo, da je uporaba izdelkov, ki vsebujejo titanov dioksid, varna.
Nedavno so potekale razprave o tem, ali je lahko škodljiv za ljudi ali celo povzroča raka. Po predlogu francoske Agencije za hrano, okolje in zdravje (ANSES) leta 2016 je Odbor za oceno tveganja (RAC) Evropske agencije za kemikalije (ECHA) leta 2017 sklenil, da TiO_2 izpolnjuje merila za razvrstitev kot snov, za katero se sumi, da povzroča raka (kategorija 2), če se vdihuje. Leta 2020 je EU titanov dioksid v obliki prahu razvrstila kot domnevno rakotvorno snov pri vdihavanju v skladu z uredbo EU o razvrščanju in označevanju (CLP). Organi EU so v razvrstitvi poudarili, da bi do domnevne nevarnosti lahko prišlo, če se prah vdihuje v izjemno visokih koncentracijah v daljšem časovnem obdobju.

Razvrstitev temelji na eni študiji vdihavanja pri podganah, ki je bila izvedena v pogojih čezmerne preobremenitve. TDMA (Titanium Dioxide Manufactorers Assosiations) meni, da ta študija ni sprejemljiva znanstvena podlaga za razvrstitev. Temeljita ocena tehtnosti dokazov potrjuje, da TiO_2 ne povzroča raka in nima intrinzične lastnosti, da bi povzročal raka. Poleg tega mnenje RAC ne upošteva podatkov za več kot 24.000 delavcev, ki dokazujejo, da ni povezave med rakom pri ljudeh in izpostavljenostjo titanovemu dioksidu. Tudi RAC je ugotovil, da domnevna nevarnost, opisana za TiO_2, ni specifična za snov, ampak je skupna vsem prahom, znanim kot slabo topne nizko strupene snovi.

Proizvajalci titanovega dioksida so zato proti Evropski komisiji sprožili tožbo na evropskem sodišču, ki je novembra 2022 potrdilo neargumentiranost razvrstitve in jo tudi razveljavilo. Razveljavitvena sodba pomeni, da titanov dioksid pri vdihavanju ni nevaren in obveznosti glede razvrščanja ne veljajo več. Uredba je veljala za tiste vrste titanovega dioksida v obliki prahu, ki pri vdihavanju vsebujejo 1 odstotek ali več delcev z aerodinamičnim premerom enakim ali manjšim od 10 mikronov. Noben od proizvodov Cinkarne Celje sicer ni ustrezal temu kriteriju in posledično ni zapadel pod obvezo označevanja.

Glavna razloga za razveljavitev uredbe sta torej bila:

- da v obravnavani zadevi ni bila izpolnjena zahteva, da mora razvrstitev rakotvorne snovi temeljiti na zanesljivih in sprejemljivih študijah,
- da je bilo s sporno razvrstitvijo in označevanjem kršeno merilo, po katerem se lahko kot rakotvorna opredeli le snov, ki ima intrinzično lastnost (lastnost, ki jo ima snov sama po sebi), da povzroča raka.

Čeprav ni neposrednih dokazov glede škodljivosti titanovega dioksida kot prehranskega dodatka E 171, je EFSA (Evropska agencija za varno hrano) junija 2022 prepovedala uporabo tega dodatka. Odločitev je temeljila predvsem na previdnostnem ukrepu in na razvrstitvi titanovega dioksida po Uredbi CLP (razvrščanje, označevanje in pakiranje substanc in njihovih zmesi), ki pa je bila, kot že navedeno, konec leta 2022 razveljavljena.

TRAJNOSTNA UPORABA

Titanov dioksid lahko prinese tudi obsežne okoljske in posledično zdravstvene koristi. Te koristi so lahko:

- energetska učinkovitost pri odbojnih premazih in »hladnih strehah«;
- cenejša obnovljiva energija z učinkovitimi sončnimi celicami, občutljivimi na barvila;
- učinkovita raba virov s trajnimi gradbenimi materiali;
- zmanjšanje odpadkov z lahkimi embalažnimi folijami;
- TiO_2 se uporablja tudi za reševanje enega najbolj perečih okoljskih problemov planeta – onesnaženosti zraka, ki naj bi samo v Evropi vsako leto povzročilo več kot 450.000 prezgodnjih smrti. Posebne delce titanovega dioksida, ki se uporabljajo v premazih, je mogoče aktivirati s svetlobo, da nevtralizirajo onesnaževala zraka.

TITANOV DIOKSID KOT POSPEŠEVALEC PREHODA V ZELENO EKONOMIJO

Titanov dioksid pomaga ustvariti transparentne sončne celice

Podnebni prehod zahteva rešitve za proizvodnjo zelene energije. Nova študija je odprla pot do cenovno dostopne proizvodnje prvih transparentnih sončnih celic s povezovanjem edinstvenih lastnosti titanovega dioksida (TiO_2) in nikljevega oksida (NiO). Zahvaljujoč svoji transparentni naravi je mogoče tovrstne sončne celice integrirati v okna, vozila, zaslone mobilnih telefonov in druge vsakodnevne izdelke.

Profesor Joondong Kim in sodelavci z nacionalne univerze Incheon v Južni Koreji so svoje ugotovitve objavili v Journal of Power Sources januarja 2021. Ekipa je poudarila, da je TiO_2 idealen polprevodnik v sončnih celicah, saj absorbira nam nevidno ultravijolično svetlobo, medtem ko še vedno prepušča vidno svetlobo. Poleg tega je tudi okolju prijazen. Študija bi lahko prinesla val inovacij na področju fotovoltaičnih celic. Trenutni sončni paneli so ponavadi neprozorni.

Titanov dioksid odpira inovacije v zeleni vodikovi tehnologiji

Raziskovalci so odkrili novo metodo za proizvodnjo zelenega vodika, ki jo omogoča TiO_2. Tradicionalna metoda pridobivanja vodika za gorivo temelji na elektrolizi, ki razcepi molekule vode na kisik in vodik. Vendar so industrijski elektrolizerji energetsko intenzivni in zahtevajo velike naložbe.

Da bi nadomestili to metodo, so kanadski in francoski raziskovalci uporabili naravni mehanizem, znan kot fotokataliza. V skupni študiji je ekipa razvila posebej izdelane in strukturirane elektrode, ki z uporabo sončne svetlobe razdelijo molekule vode na kisik in vodik. TiO_2 je bil ključen za razvoj tega znanstvenega napredka. TiO_2 je polprevodnik, znan po tem, da je fotoobčutljiv na UV-svetlobo, vendar ta predstavlja le 5 odstotkov sončnega obsevanja.

Skupina raziskovalcev je delala na atomski sestavi TiO_2, da bi razširila njegovo fotoobčutljivost na vidno svetlobo, kar bi lahko omogočilo proizvodnjo elektrod, ki lahko absorbirajo do 50 odstotkov sončne svetlobe. To bi lahko naredilo proizvodnjo zelenega vodika brez elektrolize veliko bolj učinkovito. Zeleni vodik pogosto imenujemo gorivo prihodnosti. Je gradnik za sprostitev dekarbonizacije industrije in težkih vozil, ki je potrebna za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev. Ta nova tehnologija lahko pomaga povečati vlogo zelenega vodika v energetski mešanici prihodnosti.

Titanov dioksid koristi krožnemu gospodarstvu

Uspeh načrta krožnega gospodarstva EU je odvisen od komponent, kot je titanov dioksid, ki izboljšuje učinkovitost virov za številne izdelke in storitve. Evropska komisija želi s svojim akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo popeljati EU v veliko bolj trajnostno prihodnost, v kateri bodo viri, ki se uporabljajo za proizvodnjo, minimalni, materiali bodo v gospodarstvu čim dlje ohranjeni, nastajanje odpadkov pa zmanjšano.

Titanov dioksid (TiO_2) veliko prispeva k temu, saj njegove lastnosti izboljšajo naše izdelke na številne načine:

- učinkovitost: z uporabo TiO_2 je mogoče z manj sredstvi doseči visoke standarde sijaja, jakosti barve in motnosti. Brez TiO_2 v formulaciji barve bi bile na primer potrebne večje količine barve, da bi dosegli enako raven pokrivnosti;
- odpornost in zaščita: odpornost na vročino, svetlobo in vremenske vplive pomaga podaljšati življenjsko dobo izdelkov. TiO_2 dosega visoko raven učinkovitosti na teh področjih, saj razprši vidno in bližnjo infrardečo svetlobo ter absorbira UV-sevanje, kar ima za posledico ključne zaščitne lastnosti. Zaradi tega izdelki trajajo dlje, sčasoma pa nastane manj odpadkov. Uporaba TiO_2 v vsakodnevnih izdelkih povečuje njihovo vzdržljivost v korist okolja in gospodarstva.

ČLANSTVO V ZDRUŽENJIH

Zavedamo se partnerskih povezav za doseganje trajnostnih ciljev in skupnega nastopanja na trgu, zato smo člani več združenj, in sicer CEFIC (Evropsko združenje kemijske industrije), ESA (European Sulphuric Acid Association), TDMA (Titanium Dioxide Manufacturer Association), European Union Copper Task Force in Zelenega omrežja Slovenije.

V Združenju kemijske industrije (Gospodarska zbornica Slovenije) je član upravnega odbora Marko Cvetko, vodja Kadrovske splošne službe, ki je tudi član upravnega odbora sekcije za kemijo pri Združenju delodajalcev Slovenije. V Regionalni gospodarski zbornici Celje je član upravnega odbora Aleš Skok, predsednik Uprave. V Združenju kovinskih materialov in nekovin (ZKMN) pri GZS je član upravnega odbora Miran Špegel, pomočnik generalnega direktorja.

Smo člani sveta slovenske akreditacije, predstavnica organov za ugotavljanje skladnosti je Lorna Fajšman.

www.tdma.info

V okviru mednarodnega združenja proizvajalcev titanovega dioksida (TDMA/Titanium Dioxide Manufacturers Assocciation) stremimo k odgovorni, varni in trajnostni proizvodnji TiO_2.

ODNOSI Z DELEŽNIKI

Našega uspešnega delovanja ni brez dobrih in partnerskih odnosov z našimi ključnimi deležniki. Prizadevamo si za ustvarjanje odkritih in dolgoročnih odnosov na vseh nivojih našega poslovanja. Pri tem sledimo Kodeksu etičnega ravnanja in dela ter temeljimo na spoštovanju človekovih pravic. Z deležniki redno komuniciramo ter jih po potrebi vključujemo v naše poslovne procese. Deležniki so tudi naš povratni vir informacij, zato vse njihove odzive in morebitne pritožbe sprejmemo s pozornostjo ter vsebino ustrezno naslovimo. Odnose gradimo na konstruktivnem dialogu.

VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV

S svojimi dejavnostmi vplivamo na številne deležnike, med katerimi kot najpomembnejše prepoznavamo lastnike in nadzornike, zaposlene, dobavitelje, kupce, lokalno skupnost in druge zainteresirane javnosti. Z deležniki komuniciramo z različnimi komunikacijskimi orodji, z namenom transparentnosti poslovanja družbe in vključevanja deležnikov v delovanje družbe v lokalnem in globalnem okolju.

Vse aktivnosti zunanjim deležnikom komuniciramo skladno z letnim načrtom komuniciranja, ki ga potrdi uprava podjetja. Ta zajema orodja in kanale komuniciranja, kot so novinarske konference, izjave za javnost, sporočila za javnost, objave na spletni strani in družbenih omrežjih, nagovore podjetja oziroma članke v letnih poročilih prejemnikov sponzorskih sredstev/donacij. Ob posameznih posebnih dogodkih javnost obveščamo tudi z e-sporočili, vabili, o dogajanju redno informiramo tudi Mestno občino Celje, mestne svetnike in predstavnike mestnih četrti oziroma zainteresirano (lokalno) javnost povabimo na javno predstavitev.

Tabela: Pregled komuniciranja z deležniki

Deležniki	Cilji komuniciranja	Komunikacijski kanali	Pogostost komuniciranja
Lastniki in nadzorniki	Učinkovito upravljanje in strateško odločanje Seznanitev s spremembami Spremljanje, uvajanje in izboljševanje aktivnosti Prepoznavanje in upravljanje tveganj in priložnosti	Letni vodstveni pregled	1-krat letno
		Širši strokovni kolegij uprave	4-krat letno
		Sestanek notranjih presojevalcev integriranih sistemov vodenja	2-krat letno
		Sestanek z zunanjimi presojevalci integriranih sistemov vodenja	1-krat letno
		Sestanek vodstvenih projektnih skupin	Pogostost sestajanja je za vsak projekt določena posebej v Definiciji projekta
		Poročila notranje revizije	Za vsako presojano področje skladno z letnim planom
		Zapisniki poslovnih enot in služb	Tedensko ali mesečno
		Četrtletna in letno poročilo	Vsako četrtletje in 1-krat letno

Deležniki	Cilji komuniciranja	Komunikacijski kanali	Pogostost komuniciranja
Zaposleni	Krepitev pripadnosti podjetju in ustvarjanje dobrih odnosov v kolektivu Gradnja odnosov med zaposlenimi in vodstvenim kadrom Vzpostavljanje dobre delovne klime Vključenost zaposlenih v izboljšave delovnih procesov Gradnja kompetenc zaposlenih Strokovna in osebna rast in razvoj zaposlenih Seznanitev zaposlenih z novostmi in spremembami v podjetju, na njihovem področju dela idr. Skrb za zdravje zaposlenih	Interno glasilo Cinkarnar	2-krat letno
		Letni razgovori	1-krat letno
		Redna izobraževanja	Večkrat letno
		Piknik	1-krat letno
		Elektronska obvestila	Redno
		CC um	Redno
		Družbena omrežja	Večkrat tedensko
		Redni zdravstveni pregledi	Glede na oceno tveganja za delovno mesto
		Odprta vrata pisarne delavskega direktorja	Določene uradne ure
Dobavitelji	Preverjanje skladnosti dobaviteljev Obveščanje o spremembah in novostih, ki se nanašajo na naše dobavitelje Usklajevanje nabavnih dogovorov, reševanje izzivov idr.	Vprašalniki za ocenjevanje dobaviteljev	1-krat letno
		Elektronska obvestila	Redno
		Telefonski klici	Redno
		Presoje dobaviteljev	Občasno glede na potrebe
Kupci	Ustvarjanje dolgoročnih odnosov Seznanjenost z novostmi glede proizvodov Verodostojne informacije o naših proizvodih	Anketa o zadovoljstvu	1-krat na dve leti
		Elektronska obvestila	Redno
		Telefonski klici in video klici	Redno
		Osebna srečanja	Večkrat letno
		Označevanje proizvodov	Redno
Lokalna skupnost (občine, krajevne skupnosti)	Gradnja odnosov in sodelovanja z lokalno skupnostjo Obveščanje o delovanju procesov, spremljanju vplivov na okolje, spremembah, ki vplivajo na lokalno prebivalstvo Podpiranje aktivnosti v lokalnih skupnostih Razvoj lokalnih skupnosti	Spletna stran podjetja	Redno
		Družbena omrežja	Večkrat tedensko
		Novinarske konference	Večkrat letno
		Dan odprtih vrat	Občasno
		Sporočila za javnost	Večkrat letno
		Elektronska obvestila	Občasno
Specializirana javnost (strokovna združenja, zavodi, šole, inštituti, finančne institucije idr.)	Vključevanje strokovne javnosti v razvojne in raziskovalne dejavnosti Ozaveščanje o procesih, proizvodih in okoljskih vplivih podjetja Sodelovanje na dogodkih Razvoj strokovnih znanj	Spletna stran podjetja	Redno
		Družbena omrežja	Večkrat tedensko
		Natečaji za šole	1-krat letno
		Sporočila za javnost	Občasno
		Elektronska obvestila	Občasno
		Strokovni dogodki	Občasno
		Četrtletna in letno poročilo	Vsako četrtletje in 1-krat letno
		Investicijski dogodki Ljubljanske borze	2-krat letno

MATRIKA POMEMBNOSTI

V kontekstu odgovornega upravljanja z vplivi je osrednjega pomena prepoznavanje pomembnih vsebin in interesov vseh ključnih deležniških skupin. Pomembne so tiste teme, ki neposredno ali posredno vplivajo na zmožnost podjetja, da ustvari, ohrani ali zmanjša okoljsko, družbeno in ekonomsko vrednost zase, svoje deležnike in družbo na splošno. Pomen teh tem oziroma vsebin za Cinkarno Celje, d. d., in deležniške skupine prikazujemo v matriki pomembnosti. Kreiranje matrike pomembnosti je del trajnostnega upravljanja in poročanja Cinkarne Celje, d. d., in je odraz ocene notranjih in zunanjih deležnikov, bistvenih okoljskih, socialnih in ekonomskih vprašanj, in sicer glede na področja okolje, družba in upravljanje (ESG) ter njihovega vpogleda v njihov realni pomen.

Z ocenjevanjem pomembnosti področij identificiramo in rangiramo področja, kjer je mogoče doseči največji trajnostnostni vpliv in vrednost, identificiramo največje priložnosti in tveganja z vidika različnih deležnikov, na podlagi identifikacij dolgoročno upravljamo z odnosi med deležniki ter pomembnimi področji trajnostnosti ter dolgoročno izboljšujemo svoje storitve, izdelke, njihovo končno uporabo in odstranjevanje.

Matriko pomembnosti tokrat razkrivamo prvič. Proces do ocene pomembnosti je potekal po naslednjih korakih: identifikacija pomembnih trajnostnih tem po področjih okolje, družba in upravljanje (ESG), izvedba raziskave med ključnimi deležniki (metoda e-vprašalnika), analiza in izris matrike pomembnosti.

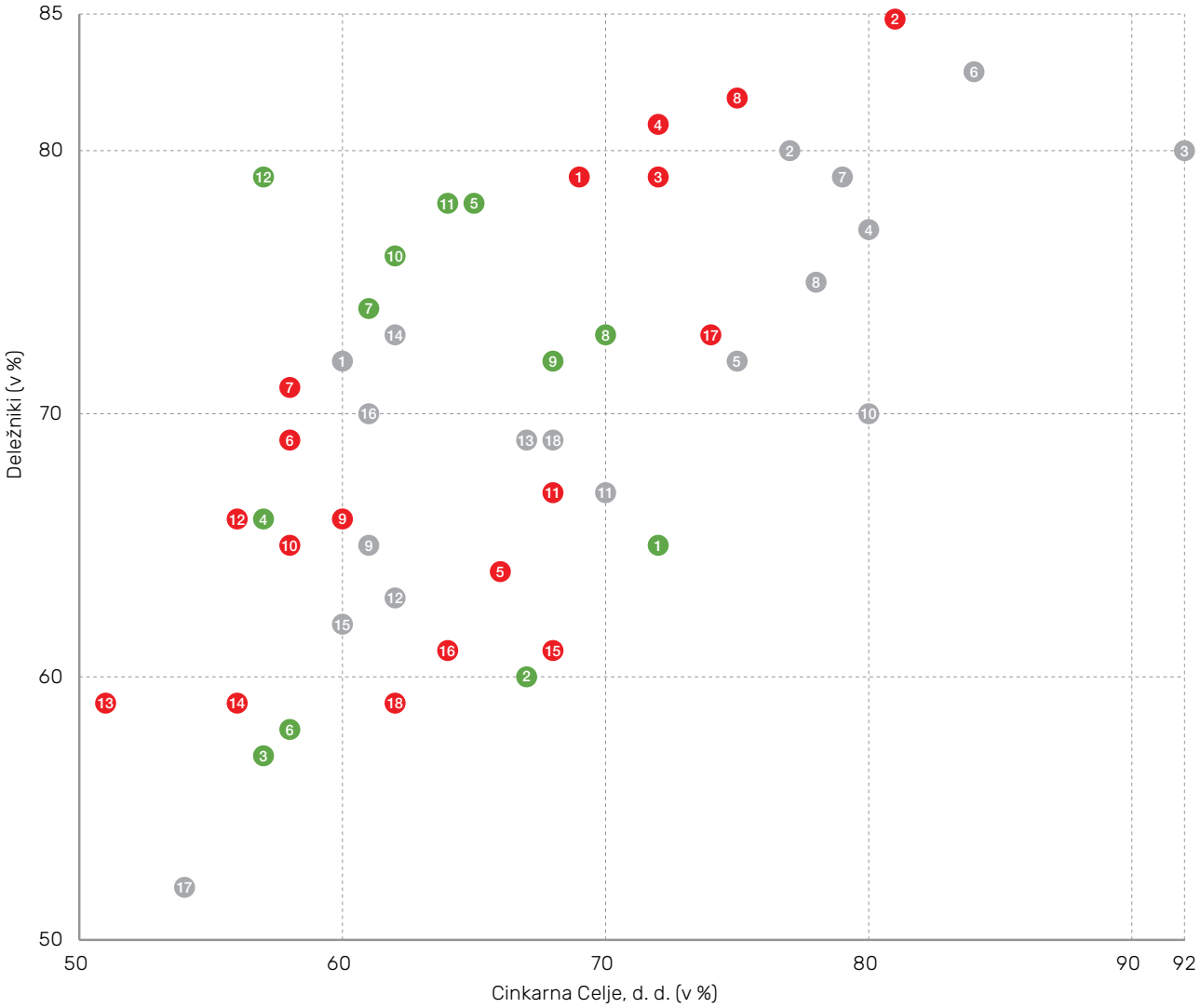
Določili smo šest glavnih skupin deležnikov: lastniki, nadzorniki (Cinkarna Celje, d. d.), zaposleni, dobavitelji, kupci, lokalna skupnost (občine, krajevne skupnosti) in specializirana javnost (strokovna združenja, zavodi, inštituti, finančne institucije idr.). Na anketni vprašalnik v elektronski obliki je v času od 20. 10. 2022 do 18. 11. 2022 skupno odgovorilo 362 respondentov. V anketi so sodelovali deležniki iz Slovenije in tujine. Pri oblikovanju matrike pomembnosti smo pri analizi odgovorov deležnike razvrstili v dve skupini. V eni skupini so lastniki in nadzorniki (pomembno za Cinkarno Celje, d. d.), v drugi skupini pa zaposleni, dobavitelji, kupci, lokalna skupnost in druge javnosti (pomembno za deležnike). V okviru vprašalnika smo vključili vse tri sklope upravljanja trajnostnosti, in sicer naravno okolje (13 kazalnikov), družbeno okolje (19 kazalnikov) in korporativno upravljanje (20 kazalnikov).

Najvišje ocene v vseh kategorijah ima kazalnik finančna stabilnost in dolgoročna rast, ki ga Cinkarna Celje po pomembnosti ocenjuje z 92 %, deležniki pa z oceno 80 % pomembnosti. Deležnikom je na prvem mestu kakovost (83 %), Cinkarna jo postavlja na visoko drugo mesto (84 %). Oboji se strinjajo, da so prioritetne kategorije še etika in skladnost poslovanja, zavezanost k trajnostnemu razvoju in visoka stopnja varnosti. Za Cinkarno Celje ima visoko pomembnost osredotočenost na kupce (80 %), za deležnike je ta pomembnost nižja (70 %). Je pa deležnikom pomembnejše preprečevanje korupcije in podkupovanja (73 %) kot Cinkarni Celje (62 %), ki tega področja ne ocenjuje z visokim tveganjem.

Na družbenem področju so ocene pomembnosti med Cinkarno Celje in deležniki precej usklajene. Oboji na prvo mesto po pomembnosti postavljajo pošteno plačilo (deležniki 85 % in Cinkarna 81 %). Na visokem drugem mestu tako za Cinkarno Celje in deležnike sta zdravje in varnost pri delu zaposlenih. Sledijo plačilna enakovrednost med moškimi in ženskami ter enake možnosti zaposlenih. V sklop visoko pomembnih kazalnikov se uvršča še spoštovanje človekovih pravic (74 % za Cinkarno Celje in 73 % za deležnike).

Cinkarni Celje je med okoljskimi kazalniki najpomembnejša poraba energije (72 %), sledijo incidenti onesnaženja (70 %) in ravnanje z odpadki (68 %). Deležniki daleč na prvo mesto postavljajo onesnaženje zraka (79 %), takoj za tem sta onesnaženje vode in varovanje vodnih virov (78 %). Cinkarna Celje tem vprašanjem daje nekoliko nižjo pomembnost (64 % in 65 %), saj ocenjuje, da je upravljanje s temi področji na visoki tehnološki ravni. Deležnikom je med visoko pomembnimi kazalniki onesnaževanje tal (76 %), medtem ko je ta kazalnik Cinkarna Celje ocenila z 62 % pomembnostjo. Precej višje kot Cinkarna Celje po pomembnosti deležniki ocenjujejo ravnanje s škodljivimi snovmi – 74 % (Cinkarna Celje 61 %), prav tako incidente onesnaženja (73 %). Po pomembnosti deležniki nekoliko nižje kot Cinkarna Celje ocenjujejo rabo z energijo (65 %), še nižje pa ogljični odtis podjetja in izdelkov.
Vsi omenjeni vidiki so uvrščeni med pomembne, zato podjetje z njimi dolgoročno strateška upravlja.

Shema: Matrika pomembnosti Cinkarne Celje, d. d.

OKOLJE

1 Poraba energije
2 Ogljični odtis podjetja in izdelkov
3 Zaveza prehoda podjetja na podnebno nevtralno gospodarstvo
4 Učinkovitost upravljanja z vodami
5 Varovanje vodnih virov
6 Raba primarnih virov in modeli krožnega gospodarstva
7 Ravnanje s škodljivimi snovmi
8 Incidenti onesnaženja (razlitja, nenadzorovani izpusti ipd.)
9 Ravnanje z odpadki
10 Onesnaženje tal
11 Onesnaženje vode
12 Onesnaženje zraka

DRUŽBA

1 Nagrajevanje oz. stimulacija zaposlenih
2 Pošteno plačilo
3 Plačna enakovrednost med moškimi in ženskami
4 Enake možnosti zaposlenih
5 Zasebnost pri delu
6 Odprt dialog z zaposlenimi
7 Usposabljanje in razvoj veščin zaposlenih (karierni razvoj)
8 Zdravje in varnost pri delu zaposlenih
9 Zaposlovanje invalidnih oseb
10 Delovni čas zaposlenih
11 Ravnotežje med delovnim časom in zasebnim življenjem
12 Skrbni pregled spoštovanja pravic delavcev v verigi vrednosti
13 Spodbujanje trajnostnih priložnosti kupcev in končnih uporabnikov
14 Odprt dialog s kupci in s končnimi uporabniki
15 Informiranje in komuniciranje, namenjeno varnosti in zdravju kupcev in končnih uporabnikov
16 Ukrepanje za preprečevanje oz. blaženje pomembnih vplivov na lokalno skupnost
17 Spoštovanje človekovih pravic
18 Odprto komuniciranje z deležniki v lokalnih skupnostih (za izražanje skrbi, predlogov za upravljanje vplivov)

UPRAVLJANJE

1 Odprt korporativni meddeležniški dialog
2 Etika in skladnost poslovanja
3 Finančna stabilnost in dolgoročna rast
4 Zavezanost k trajnostnem razvoju
5 Kultura poslovnega ravnanja
6 Kakovost
7 Visoka stopnja varnosti
8 Inovativnost
9 Ugled v družbi
10 Osredotočenost na kupce
11 Strokovno informiranje
12 Digitalizacija
13 Transparentnost/preglednost upravljanja
14 Preprečevanje korupcije in podkupovanja
15 Osebni pristop
16 Poslovna odličnost
17 Politika raznolikosti
18 Razvojna in trajnostna partnerstva

Specialna kemijska znanja naših strokovnjakov

Proizvodnja pigmenta titanovega dioksida je kompleksen industrijski kemijski proces, ki zahteva vrhunska znanja naših zaposlenih.

DRUŽBENI VIDIK

Vzpostavljamo iskrene odnose z zaposlenimi, gradimo dolgoročna partnerstva z našimi dobavitelji, odpiramo nove poti za povezovanje z našimi kupci in se povezujemo z lokalnim okoljem.

ODNOSI Z ZAPOSLENIMI

Zavedamo se, da so zaposleni motor in srce podjetja ter njegovi najpomembnejši ambasadorji, zato z zaposlenimi ustvarjamo iskrene in odprte odnose, spodbujamo inovativnost in vključenost ter gradimo na pozitivnih medosebnih odnosih.

Politika raznolikosti

Zaposlovanje in kadrovanje temelji na načelu nediskriminatornosti in enakih možnosti, pri čemer se zagotavljajo pogoji za osebni in strokovni razvoj vseh zaposlenih. Ustvarjamo pogoje za dobro počutje na delovnem mestu, posebno pozornost posvečamo osebnemu in strokovnemu razvoju zaposlenih. V skladu s Politiko raznolikosti upoštevamo načelo vključevanja in zagotavljanja enakih možnosti, med drugim tudi v sestavi nadzornih organov in organov vodenja. Pri zaposlovanju in kadrovanju delujemo v skladu s Politiko zaposlovanja in izobraževanja, v okviru katere izboljšujemo in dvigujemo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih ter omogočamo notranji prehod med delovnimi mesti.

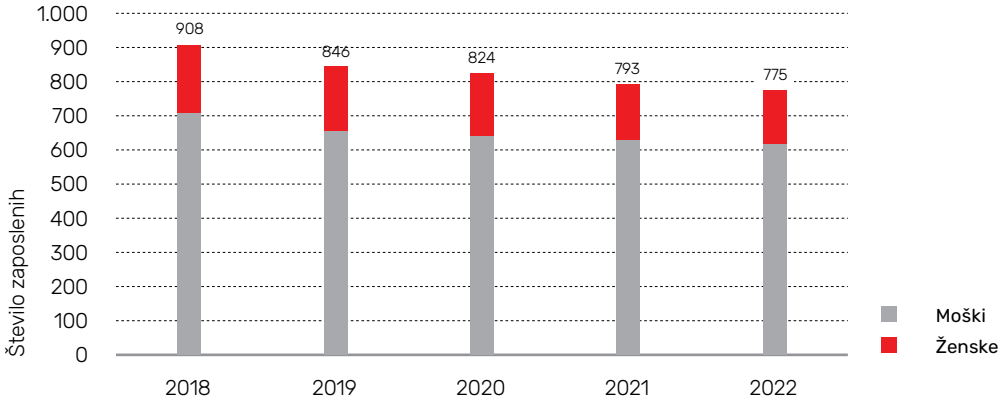
Dejavnost na kadrovskem področju je bila v letu 2022 podrejena doseganju osnovnih ciljev poslovne politike, kjer smo posebno pozornost namenili iskanju inovativnih poti kadrovanja in socialni koheziji podjetja, ki je bila zaradi razmer na trgu titanovega dioksida, splošnega stanja v državi, visoke inflacije in dviga obrestnih mer z vidika stroškov dela pod precejšnjim pritiskom. Nadaljevali smo z racionalno politiko pri eksternem zaposlovanju, kjer pokrivamo potrebe po strokovnih delavcih in delavcih z visoko ter univerzitetno izobrazbo, večino ostalih potreb smo reševali z notranjim razporejanjem in zaposlovanjem strokovnega kadra. Osredotočeni smo bili na pomladitev kolektiva po posameznih organizacijskih enotah, nadomeščanjem na kritičnih delovnih mestih, iskanju zaposlenih z deficitarnimi, predvsem naravoslovnimi poklici ter intenzivnim dogovarjanjem o upokojevanju s tistimi zaposlenimi, ki so že izpolnili pogoje za upokojitev, in tistimi, ki bodo te pogoje lahko dosegli na Zavodu RS za zaposlovanje (maksimalno 25 oziroma 19 mesecev do izpolnitve pogoja).

V prihodnje je predvideno nadaljevanje optimiziranja kadrovske strukture s prezaposlovanjem in pridobivanjem novega mladega ter tehnično usposobljenega kadra. Nadaljevala se bodo tudi vlaganja v razvoj, izobraževanje in nadaljnje izboljšanje delovnega okolja zaposlenih.

Tabela: Zaposleni po spolu v letih 2018–2022

	2018		2019		2020		2021		2022	
Zaposleni po spolu	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
Moški	706	77,7	655	77,4	640	77,7	629	79,3	617	79,6
Ženske	202	22,3	191	23,6	184	22,3	164	20,7	158	20,4
Skupaj	**908**	**100**	**846**	**100**	**824**	**100**	**793**	**100**	**775**	**100**

Graf: Zaposleni po spolu v letih 2018–2022

Na dan 31. 12. 2022 je bilo v Cinkarni Celje, d. d., 775 zaposlenih, in sicer 79,6 odstotka moških in 20,4 odstotka žensk. Takšna struktura med spoloma je razumljiva, saj gre v določenih proizvodnih procesih za zahtevnejše pogoje dela, prav tako za specializirane tehnične poklice, v katerih je večja popularizacija med moškim spolom. Število moških se zaradi optimizacije organizacijske strukture v primerjavi z ženskami vztrajno zvišuje. Število vseh zaposlenih se je ob upoštevanju poslovne politike Uprave družbe, raznolikih poslovnih rezultatih posameznih poslovnih enot in načrtnem zaposlovanju zmanjšalo za 2,3 odstotke oziroma za 18 zaposlenih. V letu 2022 je z delom v podjetju prenehalo 48 zaposlenih, od tega je bilo 17 upokojitev.

Tabela: Zaposleni po starosti v letih 2018–2022

Odstotek zaposlenih po starosti (%)	**2018**			**2019**			**2020**			**2021**			**2022**		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
Mlajši od 30 let	9,1	1,3	10,4	10,3	1,5	11,8	9,2	0,1	9,3	10,8	1,0	11,9	12,3	1,4	13,7
30–50 let	31,6	4,6	36,2	35,2	5,6	40,8	37,0	6,6	43,6	35,4	6,2	41,6	35,9	6,3	42,2
Nad 50 let	36,0	17,4	53,4	31,9	15,5	47,4	31,4	15,7	47,1	33,0	13,5	46,5	31,5	12,6	44,1
Skupaj	**76,7**	**23,3**	**100**	**77,4**	**22,6**	**100**	**77,6**	**22,4**	**100**	**79,3**	**20,7**	**100**	**79,7**	**20,3**	**100**

M = moški spol Ž = ženski spol S = skupaj

Največjo starostno skupino so v letu 2022 predstavljali zaposleni, ki so stari 50 let ali več, teh je bilo 44,1 odstotka. Sledijo zaposleni med 30. in 50. letom, ki so predstavljali 42,2-odstotni delež zaposlenih. Najmanjšo skupino zaposlenih predstavljajo zaposleni, ki so mlajši od 30 let. Zavedamo se višanja povprečne starostne dobe naših zaposlenih, zato se z več ukrepi trudimo, da bi spodbudili zaposlovanje mlajšega kadra in omogočili mladim razvoj strokovnih kompetenc, tudi z ustvarjanjem spodbudnega delovnega okolja. Dijakom in študentom omogočamo opravljanje redne delovne prakse in ponujamo kadrovske štipendije za izobraževanje v smeri kemijskega tehnika, strojnega tehnika, orodjarja, kemijskega inženirja, strojnega inženirja in elektro inženirja. Za novozaposlene izvajamo mentorske programe za prenos znanj, hkrati se z vključevanjem v širše družbeno okolje trudimo približati zanimanje za kemijo med mladimi.

Tabela: Zaposleni glede na stopnjo izobrazbe v letih 2018–2022

Stopnja izobrazbe	2018		2019		2020		2021		2022	
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
VIII.	23	2,5	20	2,4	18	2,2	19	2,4	19	2,4
VII.	135	14,9	134	15,8	137	16,6	139	17,5	142	18,3
VI.	58	6,4	53	6,3	54	6,5	56	7,1	58	7,5
V.	299	32,9	280	33,1	277	33,6	269	33,9	263	34,0
IV., III.	291	32,1	275	32,5	265	32,2	250	31,5	236	30,5
II., I.	102	11,2	84	9,9	73	8,9	60	7,6	57	7,4
Skupaj	**908**	**100,**	**846**	**100,0**	**824**	**100,0**	**793**	**100,0**	**775**	**100,0**

Tabela: Število obveznih praks dijakov in študentov ter kadrovskih štipendij v letih 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Obvezna praksa	60	71	52	76	50
Kadrovske štipendije	20	26	27	19	12

Politika zaposlovanja in izobraževanja pozitivno vpliva na dvig kvalifikacijske strukture, ki kljub dolgoročni kadrovski optimizaciji vidno raste. Politika zaposlovanja poleg notranjega prezaposlovanja in združevanja del vpliva na počasnejše, vendar pozitivno naravnano ujemanje dejanske in zahtevane izobrazbe. Investiramo v tiste kadre, katerih pridobljena izobrazba je v korist podjetja in ustreza potrebam delovnega procesa, ter v tiste, ki so prepoznani kot ključni za prihodnji razvoj in rast podjetja.

V prihodnje bomo nadaljevali s politiko produktivnega prerazporejanja zaposlenih znotraj podjetja, optimizacijo organizacijske strukture ter s selektivnim zaposlovanjem zmanjševali delež nekvalificirane delovne sile. Z združevanjem in prerazporejanjem del si bomo prizadevali optimizirati tudi delež administrativne delovne sile. Kvalifikacijsko strukturo zaposlenih bomo izboljševali z zaposlovanjem na višjih kvalifikacijskih ravneh, s podpiranjem in promoviranjem izobraževanja med zaposlenimi. Znižati želimo predvsem odstotek zaposlenih v okviru I. in II. kvalifikacijske stopnje ter povečati število zaposlenih s V., VI., VII. in VIII. kvalifikacijsko stopnjo oziroma s srednješolsko in visokošolsko izobrazbo.

Ocenjujemo delovno uspešnost vseh zaposlenih, 6 odstotkov zaposlenih ima izdelane tudi karierne načrte. Uprava družbe spodbuja iskanje novih rešitev in sprejema predloge za izboljšave. Inovativnost tudi ustrezno nagrajuje.

Tabela: Novozaposleni po spolu v letih 2018–2022

Novozaposleni	2018	2019	2020	2021	2022
Moški	11	7	7	23	28
Ženske	31	13	23	2	4
Skupaj	**42**	**20**	**30**	**25**	**32**

Tabela: Fluktuacija zaposlenih po spolu v letih 2018–2022

Fluktuacija	2018	2019	2020	2021	2022
Moški	17	17	13	30	38
Ženske	21	66	46	21	10
Skupaj	**38**	**83**	**59**	**51**	**48**
Stopnja fluktuacije (v %)	**4,2**	**9,0**	**6,3**	**6,3**	**6,2**

V letu 2022 smo na novo zaposlili 32 oseb z različnih strokovnih področij, kot so kemija, elektro, strojništvo in ekonomija, praviloma s IV., V. in VII. stopnjo strokovne izobrazbe. Stopnja fluktuacije je bila 6,30-odstotna. Število zaposlenih v posameznem letu je odvisno od potreb delovnega procesa, prekinitev pogodb o zaposlitvi iz različnih vzrokov in specifičnih potreb.

Načrt zaposlovanja izhaja iz predvidenega načrta proizvodnje in prodaje (tudi investicijskih načrtov), z upoštevanjem možnosti upokojevanja in v korelaciji z modifikacijo spremembe organizacijske strukture podjetja, ob optimizaciji ekonomike proizvodnih procesov in povečanju aktivnosti na specifičnih strokovnih področjih. Preostalo zaposlujemo glede na potrebe delovnih procesov in uvajanje novih tehnologij.

V Cinkarni Celje, d. d., zaposlujemo tudi osebe s statusom invalida. V letu 2022 je bilo teh zaposlenih 7,2 odstotka vseh zaposlenih. Gre za relativno velik delež, ki presega zakonsko določeno kvoto za podjetja za manj kot odstotno točko. Gre za zaposlene z različnimi stopnjami invalidnostmi, njihovo delo oziroma delovno mesto je prilagojeno tako, da jim glede na stopnjo invalidnosti omogoča opravljanje dela v skladu z zmožnostmi.

Tabela: Odstotek zaposlenih s statusom invalida v letih 2018–2022

Zaposleni invalidi	2018	2019	2020	2021	2022
Število	76	63	58	55	56
Odstotek (%)	8,4	7,4	7,0	6,9	7,2

Skozi leta opažamo trend naraščanja delavcev z omejitvijo pri delu zaradi zdravstvenega stanja. Z aktivno politiko sodelovanja z Medicino dela, prometa in športa ter Invalidsko komisijo ZPIZ delež invalidov glede na skupno število zaposlenih že peto zaporedno leto pada. Nadaljuje se torej pozitivni trend.

Ob upoštevanju starostne strukture zaposlenih in sprememb zakonodaje, ki je bolj restriktivno naravnana do upokojevanja invalidov, zaenkrat ne pričakujemo bistvenih izboljšav navedene strukture. Poglavitni razlog za večje število delovnih invalidov je v naravi proizvodnje v preteklosti. Kljub tehnološkim posodobitvam v bližnji prihodnosti ne moremo pričakovati izboljšanja stanja.

Tabela: Zaposleni glede na status zaposlitve v letih 2018–2022

Zaposleni glede na status zaposlitve	2018			2019			2020			2021			2022		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
Nedoločen čas	649	184	833	616	181	797	615	180	795	593	158	751	583	155	738
Določen čas	57	18	75	39	10	49	23	4	29	36	6	42	33	4	37
Polni delovni čas	703	199	902	652	187	839	636	176	812	625	157	782	612	151	763
Skrajšan delovni čas	3	3	6	3	4	7	4	8	12	4	7	11	4	8	12
Agencijsko delo	12	7	19	29	9	38	21	7	28	9	22	31	17	11	28
Študentsko delo	8	5	13	6	5	11	9	4	13	8	0	8	3	2	5

M = moški spol Ž = ženski spol S = skupaj

Večina zaposlenih (95,2 %) je bila v letu 2022 zaposlena za nedoločen čas in je delo opravljalo za polni delovni čas (98,5 %). Manjši odstotek zaposlenih (1,5 %) je delo opravljal za skrajšan delovni čas. Zaposleni so ne glede na nedoločen ali določen čas zaposlitve, polni ali skrajšan delovni čas deležni enakih ugodnosti. Zaposlujemo tudi agencijske delavce, z možnostjo redne zaposlitve v podjetju. V letu 2022 so agencijski delavci predstavljali 3,6 odstotka vseh zaposlenih. Gre predvsem za delovna mesta v proizvodnji, skladišču in za delo čiščenja. Na ta način zagotavljamo večjo fleksibilnost in preverimo potencialne zaposlene.

Priložnost za delo odpiramo tudi dijakom in študentom z opravljanjem občasnega študentskega dela. Na ta način si lahko pridobijo izkušnje in delovne navade ter nova znanja in spretnosti, kar lahko kasneje, po končanju njihovega šolanja vodi tudi do redne zaposlitve v podjetju.

Tabela: Koriščenje materinskega in očetovskega dopusta v letih 2018–2022

Materinski in očetovski dopust	2018	2019	2020	2021	2022
Število zaposlenih	7	14	12	6	10
Število delovnih dni	933	1.420	1.656	681	1.088

V letu 2022 je 10 zaposlenih koristilo materinski ali očetovski dopust, kar je 1,3 odstotka zaposlenih. Skupaj je to predstavljalo 1.088 delovnih dni.

KOLEKTIVNE POGODBE

Pogoji zaposlitve in dela so opredeljeni v podjetniških kolektivnih pogodbah, v katere so vključeni vsi zaposleni, tudi agencijski delavci in tisti, ki opravljajo študentsko delo. V Podjetniški kolektivni pogodbi in v Zakonu o delovnih razmerjih so določeni tudi odpovedni roki.

S predstavniki delavcev v podjetju potekajo aktivni dialogi in dogovori o kolektivnih pogajanjih za določitev dodatnih pravic delavcev oziroma sprememb in dopolnitev Podjetniške kolektivne pogodbe. Sklenjene imamo pogodbe o sodelovanju z reprezentativnima sindikatoma v podjetju in svetom delavcev, v skladu s katerimi spoštujemo pravico zaposlenih do svobode združevanja.

PREJEMKI IN SVOBODA ZDRUŽEVANJA

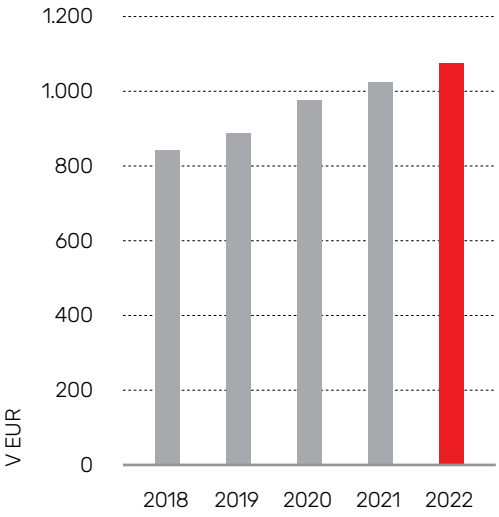
V skladu s podjetniškimi kolektivnimi pogodbami so opredeljeni tudi prejemki zaposlenih. Za organe upravljanja in nadzora smo v letu 2022 sprejeli politiko prejemkov, ki pa na skupščini ni bila potrjena. Na podlagi dopolnil pripravljamo revidirano politiko, ki bo v letu 2023 podana v potrditev skupščini družbe.

Minimalna plača zaposlenih je v letu 2022 znašala 1.074,43 evra bruto. Povprečna plača je bila 2.603,06 evra bruto, kar je za 22,25 odstotka več od povprečne bruto plače (2.023,92 evra) v Sloveniji v letu 2022 (vir: SURS). Pri določanju plač so vsi zaposleni obravnavani enako, ne glede na spol, narodnost, raso ali etnično poreklo, nacionalno in socialno poreklo, spol, barvo kože, zdravstveno stanje, invalidnost, vero ali prepričanje, starost, spolno usmerjenost, družinsko stanje, članstvo v sindikatu, premoženjsko stanje ali drugo osebno okoliščino. Vrednost standardne začetne plače se določa glede na ocenitev posameznega delovnega mesta. Skozi leta tako bruto minimalna plača kot bruto povprečna plača v podjetju ves čas naraščata, kar je posledica sledenja aktualni nacionalni zakonodaji, naše odgovornosti do zaposlenih in dogovarjanja s socialnimi partnerji, da zaposlenim zagotovimo dostojno življenje ob vse višjih življenjskih stroških.

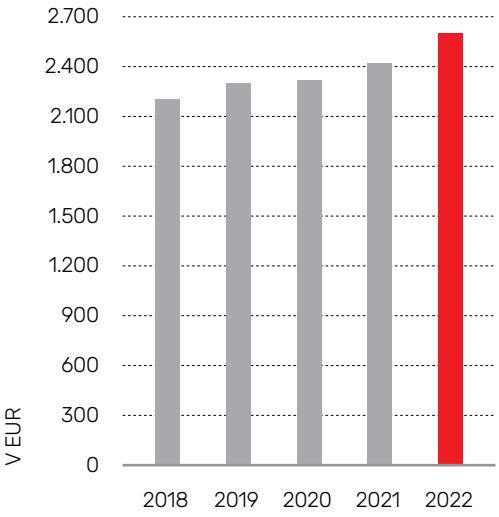
Tabela: Bruto minimalna plača in povprečna plača v letih 2018–2022 (v EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bruto minimalna plača (EUR)	842,79	886,63	975,30	1.024,24	1.074,43
Bruto povprečna plača (EUR)	2.203,36	2.296,92	2.316,42	2.421,46	2.603,06

Graf: Bruto minimalna plača v letih 2018–2022 (v EUR)

Graf: Bruto povprečna plača v letih 2018–2022 (v EUR)

DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE IN DRUGE BONITETE

Cinkarna Celje, d. d., ima z Modro zavarovalnico sklenjen načrt financiranja dodatnega pokojninskega zavarovanja za vse zaposlene, ki ga redno izpolnjujemo in mesečno poravnavamo obveznosti iz tega načrta. Minimalni znesek premije za vplačila v krovni pokojninski načrt v skladu z načrtom, je:

- delodajalec – 2,90 odstotka povprečne plače v RS za prvo polovico leta predhodnega leta,
- delojemalec – 1,45 odstotka povprečne plače v RS za prvo polovico leta predhodnega leta.

Zaposleni poklicne gasilske enote v podjetju imajo pravico do beneficiranega delovnega staža. Redno mesečno se jim obračunajo in plačujejo prispevki v višini 8,2 odstotka, o čemer poročamo Kapitalski družbi pokojninskega in invalidskega zavarovanja d. d.

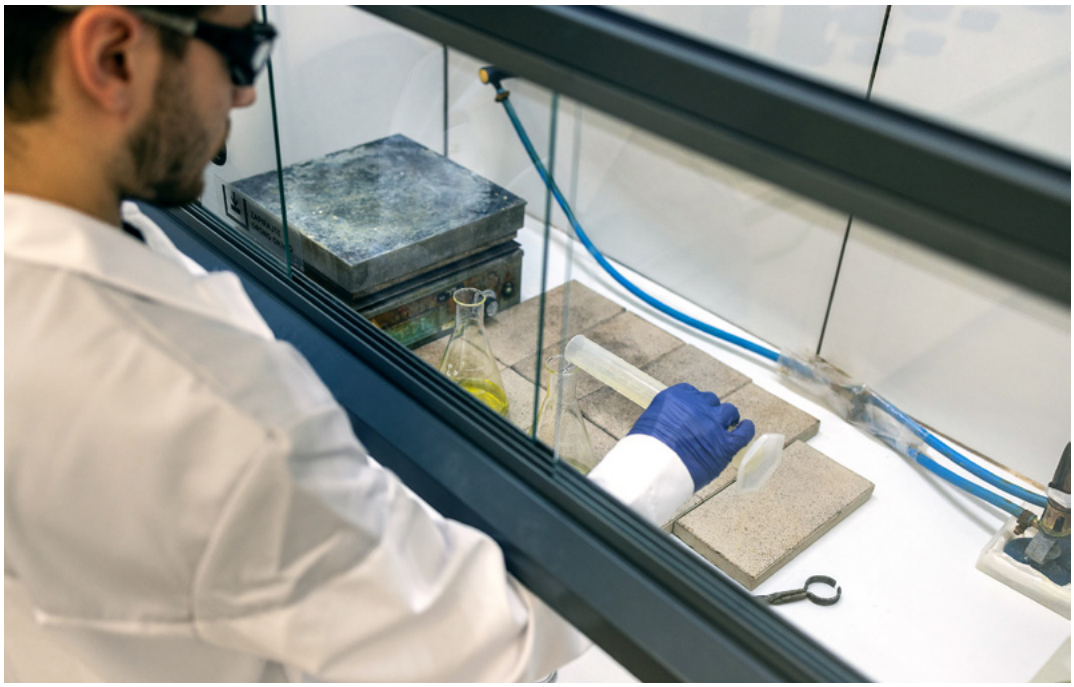
VAROVANJE OSEBNIH PODATKOV

Posebno pozornost namenjamo varovanju osebnih podatkov, ki jih varujemo v skladu z Uredbo EU 2016/679 (GDPR) oziroma veljavno domačo zakonodajo, če ta predpisuje drugačna ali strožja pravila.

V primeru zaznave nezakonitih ali neetičnih ravnanj, ki škodujejo ugledu ali poslovanju družbe, kršijo dostojanstvo in osebno integriteto posameznega sodelavca, je naša dolžnost nemudoma podati prijavo in sprožiti ustrezne postopke oziroma ukrepe.

IZOBRAŽEVANJE IN RAZVOJ KOMPETENC ZAPOSLENIH

Zavedamo se pomena in vrednosti usposobljenih zaposlenih, zato zaposlenim omogočamo redno izobraževanje in razvoj kompetenc. Največji delež izobraževanj in usposabljanj predstavljajo obvezna znanja, predvsem s področja varnosti in zdravja pri delu, dela z nevarnimi kemikalijami, požarnega varstva, varovanja okolja in obvladovanja standardov.

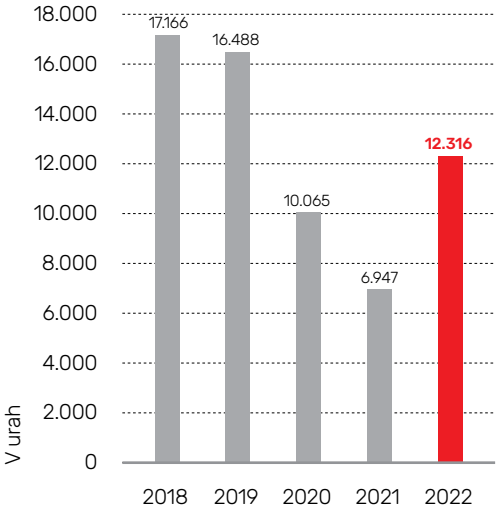
Zaposleni se redno izobražujejo s področja obveznih znanj varnosti in zdravja pri delu, dela z nevarnimi kemikalijami, požarnega varstva, varovanja okolja in obvladovanja standardov.

Izobraževanj s področja človekovih pravic v preteklosti nismo izvajali, vsak novozaposleni pa je ob zaposlitvi seznanjen s Kodeksom etičnega ravnanja in dela.

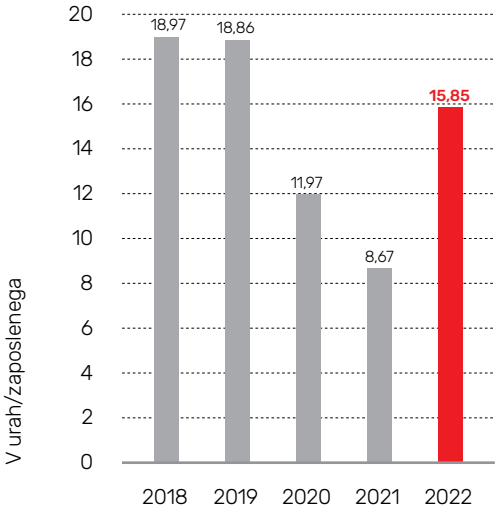
Tabela: Izobraževanje zaposlenih v letih 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Skupno število udeležb zaposlenih na specifičnih funkcionalnih izobraževanjih	6.083	4.235	3.519	3.098	3.513
Skupno število ur izobraževanja specifičnih vsebin	17.166	16.488	10.065	6.947	12.316
Povprečno število ur usposabljanja na zaposlenega	18,97	18,86	11,97	8,67	15,85
Povprečna finančna vrednost izobraževanja na zaposlenega (v EUR)	466,30	446,10	273,80	206,20	435,77

Graf: Skupno število ur izobraževanja v letih 2018–2022

Graf: Povprečno število ur usposabljanja na zaposlenega v letih 2018–2022

V letu 2022 so se zaposleni v povprečju izobraževali 15,85 ure. Večje število ur usposabljanja v primerjavi s preteklim letom je med drugim posledica popuščanja omejitev in ukrepov v zvezi z epidemijo covida-19. To se je odražalo tudi pri vsebini izobraževanj, ki so bila ponovno usmerjena na izpopolnjevanje na specifičnem strokovnem področju posameznikov in na obvezna redna izobraževanja. V letu 2022 se je specifičnih funkcionalnih izobraževanj v podjetju in izven njega udeležilo 3.513 udeležencev, skupno število ur izobraževanja pa je bilo 12.316, kar je za 77,3 odstotka več kot predhodno leto.

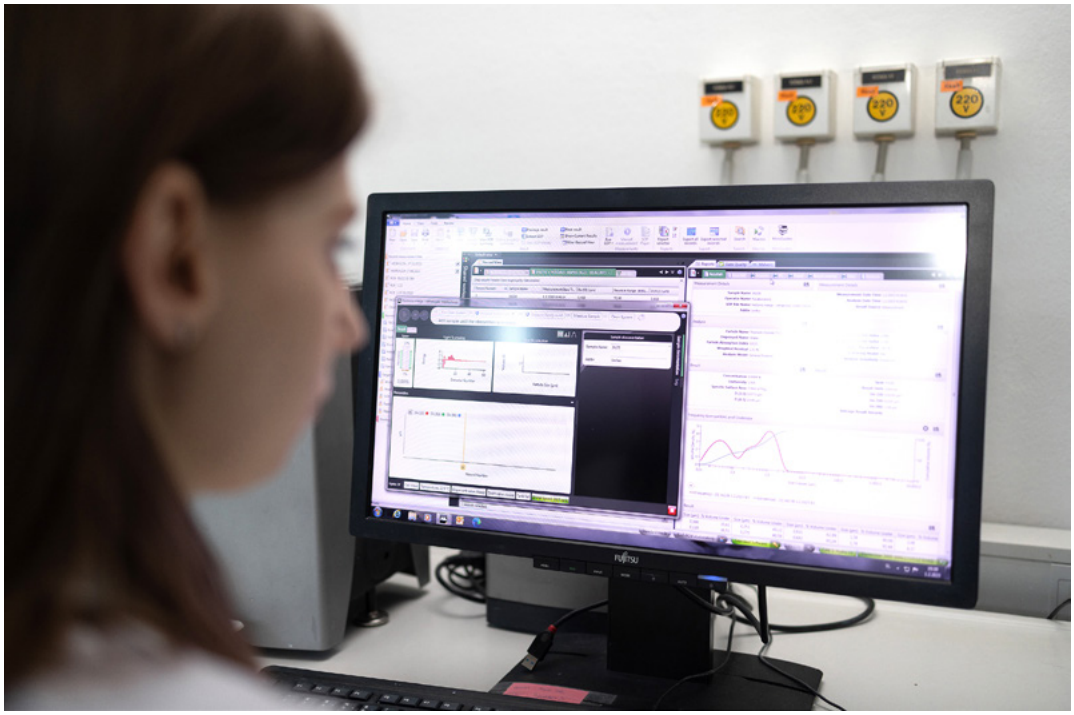
Sistem mentorstva

V podjetju je vzpostavljen in utečen sistem mentorstva za vse zunanje deležnike (študente, štipendiste in dijake), ki vstopajo v podjetje z namenom izpopolnjevanja znanja in izvajanja prakse. Imamo 125 notranjih mentorjev z mentorskim izpitom. Za novozaposlene in spremembe delovnih mest imamo za vsako delovno mesto vzpostavljen program usposabljanja za vsakega posameznika.

Prepoznavamo inovativne zaposlene

Motivirani in usposobljeni zaposleni so ena najbolj kompleksnih nalog vsakega sodobnega menedžmenta. Zavedamo se, da pojem delovna uspešnost zaposlenih pomeni, da moramo na delovnem mestu zagotavljati tudi, da bo posameznik pri svojem delu ne le zadovoljen, temveč tudi uspešen. Misel »Jasnost je ključ, prijaznost je način« nam na zelo enostaven način daje osnovne smernice na poti doseganja visokega nivoja zadovoljstva, uspešnosti ter s tem zavzetosti in motiviranosti zaposlenih.

Za doseganje tega je v Cinkarni Celje, d. d., vpeljan sistem nagrajevanja koristnih predlogov in inovacij preko inovacijske pisarne, imenovane CC um, kjer našim zaposlenim omogočamo izražanje njihovih inovativnih idej in zamisli. Preko elektronske prijave idej centralizirano zbiramo predloge zaposlenih z vseh področij delovanja, jih razvrstimo, ocenimo in koristne tudi ustrezno nagradimo. Predlogi, ki ne dajejo koristi, so prav tako nagrajeni s pohvalo, vsi prijavitelji pa so vključeni v nagradno žrebanje ob koncu leta. Najboljši inovatorji, ki so prijavili največ koristnih idej, dobijo bronasto, srebrno ali zlato značko CC um inovatorja. Prav tako so najboljši predlogi javno objavljeni v Cinkarnarju (revija Cinkarne Celje, d. d.), najboljše inovatorje pa osebno sprejme uprava podjetja ob začetku poslovnega leta. Najboljše v posameznem letu in celotnem obdobju delovanja sistema CC um še posebej javno pohvalimo in nagradimo z uporabnimi nagradami.

Za novozaposlene in spremembe delovnih mest imamo za vsako delovno mesto vzpostavljen program usposabljanja.

Akademija vodenja

Temeljni cilj razvojnega programa Akademije vodenja je opolnomočenje ključnih in perspektivnih zaposlenih za učinkovito in profesionalno izvajanje ključnih kompetenc vodenja ekipe, torej razvoj sistemov, metod in praktičnih izvedbenih veščin za uspešno izvajanje voditeljske vloge. Vzporedno s treningom veščin gre tudi za razvoj osebnih sposobnosti za uspešno delovanje vodje pri izvajanju njegovih nalog in uresničevanju odgovornosti ter doseganju zastavljenih ciljev in uresničevanju strategij podjetja.

Celotna razvojna pot obsega 10 vsebinskih sklopov v skupnem trajanju 80 ur, ki se med sabo dopolnjujejo in skupaj predstavljajo celovit razvojni program za nadgradnjo veščin vodenja in osebni razvoj posameznika. Ti sklopi so:

- Vodstvena vloga in njen pomen
- Najprej moram voditi sebe, da lahko vodim druge
- Profesionalna vodstvena komunikacija
- Vodenje različnih posameznikov v različnih situacijah
- Kako motivirati posameznika
- Učinkovito upravljanje s časom
- Učinkovito upravljanje konfliktov ter obvladovanje stresa
- Kako pripraviti učinkovit poslovni nastop
- Učinkovito uvajanje sprememb
- Učinkovito timsko delovanje

Razvojni program poteka v obliki treningov v živo in virtualno, dopolnjujejo ga naloge za individualno delo ali delo v skupinah med posameznimi srečanji in individualni coachingi za vse udeležence.

APLIKACIJA MOJA CINKARNA

V aprilu 2022 je zaživela spletna in mobilna aplikacija Moja Cinkarna, ki je na voljo vsem zaposlenim. Zaposleni jo lahko uporabljajo na svojem službenem ali/in zasebnem računalniku ter na svojem mobilnem telefonu. Osnovni namen aplikacije je, da se zaposlenim na enostaven in varen način omogoči dostop do določenih delov poslovno-informacijskega sistema Oracle. Aplikacija zaposlenim omogoča pregled stanja in porabe letnega dopusta, pregled stanja ur registracije delovnega časa, pregled in naročanje malice v vseh treh jedilnicah, izstavitev dovolilnice za enkratni izhod, elektronsko potrjevanje dokumentov in objavljanje novic za pravočasno informiranost. Zaposleni se morajo v aplikacijo registrirati, tako da je zagotovljena varnost njihovih osebnih podatkov. Z uporabo aplikacije stremimo k hitrejšim in enostavnejšim procesom ter zmanjšani porabi papirja. Konec leta 2022 je aplikacijo uporabljalo 77,6 odstotka zaposlenih.

INTERNO GLASILO CINKARNAR

Dvakrat letno izdamo interno glasilo Cinkarnar, ki ga prejmejo vsi zaposleni. V njem zaposlene seznanimo z novostmi, dosežki, dogodki, natečaji in drugimi aktivnostmi v podjetju. Hkrati preko glasila izpostavimo tiste zaposlene, ki s svojimi inovacijami in predanostjo prispevajo k razvoju podjetja, kot tudi sodelavce, ki so se upokojili, določene novozaposlene in druge. Predstavljamo tudi delo posameznih oddelkov in njihovo vlogo v našem podjetju. Zaposlene v Cinkarnarju tudi izobražujemo o novostih v panogi in podajamo koristne informacije za varno delo.

ODPRTA VRATA DELAVSKEGA DIREKTORJA

V letu 2021 smo vzpostavili uradne ure odprtih vrat pisarne delavskega direktorja, kamor se lahko zaposleni oglasijo s predlogi, idejami in pobudami za izboljšanje medosebnih odnosov ali drugih tem, ki zadevajo zaposlene, pa tudi s težavami, ki si jih delavski direktor prizadeva rešiti in po potrebi izpostaviti.

Odziv zaposlenih je pozitiven, saj lahko neposredno dostopajo do člana uprave, ki določene zadeve preda naprej na sejah uprave.

ANKETA O ZAVZETOSTI IN ZADOVOLJSTVU ZAPOSLENIH

Za dobro in kvalitetno opravljeno delo je zelo pomembno dobro počutje v delovni organizaciji oziroma zadovoljstvo zaposlenih. Le zadovoljni zaposleni optimalno in vestno opravljajo svoj poklic in so neposreden odraz višje ali nižje stopnje kakovosti delovnega življenja v podjetju. V podjetju vsako leto izvajamo anketo z naslovom Analiza kakovosti delovnega zadovoljstva v podjetju Cinkarna Celje, d. d., s katero lahko zelo dobro ugotovimo bodisi posameznikovo zadovoljstvo z delovno situacijo bodisi analiziramo organizacijsko klimo v podjetju ter na osnovi analiz pripravimo cilje in ukrepe za izboljšanje stanja zadovoljstva zaposlenih.

Skupaj z zadovoljstvom zaposlenih merimo tudi zavzetost zaposlenih, saj gre za pomemben dejavnik konkurenčne prednosti in pomembno pripomore k uspešnosti tako posameznih zaposlenih kot podjetja. Zavzeti zaposleni so produktivnejši in bolj usmerjeni v kakovostno delo s strankami ter prinašajo podjetju višjo dodano vrednost. Prav tako je manjša verjetnost, da bodo zavzeti zaposleni podjetje zapustili ob prvi novi zaposlitveni ponudbi.

Rezultate ankete skrbno pregledujemo ter na podlagi ugotovljenih podatkov določamo naloge in si postavljamo cilje, s katerimi skušamo doseči stalno naraščanje zavzetih zaposlenih in ustvariti delovno okolje, kjer bodo delali zadovoljni zaposleni.

Vsako leto organiziramo piknik za zaposlene.

Naša gasilska enota skrbi za požarno varnost

S preventivnimi požarno-varnostnimi ukrepi preprečujemo nastanek požarov ter redno zagotavljamo nadzor, preglede in servisiranje gasilske opreme.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Na področju varnosti in zdravja pri delu nenehno stremimo k izboljševanju, zato si vsako leto postavimo cilje. Naš krovni cilj je »nič poškodb pri delu«. Doseganje cilja redno spremljamo, vsako leto pa si v okviru tega zastavimo kratkoročne izvedbene cilje, ki nam pomagajo pri doseganju krovnega cilja. Delujemo v skladu s certifikatom ISO 45001 – Varnost in zdravje pri delu.

Strokovne naloge v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu opravlja Služba za varnost in zdravje pri delu, ki je podrejena upravi družbe tako, da so delavci, ki opravljajo strokovne naloge s področja varnega in zdravega dela pri svojem odločanju neodvisni od uporabnikov storitev. Zagotavljamo izpolnjevanje zakonodajnih zahtev na področju varnosti in zdravja pri delu in požarne varnosti. Z uvajanjem aktivnosti ugotavljanja, beleženja in odpravljanja potencialnih nevarnosti in skoraj dogodkov v delovnem okolju aktivno skrbimo za zmanjšanje nezgod pri delu ter izboljšanje delovnih pogojev. S preventivnimi požarno-varnostnimi ukrepi preprečujemo nastanek požarov ter redno zagotavljamo nadzor, preglede in servisiranje gasilske opreme za zagotavljanje aktivne požarne zaščite.

Program odgovornega ravnanja

V letu 2022 smo znova pridobili certifikat Program odgovornega ravnanja. To izkazuje našo prostovoljno zavezo, da bomo zagotavljali neprestane izboljšave na področju varstva okolja, varovanja zdravja in varnosti pri delu.

Trije glavni cilji na področju varnosti in zdravja pri delu:

Nič poškodb pri delu – krovni cilj

Gre za dolgoročen cilj, kateremu so podrejeni vsi ostali cilji. Z izvajanjem različnih preventivnih aktivnosti in izboljšav mu sledimo po korakih.

Izboljšave na področju varnosti, zdravja pri delu in požarne varnosti

Možne vzroke za poškodbe pri delu odpravljamo z identifikacijo in razčlenitvijo procesnih tveganj, ki lahko negativno vplivajo na varnost in zdravje pri delu.

Organiziranje in izvajanje promocije zdravja zaposlenih

Redno izvajamo promocijo zdravja zaposlenih po izdelanem programu, ki ga vsako leto prilagajamo.

Finančni vložki na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2022 (v %)

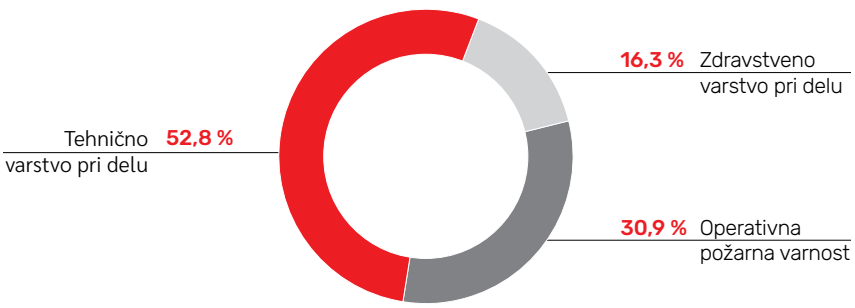

Tabela: Finančni vložki na področju varnosti in zdravja pri delu v letih 2021–2022

Področje	Vrsta stroška	2021		2022	
		Vrednost v EUR	Vrednost v %	Vrednost v EUR	Vrednost v %
Tehnično varstvo pri delu	Osebna varovalna oprema	337.819	39,4	266.781	39,7
	Neposredni stroški podjetja zaradi poškodb pri delu – izplačila zavarovalnice	260.349	30,5	4.673	0,7
	Stroški poškodb pri delu (prispevek delodajalca – BS)	64.705	7,6	44.597	6,6
	Opozorilni napisi (nalepke, table)	2.238	0,3	1.065	0,2
	Meritve v delovnem okolju	20.260	2,4	17.960	2,7
	Usposabljanje za varno in zdravo delo	3.360	0,4	1.946	0,3
	Pregledi delovne opreme	26.742	3,1	17.126	2,6
Zdravstveno varstvo pri delu	Preventivni zdravstveni pregledi	56.268	6,6	63.347	9,4
	Napitki	15.946	1,9	16.147	2,4
	Biološki monitoring	2.418	0,3	984	0,2
	Promocija zdravja	1.399	0,2	18.974	2,8
	Stroški prve pomoči (omarice, sanitetni material)	2.879	0,3	2.854	0,4
	Dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija	5.854	0,7	7.561	1,1
Operativna požarna varnost	Sredstva, namenjena za požarno varnost (rezervni deli za gasilnike, gasilniki, cevi, spojke, zaščitna pregrinjala, pregledi, načrti požarne varnosti, vgraditev protipožarnih sistemov, dograditev sistemov javljanja požara, pregled sistemov aktivne požarne zaščite idr.)	52.763	6,2	208.029	30,9

Delodajalec je zaposlenim dolžan zagotavljati ustrezno osebno varovalno opremo. Na delovnih mestih, kjer je tveganje za poškodbe pri delu in okvare zdravja večje, imajo zaposleni na voljo vso osebno varovalno opremo, katere namen je preprečitev poškodb in okvar zdravja. Katera osebna varovalna oprema je potrebna na določenem delovnem mestu in katere standarde morajo oprema in zaposleni izpolnjevati, je navedeno v Oceni tveganja za posamezno delovno mesto.

POŠKODBE PRI DELU

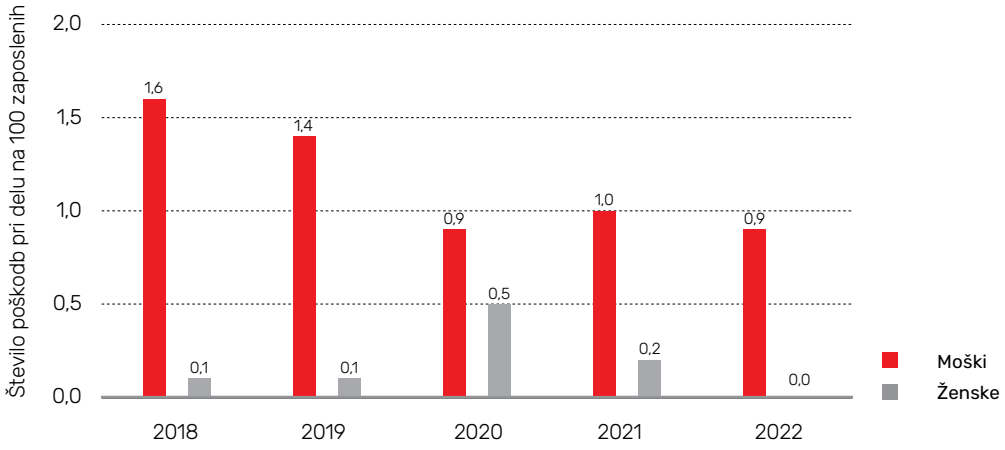
Poškodbe pri delu spremljamo s t. i. indeksom frekvence (IF), ki nam predstavlja število primerov odsotnosti z dela zaradi bolniškega staleža na 100 zaposlenih. Spremljamo tudi stopnjo izgubljenih delovnih dni zaradi bolniškega staleža s t. i. faktorjem PRP, ki predstavlja razmerje med številom poškodb pri delu in številom bolniškega staleža na število zaposlenih.

Tabela: Poškodbe pri delu v letih 2018–2022

Dogodek	2018	2019	2020	2021	2022
Število poškodb pri delu	14	15	13	12	7
Število izgubljenih dni	837	346	334	329	451
Število poškodb/100 zaposlenih	1,6	1,7	1,5	1,4	0,9
Dejavnik PRP*	13,0	5,7	5,0	4,7	4,0

*PRP je faktor, ki predstavlja razmerje med številom poškodb pri delu in številom bolniškega staleža na število zaposlenih.

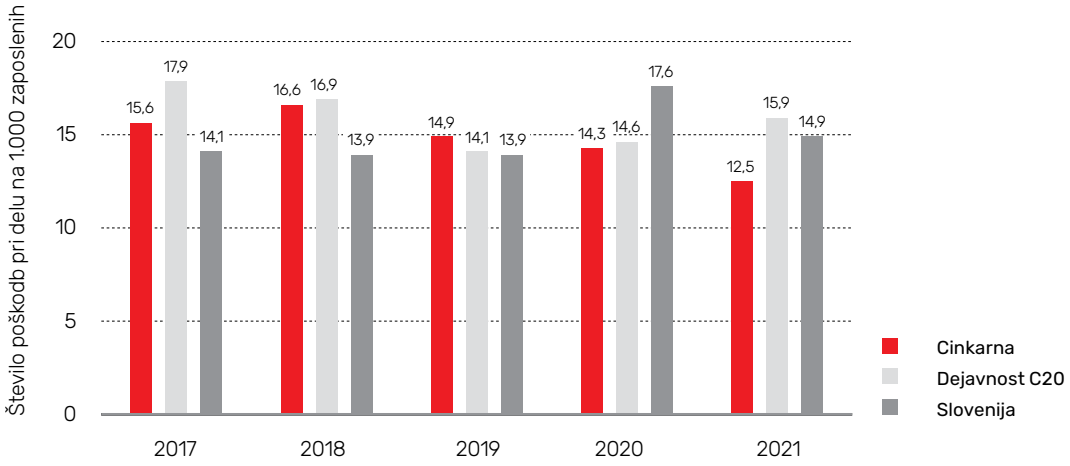
Graf: Število poškodb pri delu na 100 zaposlenih v letih 2018–2022

Težjih poškodb pri delu v 5-letnem obdobju ni bilo, prav tako ne smrtnih primerov in poklicnih bolezni. Poškodbe pri delu spremljamo tudi pri agencijskih delavcih. V 5-letnem obdobju (2018–2022) je bilo 15 poškodb pri delu, odsotnosti zaradi tega je bilo skupno 251 delovnih dni.

Kot je razvidno iz grafa, se poškodbe pri delu na 100 zaposlenih počasi nižajo in so od 1,7 poškodbe na 100 zaposlenih v letu 2018 padle na 0,9 poškodbe pri delu na 100 zaposlenih v letu 2022.

Graf: Primerjava poškodb pri delu na 1.000 zaposlenih med Cinkarno Celje, panogo C20 (proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov) in Slovenijo. Podatki so na strani NIJZ na voljo za leto 2021, zato se primerjava nanaša na leta 2017–2021.

Vzpostavljen imamo sistem pravil, ki ga uporabljamo pri evidentiranju in poročanju o statistiki rednih dogodkov ter pri odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti. V primeru nezgode pri delu ali nenadnega obolenja delavca sta v družbi organizirana in zagotovljena prva pomoč in reševanje na vseh delovnih mestih, tako v rednem kot tudi v izmenskem delovnem času. V primeru poškodbe pri delu mora delavec takoj obvestiti nadrejenega delavca, ki mora nezgodo prijaviti Službi za varnost in zdravje pri delu.

Poleg nezgod pri delu spremljamo tudi skoraj dogodke in potencialne nevarnosti, ki se redno beležijo in odpravljajo vzroki za njihov nastanek oziroma preprečevanje nastanka nezgod. V letu 2022 smo prepoznali 85 potencialnih nevarnosti, ki smo jih sproti odpravili, ter 7 skoraj dogodkov. V letu 2022 smo prepoznali za skoraj 38 % več potencialnih nevarnosti kot leto pred tem, kar je predvsem posledica bolj sistematičnega pristopa pri ugotavljanju potencialnih nevarnosti pri delu vzdrževanja. Med delavci v proizvodnji je v različnih oblikah in časovnih intervalih potekala aktivnost Minuta za varnost, katere namen je, da se v posameznih obratih pred začetkom vsake izmene zaposleni na kratko pogovorijo o poteku izmene in morebitnih ugotovljenih potencialnih nevarnostih. Poleg tega se v primeru poškodbe pri delu pogovarjajo o vzrokih, ki so privedli do posamezne nezgode, ter o drugih aktualnih temah, ki se tičejo varnega in zdravega dela.

V vseh proizvodnih poslovnih enotah smo izvajali identificiranje in razčlenjevanje procesnih tveganj s področja zagotavljanja varnosti in zdravja na delovnem mestu ter ukrepe za zmanjšanje emisij v delovno okolje.

Tabela: Prepoznane potencialne nevarnosti in skoraj dogodki v letih 2018–2022

Dogodek	2018	2019	2020	2021	2022
Potencialna nevarnost	61	56	47	32	85
Skoraj dogodek	5	3	3	6	7

ABSENTIZEM

Povprečni obseg odsotnosti zaposlenih z dela se je v letu 2022 v primerjavi s prejšnjim letom zaradi več bolniških odsotnosti, ki so bile predvsem posledica bolezni covid-19, drugih bolezni in poškodb izven dela, v primerjavi s predhodnim letom povečal za 1,53-odstotne točke in je znašal 23,67 odstotkov. Obseg boleznin je imel v strukturi različno dinamiko in se je spreminjal glede na potek epidemije. Vzroki za absentizem v Cinkarni Celje, d. d., in s tem povezana bolniška odsotnost so bili povezani predvsem z epidemijo covida-19 in naravo dela (težko, fizično obremenjujoče delo). Povečale so se tudi poškodbe izven dela in porodniške odsotnosti. Izrazit vpliv na absentizem imajo tudi visoka povprečna starost zaposlenih (46,98 leta), štiri- oziroma večizmensko delo (42,89 % delavcev dela v več izmenah), večje število invalidov (7,2 % vseh zaposlenih) ter naraščajoče število dolgotrajnih bolniških dopustov, predvsem zaradi težkih bolezni, okvar lokomotornega sistema in kardiovaskularnih bolezni.

COVID-19

Zaradi pojava epidemije covida-19 smo na nivoju operativnih tveganj sprejeli številne ukrepe, ki smo jih sproti objavljali, dopolnjevali ter upravljali na našem ekstranetu in intranetu. V času epidemije smo imeli zaprte vse kavne avtomate, prepovedali smo nenujne obiske zunanjih izvajalcev in nenujne poti izven podjetja, pri vstopu tovornega prometa smo vzpostavili protokol obveznega nošenja zaščitne maske pri šoferjih, odpovedali vsa nenujna izobraževanja, organizirali delo na način, da smo zaposlene v skladu s 137. členom Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) poslali na čakanje s 100-odstotnim nadomestilom, odrejali smo delo na domu zaradi izrednih okoliščin, vzpostavili protokole zagotavljanja osebne varovalne opreme ter sledili navodilom oz. priporočilom NIJZ in Vlade RS. Vlada RS je s 15. 9. 2021 izdala Odlok o načinu izpolnjevanja pogoja prebolevnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2, s katerim je uvedla pogoj PCT za vse zaposlene in zunanje obiskovalce, ki opravljajo delo v podjetju, in ga je v nadaljevanju leta dodatno dopolnjevala. Odlok in vzpostavitev samotestiranja ter ustrezno spremno dokumentacijo in evidence smo ustrezno implementirali. Prav tako smo spremljali vse interventne zakone in podzakonske predpise, ki jih izdaja Vlada RS, ter jih v določenih delih uveljavljali ali uspešno implementirali v podjetje.

Tabela: Odsotnost z dela v letih 2018–2022

Odsotnost z dela	2018	2019	2020	2021	2022
Boleznine (v %)	5,43	6,70	6,43	7,27	7,45
Skupaj obseg odsotnosti (v %)	23,41	23,71	24,97	22,14	23,67

OCENA TVEGANJA ZA DELOVNA MESTA

Vzpostavljen imamo sistem ocenjevanja tveganj na delovnih mestih glede na pojavnost in intenziteto, ki poteka konstantno. Na podlagi rezultatov izdelamo Oceno tveganja za vsa delovna mesta in Register tveganj varnosti in zdravja pri delu, iz katerega je razvidna izpostavljenost zaposlenih fizikalnim, kemičnim, socialnim in biološkim tveganjem. Pri ugotovljenih tveganjih določimo in sprejmemo ustrezne ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti zaposlenih nevarnim delovnim okoliščinam, določimo odgovorne osebe in roke za odpravo oziroma zmanjšanje posameznih tveganj.

Iz izdelanih Ocen tveganja je razvidno, da na posameznih delovnih mestih izstopajo tveganja, ki so povezana s povišanim hrupom (seznam hrupnih delovnih mest), srečujemo se z neugodnimi mikroklimatskimi pogoji (povišana temperatura na delovnih mestih v poletnih mesecih) ter kemičnimi in mehanskimi nevarnostmi na posameznih delovnih mestih.

VKLJUČEVANJE ZAPOSLENIH

Delavcem in njihovim predstavnikom je omogočeno, da sodelujejo pri obravnavi vseh vprašanj, ki zadevajo zagotavljanje varnega in zdravega dela. Vključeni so v ocenjevanje tveganj za posamezna delovna mesta ter v izdelavo Ocene tveganja.

V svetu delavcev deluje odbor za varnost in zdravje pri delu, kjer je kot zunanji sodelavec vključen tudi varnostni inženir, ki sodeluje pri reševanju problemov varnosti in zdravja pri delu.

PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU

Dobro zdravje je predpogoj za dobro in uspešno življenje in delo – tako za posameznika kot za delovno organizacijo. Program promocije zdravja, ki ga pripravimo vsako leto, je namenjen ohranjanju in krepitvi telesnega in duševnega zdravja ter dobrega počutja zaposlenih, kot tudi zgodnjemu odkrivanju različnih bolezenskih stanj. Gre za aktivno podporo delodajalca pri izboljšanju splošnega zdravja in dobrega počutja zaposlenih. Program promocije zdravja pripravimo na osnovi ocenjevanja potreb zaposlenih. Tako pri programu upoštevamo analizo zdravstvenega stanja zaposlenih na podlagi obdobnih zdravstvenih pregledov ter analizo bolniškega staleža po skupinah bolezni in gospodarskih dejavnostih.

Nekaj najpomembnejših aktivnosti:

- preprečevanje kardiovaskularnih bolezni (meritve telesne sestave, kontrola maščob v krvi, dan brez cigarete),
- podpora programu SVIT (predavanja, zloženke, model črevesa),
- izvedba cepljenj (klopni meningoencefalitis, gripa, covid-19),
- športne igre zaposlenih,
- s kolesom v službo,
- spoprijemanje s stresom – delavnica s psihologom,
- preventivni pregled prostate,
- sodelovanje v projektu Zdravi2, ki ga je organizirala in izvedla Gospodarska zbornica Slovenije – združenje kemijske industrije.

Zaposlenim omogočamo tudi udeležbo na različnih športnih aktivnostih zunaj delovnega časa, kot so fitnes, namizni tenis, badminton, boks, tai bo, košarka, kegljanje, plavanje, ter financiramo njihovo udeleževanje in sodelovanje v športnem udejstvovanju, na primer prevoz za planinsko sekcijo, plačilo štartnin za kolesarsko sekcijo, financiranje poslovne lige v nogometu. Omogočamo jim tudi koriščenje počitniških kapacitet po ugodni ceni na različnih lokacijah (Rogla, morje, Atomske toplice, Logarska dolina) in sofinanciramo abonma za Slovensko ljudsko gledališče Celje.

S kolesom v službo

Že več let v Cinkarni Celje zaposlene spodbujamo k sodelovanju v akciji S kolesom v službo. V okviru akcije se v službo s kolesom vsakoletno pripelje več kot 150 kolesarjev. Vsak od teh prejme praktično darilo, majico z logotipom podjetja in zdrav zajtrk. Pripeljejo se iz bližnje in širše okolice Celja, Slovenskih Konjic, Laškega, Rimskih Toplic, Vinske Gore in celo iz 30 kilometrov oddaljenih Radeč. Veliko zaposlenih se v službo s kolesom vozi redno.

Z akcijo S kolesom v službo želimo zaposlene spodbuditi, da za prevoz do službe uporabljajo kolo, saj ima pred drugimi vrstami prevoza številne prednosti, tako okoljske kot zdravstvene.

CC UM ZA ŠTEVILNE IZBOLJŠAVE

Nenehne izboljšave, ki nam jih narekujejo standardi in smernice kakovosti, so gonilna sila napredka in stalnega izboljševanja na vseh področjih delovanja družbe. Svoje ideje in predloge za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu lahko zaposleni posredujejo tudi preko aplikacije CC um. S sistemom zbiranja koristnih predlogov smo sprožili 0,17 izboljšave na zaposlenega. Največje število izboljšav je bilo na področju organizacije dela ter v procesu, varnosti in zdravja pri delu ter zmanjšanja porabe energentov in materialov.

V okviru akcije S kolesom v službo se s kolesom vsakoletno pripelje več kot 150 kolesarjev.

Natančno analiziramo rudo

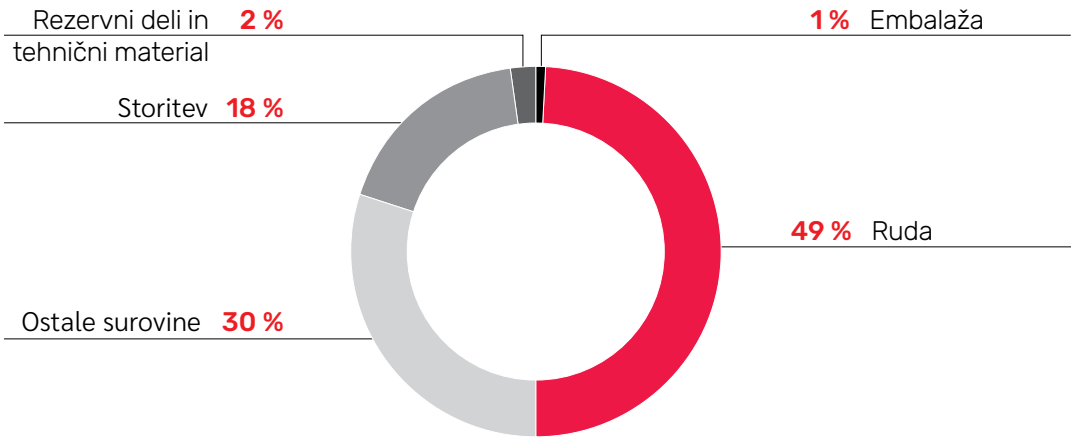
Za kakovost titanovega dioksida skrbimo v celotni globalni dobaviteljski verigi. Pripravljamo tudi Kodeks trajnostnega ravnanja dobaviteljev.

ODNOSI Z DOBAVITELJI

Naši izdelki in surovine so del globalnih dobaviteljskih verig. Dobavna veriga vključuje dobavitelje surovin, embalaže, rezervnih delov, tehničnega materiala in storitev. Dobavitelji in njihove dejavnosti se razlikujejo glede na poslovno enoto. Dobavitelje delimo na pet ključnih skupin:

- dobavitelji titanonosnih rud,
- dobavitelji ostalih surovin,
- dobavitelji embalažnih materialov,
- dobavitelji rezervnih delov in tehničnega materiala,
- dobavitelji storitev.

Graf: Razdelitev nabave po petih ključnih skupinah v letu 2022

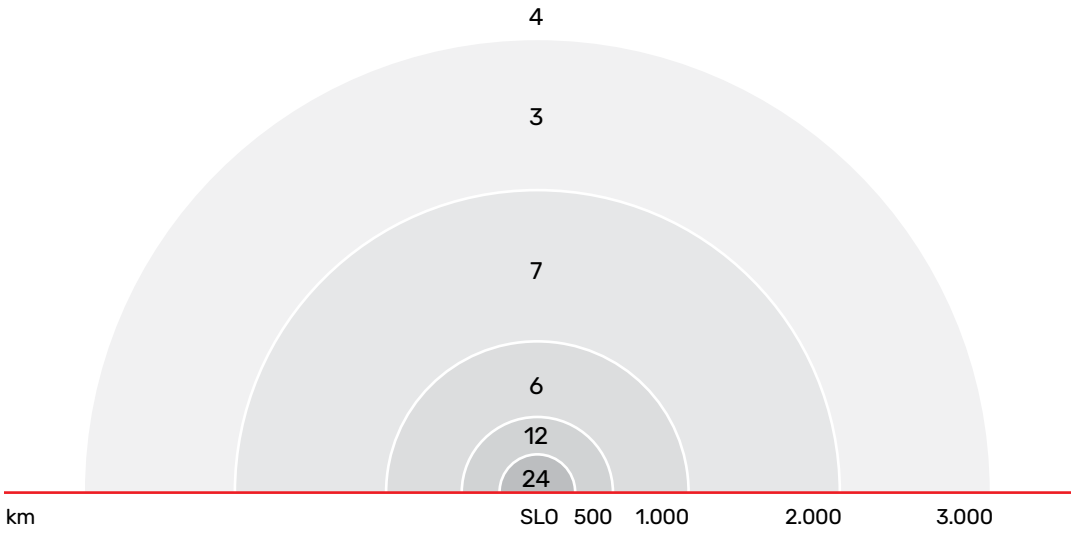
OCENJEVANJE DOBAVITELJEV

Svoje ključne dobavitelje vsako leto ocenjujemo glede na komercialne in tehnične pogoje ter ali je dobavitelj certificiran po ISO 14001 – Sistemi ravnanja z okoljem. Če ni certificiran po ISO 14000, preverjamo tudi nekatere okoljske kazalnike: ali s svojo dejavnostjo povzročajo emisije v zrak, v vodo in kako te emisije nadzorujejo. Preverjamo tudi izkoristek vhodnih surovin in energije, sistem zbiranja in predelave odpadne embalaže in ali s svojo dejavnostjo povzročajo prekomeren hrup. V letu 2022 smo med kazalnike ocenjevanja vključili tudi oddaljenost dobavitelja, kar je pomembno tudi z vidika zmanjšanja emisij iz prometa.

V pripravi je Kodeks trajnostnega ravnanja dobaviteljev, kjer opredeljujemo naše osnovne zahteve do dobaviteljev skladno s trajnostnimi smernicami in cilji. Cilj je, da v letu 2023 s Kodeksom seznanimo vsaj 50 ključnih obstoječih in novih dobaviteljev ter pridobimo njihovo izjavo o strinjanju s pogoji Kodeksa.

Vezano na vsakoletno ocenjevanje dobaviteljev smo v letu 2022 ocenili 56 dobaviteljev. Glede na lokacijo je med ocenjenimi dobavitelji 24 dobaviteljev iz Slovenije, 12 dobaviteljev v območju do 500 km, 6 dobaviteljev v območju med 501 in 1.000 km, 7 dobaviteljev v območju med 1.001 do 2.000 km, 3 dobavitelji so v območju 2.001 in 3.000 km ter 4 dobavitelji v območju nad 3.001 km. 64 % dobaviteljev je oddaljeno od našega podjetja manj kot 500 km.

Število ocenjenih dobaviteljev v letu 2022 glede na oddaljenost od Cinkarne Celje, d. d.

Certifikat ISO 14001 ima 35 dobaviteljev, ostalih 21 dobaviteljev smo preverili z vprašalnikom, ki je vključeval tudi okoljska merila. Na vprašanja je odgovorilo 20 dobaviteljev, 1 dobavitelj ni odgovoril.

Poudarki ocenjevanja dobaviteljev z vidika okoljskih meril v letu 2022 kažejo, da 32 % v ocenjevanje vključenih dobaviteljev s svojo dejavnostjo povzroča emisije v zrak. Večina teh svoje emisije tudi nadzoruje in obvladuje. 11 % dobaviteljev s svojo dejavnostjo povzroča emisije v vode ter jih tudi nadzoruje in obvladuje.

77 % ocenjenih dobaviteljev s svojim ravnanjem skrbi, da je izkoristek vhodnih surovin in energije čim višji, ostali dobavitelji tega ne upravljajo oziroma na to vprašanje niso odgovorili. 84 % dobaviteljev je vključenih v sistem za zbiranje in predelavo odpadne embalaže, preostali niso vključeni. Nihče od ocenjenih dobaviteljev s svojo dejavnostjo ne povzroča prekomernega hrupa ter ionizirajočega ali drugega neionizirajočega sevanja v okolico.

Glede na rezultate smo ocenili, da imata dva dobavitelja potencialni negativni vpliv na okolje. Sicer v dobavni verigi nismo ugotovili pomembnih dejanskih ali potencialnih negativnih vplivov na okolje. V primeru, da kateri od dobaviteljev ne dosega kriterijev, ki so za nas nujni, jih o tem obvestimo in v interesu dolgoročnejšega partnerstva spodbudimo k izboljšavam.

Največje tveganje otroškega dela obstaja pri dobaviteljih iz tretjih držav, kot sta Afrika in Kitajska. Med 50 vodilnimi materiali sta tako izpostavljena dva materiala. Eden izmed njiju je ilmenit (titanonosna ruda), ki se pridobiva v Mozambiku. Dobavitelj tega materiala, s katerim sodelujemo, zasleduje politiko »nič tolerance za otroško ali prisilno delo«. Drugi material je cirkonijev oksiklorid, za katerega imamo več dobaviteljev iz Kitajske, zato ocenjujemo, da tukaj obstaja tveganje. Ukrepov na tem področju pri teh dobaviteljih v preteklosti nismo izvajali, bomo pa to področje v prihodnje vključili v proces seznanitve in potrditve našega Kodeksa etičnega ravnanja in dela na strani dobaviteljev.

ODNOSI S KUPCI

Z obstoječimi kupci si prizadevamo ohraniti dolgoročne odnose, nove kupce pa nagovarjamo predvsem z razvojem izdelkov z višjo dodano vrednostjo, ki temeljijo na večji kakovosti izdelkov v povezavi s primerno ponudbo hitrosti, prilagodljivosti in cene. Prodajo bomo tudi v prihodnje usmerjali predvsem na evropske trge. Naši kupci so v večini poslovni subjekti (B2B).

Za doseganje strateških ciljev, ohranjanje položaja na globalnih trgih in ugleda ter za iskanje novih poslovnih priložnosti so ključne raziskovalne in razvojne aktivnosti, kjer z razvojem novih proizvodov in rešitev sledimo zahtevam in pričakovanjem kupcev.

IZDELKI Z VISOKO DODANO VREDNOSTJO

Na poslovnem področju titanovega dioksida, našega jedrnega programa, se osredotočamo na pridobivanje novih kupcev iz dejavnosti proizvodnje plastike in tiskarskih barv. Višja zahtevnost kupcev dolgoročno omogoča doseganje višje dobičkonosnosti in posredno deluje kot zaščita pred morebitnimi novimi vstopi konkurentov na evropski trg s proizvodi nižjega kakovostnega razreda.

Tudi pri ostalih programih razvoj usmerjamo na nove izdelke z visoko dodano vrednostjo in tiste vertikalno integrirane proizvode, ki omogočajo strokovne, prihodkovne in stroškovne sinergije ter najbolje izkoriščajo konkurenčne prednosti poslovnih okolij posameznih proizvodnih programov.

Razvoj masterbatchev na biopolimerni osnovi

Zaradi negativnih vplivov, ki jih povzročajo v izdelke vgrajeni sintetični polimeri (nestabilne svetovne zaloge fosilnih ogljikovodikov in onesnaženje, ki ga povzročajo tovrstni plastični materiali), smo pristopili k njihovi trajnostni in ekološko prijaznejši zamenjavi. Razvili smo bel masterbatch na osnovi PBAT, ki ga lahko proizvedemo z vgradnjo do 75-odstotnega pigmenta titanovega dioksida. Poleg lastnosti biopolimera imajo beli masterbatchi tudi lastnost biorazgradljivosti, zato smo za 75-odstotni polnjen masterbatch pridobili tudi potrdilo o biorazgradljivosti. Smo v fazi pridobivanja certifikata Bio-compostible Soil. Tovrstni masterbatchi imajo velik potencial vgradnje v embalažni industriji, saj vse več odjemalcev prehaja na uporabo biorazgradljivih materialov.

Proizvodnja belega masterbatcha

Testiranje praškastih lakov

Razvijamo biorazgradljive in reciklabilne barvne koncentrate za plastiko

S certificiranjem dokazujemo biorazgradljivost in reciklabilnost izdelkov skladno s konceptom krožnega gospodarstva.

Praškasti lak s sposobnostjo povečanega odplinjevanja

Praškasti lak s sposobnostjo povečanega odplinjevanja je bil razvit za tržno nišo odjemalcev, ki prašno lakirajo vroče cinkane površine. S svojo specifično formulo omogoča izhajanje plinov, ki se pri povišani temperaturi formirajo v vroče cinkanem sloju, še preden pride do zamreženja prašno lakiranega sloja. Vsled tega na polakirani površini ni prisotnih anomalij, kot so na primer mehurčki, drobne izbokline. Omenjeni izdelek bi po oceni lahko predstavljal 25-odstotni delež v naši prodaji običajnih poliestrskih kvalitet praškastih lakov.

Matirana gladka kvaliteta praškastega laka z zahtevami Qualicoat Class 1,5

Ponudbo fasadnih kvalitet praškastih lakov Qualicoat Class 1,5 smo v letu 2022 dopolnili še z razvojem in pridobitvijo certifikata za lak v matirani gladki različici. Tako razpolagamo s certifikatom Qualicoat Class 1,5 za kategorijo 1 za sijajne gladke in (fino in grobo) strukturne lake ter za kategorijo 3 za matirane gladke praškaste lake. Potencial prodaje je na področjih, kjer se zahteva visoka vremenska oz. svetlobna obstojnost polakiranih izdelkov (npr. fasadni elementi).

Nanos tankoslojnih disperzij, obstojnih na kemijske vplive in primernih za področje eksplozijsko nevarna območja

S ciljem na tržišču poiskati materiale v skupini tankoslojnih disperzij, obstojnih na kemijske vplive in primernih za področja eksplozijsko nevarna območja, smo z aktivnostmi prišli do ustreznega materiala PFA MJ-610 in ga vpeljali v proizvodnjo. Z uspešno implementacijo premaza v proizvodnjo nam je uspelo pokriti segment kemijske zaščite, ki ga sedaj z našimi obstoječimi premazi nismo obvladovali. Po naših ocenah bi lahko predstavljal 10-odstotni delež prodaje v programu proizvodnje fluoriranih termoplastov. Tankoslojni premaz z dobro kemično odpornostjo in primernostjo za vgradnjo v eksplozijsko nevarna območja je še posebej primeren za zaščito elementov pri odjemalcih, ki imajo zahteve po zelo ozkem tolerančnem območju zaščitne obloge.

OZNAČEVANJE

Posebno pozornost pri zagotavljanju zdravja in varnosti naših proizvodov namenjamo razvrščanju in označevanju. Redno spremljamo aktualno zakonodajo in vse spremembe, povezane z označevanjem. Ko pride do spremembe v razvrstitvi in označitvi, z njimi uskladimo varnostne liste, revidiramo navodila za varno delo in obvestimo kupce o spremembi. Varnostne in tehnične liste ter ostale objavljamo na spletni strani, ki je dostopna vsem (kupcem in ostalim zainteresiranim), in tako še dodatno omogočamo dostop do informacij o naših proizvodih za njihovo varno in zdravo uporabo. O vseh spremembah so seznanjeni tudi naši strokovni delavci na prodajnem področju, ki kupcem podajajo tehnične informacije in nasvete pri uporabi proizvodov. Velik poudarek posvečamo odzivom naših kupcev na terenu in do sedaj še nismo prejeli pripomb o negativnih vplivih pri uporabi naših proizvodov.

Vsi naši proizvodi so ustrezno označeni v skladu z veljavno zakonodajo. Etiketa na embalaži mora biti vidna in podatki na etiketi čitljivi. Tako označeni proizvodi kupcu nudijo vse informacije, ki jih potrebuje za varno in zdravo delo. V letu 2021 se je na osnovi uredbe na etiketo za nevarne zmesi začel vključevati tudi enolični identifikator formule (t. i. UFI), ki v primeru zastrupitev centrom za zastrupitve omogoča hitro in učinkovito ukrepanje. Pozornost in skrb namenjamo tudi odpadni embalaži in neporabljenim proizvodom – da se pravilno razvrstijo, ustrezno označijo in oddajo pooblaščenim zbiralcem.

Neskladnosti v zvezi z označevanjem naših proizvodov s strani kupcev ali inšpekcije ni bilo. Prav tako nismo imeli incidentov v zvezi s tržnim komuniciranjem. V primeru, da se neskladnost ugotovi interno, jo hitro odpravimo.

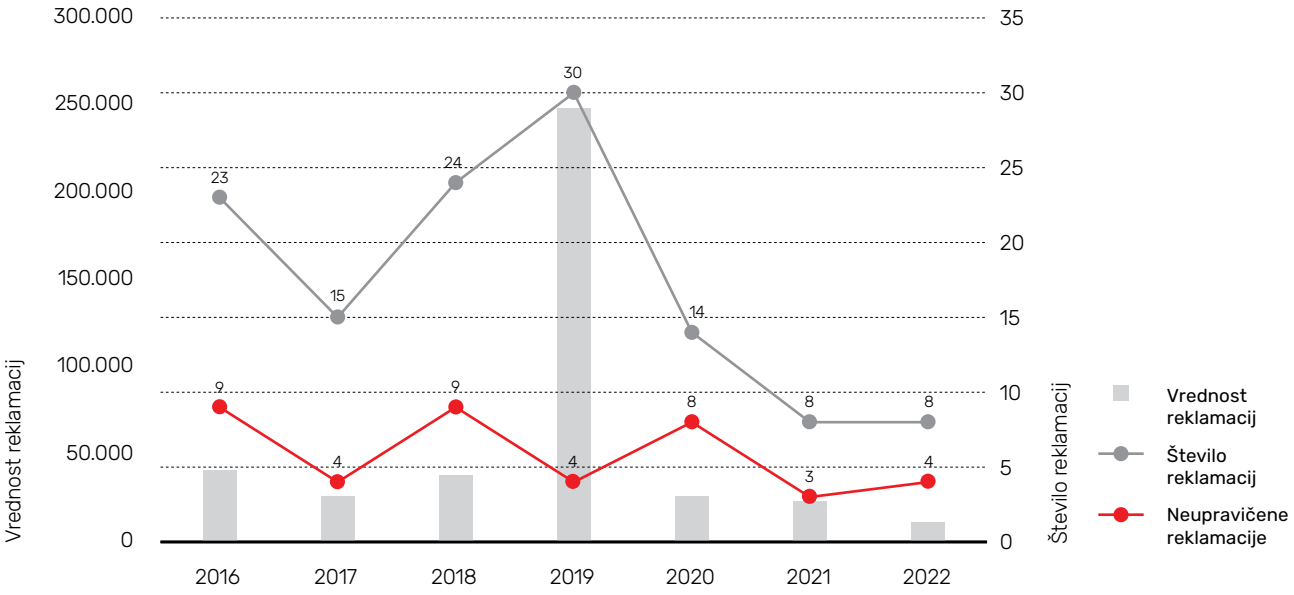
Potrdila o ustreznosti proizvodov

Sledimo trendom in zahtevam trga pri proizvodnji bakrovih pripravkov za varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki je dopolnilo drugim preventivnim in gojitvenim ukrepom v kmetijstvu, z upoštevanjem načel dobre kmetijske prakse.

Za proizvod Humovit EKO imamo potrdilo (003/2022) o ustreznosti proizvoda za uporabo v ekološki pridelavi, ki ga je izdal Inštitut za ekološko kmetijstvo.

Število reklamacij, pritožb in pripomb kupcev redno spremljamo in se nanje odzivamo s korektivnimi ukrepi. V letu 2022 je bilo 8 reklamacij, od tega 5 neupravičenih, ki smo jih rešili v smeri zagotavljanja zadovoljstva odjemalca. Reklamacije so se nanašale predvsem na napake pri odpremi in manjši delež na kvaliteto. Sprejeti so bili ustrezni ukrepi. Večji porast reklamacij je opaziti v letu 2019. Razlog je bila poškodba embalaže med prevozom, kar smo s korektivnimi ukrepi uspešno odpravili.

Graf: Število in finančna vrednost reklamacij v letih 2016–2022

ANKETA O ZADOVOLJSTVU KUPCEV

Vsaki dve leti izvajamo spletno anketo o zadovoljstvu naših kupcev. V anketo, ki smo jo izvedli v letu 2022, je bilo vključenih sedem prodajnih programov. Anketa je bila posredovana na 243 e-naslovov, odziv je bil nekoliko večji od 50 odstotkov, kar ocenjujemo kot uspešno.

Anketa je pokazala podoben nivo zadovoljstva kot v preteklih letih. Povprečne ocene kupcev v letu 2022, na lestvici zadovoljstva 1–5:

- ocena 4,1 za zadovoljstvo z izdelki/ponudbo: najvišjo oceno (4,4) je prejela trditev »dobavni roki ustrezajo našim pričakovanjem«, najnižjo (3,9) pa »razmerje med ceno in kvaliteto je ustrezno«;

- ocena 4,4 za zadovoljstvo glede strokovnosti prodajnega osebja: najvišjo oceno (4,7) je prejela trditev »kot posamezniki so urejeni in dobro organizirani«, najnižjo (4,1) »predstavitve izdelkov so koristne«;
- ocena 4,5 za zadovoljstvo glede prodajne operative, pospeševanja prodaje, svetovanja, skladišča in logistike: najvišjo oceno (4,6) je prejela trditev »če kaj obljubijo, obljubo tudi držijo«, najnižjo (4,4) pa več odgovorov na temo reklamacij, odpreme blaga.

4,1	4,4	4,5
Zadovoljstvo z izdelki/ ponudbo	Zadovoljstvo glede strokovnosti prodajnega osebja	Zadovoljstvo glede prodajne operative, pospeševanja prodaje, svetovanja, skladišča in logistike

Besede, ki so jih kupci navedli glede tega, kakšen je njihov pogled na Cinkarno Celje, d. d., so predvsem profesionalnost, zanesljivost, kakovost, ažurnost in zaupanje. Večina anketiranih, tj. 76 odstotkov, ni zaznala težav v sodelovanju ali jih ne omenja, nekaj jih ima pripombo na ceno (9 odstotkov) ter na dobavo in prodajne pogoje (6 odstotkov).

Predlogi izboljšav na strani kupcev se nanašajo predvsem na širitev asortimana, izboljšanje dobavnih pogojev in kakovost izdelkov ter na sledenje tržnim razmeram, predvsem z vidika cenovne primerljivosti s konkurenco.

Rezultati ankete in podrobna analiza po produktnih programih vodjem prodaje služijo za objektivnejšo oceno zadovoljstva odjemalcev (CSI – Customer Satisfaction Index) in aktivnosti v smeri izboljšav. Vprašalnik za kupce po potrebi tudi spreminjamo oziroma dopolnjujemo.

Izdelki in rešitve

Smo ljubitelji športa

Sponzoriramo športne klube na lokalnem in državnem nivoju. Kar 95 % naših sponzorskih sredstev vlagamo v športne dejavnosti.

ODNOSI Z LOKALNO SKUPNOSTJO

Smo del širšega in ožjega lokalnega okolja, v katero se aktivno vključujemo in podpiramo njegov razvoj na športnem, kulturnem in drugih področjih. Vlagamo tudi v projekte za ohranjanje in okrepitev naravnega okolja, v katerem delujemo. Spodbujamo družbeno in okoljsko odgovornost ter ustvarjalnost.

SPONZORSTVA IN DONACIJE

Vsakoletno v okviru sponzorstev namenimo sredstva za delovanje pomembnih košarkarskih, nogometnih in rokometnih klubov ter z donacijami podpiramo gasilska društva, delovanje župnijskega urada, glasbeno šolo, gimnazije in druge organizacije.

V preteklosti smo med drugim prispevali 40.000 evrov za nakup defibrilatorja v Splošni bolnišnici Celje in sredstva namenili različnim infrastrukturnim projektom, kot je izgradnja pločnika Bukovžlak.

V letu 2022 smo kot generalni pokrovitelj Atletskega društva Kladivar Celje omogočili nakup nove športno-atletske opreme, kot so blazine in merilne naprave za skok s palico. Nova oprema je bila slavnostno predana v uporabo v sklopu božičnega mitinga Atletske šole Kladivar Celje decembra 2022. Oprema bo članom kluba omogočala boljše pogoje za treninge.

Sponzorstva in donacije namenjamo tistim organizacijam, s katerimi zasledujemo in uresničujemo naše vrednote, med temi so:

- športna društva in klubi: smo generalni pokrovitelj Ženskega košarkarskega kluba Celje in Atletskega kluba Kladivar, finančno podpiramo Rokometni klub Celje Pivovarna Laško, Rokometni klub Gorenje Velenje, Nogometni klub Celje, Košarkarski klub Celje, Košarkarski klub Šentjur in Hokejski klub Celje;
- umetniško ustvarjanje, delo kulturnih zavodov in društev: SLG Celje, Zavod za kulturne prireditve in druga kulturno-umetniška društva;
- izobraževalne, vzgojne in dobrodelne organizacije ter združenja: prostovoljno gasilsko društvo, šole idr.

Ženski košarkarski klub Celje

Tabela: Delež sredstev za sponzorstva in donacije po področjih

Področje sponzorstev in donacij	Delež sredstev
Šport	95 %
Kultura	3 %
Ostalo	2 %

Tabela: Finančna sredstva, namenjena za sponzorstva in donacije v letih 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Donacije in sponzorstva (v EUR)	735.116	739.164	688.053	637.131	755.725

V zadnjih štirih letih smo športnim klubom, društvom, izobraževalnim institucijam in krajevnim skupnostim skupaj namenili približno 2,5 milijona evrov sponzorskih in donatorskih sredstev. Ob ustrezni rasti in potrebnemu razvoju podjetja bomo s tovrstno politiko podpore lokalnemu okolju nadaljevali tudi v prihodnje.

Pomoč ranljivim skupinam

Tradicionalno v predbožičnem času na pobudo naše kuhinje sodelujemo v zbiralni akciji prehrambnih izdelkov društva SIBAHE (Slovenska banka hrane), kjer zberemo večjo količino hrane za ljudi, ki rabijo pomoč. V centralni jedilnici našega podjetja pa Zvezi društev za cerebralno paralizo Sonček nudimo prostor za prodajo njihovih ročno izdelanih daril.

SODELOVANJE S ŠOLAMI IN FAKULTETAMI

Ponosni smo na večletni projekt intenzivnega sodelovanja z osnovnimi in srednjimi šolami, katerega temeljna namena sta spodbujanje otroške kreativnosti pri ustvarjanju in razmišljanju ter promocija zavedanja širšega družbenega pomena industrijske proizvodnje in razvoja. Do zdaj smo izvedli že štirinajst zaporednih natečajev, v letu 2023 je v teku petnajsti natečaj.

Vsakoletno v okviru natečaja izpostavimo drugo tematiko, povezano s proizvodi našega podjetja in skrbnim odnosom do okolja. K sodelovanju povabimo vse osnovne in srednje šole v regiji, kjer imamo proizvodnjo. Med temami in področji, ki smo jih v okviru natečaja obravnavali, so živali, ki jih najdemo pri naših napravah za odstranjevanje odpadkov. V sklopu tega smo eni od šol donirali učni čebelnjak, iz katerega na šoli pridelajo toliko medu, da ga uporabijo za lastno malico, izdelujejo različne izdelke in je medu dovolj celo toliko, da ga odnesejo domov in na ta način o odgovornem odnosu do okolja ozaveščajo tudi svoje starše, stare starše in bližnje. V okviru natečajev so mladi poslikavali korita za cvetlice, iz odpadnih lesenih palet izdelovali klopi, razmišljali o korakih v smeri trajnosti, ki jih je podjetje naredilo v 150-letih, prenavljali so odpadne stole, sejali medovite rastline, razmišljali o varovanju vodnih virov idr. Ob zaključku vsakega natečaja pripravimo zaključno slovesnost s podelitvijo nagrad najboljših idejam. Tudi lokacijo slovesnosti in nagrade smiselno izberemo glede na vsebino, pri čemer si prizadevamo za vključenost lokalnih deležnikov in njihovo informiranost o natečajih in kreativnih idejah mladih.
Na natečaj se povprečno odzove do 35 šol iz regije, kar pomeni do 1.400 sodelujočih mladostnikov.

Dijakom in študentom odpiramo vrata za obvezno praktično usposabljanje in oglede proizvodnih procesov, naprav za odstranjevanje odpadkov, izvajanje meritev vode (program kemijski tehnik, gradbeni tehnik) ter se odzivamo na lokalne potrebe izobraževanih institucij, s katerimi sodelujemo v projektnih dnevih, pri raziskovalnih nalogah, predstavitvi poklicev idr.

Lokalno tekmovanje CFA Research Challenge

Novembra 2022 je bila Cinkarna Celje, d. d., izbrana kot študija primera (»case study«) za tekmovanje CFA Research Challenge, ki študentom omogoča pridobivanje praktičnega znanja na področju vrednotenja podjetij z vidika finančne analize in poklicne etike. Cinkarno je študentom in njihovim mentorjem predstavil član Uprave, Filip Koželnik. Po predstavitvi so sledila vprašanja na strani študentov in mentorjev, s katerimi so predstavniki Cinkarne sodelovali tudi skozi celoten postopek tekmovanja. Rezultat sodelovanja je podrobno poročilo in model vrednotenja Cinkarne Celje, d. d., ki so ga študentje oblikovali ob pomoči mentorjev iz fakultete in industrije. V tekmovanje so bile vključene ekipe iz Ekonomske fakulteta Univerze v Ljubljani, Ekonomsko-poslovne fakultete Univerze v Mariboru in Univerza sv. Cirila in Metoda v Skopju.

Ekipo Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani so sestavljali študenti: Ana Šenk, Gjorgji Gjorshevski in Viktor Kukunesh, svetovala pa sta jim prof. dr. Igor Lončarski z Ekonomske fakultete in svetovalec iz prakse Matija Filiplič, CFA. Vodstvo podjetja Cinkarne Celje, Aleš Skok in Filip Koželnik, pa sta študentom po zaključku lokalnega tekmovanja pomagala z dragocenimi povratnimi informacijami. Zmagovalna ekipa je napredovala v nadaljnje tekmovanje na ravni podregije južne Evrope.

DAN ODPRTIH VRAT

Za zunanje obiskovalce organiziramo Dan odprtih vrat. Zaradi omejitev koronavirusa smo imeli nekajletni premor, v letu 2022 pa smo ga ponovno organizirali in odprli vrata naših proizvodnih enot v Celju in Mozirju za vse zainteresirane. Udeležilo se ga je več kot 600 ljudi, ki so si ogledali stojnice, na katerih so zaposleni iz posameznih enot podjetja predstavili trajnostne rešitve v posameznem procesu (ločevanje odpadkov, ponovna uporaba vode, sončne celice idr.). Obiskovalce smo z avtobusom popeljali na ogled proizvodnje ter lokacij Bukovžlak in Za Travnikom, kjer so si lahko ogledali tudi, kako poteka zapolnjevanje sadre. Vodenega ogleda skozi proizvodnjo in na odlagališče se je skupaj udeležila približno polovica obiskovalcev. Odzivi obiskovalcev in medijev na dogodek so bili pozitivni.

Dan odprtih vrat so obiskali tudi predstavniki ŽKK Cinkarna Celje, NK Celje, RK Celje Pivovarna Laško, Hokejskega kluba Celje, Atletskega društva Kladivar Celje in mnogi drugi.

Z Dnevom odprtih vrat želimo obiskovalcem čim bolj praktično prikazati svoje izdelke ter njihovo uporabo v vsakdanjem življenju in hkrati krepiti odnose z lokalnim okoljem.

Dneva odprtih vrat se je leta 2022 udeležilo več kot 600 ljudi.

PROSTOVOLJSTVO MED ZAPOSLENIMI

Med zaposlenimi spodbujamo, cenimo in podpiramo prostovoljstvo. Poklicni in prostovoljni gasilci, zaposleni v podjetju, se lahko kadar koli ob vsej podpori Cinkarne Celje odzovejo na klic za pomoč v lokalnem okolju. Naši zaposleni so tako sodelovali tudi v intervenciji požara na Krasu v letu 2022.

V preteklosti smo izvedli tudi krvodajalsko akcijo med zaposlenimi, ki jo ponovno načrtujemo v prihodnjem letu. Prostovoljstvo med zaposlenimi spodbujamo tudi z različnimi aktivnostmi skozi leto, kot je vsakoletno zbiranje hrane za banko hrane SIBAHE ob koncu leta, z nakupom izdelkov za obdarovanje od Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije Sonček in drugimi aktivnostmi, ki jih izvedemo, ko se pokaže potreba.

KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO

Z javnostjo redno in transparentno komuniciramo preko različnih komunikacijskih kanalov, kot so spletna stran, družbena omrežja, novinarske konference, direktni kontakti z e-sporočili in telefonskimi klici idr.

O dogodkih in drugih pomembnih informacijah z vabili in sporočili za javnost obveščamo Mestno občino Celje in okoliške občine, lokalne in nacionalne medije ter druge pomembne deležnike v lokalnem okolju, odvisno od teme in namena sporočila.

Lokalno javnost nagovarjamo in obveščamo tudi z družbenimi omrežji:

- Facebook: 49,2 % sledilcev in 50,8 % sledilk. Največji delež moških je v starosti od 25 do 34 let, najvišji delež žensk od 35 do 44 let. Približno polovica vseh sledilcev je lociranih v Celju, objava pa doseže v povprečju 5.000 ljudi.
- Instagram: profilu sledi 56,5 % moških (28,6 % v starosti 25–34 let) in 43,4 % žensk (31,3 % v starosti od 35 do 44 let). 39,2 % sledilcev prihaja iz Celja.

Na družbenih omrežjih na poljuden način komuniciramo z interno in zunanjimi javnostmi. V objavah razlagamo pomen kemijske industrije, sporočamo novosti s področja naložb v obnovljive vire in trajnostne rešitve. Sledilce spodbudimo k oddajanju pripomb in komentarjev. V zadnjih dveh letih beležimo manj kot deset negativnih komentarjev.

Serija kratkih filmov

Z namenom, da bi lokalna skupnost in širša družba poznali pomen naših proizvodov, smo v letu 2021 posneli serijo kratkih filmov, v katerih na enostaven način predstavljamo naše posamezne izdelke, kje so prisotni v vsakodnevnem življenju in kako vplivajo na nas. Vsak izdelek smo predstavili z intervjujem katerega od znanih celjskih športnikov, ki jih podpiramo. Vsi so nas z veseljem spustili v svoj dom in poiskali kakšen izdelek, ki vsebuje naš proizvod. Celjske košarkarice so bile navdušene nad tem, da se masterbatchi »skrivajo« tudi v košarkarski žogi, s celjskimi nogometaši smo odkrivali pomen titanovega dioksida v dresih, celjski rokometaši so našli dele tribun, polakirane s praškastimi laki, celjski atleti pa so navdušeno pripovedovali, da zaradi priprav sicer težko vzdržujejo rože v stanovanjih, da pa obožujejo vse doma pridelano sadje in zelenjavo, kadar zanj skrbijo starši. Do konca leta 2022 so imeli videi na našem kanalu YouTube in na družbenih omrežjih Facebook in Instagram skupaj približno 12 tisoč ogledov.

Videe si lahko ogledate na našem YouTube kanalu @cinkarnacelje (https://www.youtube.com/@cinkarnacelje/videos).

Tekmovanje Gasilske zveze Celje v Cinkarni

Junija 2022 je Gasilska zveza Celje na območju Cinkarne Celje organizirala memorialno tekmovanje, ki se odvija vsaka štiri leta. V okviru dvodnevnega dogodka je prvi dan potekalo tekmovanje mladine Gasilske zveze Celje in pokalno tekmovanje mladine Celjske regije, drugi dan pa še člansko tekmovanje Gasilske zveze Celje. Za tovrstno tekmovanje smo v Cinkarni Celje nudili prostor že v letih 2009 in 2017.

SPREJEMANJE IN REŠEVANJE PRITOŽB JAVNOSTI

Vzpostavljen imamo sistem za sprejemanje in reševanje pritožb. Pritožbe sprejemamo preko e-naslova naše PR službe oziroma službe za varstvo okolja. Vsa prejeta sporočila posredujemo pristojnim. Odločitve v zvezi s posamezno pritožbo in pripravo odgovorov nanje uskladimo z različnimi odgovornimi v podjetju (odvisno od vsebine pritožbe), kot so vodstvo, pravna služba, služba za varstvo okolja ali določene poslovne enote.

Na e-naslov za stike z javnostmi prejmemo do tri pritožbe oziroma pobude letno, ki se navezujejo predvsem na reševanje določene problematike, povezane z bivalnim okoljem pobudnika oz. pritožnika, zemljišči v lasti podjetja in podobno.

V letu 2022 smo prejeli dve pritožbi javnosti glede proizvodne lokacije v Celju, in sicer eno zaradi opaženega črnega dima, ki pa po preverjanju delovanja čistilnih in drugih naprav ni prihajal iz Cinkarne Celje. Druga pritožba je bila zaradi opaženih rjavih pik na avtomobilu, ki je bil več dni parkiran na parkirišču pri trgovskem centru Mercator na Hudinji. Ugotovljeno je bilo, da nima nobene povezave s podjetjem, saj v tistem času nismo beležili nobenih izpadov delovanja čistilne naprave oziroma drugih nepravilnosti.

Redno spremljamo tudi komentarje in sporočila na družbenih omrežjih. Letno beležimo 2–3 primere negativnih komentarjev, ne pa konkretnih pritožb. Sporočil na družbenih omrežjih nikoli ne blokiramo in ne brišemo komentarjev.

V PE Kemija Mozirje smo imeli v letu 2022 eno pritožbo glede hrup. Na izpust iz mlinov ACM10/ACM 25 smo vgradili dušilec zvoka in s tem odpravili vzrok pritožbe.

Tabela: Pritožbe javnosti na področju okolja v letih 2018–2022

Leto	Pritožbe javnosti po področju				
	Smrad	Prašenje	Hrup	Drugo	Skupaj
2018	1	0	0	0	1
2019	1	0	1	0	2
2020	0	1	1	0	2
2021	1	0	1	0	2
2022	0	0	1 (Kemija Mozirje)	2	3

Spremljamo kakovost zraka

Dnevno izvajamo monitoring kakovosti zraka na dveh lokacijah industrijskega kompleksa Cinkarne Celje in z ekološkim monitoringom ugotavljamo stanje okolja.

OKOLJSKI VIDIK

Cinkarna Celje, d. d., se kot del kemijsko-predelovalne industrije zaveda svoje vloge pri prehodu v zeleno gospodarstvo, hkrati je del vrednostne verige, ki ima že danes pomembno vlogo na področju surovin za nizkoogljične, energetsko varčne in dolgo obstojne izdelke, v prihodnje pa se lahko ta pomen še poveča.

Naša dejavnost ima več vplivov na okolje, ki jih celostno upravljamo v okviru lastne družbe in v vedno večji meri v vrednostni verigi. Strateško upravljamo s surovinami, energijo, emisijami v zrak, vodami, tlemi in biotsko raznovrstnostjo, vse v luči odgovornega ravnanja z okoljem, zelenega in nizkoogljičnega gospodarstva.

NAŠ PRISTOP DO OKOLJA

Integriran sistem vodenja

Naša okoljska politika je del Poslovnika integriranega sistema vodenja, tako da se elementi sistema ravnanja z okoljem prepletajo z vsemi poslovni procesi v podjetju. Že od samega začetka smo del Programa odgovornega ravnanja, globalne pobude kemijske industrije za izboljšanje gospodarjenja na področju varovanja zdravja, varnosti in okolja. Gre za prostovoljno zavezo, s katero izkazujemo svojo nadstandardno skrbnost do teh področij, ki velikokrat presegajo samo zakonodajne zahteve. Redno spremljamo in merimo svoje vplive na okolje in uvajamo ukrepe za zmanjšanje lastnega vpliva. S svojim pristopom želimo z vključevanjem okoljskih meril v ocenjevanje in izbiro dobaviteljev vplivati tudi na svojo dobaviteljsko verigo in z različnimi izobraževalno-ozaveščevalnimi projekti na širše družbeno okolje.

Izboljšujemo tehnološke postopke z investiranjem v najboljše razpoložljive tehnologije in s tem zmanjšujemo svoj vpliv na okolje na minimum. Vgrajujemo obnovljive vire energije in izvajamo ukrepe za učinkovito rabo energije. V tehnološke in poslovne procese integriramo orodja in pristope za celovito upravljanje z energijo. Pri razvoju obstoječih in novih proizvodov iščemo okolju prijazne rešitve in možnosti koristne izrabe stranskih proizvodov. Zmanjšujemo porabo vode in energije, izpuste toplogrednih plinov in razvijamo postopek za čim večje recikliranje odpadne vode. Sledimo petstopenjski lestvici ravnanja z odpadki, kjer si prizadevamo čim bolje izkoristiti materiale, s čim manj odpada, odpadke pa ustrezno ločiti, predelati in ponovno uporabiti. Iščemo potenciale ponovne uporabe sekundarnih surovin v naših tehnoloških procesih ali drugih aplikacijah, ki se lahko prodajo na trgu.

V sklopu okoljske politike naslavljamo tudi svojo zavezanost k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje ter ohranjanje biotske raznovrstnosti ekosistemov. Odgovorno ravnanje z okoljem in podnebjem izkazujemo na način, da:

- izpolnjujemo zakonodajne zahteve na področju okolja;
- prepoznavamo nevarnosti in tveganja vplivov na okolje;
- obvladujemo tveganja in izvajamo aktivnosti za preprečitev morebitne škode za okolje;
- načrtujemo in izvajamo aktivnosti za zmanjšanje tveganj ter se hitro odzivamo in komuniciramo v izrednih razmerah, da preprečimo onesnaževanje okolja;
- spremljamo življenjski cikel proizvodov;
- računamo ogljični odtis na organizacijski in izdelčni ravni;
- z različnimi aktivnostmi prispevamo k blažitvi podnebnih sprememb.

V letu 2023 bomo oblikovali svoje strateške zaveze s področja podnebnih sprememb, ki se naslanjajo na skladnost poslovanja s področja okolja, celovito prepoznavanje in upravljanje vplivov na okolje, obvladovanje tveganj, izvajanje aktivnosti za preprečevanje škode v okolju ter učinkovito ravnanje in komuniciranje v izrednih razmerah v smislu preprečitve onesnaževanja okolja.

POLITIKA ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI, RAVNANJA Z OKOLJEM, VARNOSTJO IN ZDRAVJEM

Politika temelji na viziji rasti in doseganja ključnih strateških ciljev podjetja, ki so skladni z načeli trajnostnega razvoja in usmerjeni v doseganje zadovoljstva lastnikov, zaposlenih, poslovnih partnerjev in okolja, v katerem delujemo. Sistem vodenja je zasnovan tako, da nenehno izboljšuje uspešnost in učinkovitost delovanja podjetja, ob prepoznavanju priložnosti in tveganj ter upoštevanju potreb in zahtev vseh relevantnih zainteresiranih strani, zagotavljanju ustreznih virov ter skladnosti z zahtevami zakonodaje. Pri tem upoštevamo temeljna načela odgovornega ravnanja z zaposlenimi in okoljem. Vodilni in vodstveni delavci z izvajanjem vzpostavljenega sistema vodenja in osebnim zgledom motivirajo in vključujejo vse zaposlene v prispevanju k izboljšavam. Ustreznost, zadostnost, učinkovitost in stalno izvajanje sistema vodenja redno preverjamo z notranjimi presojami in vodstvenimi pregledi.

V politiki so opredeljena osnovna načela in cilji na področju zagotavljanja kakovosti, ravnanja z okoljem, varnostjo in zdravjem, ki se nanašajo na zadovoljstvo odjemalcev naših proizvodov in storitev, izbiro dobaviteljev, upoštevanje potreb relevantnih zainteresiranih strani, kot so zaposleni, lastniki, družbena skupnost in drugi, usposobljen in motiviran kader, zagotavljanje varnosti in zdravja zaposlenih, odgovorno ravnanje z okoljem, upravljanje z energijo, zagotavljanje nadzora in merjenja naših proizvodov, storitev in procesov, ter načrtni razvoj in stalno izboljševanje za doseganje zastavljenih ciljev.

Celotna politika je dostopna na naši spletni strani https://www.cinkarna.si/okolje-in-skupnost.

POLITIKA PREPREČEVANJA VEČJIH NESREČ IN ZMANJŠEVANJA NJIHOVIH POSLEDIC

Pri svojem obratovanju ravnamo tudi z nevarnimi snovmi, zato v procesih vzpostavljamo in vzdržujemo visoko raven preprečevanja večjih nesreč in zmanjševanja njihovih posledic v okviru sistema obvladovanja varnosti. Ta obveza se odraža v politiki, ki jo izvajamo ob podpori vodstva in s sodelovanjem vseh zaposlenih. V politiki so opredeljene aktivnosti, ki jih izvajamo za zagotavljanje varnega obratovanja, omejevanje tveganja, ustrezne pripravljenosti na večje nesreče in obveščanje javnosti. Spremljamo tudi izredne dogodke, vendar v zadnjih petih letih ne beležimo znatnih razlitij oziroma večjih nesreč.

Celotna politika je dostopna na naši spletni strani https://www.cinkarna.si/okolje-in-skupnost.

OKOLJSKO KOMUNICIRANJE, VPRAŠANJA IN PRITOŽBE

Z različnimi oblikami komuniciranja vse deležnike redno seznanjamo o svojih načrtih in dosežkih. Pripombe in pritožbe v zvezi z vplivi na okolje sprejemamo na elektronski naslov varstvo.okolja@cinkarna.si, ki je objavljen na spletni strani podjetja https://www.cinkarna.si/okolje-in-skupnost.

Služba za varstvo okolja je zadolžena za sprejemanje, evidentiranje, odgovarjanje na vprašanja ali pritožbe civilne javnosti, ki so predmet vplivov na okolje. O prispelih vprašanjih in pritožbah se vodi evidenca vprašanj in pritožb javnosti. O pritožbah se obvešča upravo in se jih obravnava tudi na letnem vodstvenem pregledu. Podrobneje je sistem obveščanja v primeru nesreč in izrednih dogodkov ter sistem evidentiranja vprašanj in pritožb javnosti določen z OP 183 – Sistem obvladovanja in varnosti in odziva na izredne dogodke. Za komunikacijo z zunanjo javnostjo je pristojna uprava.

CILJI IN UKREPI

Vsako leto vodstvo družbe opredeli glavne cilje okoljske politike, ki jih v posameznem letu posebej zasledujemo in na podlagi katerih načrtujemo in izvajamo tudi ukrepe. V letu 2022 smo se tako osredotočili na naslednja področja:

- izvajanje ukrepov za odpravo tveganj s področja varstva okolja,
- trajnostni razvoj in krožno gospodarstvo,
- ohranjanje oziroma zagotavljanje zakonodajne skladnosti.

SKLADNOST IN STANDARDI

Delujemo skladno z zahtevami zakonodaje in okoljevarstvenimi dovoljenji. Tveganja s področja okolja ter ostala tveganja obvladujemo s pomočjo uveljavljenega sistema kakovosti ISO 9001, ravnanja z okoljem ISO 14001 ter varnostjo in zdravjem pri delu ISO 45001, na lokaciji PE Kemija Mozirje pa smo registrirani v sistem okoljskega ravnanja in presojanja EMAS, namenjena ocenjevanju in izboljševanju učinkov ravnanja z okoljem v organizacijah ter informiranju javnosti o teh učinkih.

V obdobju zadnjih pet let in več v podjetju nismo imeli glob ali sankcij zaradi neupoštevanja okoljske zakonodaje in predpisov.

EKOLOŠKI MONITORING

Redno izvajamo monitoringe odpadnih, površinskih in podzemnih voda, tal, emisij snovi v zrak, virov hrupa, oceno odpadkov, kontrolo tesnosti rezervoarjev ter ostale zahtevane monitoringe stanja okolja. Za izvajanje ekološkega monitoringa odpadnih vod imamo pooblastilo (št. 35435-19/2021-4) in akreditacijo za vzorčenja in preskušanja (LP-050 Cinkarna Celje, d. d.).

V letu 2022 smo z uspešno opravljeno zunanjo presojo ponovno potrdili akreditacijo laboratorija Službe kakovosti in Službe za varstvo okolja po ISO 17025 za področje vzorčenja in preskušanja odpadnih voda.

PROGRAM ODGOVORNEGA RAVNANJA

Smo člani skupine za Program odgovornega ravnanja® (POR), ki deluje v okviru Združenja kemijske industrije. Vsako leto izpolnjujemo vse obveznosti, kar dokazujemo s Poročilom o odgovornem ravnanju. Na podlagi tega vsako leto znova prejmemo certifikat POR® (Responsible Care®). To izkazuje našo prostovoljno zavezo, da bomo zagotavljali neprestane izboljšave na področju varstva okolja, varovanja zdravja in varnosti pri delu. V programu sodelujemo že od samega začetka pobude, tj. od leta 1998.

SKRBNI OKOLJSKI PREGLED

Močno se zavedamo svoje okoljske odgovornosti v okolju, v katerem delujemo, zato smo že leta 2013 izvedli skrbni okoljski pregled, ko je bilo identificirano tveganje zaradi starih bremen na področju aktualne proizvodnje. Z raziskavami na tem področju smo nadaljevali v letih 2015–2019 z zunanjim izvajalcem CDM Smith. Podatki bodo upoštevani pri pripravi Izhodiščnega poročila v skladu z Zakonom o varstvu okolja 2 (ZVO-2).

ECOVADIS SUSTAINABILITY RATING

Za leto 2021 smo prejeli srebrno medaljo Ecovadis sustainability rating, za katero se poleg varstva okolja, varovanja človekovih pravic in zdravja zaposlenih ter etike ocenjuje tudi trajnostna nabava. Ocena za leto 2022 bo znana konec aprila 2023.

OBVLADOVANJE SISTEMA HACCP

V letu 2004 smo v obratu prehrane uvedli sistem HACCP, ki smo ga v letu 2017 v sodelovanju z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano (NLZOH) v celoti prenovili. Sistem dosledno izvajamo in s tem zmanjšujemo tveganja za okužbo ter ga nenehno izboljšujemo. Nadzor in svetovanje opravlja NLZOH, ki letno opravi dva pregleda v centralni kuhinji in po en pregled letno v razdeljevalnicah Marketing in Vzdrževanje. V letu 2022 ob pregledih ni bilo zaznanih neskladij. Za uspešno izvajanje sistema HACCP v sodelovanje z NLZOH vsaki dve leti organiziramo izobraževanje za zaposlene.

UPRAVLJANJE S SUROVINAMI

Zagotavljanje kakovostnih surovin je strateškega pomena za naše nemoteno delovanje na trgu in proizvodnjo izdelkov. Pri izboru novih oziroma nadomestnih surovin poleg faktorja primernosti (funkcionalnosti) upoštevamo tudi vpliv surovine na okolje, varnost in zdravje, kar preverimo že v razvojni fazi. Upoštevamo omejitve za zagotavljanje biotske raznovrstnosti in ohranjanja ekosistemov s povzročanjem čim manjših vplivov na okolje. Izvajamo selektivni izbor uporabljenih surovin. Prenehali smo z uporabo določenih surovin, ki glede na nove analize in raziskave niso več ustrezale kriterijem, nekatere surovine smo zamenjali z manj oziroma nenevarnimi, nekaterim pa smo zmanjšali deleže v izdelkih.

Zagotavljamo skladnost z uredbama REACH in GHS za razvrščanje in označevanje nevarnih kemikalij. Vse surovine in izdelki, ki spadajo pod nevarne kemikalije, so prijavljeni na Uradu za kemikalije, kamor letno pošiljamo evidenco o prometu. Za ostale nevarne in nenevarne kemikalije razpolagamo z varnostnimi listi v skladu z zahtevami zakonodaje. Na spletni strani ECHA (European Chemical Agency) redno spremljamo objavljeno listo SVHC, tj. lista snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost in za katere je treba pridobiti avtorizacijo.

Zasledujemo poslovni model izdelati čim večjo količino proizvoda s čim višjo kakovostjo na čim bolj učinkovit način ter pri tem pustiti čim manjši vpliv na okolje in podnebje. Nerentabilne dejavnosti postopoma opuščamo. Iščemo inovativne in trajnostno sprejemljive rešitve za ponovno uporabo surovin in s tem zmanjšujemo količino odpadkov. Primer tega sta dva proizvoda – CEGIPS in RC-GIPS, razvijamo tudi nove. Fotokatalitične lastnosti našega ultrafinega TiO_2 z vgradnjo v različne končne aplikacije prispevajo k zmanjševanju onesnaženosti v notranjih in zunanjih prostorih, v vodi in zraku, razgrajujejo škodljive organske hlapne snovi (HOS) in druga onesnažila, omogočajo samočistilni učinek, preprečujejo nastanek alg in plesni, delujejo antivirusno in antibakterijsko ter tako izboljšujejo kakovost življenja in okoljske razmere.

Širimo tudi nabor in količinski obseg pripravkov za zaščito rastlin na osnovi bakra, primernih tudi za ekološko kmetovanje, različnih vrst mastrov in praškastih lakov ter predelujemo fluorirane polimere in elastomere.

RABA SUROVIN

S porabo surovin za izdelavo naših izdelkov vplivamo na okolje zaradi rabe naravnih virov pri proizvajalcih posameznih surovin. Zavedamo se njihove učinkovite rabe in skrbno obvladujemo procese, da je izmeta čim manj. Težimo k temu, da so izkoristki vgrajenih surovin čim večji, s čimer izkazujemo racionalen odnos do naravnih virov in povzročamo manj stranskih produktov ali odpadkov.

Glede na fakturno vrednost smo v letu 2022 v vseh poslovnih enotah analizirali 50 najbolj uporabljenih surovin, ki skupaj predstavljajo 86 odstotkov nabavne fakturne vrednosti. Naši glavni materiali v proizvodnem procesu so titanonosne rude, žveplo, apnenčeva moka, apno, polimerni materiali, baker in cink. Gre za neobnovljive materiale. Poleg surovin, ki se uporabljajo za proizvodnjo, kot neobnovljive materiale uporabljamo tudi razne materiale, ki so potrebni za pakiranje proizvodov.

Znotraj analizirane skupine lahko kot obnovljive materiale opredelimo lesene palete in papirne vreče, ki predstavljajo 1 odstotek analizirane vrednosti.

V Poslovni enoti Kemija Mozirje za oskrbovanje posameznih tehnoloških procesov uporabljamo različne surovine, ki jih delimo na veziva, pigmente, polnila in dodatke (aditive). Veziva so predvsem različne smole (predvsem poliestrske in epoksi) in polimerni nosilci (polietilen, polistiren, polipropilen, ABS, EVA, EMA idr.). Večinski delež pigmenta predstavlja titanov dioksid, ki ga proizvaja matično podjetje v Celju (z vidika podjetja je to polproizvod). Uporabljamo še vrsto drugih tako anorganskih kot organskih pigmentov, ki so vsi brez vsebnosti težkih kovin. Polnili sta v glavnem kalcijev karbonat in barijev sulfat. Uporabljamo tudi različne dodatke, ki določajo lastnosti izdelkov, kot so reološki aditivi, aditivi za razplinjanje, matirna sredstva, voski idr.

Od leta 2018, ko smo ukinili proizvodnjo premazov in razredčil, v naše izdelke ne vgrajujemo topil. Uporabljamo jih le v manjši količini za čiščenje proizvodne opreme v obeh proizvodnih programih in se navajajo pod skupino povezani procesni materiali. Večina veziv, dodatkov, pigmentov in polnil je v trdnem stanju in glede na količino večinoma ne spadajo pod nevarne kemikalije. Pod nevarne kemikalije spadajo uporabljena topila za čiščenje, ki so v tekočem stanju.

Titanonosna ruda

Raba surovin je v celoti odvisna od količinske proizvodnje in receptur. Pri proizvodnji pigmenta so ključne surovine titanonosne rude, kjer so nahajališča omejena in jih dobavljamo iz bolj oddaljenih držav. Zaradi daljših transportnih poti delujemo po principu večjih naročil 2–3-krat letno, v okvirih, ki nam jih dopuščajo skladiščne kapacitete. Za prevoz rude iz pristanišča v Kopru do naše lokacije v Celju uporabljamo izključno železniški prevoz.

Žveplo

Pomembna surovina je tudi žveplo, ki ga lahko koristimo v tekoči ali granulirani obliki. Z zagotavljanjem zadostnih količin tekočega žvepla lahko zmanjšujemo potrebo po granuliranem žveplu, ki ga v večjih količinah sicer dobavljamo z ladjami iz sredozemskih držav. Pri ostalih surovinah in embalaži vseh programov dajemo prioriteto bližjim dobaviteljem, tako je transportna pot eden izmed dejavnikov izbire dobavitelja. Tehnologi posameznih področij skupaj z nabavno službo redno preverjajo alternative, ki bi lahko imele pozitiven vpliv na okolje.

Žveplova kislina

Pri proizvodnji titanovega dioksida v procesu razklopa oziroma topljenja titanonosnih rud (ilmenita in žlindre) potrebujemo žveplovo kislino, ki jo pripravimo s čisto tehnologijo sežiga žvepla. Večino proizvedene žveplove kisline porabimo pri proizvodnji TiO_2, v procesu razklopa titanonosnih rud, kar je primarna uporaba pri nas proizvedene žveplove kisline. Presežne količine prodamo na trgu, predvsem kemijski in farmacevtski industriji.

Ostale surovine

V proizvodnji praškastih lakov in masterbatchev pri porabi ne zasledujemo trendov glede na posamezne skupine surovin, saj se lahko deleži posameznih surovin od leta do leta precej razlikujejo, odvisno od asortimana gotovih izdelkov (predvsem ima na to velik vpliv proizvodnja masterbatchev). Za vrednotenje učinkovite rabe surovin zasledujemo izplen, kar predstavlja razmerje med iznosom izdelkov in porabo surovin.

EMBALAŽNI MATERIALI

Za pakiranje uporabljamo papirno in kartonsko, plastično, leseno, kovinsko in kompozitno embalažo.

Uporabljamo papirnato in kartonsko embalažo iz recikliranega materiala, kar vključuje oktabine, kartonske zloženke, lepenke in papirne etikete. Za namene terciarnega pakiranja za transport uporabljamo lesene palete.

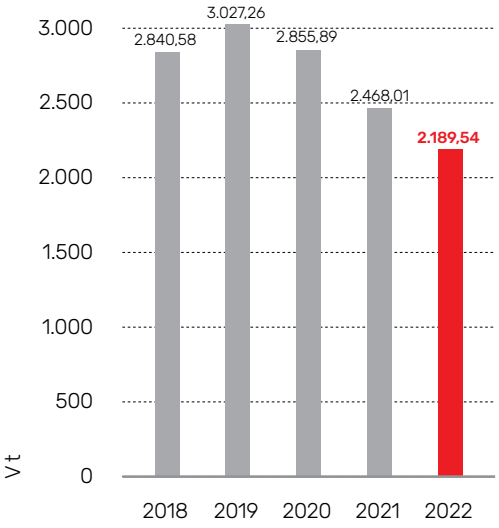
Plastična embalaža vključuje polietilenske vreče, folijo in etikete, polipropilenske vreče (big bagi), povijalne trakove, vezice, plastenke, plastična vedra idr. Določena plastična embalaža je iz recikli-rane plastike.

Za vso embalažo, ki jo dajemo na trg, vodimo evidenco, in sicer ločeno po materialih in količinah. Vključeni smo v embalažno shemo, v sklopu česar imamo urejeno ravnanje z embalažo, ki je dana na trg skupaj s proizvodom.

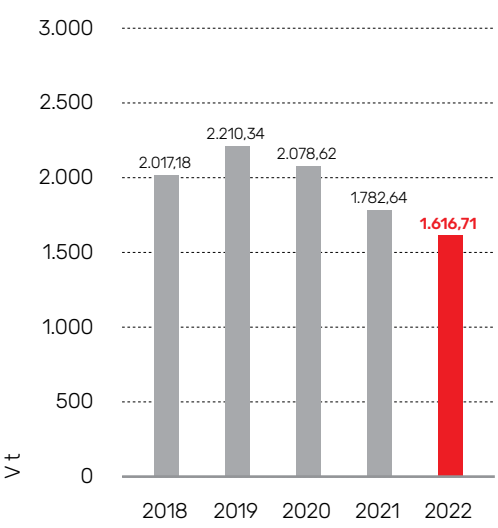
Tabela: Poraba embalažnih materialov po vrsti embalaže v letih 2018–2022 (v tonah)

Leto	Vrsta embalaže v tonah					
	Papirna	Plastična	Lesena	Kovinska	Kompozitna	**Skupaj**
2018	296,46	423,34	2.017,18	43,29	60,31	**2.840,58**
2019	268,98	455,53	2.210,34	35,41	57,00	**3.027,26**
2020	223,37	466,85	2.078,62	42,62	44,43	**2.855,89**
2021	195,37	455,15	1.782,64	21,35	13,50	**2.468,01**
2022	151,23	393,57	1.616,71	6,49	21,54	**2.189,54**

Graf: Poraba embalaže v letih 2018–2022 (v tonah)

Graf: Poraba lesene embalaže v letih 2018–2022 (v tonah)

Poraba embalažnih materialov je v veliki meri povezana s količino prodaje. Z leti uporabljena ko-ličina embalaže upada predvsem zaradi opuščanja določenih proizvodnih programov, s čimer se manjša tudi poraba embalaže. Izvajajo pa se tudi ukrepi ponovne uporabe embalaže, predvsem lesenih palet in big bag vreč, kar se odraža na porabi lesene in plastične embalaže.

RECIKLIRANI VHODNI MATERIALI

Recikliranih vhodnih materialov v večjih količinah ne nabavljamo, gre predvsem za odpadne baker, železo in cink. Imamo dovoljenje za predelavo devetih vrst odpadkov, in sicer po postopkih:

- R04 – Recikliranje/pridobivanje kovin in njihovih spojin,
- R05 – Recikliranje/pridobivanje drugih anorganskih materialov,
- D13 – Spajanje ali mešanje pred izvajanjem katerega koli od postopkov, označenih z D1 (odlaganje v ali na zemljo, npr. odlaganje na odlagališčih) do D12 (trajno skladiščenje, npr. nameščanje posod v rudnik).

Predelani odpadki nadomeščajo čiste surovine (odpadne barvne kovine, odpadno železo, med drugim tudi en nevaren odpadek) v proizvodnji fitofarmacevtskih sredstev, sekundarnega cinka in titanovega dioksida (glej tabelo Uporabljeni reciklirani vhodni materiali). Vsi ti materiali pridejo k nam v razsutem stanju oziroma brez embalaže.

V PE Kemija Mozirje smo v letu 2022 predelali dve toni reciklata polimetilmetakrilata (PMMA), in sicer na zahtevo kupca, ki je reciklat dobavil za potrebe vgradnje v izdelek, ki ga kupuje pri nas.

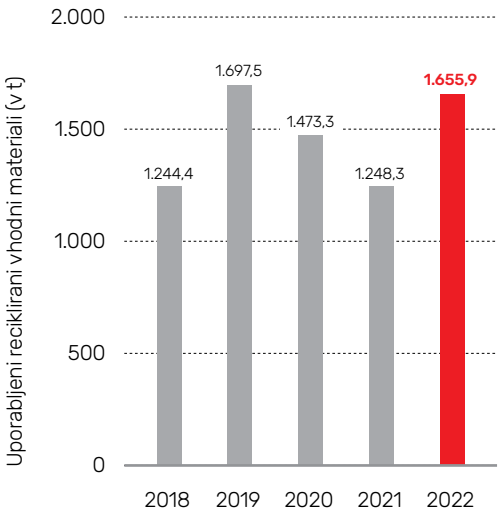
Količina uporabljenih recikliranih vhodnih materialov je odvisna od obsega proizvodnje, dobavljivosti in cene ostalih surovin, ki lahko vplivajo na uporabo recikliranih materialov.

Tabela: Uporabljeni reciklirani vhodni materiali v letih 2018–2022 (v kilogramih)

Poraba surovin (kg)	2018	2019	2020	2021	2022
Za predelavo po R4	228.935	386.079	269.112	294.891	179.683
Za predelavo po R5	1.015.419	1.311.456	1.204.164	953.440	1.476.238
Skupaj	**1.244.354**	**1.697.535**	**1.473.276**	**1.248.331**	**1.655.921**

R04 – Recikliranje/pridobivanje kovin in njihovih spojin
R05 – Recikliranje/pridobivanje drugih anorganskih materialov

Graf: Uporabljeni reciklirani vhodni materiali med leti 2018 in 2022 (v tonah)

V PE Kemija Mozirje vhodnim materialom občasno dodajamo gotove izdelke, ki jih zaradi različnih razlogov ne moremo dati na trg, to so na primer:

- izdelki, ki so dlje časa brez gibanja zalog in ni pričakovati prodaje,
- izdelki, ki so pakirani v drugačno embalažo, kot jo želi kupec,
- neskladni izdelki, ki se v majhnih deležih po predhodnem testu vgrajujejo v običajne izdelke.

PONOVNO UPORABLJENI MATERIALI

Poleg racionalne rabe surovin, izvajanja tehničnih in organizacijskih ukrepov za preprečevanje oziroma zmanjševanje nastajanja odpadkov si prizadevamo količino odpadov zmanjševati tudi z notranjim ali zunanjim kroženjem odpadkov ter ponovno uporabo odpadkov in materialov.

Določene materiale v našem proizvodnem procesu ponovno uporabimo, in sicer ponovno uporabimo določen delež lesenih palet in embalaže, v proizvodni proces vračamo tudi tehnološki izmet, ki bi sicer pristal med odpadki. Prav tako poskušamo čim več odpadkov, ki nastajajo pri gradbenih delih, ponovno uporabiti oziroma jih predelati in uporabiti na gradbiščih.

Tabela: Ponovno uporabljene lesene palete glede na količino vseh nabavljenih lesenih palet v letih 2020–2022

	2020	2021	2022
Nabava palet (kom)	60.692	60.138	57.036
Ponovno uporabljene palete (kom)	100	906	2.010
Delež rabljenih palet	0,16 %	1,51 %	3,52 %

Opomba: Pri ponovno uporabljenih paletah niso upoštevane palete, ki se vrnejo od kupcev.

Pri proizvodnji **praškastih lakov** nastaja na mlinih filter prah, ki ga v večini obravnavamo kot tehnološki izmet, nekaj ga predamo tudi med odpadke. Večji del ga vgradimo pri proizvodnji obstoječih izdelkov:

- kot filter prah (torej v prašni obliki), ki ga dodajamo pri masi enake kvalitete izdelka;
- v obliki čipsov: po niansah (bel, rumen, rdeč, moder idr.) zbrani filter prah predhodno preekstrudiramo in na hladilnem traku zdrobimo v čipse. Po predhodnem testiranju ga kot enega od vhodnih materialov vgrajujemo v posamezne kvalitete praškastih lakov.

Količine vgrajenega tehnološkega izmeta pri posameznem programu posebej ne spremljamo. Glede na ločeno evidenco pa smo na programu praškastih lakov v letu 2022 v naše obstoječe izdelke vgradili 69.469 kg filter prahu.

Odpadni filter prah, preekstrudiran, zdrobljen v čipse in ponovno zmlet, dodajamo masi enake kvalitete izdelka.

Pri proizvodnji masterbatchev tehnološki izmet čistih materialov vračamo v celoti. Zbiramo ga po niansah, izdelamo granulat in ga vračamo kot vhodni material pri proizvodnji izdelkov.

Pri proizvodnji **masterbatchev** nastaja tehnološki izmet pri zagonih in ustavljanjih linije. Tehnološki izmet je v obliki pogač, špagetov in granul nepravih velikosti in oblik. Ves tehnološki izmet zbiramo po niansah (bel, moder, rdeč, rumen idr.), ga premeljemo oziroma granuliramo in vračamo kot enega od vhodnih materialov pri proizvodnji obstoječih izdelkov.

Na **filtru Z6** nastaja tehnološki izmet v prašni obliki, ki je mešanica pigmenta in polnila. Vgrajujemo ga pri proizvodnji belega »CC master off-grade«, skupaj s tehnološkim izmetom belih masterbatchev.

Optimiziramo tudi rabo embalažnih materialov z njihovo ponovno uporabo v naših procesih. Papirno in kartonsko embalažo (zloženke) uporabimo namesto kartonskih odrezkov, ki se nameščajo na paleto preden se nanjo zloži gotov izdelek. Uporabljene oktabine porabimo za pakiranje novega izdelka ali za zbiranje tehnološkega izmeta masterbatchev.

Polipropilenske vreče, kamor sodijo vse big bag vreče, ponovno uporabimo za pakiranje oziroma zbiranje tehnološkega izmeta, bodisi na mlinih v praškastih lakih ali pri proizvodnji masterbatchev.

V **PE Metalurgija** skrbno načrtujemo in skrbimo za ponovno uporabo tako materialov za proizvodnjo kot tudi embalažnih materialov. Pri proizvodnji proizvodov iz cinka nastanejo različni tehnološki izmeti, ki ne ustrezajo zahtevam kupcev, ali gre zgolj za izmet na začetku ali koncu samega postopka. Možna je tudi kontaminacija z neželenimi elementi, zaradi katerih sam proizvod prekorači vrednosti, opredeljene v standardih, in je tako neustrezen za prodajo. Ves ta izmet kontrolirano pretopimo in uporabimo v procesu izdelave. Pri taljenju cinka nastajajo na površini cinkovi oksidi, ki jih je treba pred procesom vlivanja skrbno odstraniti, saj bi drugače predstavljali neželene vključke v končnem proizvodu. Ti lahko povzročijo pokanje in lomljenje materiala pri končnem odjemalcu, zato je odstranjevanje cinkovih oksidov posebej pomembno. Ponovna uporaba teh posnemkov se izvaja v posebni rotacijski peči, v kateri s pomočjo višje temperature, kontakta zaradi vrtenja in ob odsotnosti kisika izločimo večino vezanega cinka. Izkoristek postopka je približno 90-odstoten, pridobljena talina pa se uporabi kot sekundarni cink v proizvodnji zlitin.

Podobno je z embalažnimi materiali, kjer v sodelovanju s posameznimi kupci iščemo in izvajamo krožne rešitve. V **PE Metalurgija** opravljamo storitev pretaljevanja dolivkov. Gre za izmet z velikim volumnom, zato smo v sodelovanju s kupcem kupili posebne zaboje, ki venomer krožijo. S tem smo se izognili precejšnjim stroškom, olajšana pa je tudi manipulacija. Po končanem pretaljevanju se proizvod transportira na posebej izdelanih paletah ustrezne dimenzije, ki prav tako krožijo, saj nadomestimo zgolj palete, ki se popolnoma uničijo. Palete, ki se jih da popraviti, ustrezno saniramo. Kroženje embalaže izvajamo tudi pri proizvodnji neskončne cinkove žice, in sicer v sodelovanju z enim od kupcev, ki ima reden odjem vsaj šest in več ton mesečno.

Pomemben del ponovno uporabljenih materialov predstavlja naša dobra praksa obnavljanja ventilov in cevovodnih elementov.

Za ponovno rabo materialov skrbimo tudi v **PE Polimeri**. Skrbno ločujemo nastale odpadne materiale pri strojnih obdelavah kovin in politetrafluoroetilen (PTFE) materiale. Tovrstne ločeno zbrane odpadke odprodamo za namen recikliranja. Pomemben del ponovno uporabljenih materialov predstavlja naša dobra praksa obnavljanja ventilov in cevovodnih elementov, kar smo iz naše notranje storitve razširili na storitev za zunanje odjemalce. Gre za neke vrste servis poškodovanih elementov. Najprej s kontrolo ocenimo stanje elementa, nepoškodovane dele ponovno uporabimo, ostale nadomestimo z novimi sestavnimi deli. Vrednost storitve predstavlja 65–80 odstotkov cene novega izdelka.

PROIZVODNJA STRANSKIH PRODUKTOV

Rdeča sadra RCGIPS

RCGIPS je naša blagovna znamka, kot stranski produkt nastaja pri proizvodnji titanovega dioksida. Je nevtralni proizvod nevtralizacije preostale žveplove kisline iz proizvodnje TiO_2 z apnenčevo moko in apnenim mlekom. Je rdečerjave barve, debelo zrnatega, delno vezljivega in vlažnega značaja. Poleg sadre ($CaSO_4 \times 2H_2O$) vsebuje še železove okside, titanov dioksid ter sledove kremena in magnezijevih hidroksidov.

Z RCGIPS-om je možno ravnati podobno kot z naravnimi zemljinami izkopne kategorije 2–3. Ta produkt ima boljše trdnostne lastnosti, brežine nasipov se lahko oblikujejo v stabilnih naklonih 1 : 2 do 1 : 1,5, po njegovih površinah je možen promet s tovornjaki ali drugimi vozili. Plasti iz zgoščene, nabite titanove sadre so malo do zelo malo prepustne za vodo. Ožeta titanova sadra je odlična alternativa naravnim zemljinam za naslednjo uporabo za zapolnjevanje v nizkih gradnjah, zlasti za kontrolirano zapolnjevanje starih mokrih odlagališč (akumulacije Za Travnikom), za protipoplavne in protihrupne nasipe, pokrovne plasti na odlagališčih in za konstrukcijske nasipe višine do 5 metrov, ki niso podvrženi dinamičnim (prometnim) obremenitvam. Material je ustrezen, če njegova vlažnost ne presega 35 odstotkov (geotehnična vlaga). Ves proizvedeni material od leta 2008 uporabimo za suho zapolnjevanje naprave za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom. V letu 2022 smo proizvedli 190.400 ton RCGIPS-a.

Bela sadra CEGIPS

CEGIPS je naša blagovna znamka, je bel do rahlo rjavkast prah z vlažnostjo 6–12 odstotkov, ki ga z ustrezno tehniko separacije očistimo nad 95 odstotkov vsebnosti kalcijevega sulfata dihidrata, imenovanega sadra. Sadra je nevtralna anorganska sol s povprečno velikostjo delcev med 80 in 100 mikronov. Vrednosti nevarnih snovi so glede na veljavno Uredbo pod mejnimi vrednostmi letnega vnosa v tla. V industriji jo lahko uporabimo neposredno v cementni industriji kot alternativo naravni sadri oziroma sadri, nastali pri razžvepljevanju dimnih plinov iz termoelektrarn (REA-gips, FGD-gypsum), posredno pa z nadaljnjo kalcinacijo v proizvodnji gradbenih izdelkov iz mavca

(Gypsum plasters, self leeveling floor-estrih). V cementarnah se uporablja kot dodatek cementu za preprečevanje prehitrega oziroma lažnega vezanja malt v količini 3–5 odstotkov. CEGIPS uspešno tržimo že od leta 2006. V letu 2022 smo proizvedli 167.200 ton CEGIPS-a.

RAVNANJE Z ODPADKI

Pri ravnanju z odpadki sledimo petstopenjski lestvici ravnanja z odpadki, kjer v prvi vrsti stremimo k učinkovitemu upravljanju z materiali s čim manjšim izmetom, kar lahko, vračamo v proizvodni proces ali ponovno uporabimo, preostalo predamo pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov, ki odpadke predelajo oziroma odložijo. Iščemo inovativne rešitve, kako odpadno sadro in druge odpadne surovine učinkovito uporabiti kot surovino z novo dodano vrednostjo za lastne potrebe in jo ponuditi tudi na trgu.

Tako na lokaciji Celje kot na lokaciji Mozirje izvajamo ukrepe oziroma sledimo ciljem izboljšav na področju ravnanja z odpadki za zmanjševanje specifične količine odpadkov. Delujemo v skladu s sistemom ločevanja odpadkov na izvoru. Za določene odpadke imamo dovoljenje za njihovo predelavo, kar nam omogoča njihovo ponovno uporabo v proizvodnih procesih, s čimer določen delež naravnih virov nadomestimo s predelanimi materiali. Največji delež odloženih odpadkov predstavlja sadra, ki pa ima poseben status odlaganja, saj služi za suho zapolnjevanje.

V podjetju nastajajo tudi nevarni odpadki. Vse nevarne odpadke predamo pooblaščenim zbiralcem odpadkov. Odpadki gredo ali v predelavo (po enem od postopkov R3-R13) ali v odstranjevanje (D1-D13).

Tabela: Količina nastalih odpadkov iz proizvodnje na enoto izdelka v letih 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Specifična količina odpadkov (kg/EE)	0,0037	0,0042	0,0037	0,0039	0,0039

EE = ekvivalentna enota na enoto izdelka

Graf: Specifična količina nastalih odpadkov na enoto izdelka med leti 2018 in 2022 (v kg/EE)

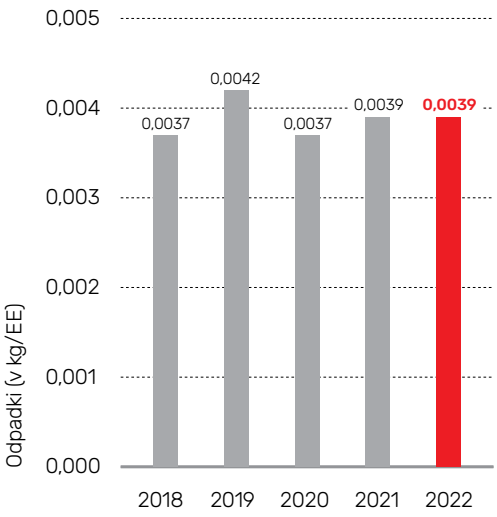

Tabela: Nastali odpadki iz proizvodnje na lokacijah Celje in Mozirje v letih 2018–2022 (v tonah)

Lokacija Celje

Vrsta nastalih odpadkov (ton)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Nenevarni odpadki – R	367,07	342,02	396,33	364,27	378,29
Nenevarni odpadki – D*	153.026,50	182.125,00	171.106,98	176.108,50	176.589,00
Nevarni odpadki – R	19,88	11,34	6,27	9,40	7,38
Nevarni odpadki – D	25,56	123,38	86,45	19,41	36,75
Skupaj	**153.439,01**	**182.601,74**	**171.596,03**	**176.501,58**	**177.011,42**

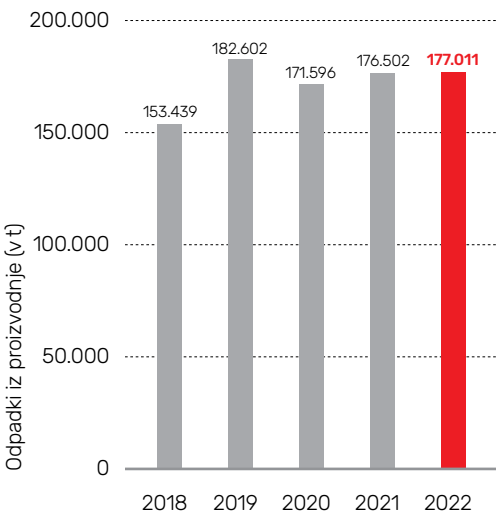
Lokacija Mozirje

Vrsta nastalih odpadkov (ton)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Nevarni	2,512	29,54	1,73	2,533	1,628
Nenevarni	70,868	71,241	72,595	46,840	45,628
Skupaj	**73,38**	**100,781**	**74,325**	**49,373**	**47,256**

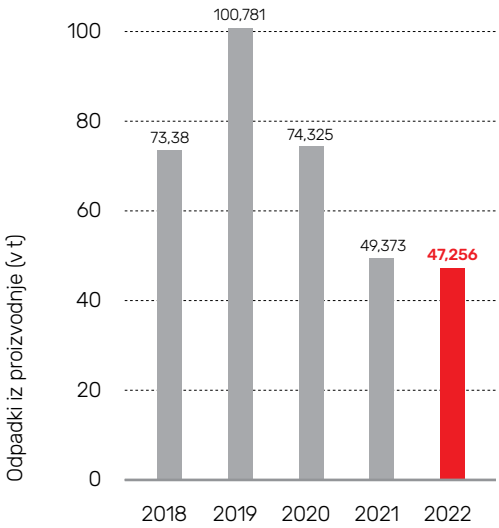
Skupaj Celje in Mozirje	**153.439,01**	**182.702,52**	**171.670,36**	**176.550,95**	**177.058,68**

R – odpadki v predelavo
D – odpadki v odstranjevanje
* V količini odpadkov je tudi rdeča sadra, ki se suho zapolnjuje na napravi za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom.

Graf: Nastali odpadki iz proizvodnje na lokaciji Celje v letih 2018–2022 (v tonah)

Graf: Nastali odpadki iz proizvodnje na lokaciji Mozirje v letih 2018–2022 (v tonah)

Na področju ravnanja z odpadki smo v letu 2022 izvedli pet izboljšav v smeri iskanja rešitev za zmanjšanje odpadkov oziroma ponovno rabo odpadkov. Specifična količina odpadkov iz proizvodnje je bila v letu 2022 glede na leto 2021 enaka. Zaznan je trend naraščanja količin odpadkov, ki gredo v predelavo, in rahel trend zniževanja količin odpadkov, ki gredo na odlaganje. Vendar med leti prihaja do nihanj. Večja količina odpadkov v letu 2022 je posledica nekoliko večje proizvodnje oziroma tudi posledica uspešnosti izločanja in prodaje bele sadre kot stranskega produkta. Večja kot je količina izločene in prodane bele sadre, manj je nastale in suho zapolnjene rdeče sadre.

Zasledovali smo tudi cilj, ki je povezan z izvajanjem ukrepov za podaljšanje razpoložljivosti naprav za odstranjevanje odpadkov, s ciljem izločiti večje količine CEGIPS-a, ga prodati in s tem zmanjšati obremenitev naprave za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom. Količina izločenega CEGIPS-a je bila v letu 2022 nekoliko večja (2,86 t/t TiO_2) od preteklega leta, in sicer za 3,1 odstotka. Količina suho zapolnjenega RCGIPS-a je bila prav tako nekoliko večja (2,9 t/t TiO_2) od leta 2021, in sicer za 0,3 odstotka.

Podjetje je v letu 2022 v predelavo oddalo 9.323 kg odpadkov organskega izvora (odpadki, ki nastanejo pri pripravi hrane, in zavržena hrana), kar je nekoliko več kot v letu 2021 (8.548 kg). Količina je nekoliko večja zaradi večje količine pripravljenih toplih malic za zaposlene. Vsa količina je bila predelana v obnovljivi vir energije, s čimer je bilo po izračunu prihranjenih 839 kg CO_2.

Za Travnikom - naprava za odstranjevanje odpadkov

Obnovljivi viri za prihranek energije

Kot energetsko intenzivno podjetje zmanjšujemo porabo energije in investiramo v lastne sončne elektrarne.

UPRAVLJANJE Z ENERGIJO

Aktivno upravljanje z energijo in energenti v naših poslovnih in proizvodnih procesih zagotavlja skladnost z evropskimi smernicami in standardom ISO 50001 – Sistemi upravljanja z energijo, ki mu sledimo v Cinkarni Celje, d. d. S tem pristopom optimiziramo rabo energije in hkrati zmanjšujemo stroške za energijo, povečujemo konkurenčnost podjetja in uvajamo investicije za prehod v nizkoogljično družbo.

Že od leta 2006 sistematično in načrtno izvajamo ukrepe za učinkovito rabo energije z investiranjem v najboljše razpoložljive tehnologije, z izvedbo številnih organizacijskih ukrepov, načrtno zamenjavo dotrajane merilne opreme in opreme za zagotavljanje energentov, sanacijo cevovodov (para, voda) ter zamenjavo in vgradnjo učinkovite električne in elektronske opreme. Vključeni smo tudi v sistem trgovanja s toplogrednimi plini (TGP). Izvajamo ciljno spremljanje rabe energije (CSRE) s pomočjo ciljnih premic, ki temeljijo na standardni porabi energije (poraba energije v odvisnosti od proizvodnje). Izvedli smo celovit energetski pregled podjetja, kar je osnova za nadaljnje korake energetskega upravljanja. Izbrani zunanji izvajalec je opravil pregled stanja in nabor možnih ukrepov, ki smo jih glede na učinek vključili v načrt za leto 2022. Gre za ukrepe, kot so:

- organizacijski ukrepi glede varčne in učinkovite rabe energije,
- zamenjava starih elektromotorjev z energetsko učinkovitimi razreda IE3,
- obnova razsvetljave – menjava s svetili LED,
- kompenzacija jalove energije,
- vgradnja frekvenčnih regulatorjev,
- postavitev sončne elektrarne: v letu 2022 so bile zgrajene tri sončne elektrarne moči 1,5 MWp, katerih letna proizvodnja znaša 1.650 MWh.

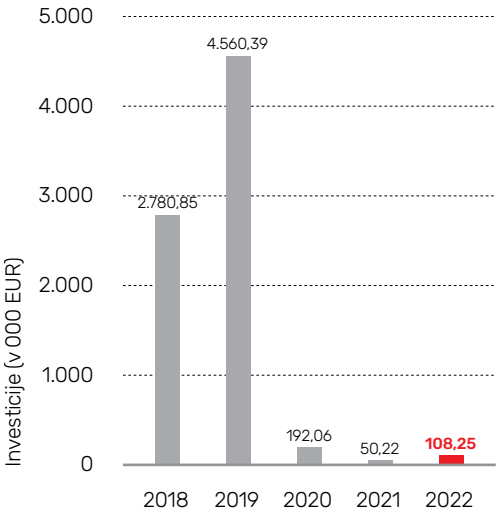
Rezultate ukrepov spremljamo, vendar niso ovrednoteni v skladu s priznanimi metodami za spremljanje učinkovitosti ukrepov. V letih 2005–2022 smo izvedli več kot 90 ukrepov za učinkovito rabo energije, navajamo nekatere z največjimi prihranki:

- vgradnja tlačne posode za stisnjen zrak,
- vgradnja parnega akumulatorja,
- vgradnja parnih izmenjevalcev na tehnološkem postopku Predsušenje,
- obnova omrežja pitne vode,
- posodobitev predvaljčne proge Siemag poz. 04.01 v valjarni,
- optimalna izraba toplotnih virov iz žveplove kisline – prva faza,
- zamenjava svetilk za zunanjo razsvetljavo v Cinkarni Celje v skladu z uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja – Razpis UREE1,
- izraba toplotnih virov kondenzatov – toplotna podpostaja TiO_2,
- izdelava toplotne izolirane fasade na stavbah marketinga in operativnega vzdrževanja,
- obnova dotrajane notranje razsvetljave – menjava s svetili LED idr.

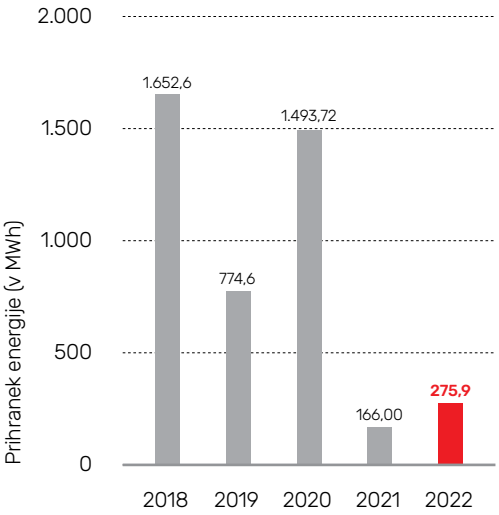
Tabela: Investicije in prihranki v letih 2018–2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Vrednost investicij v EUR		2.780.848	4.560.390	192.061	50.215	108.252
Skupni prihranek na letni ravni	EUR	111.630	103.339	235.591	16.274	35.945
	MWh	1.652,6	774,6	1.493,72	166,00	275,9

Graf: Vrednost investicij v letih 2018–2022 (v tisoč EUR)

Graf: Skupni prihranek na letni ravni v letih 2018–2022 (v MWh)

RABA ENERGIJE

Cinkarna Celje, d. d., je energetsko intenzivno podjetje, ker je odstotek energetske intenzivnosti podjetja (EIP) več kot 3 odstotke (po 2. odst. 96. čl. ZTro-1). Energetska intenzivnost se izračuna kot količnik med letnim stroškom nabave energentov in električne energije v EUR in proizvodno vrednostjo v EUR oziroma z oznakami AOP iz izkaza poslovnega izida % EIP = (AOP 132/ AOP 126) × 100.

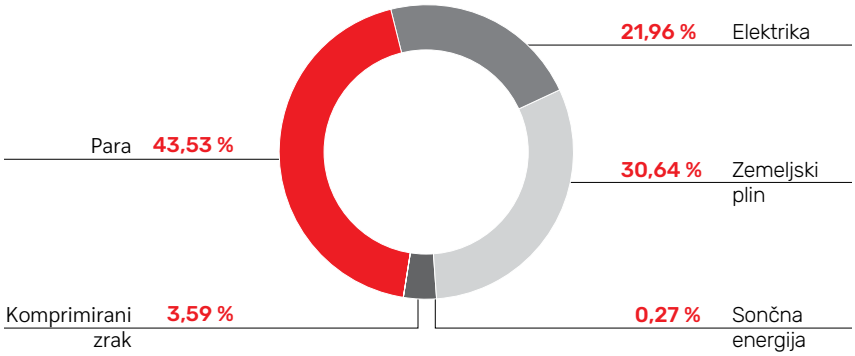
V letu 2022 je delež EIP v naši družbi znašal 7,18 odstotka. To pomeni, da je letni strošek nabave energentov in električne energije znašal 7,18 odstotka celotne proizvodne vrednosti. V strošek nabave energentov so vključeni zemeljski plin, električna energija in gorivo za vozila (tovorna in osebna).

V podjetju od leta 2006 sistematično in načrtno izvajamo ukrepe za učinkovito rabo energije in znižanje njene porabe. Izvajanje ukrepov na področju energetske učinkovitosti izhaja iz plana okvirnih ciljev, ki jih vsako leto postavi vodstvo podjetja. Štiri najpomembnejša področja, na katerih redno izvajamo optimizacijo rabe energije v podjetju, so izraba odpadne toplote, področje proizvodnje in porabe komprimiranega zraka, frekvenčna regulacija elektromotornih pogonov in zamenjava razsvetljave s svetili LED.

Proizvodnjo optimiramo z novimi pristopi tehnoloških postopkov, z načrtno zamenjavo dotrajane merilne opreme in opreme za zagotavljanje energentov, načrtno sanacijo cevovodov (para, voda) ter zamenjavo in vgradnjo učinkovite električne in elektronske opreme. Spremljamo ciljno porabo energije (CSRE) s pomočjo ciljnih premic, ki temeljijo na standardni porabi energije (poraba energije v odvisnosti od proizvodnje).

Kot energente v poslovnih in proizvodnih procesih uporabljamo plin, elektriko, paro in od leta 2022 naprej tudi sončno energijo iz lastne sončne elektrarne.

Graf: Delež porabljenih energentov glede na vir v letu 2022

Največji porabnik energentov je proizvodnja titanovega dioksida, kjer so učinki prihrankov tudi največji. Poraba energentov je zelo odvisna od količinske proizvodnje in raznih motenj v procesu proizvodnje. Kljub temu se vrednost specifične porabe energije za proizvodnjo TiO_2 niža (graf Specifična poraba energentov za proizvodnjo titanovega dioksida). Na to pomembno vpliva izvajanje ukrepov za učinkovito in varčno rabo energentov.

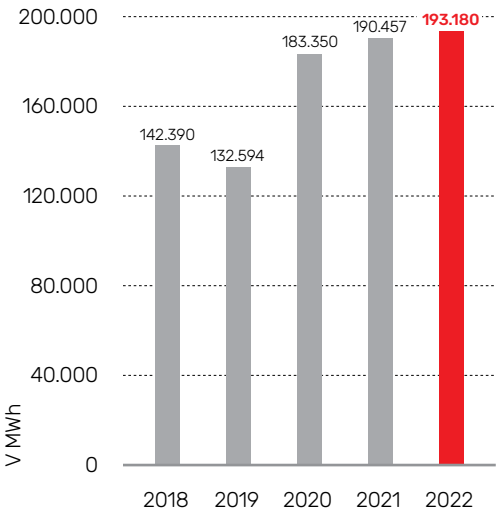
Tabela: Poraba energentov med leti 2018–2022 (v kWh)

Vrsta energenta (v kWh)	2018	2019	2020	2021	2022
Para	142.390.400	132.593.600	183.349.600	190.456.800	193.180.000
Elektrika	93.537.365	100.327.039	101.350.402	98.480.843	97.470.677
Zemeljski plin	126.043.993	137.129.268	145.776.927	144.443.478	135.988.503
Komprimirani zrak	9.919.187	11.030.267	12.040.832	11.232.542	15.950.618
Sončna energija	0	0	0	0	1.189.055
Skupaj	**371.890.945**	**381.080.174**	**442.517.761**	**444.613.663**	**443.778.853**

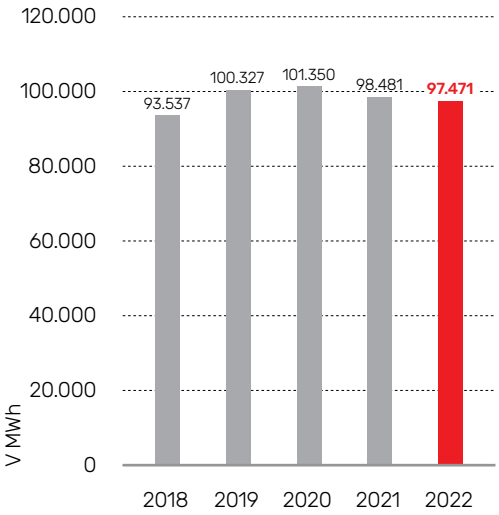

Med porabljenimi energenti je največ pare.

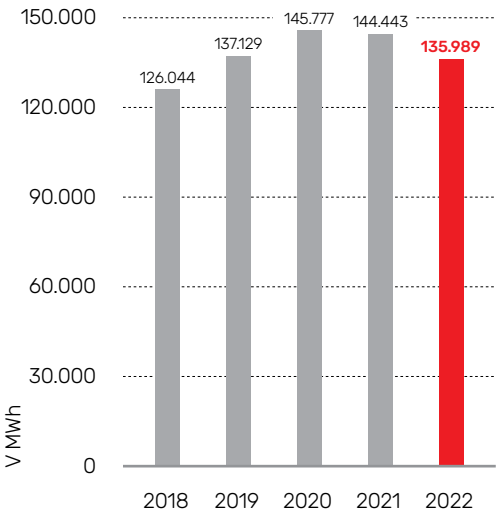
Graf: Poraba pare med leti 2018–2022 (v MWh)

Graf: Poraba elektrike med leti 2018–2022 (v MWh)

Graf: Poraba zemeljskega plina med leti 2018–2022 (v MWh)

Graf: Poraba komprimiranega zraka med leti 2018–2022 (v MWh)

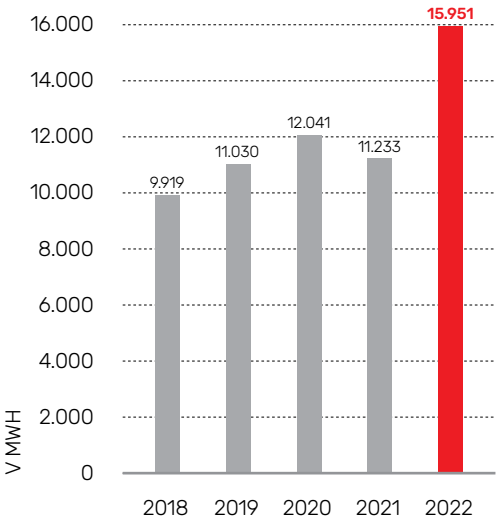
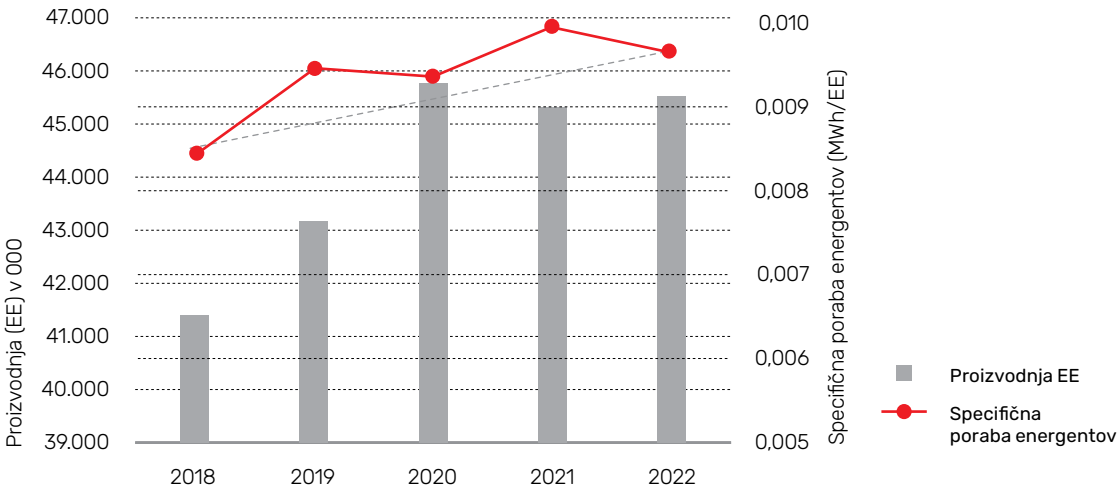

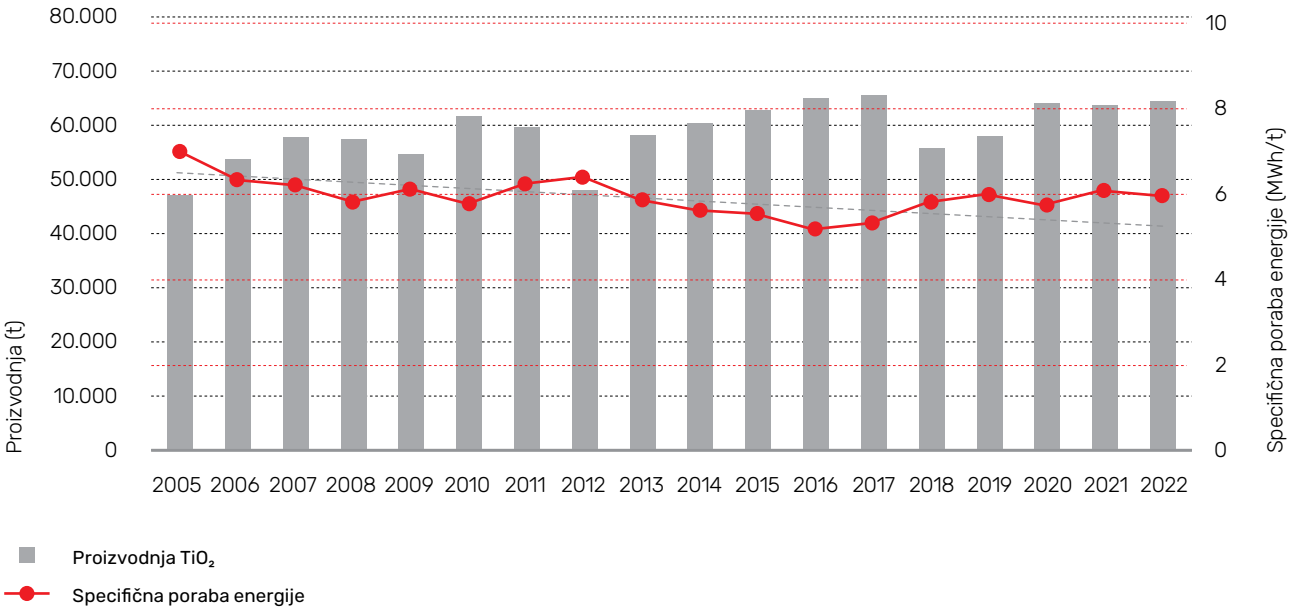
Tabela: Specifična poraba energentov za proizvodnjo na ekvivalentno enoto (EE) v letih 2018–2022

Specifična poraba energenta (MWh/EE)	2018	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Električna energija	0,0023	0,0023	0,0022	0,0022	0,0021	95 %
Zemeljski plin	0,0027	0,0026	0,0027	0,0032	0,0030	94 %
Obnovljivi viri (para, sončna energija)	0,0032	0,0043	0,0042	0,0043	0,0042	98 %
Komprimirani zrak	0,00024	0,00026	0,00026	0,00025	0,00035	140 %
Skupaj	**0,00844**	**0,00946**	**0,00936**	**0,00995**	**0,00965**	**97 %**

Graf: Specifična poraba energentov za proizvodnjo na ekvivalentno enoto (EE) v letih 2018–2022

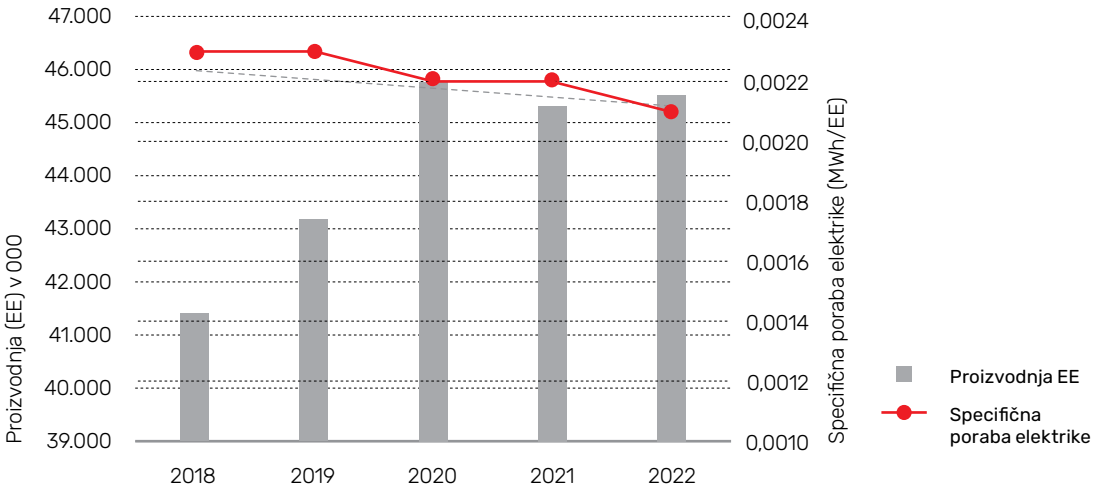

Graf: Specifična poraba energentov za proizvodnjo titanovega dioksida v letih 2005–2022

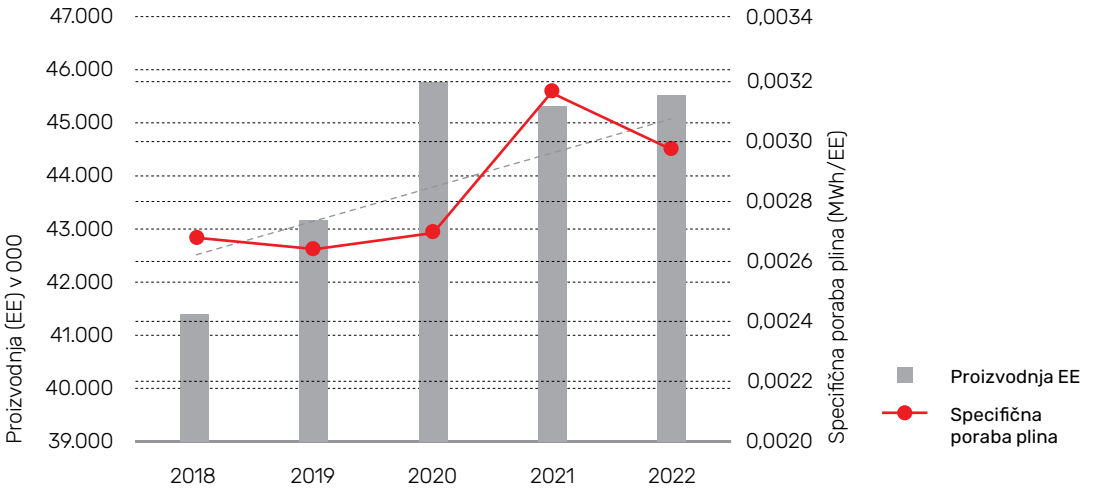

Specifična poraba energentov (elektrika, zemeljski plin, para, sončna energija) za proizvodnjo EE je od leta 2018 v rahlem porastu, v letu 2022 pa je zaznati rahel padec, kar je predvsem posledica sistematičnih izvedbenih ukrepov za učinkovito rabo energije.

Graf: Specifična poraba električne energije za proizvodnjo na ekvivalentno enoto (EE) v letih 2018–2022

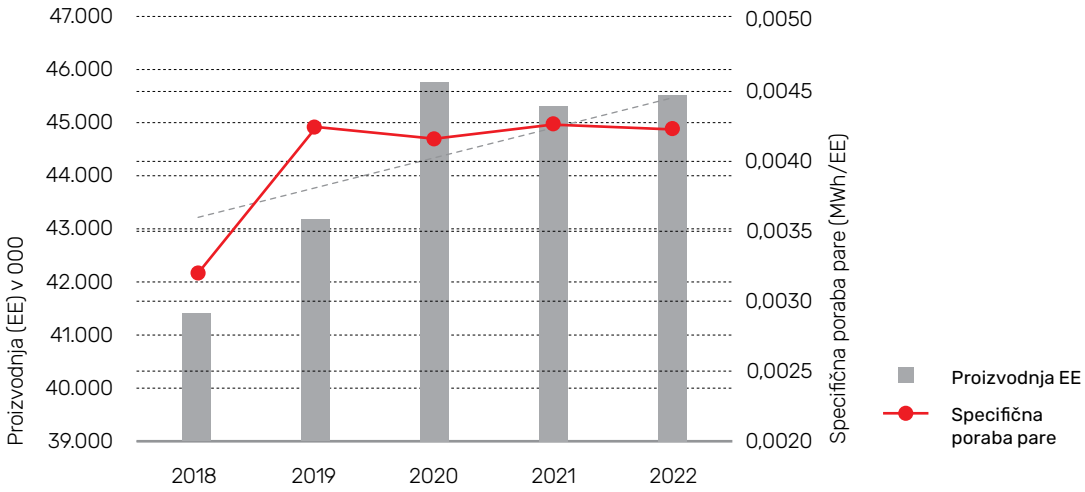
Graf: Specifična poraba zemeljskega plina za proizvodnjo na ekvivalentno enoto (EE) v letih 2018–2022

Specifična poraba zemeljskega plina v letih 2018–2022 kaže pozitivni trend. Razlog je, da smo do leta 2021 interno obračunavali zemeljski plin glede na spodnjo kurilno vrednost, od leta 2021 naprej pa smo začeli z obračunavanjem vsakomesečne zgornje kurilne vrednosti zemeljskega plina. Sprememba zaradi drugačnega preračuna je poslabšala energetsko učinkovitost, zato je tudi specifična poraba za leto 2021 višja kot pretekla tri leta. V letu 2022 je že opaziti padec specifične porabe.

V letu 2022 med ukrepi učinkovite rabe energije ni bilo remonta proizvodnje žveplove kisline, kar pomeni, da smo v letu 2022 v kotlarni Energetike porabili samo 1 odstotek celotne kupljene količine zemeljskega plina. V letu 2021 je bila poraba 8-odstotna. Odpadno paro iz proizvodnje žveplove kisline namreč uporabljamo tudi v drugih proizvodnih procesih in v času remonta v proizvodnji žveplove kisline je treba to paro nadomestiti s porabo zemeljskega plina v kotlarni Energetike.

Graf: Specifična poraba obnovljivih virov za proizvodnjo na ekvivalentno enoto (EE) v letih 2018–2022

Vlaganje v obnovljive vire energije

Z letom 2022 smo poleg pare v podjetju začeli koristiti tudi električno energijo, pridobljeno iz sončnih elektrarn. Gre za večletni projekt, ki je podrobneje opisan v poglavju Vlaganje v obnovljive vire energije.

Sončna elektrarna, nameščena na stavbi Valjarna. Instalirana moč 999,8 kWp, predvidena proizvodnja 1.099,78 MWh.

Sončna elektrarna, nameščena na objektih Polimeri. Instalirana moč 492,75 kWp, predvidena proizvodnja 542 MWh.

Vračamo odpadno toploto

Zmanjšujemo porabo energije z vračanjem odpadne toplote, ki nastane pri proizvodnji žveplove kisline, nazaj v sistem. Količino vrnjene toplote vsako leto povečujemo.

VLAGANJE V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE

Svojo zavezanost racionalni in učinkoviti rabi energije izkazujemo že več desetletij, v letu 2021 pa se je uprava podjetja skladno s smernicami Strategije razvoja Slovenije do 2030 in direktiv EU odločila, da začnemo z izgradnjo sončnih elektrarn uresničevati zavezo za povečevanje rabe obnovljivih virov, s čimer zmanjšujemo delež porabe fosilnih virov energije.

V letu 2022 smo tako investirali v izgradnjo dveh sončnih elektrarn skupne moči 1,5 MWp oziroma 1,65 MWh. Gre za prvo fazo izgradnje sončnih elektrarn, ki so načrtovane v projektu, s predvidenim zaključkom konec leta 2027. Predvidena skupna proizvedena količina predstavlja dobrih 1,5 odstotka letne porabe električne energije, pri čemer bomo zmanjšali za približno 800 ton izpustov CO_2 v ozračje na letni ravni.

V sklopu projekta načrtujemo drugo in tretjo fazo gradnje sončnih elektrarn s skupno instalirano močjo 4,2 MWp oziroma 4,62 MWh. Hkrati pripravljamo projekt gradnje sončne elektrarne na parkirnem prostoru pri glavnem vhodu v podjetje. Konec leta 2023 bomo tako povečali delež samooskrbe z električno energijo na cca 5,7 odstotka glede na instalirano moč in cca 8,5 odstotka glede na proizvedeno energijo v MWh.

Z gradnjo sončnih elektrarn bomo nadaljevali na razpoložljivih strehah do predvidenih 9 MWp, vendar je treba za ta namen renovirati strešne površine, bodisi v smislu menjave strešne kritine bodisi izboljšati statičnost same konstrukcije. Hkrati pripravljamo dokumentacijo in zbiramo informacije za gradnjo na degradiranih območjih. Priložnost vidimo na odlagališču nenevarnih odpadkov Bukovžlak po končani sanaciji. Pozitivna soglasja bi omogočila gradnjo sončne elektrarne velikih moči. Velikost območja omogoča gradnjo do 6 MWp oziroma 6,6 MWh, končna instalirana moč pa je odvisna od vrste dejavnikov, začenši z možnostjo priklopa na obstoječi daljnovodni sistem elektro-energetskega omrežja. Na ta način bi lahko koristno izrabili degradiran prostor, ki ni primeren za druge dejavnosti, za pridobivanje električne energije iz OVE.

Gradnja sončnih elektrarn na strehah naših stavb je naš dolgoročni poslovni interes. Načrtujemo mrežno obratovanje sončnih elektrarn, pri čemer bo lastna proizvodnja električne energije glede na potrebe družbe predvidoma porabljena za samooskrbo.

Glavni cilji in razlogi za gradnjo SE so:

- lastna proizvodnja električne energije,
- dolgoročno znižanje stroškov in povečanje konkurenčnosti podjetja,
- povečanje deleža OVE v energetski potrošnji podjetja,
- zmanjšanje emisij CO_2.

PROJEKT TOPLOTNA BILANCA PROIZVODNJE TITANOVEGA DIOKSIDA

Zaključen je projekt priprave masnih in energetskih bilanc za proces proizvodnje pridobivanja žveplove kisline ter pigmenta titanovega dioksida. Cilj projekta je bil popis masnih tokov v proizvodnji, katerim se je pridodalo energetsko bilanco. S tem smo preverili potencial energije v tokovih, kar omogoča zmanjšanje in optimizacijo rabe energije po procesih. Za energetsko najpotratnejše procese oziroma postopke so izdelani tudi matematični modeli.

Na podlagi tega je bil predstavljen nabor možnih energetskih rešitev in izboljšav:

- zmanjšanje porabe plina v tehnološkem postopku predsušenje,
- zmanjšanje porabe plina v tehnološkem postopku kalcinacija,
- zmanjšanje porabe plina v tehnološkem postopku sušenje pigmenta 2,
- možnost koriščenja toplotnih izgub kalcinacijskih dimnih plinov,
- možnost uporabe odpadne toplote, nastale v procesu proizvodnje H_2SO_4.

INVESTICIJE ZA RAZOGLJIČENJE

V okviru strateškega načrtovanja na poti razogljičenja investiramo v projekte za večjo energetsko učinkovitost in večjo rabo energije iz obnovljivih virov. Določene investicije že potekajo, nekatere so v pripravi ali je v izdelavi študija njihove smotrnosti.

Tabela: Investicije v teku

Investicija	**Ocena vrednosti investicije v EUR** (brez DDV in subvencije)	**Ocenjen letni energetski prihranek v MWh**	**Stanje investicije**
Obnovljivi viri energije			
Postavitev sončne elektrarne na stavbi Polimerov in Valjarne	886.000	1.650	Realizirano
Postavitev sončnih elektrarn: območje KC, Grafike, Jedilnice, hale A	1.352.0000	2.310	V izvajanju, predvidena realizacija v letu 2023
Postavitev sončnih elektrarn: del stavb Marketing, Transport, večnamenski prostori, Energetika, Kemija, Mozirje in Vzdrževanje – hala B	1.090.227	2.310	V fazi sklepanja pogodbe, predvidena realizacija v letu 2023
Postavitev sončnih elektrarn: parkirni prostori pred glavnim vhodom in stavbo Marketing, travnata površina za halo Zlitin	2.200.000	1.320	Preverjanje smotrnosti, v primeru pozitivnega rezultata predvidena realizacija v letu 2024
Postavitev sončne elektrarne na odlagališču nenevarnih odpadkov Bukovžlak (ONOB)	Cca 6.500.000	5.500–6.600	Preverjanje smotrnosti in možnosti gradnje zaradi omejitev degradiranega okolja, prostorskega akta, odloka o povojnih grobiščih, možnost priklopa na omrežje; v primeru pozitivnega izida realizacija do 2030
Vgradnja baterijskega hranilnika E	3.900.0000	Brez energetskega prihranka, finančni prihranek	Prva faza leta 2024, druga faza do leta 2030
Soproizvodnja električne energije in pare	14.000.000	16.728	Do leta 2025
Učinkovita raba energije			
Zamenjava starih elektromotorjev z energetsko učinkovitimi energetskega razreda IE3	852.500	3.135	Postopoma do leta 2030
Zamenjava dveh starih transformatorjev v TP 7-10, nevtralizacija	99.272	52	Do leta 2024
Obnova dotrajane razsvetljave – menjava s svetili LED	440.000	864	Postopoma do leta 2030
Zamenjava kompresorjev z energetsko učinkovitimi	1.985.0000	1.766	Postopoma do leta 2030
Optimizacija obstoječega parovoda	83.352	9.486	V letu 2023
Zamenjava toplotnega izmenjevalca na kislini IKT2	586.558	Obratovalna varnost	V letu 2023

EMISIJE V ZRAK

Upravljanje emisij v zrak je dolgoročno eno izmed osrednjih vidikov okoljskega upravljanja Cinkarne Celje, d. d., za katerega smo že izvedli več pomembnih investicij in bo tudi v prihodnje ostalo eno izmed prioritetnih okoljskih področij. Hkrati sledimo zavezam in smernicam Evropske unije za zmanjševanje emisij TGP in prehod v nizkoogljično družbo. Pomemben korak k upravljanju emisij TGP in prehoda na nizkoogljično gospodarstvo predstavlja izračun organizacijskega ogljičnega odtisa Cinkarne Celje, d. d., na podlagi česar lahko v prihodnje strateško sprejemamo merljive poslovne odločitve v smeri razogljičenja.

OGLJIČNI ODTIS PODJETJA

Za leto 2021 smo izračunali ogljični odtis podjetja po GHG protokolu v obsegu 1 in 2. Poročilo o ogljičnem odtisu podjetja nam služi kot osnova za odločanje in sprejemanje pomembnih poslovnih odločitev v nadaljevanju, zmanjšanje podnebnih tveganj in povečanje priložnosti v povezavi s podnebnimi spremembami ter optimiziranje lastnega delovanja v smislu zniževanja obratovalnih stroškov.

Ogljični odtis smo izdelali na podlagi smernic, priporočil in načel, ki so opredeljene v standardu za izračun ogljičnega odtisa na nivoju organizacije EN ISO 14064-1:2019 in Protokolu TGP. Referenčno leto zbranih podatkov, upoštevanih pri izračunu ogljičnega odtisa je 2021. Orodja za izračune emisij TGP, vključno z razvojem metodologije, so skladna z orodji, ki jih je pripravil Medvladni forum za podnebne spremembe (IPCC) na nacionalni ravni. Osnovni izračun ogljičnega odtisa Cinkarne Celje, d. d., vključuje neposredne emisije in emisije, nastale zaradi zakupljene električne energije. Za izračune količin CO_2 smo uporabili standardne emisijske faktorje Instituta Jožef Stefan in IPCC (april 2022).

Izračunali smo ogljični odtis za obsega 1 in 2. Obseg 1 vključuje neposredne emisije iz nepremičnih in premičnih virov emisij TGP, obseg 2 zajema zakupljeno električno energijo (lokacijska metoda).

Iz izračunov je razvidno, da emisije TGP obsega 1 znašajo 6.586,67 Mt CO_2 ekv., obsega 2 pa 3.3045,36 Mt CO_2 ekv. Obseg 2 prispeva 83 odstotkov k celotnemu ogljičnemu odtisu Cinkarne Celje, d. d., obseg 1 prispeva le 17 odstotkov.

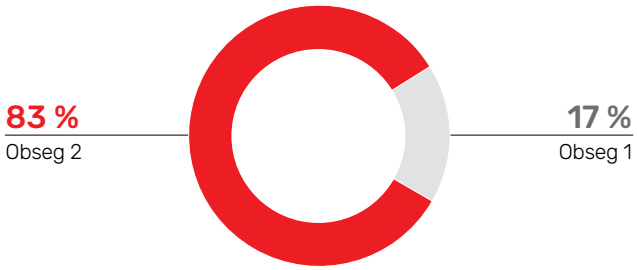
Tabela: Ogljični odtis po obsegih 1 in 2 v letu 2021

Obseg	Vrsta aktivnosti	Leto 2021 Mt CO_2 ekv.	Analiza negotovosti
Obseg 1	Nepremični viri (stacionarno izgorevanje)	6.109,23	Dobra
	Premični viri (mobilno izgorevanje)	477,44	Dobra
	Obseg 1 – skupno	6.586,67	/
Obseg 2	Zakupljena električna energija (vse tri lokacije CC)	33.004,70	Dobra
	Izgube električne energije na lokaciji v Celju zaradi izgub v omrežju in distribucijskih napravah	40,66	Dobra
	Obseg 2 – skupno (lokacijska metoda)	33.045,36	/

Biogeni ogljik	Mt C
Obseg 1	**1.778,40**
Obseg 2	**8.922,25**

Mt = metrična tona
C = ogljik

Graf: Ogljični odtis po obsegih 1 in 2 v letu 2021

V letu 2023 bomo pripravili tudi poročilo o emisijah TGP po GHG protokolu za naše izhodiščno leto 2005, ko smo začeli s kontinuiranim izvajanjem aktivnosti za učinkovito rabo energije, kar nam bo omogočilo vpogled v dosedanji napredek in izhodišče za pripravo trajnostne strategije, zavez razogljičenja, dopolnitev politike in integracijo trajnostnega delovanja v vse ključne ravni delovanja družbe.

OGLJIČNI ODTIS NOSILNEGA PROIZVODA

V Cinkarni Celje, d. d., je bil za nosilni proizvod titanov dioksid ogljični odtis na ravni Združenja proizvajalcev titanovega dioksida TDMA izračunan štirikrat. Podatki za leto 2021 so v postopku verifikacije in bodo znani predvidoma konec marca 2023. Združenje podaja povprečno vrednost ogljičnega odtisa za vsa podjetja, ki so del združenja in proizvajajo titanov dioksid. V skladu z dogovorom na ravni Združenja v javnosti objavljamo povprečno vrednost ogljičnega odtisa titanovega dioksida, ki je objavljena tudi na spletni strani Združenja TDMA. Za izračune od leta 2016 se uporablja nadgrajena metoda določanja okoljskega odtisa izdelka (LCI – Life Cycle Inventory), izražena kot ogljični odtis (PEF – Product Environmental Footprint).

Tabela: Povprečna vrednost ogljičnega odtisa titanovega dioksida na ravni TDMA

Leto	Povprečje TDMA (t CO_2 ekv./t TiO_2)
2010	5,2
2012	5,3
2016	4,9
2021	V postopku verifikacije, znano predvidoma konec marca 2023

Podatki kažejo, da se ogljični odtis v panogi z leti niža, kar je posledica večjih vlaganj in ukrepov na področju učinkovite rabe energije ter vse boljših tehnoloških rešitev in digitalizacije.

MONITORING EMISIJ V ZRAK

Na lokaciji v Celju skladno s programom monitoringa, ki ga izvajajo pooblaščene zunanje organizacije, spremljamo emisije snovi v zrak na 38 izpustih. Spremljamo parametre SO_x, H_2S, NO_x, CO, skupni prah, vsoto snovi iz skupine II: Pb, Co, Ni, Se, Te, vsoto snovi iz skupine III: Sb, Cr, CN, F, Cu, Mn, V, Sn in celokupni organski ogljik (TOC). Občasno izvajamo tudi tehnološke meritve.

Skupna letna količina emisije prahu iz vseh virov, vključno z razpršenimi, se je v letu 2022 zmanjšala za 6 odstotkov glede na leto 2021. Koncentracije skupnega prahu so na vseh izpustih precej pod dovoljeno mejno vrednostjo. Emisija celotnega prahu iz proizvodnje pigmentnega titanovega dioksida (največji vir), izražena kot letno povprečje na tono proizvedenega TiO_2 (specifična količina), je bila 0,21 kg/t, kar je manj kot leto poprej (0,23 kg/t TiO_2), in ne presega 0,45 kg/t TiO_2, kot je določena mejna vrednost v Okoljevarstvenem dovoljenju (OVD).

Spremljamo tudi razpršene emisije prahu, ki nastanejo zaradi netesnosti proizvodnih postrojenj in objektov, manipulacije s surovinami v razsutem stanju, kot emisija iz tovornih in industrijskih vozil, iz odprtih skladišč idr. V letu 2022 so bile ocenjene na 149,3 kg, kar predstavlja odstotek celotnih emisij.

Skupna letna količina žveplovih oksidov (izraženih kot SO_2) iz vseh virov je bila za 13,5 odstotka večja kot preteklo leto. Koncentracije, mejni masni pretoki in emisijske količine niso bile presežene. Tudi vsota emisije žveplovih oksidov, izraženih kot letno povprečje iz izpustov vira emisij Razklop in raztapljanje (Z8, Z9 in Z62) ter vira Kalcinacije (Z12), ni presegla mejne vrednosti iz OVD, ki je 6 kg/t TiO_2. Povečanje skupnih emisij je posledica nekoliko večjih emisij SO_2 na izpustih iz proizvodnje žveplove kisline in proizvodnje TiO_2 zaradi povečane proizvodnje in drugih dejavnikov, ki vplivajo na emisije.

Vsota emisij H_2S, izraženih kot letno povprečje iz izpustov vira emisij Razklop in raztapljanje (Z8, Z9 in Z62), prav tako ne presega 0,05 kg/t TiO_2, kar je določena mejna vrednost iz OVD.

Spremljamo tudi ostale parametre (NO_x, CO, Pb in Ni) v skupnem prahu. Tudi tam izmerjeni masni pretoki ne presegajo predpisanih mejnih količin iz OVD.

Tabela: Emisije snovi v zrak na lokaciji v Celju v letih 2018–2022 (v kg)

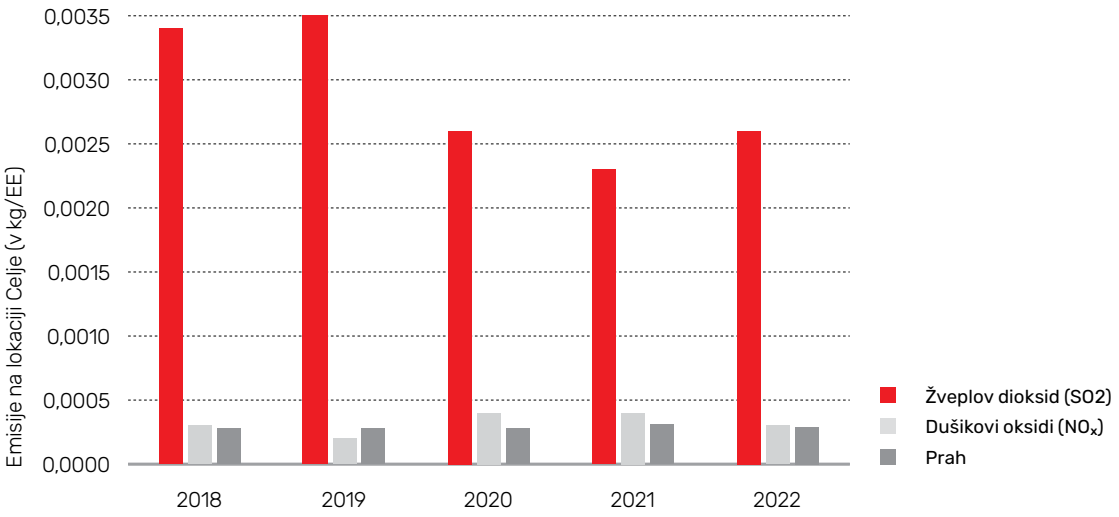
Vrsta emisij (kg)	2018	2019	2020	2021	2022
Žveplov dioksid (SO_2)	140.800	149.500	117.700	102.500	118.700
Dušikovi oksidi (NO_x)	13.900	10.300	16.700	18.800	12.690
Prah	11.460	12.250	12.640	13.970	13.120
Skupaj emisije	**166.158**	**175.050**	**147.040**	**135.270**	**144.510**

Tabela: Emisije snovi v zrak glede na ekvivalentno enoto na lokaciji v Celju v letih 2018–2022

Vrsta emisij (kg/EE)	2018	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/ 2021
Žveplov dioksid (SO_2)	0,0034	0,0035	0,0026	0,0023	0,0026	113,04 %
Dušikovi oksidi (NO_x)	0,0003	0,0002	0,0004	0,0004	0,0003	75,00 %
Prah	0,00028	0,00028	0,00028	0,00031	0,00029	93,55 %
Skupaj emisije	**0,00398**	**0,00398**	**0,00328**	**0,00301**	**0,00319**	**105,98 %**

EE = proizvodnja v ekvivalentnih enotah

Graf: Emisije snovi v zrak glede na ekvivalentno enoto na lokaciji v Celju v letih 2018–2022 (v kg/EE)

Na lokaciji v Mozirju spremlja emisije snovi v zrak pooblaščena zunanja organizacija na 11 izpustih. Spremljamo parametre skupni prah in hlapne organske snovi (TOC). Letne količine so nizke in daleč pod mejnimi vrednostmi. Glede na leto 2018 se je ocenjena vrednost emitiranega TOC v kg C/leto v letu 2019 povišala za 6,79-krat. Vzrok povečanja so emisije na merilnem mestu Z4, ki predstavljajo emitiran TOC iz linij barvnih masterbatchev, česar v letu 2018 še ni bilo, saj se je v letu 2019 vzpostavila proizvodnja masterbatchev na novi lokaciji.

Glede na leto 2020 se je nato ocenjena vrednost emitiranega TOC v kg C/leto v letu 2021 zmanjšala za 52,96 odstotkov oziroma so bile emisije po izvedenem monitoringu količinsko (v g/h) nižje za 63,30 odstotkov. Tudi tu gre za zmanjšanje emisij na izpustu Z4.

V letu 2022 so bile emisije na posameznih izpustih v g/h enake oziroma na enem izpustu nižje kot v letu 2021. Zaradi manj obratovalnih ur kot v letu 2021 so bile absolutne količine emitiranih snovi v letu 2022 nižje kot v letu 2021. Ker pa je bila v letu 2022 glede na preteklo leto proizvedena količina izdelkov nižja za 10,91 odstotka, so količine emitiranih snovi, izražene v kg/t izdelka, porasle.

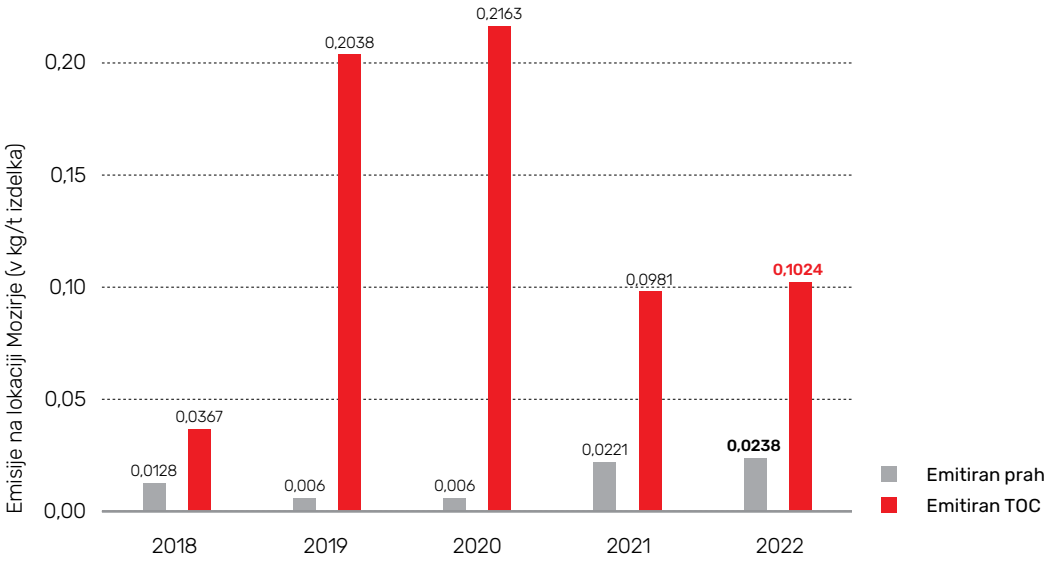
Tabela: Emisije snovi v zrak na lokaciji v Mozirju v letih 2018–2022 (v kg)

Vrsta emisij (kg)	2018	2019	2020	2021	2022
Emitiran prah	62,1	35,6	37,7	144,7	138,6
Emitiran TOC	178,5	1.212,4	1.364,4	641,8	596,8
Skupaj emitirane snovi	**240,6**	**1.248,0**	**1.402,1**	**786,5**	**735,4**

Tabela: Emisije snovi v zrak glede na tono izdelka na lokaciji v Mozirju v letih 2018–2022 (v kg/t izdelka)

Vrsta emisij (kg/t izdelka)	2018	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/ 2021
Emitiran prah	0,0128	0,0060	0,0060	0,0221	0,0238	107,69 %
Emitiran TOC	0,0367	0,2038	0,2163	0,0981	0,1024	104,38 %
Skupaj emitirane snovi	**0,0495**	**0,2097**	**0,2222**	**0,1203**	**0,1262**	**104,90 %**

Graf: Emisije snovi v zrak na lokaciji v Mozirju v letih 2018–2022 (v kg/t izdelka)

Projekt Modernizacija čistilne naprave na kalcinaciji

V podjetju stremimo k čistejši proizvodnji, povečani obratovalni varnosti in zanesljivosti delovanja čistilnih naprav, zato smo izvedli investicijo v dodatni (četrti) elektrofilter – čistilno napravo za čiščenje dimnih plinov, ki nastanejo med kalciniranjem gela titanovega dioksida. V obstoječi proizvodnji uporabljamo tri elektrofiltre, ki jih bo treba postopno obnoviti. Dodatni elektrofilter bo povečal obratovalno varnost sistema čistilnih naprav za čiščenje dimnih plinov in omogočal obnovitvene posege na treh obstoječih elektrofiltrih. Z izvedbenimi deli smo pričeli v juniju 2020, zagon novega elektrofiltra je bil julija 2021. V letu 2022 smo na vse štiri elektrofiltre namestili merilnike pretoka, ki nam omogočajo bolj enakomerno distribucijo plinov iz dveh peči na štiri filtre in s tem povečujejo učinkovitost čiščenja.

PROJEKT ČISTILNA NAPRAVA ZA TALJENJE ŽVEPLA

V Cinkarni Celje žveplovo kislino proizvajamo z zgorevanjem tekočega žvepla. Kot gorivo uporabljamo tekoče žveplo, ki ga dobimo iz dveh virov. Prvi vir je rafinerijsko žveplo, ki ga v podjetje dobavljamo v tekoči obliki, drugi vir predstavlja trdno žveplo, ki ga moramo pred zgorevanjem utekočiniti v podprocesu taljenje trdnega žvepla. Med taljenjem žvepla se kot stranski produkt sproščajo plini, ki jih je treba očistiti pred izpustom v ozračje, zato smo leta 2018 začeli s projektom postavitve čistilne naprave za taljenje žvepla. Najprej smo izbrali primerno tehnologijo za čiščenje nastalega odpadnega plina, sledilo je dolgo obdobje pridobivanja vseh potrebnih dovoljenj za postavitev naprave in objekta, v katerem je naprava postavljena. Spremeniti je bilo treba obstoječe okoljevarstveno dovoljenje, hkrati pa zaradi velikosti naprave in objekta pridobiti tudi gradbeno dovoljenje. Z gradnjo in postavitvijo opreme smo začeli junija 2020, napravo smo uspešno zagnali po opravljenem tehničnem pregledu aprila 2021.

Z novo postavljeno čistilno napravo pline, ki se sproščajo med prehodom žvepla iz trdnega v tekoče agregatno stanje, čistimo v dveh stopnjah – v prvi plin iz taljenja žvepla spiramo z vodo, kjer se ohladi, hkrati pa odstranimo vse potencialno prisotne prašne delce. Glavni učinek čiščenja se zgodi v drugi stopnji, kjer se prisotni plini absorbirajo v alkalni raztopini, očiščeni plin pa skozi dimnik zapusti napravo in izstopi v ozračje. S čiščenjem plina dodatno zmanjšamo emisijo, ki nastaja v procesu taljenja žvepla, in dosegamo vrednosti pod zahtevano mejno vrednostjo.

Naprava je v celoti avtomatizirana. Pri projektiranju in izvedbi projekta smo združili italijansko tehnologijo z lastnim znanjem s področja elektrotehnike, strojništva in tehnologije.

Spremljamo kakovost voda

Na vseh iztokih odpadnih vod tudi do 12-krat letno izvajamo obratovalni monitoring, kot tudi monitoring vodotokov, gorvodno in dolvodno od izpustov. Ugotavljamo, da negativnih vplivov na naravne habitate ni.

UPRAVLJANJE VODA

Voda je dragocena življenjska dobrina, zato z njo ravnamo skrbno v celotnem krogu, od odvzema na izvoru do vračanja očiščene odpadne vode v naravo.

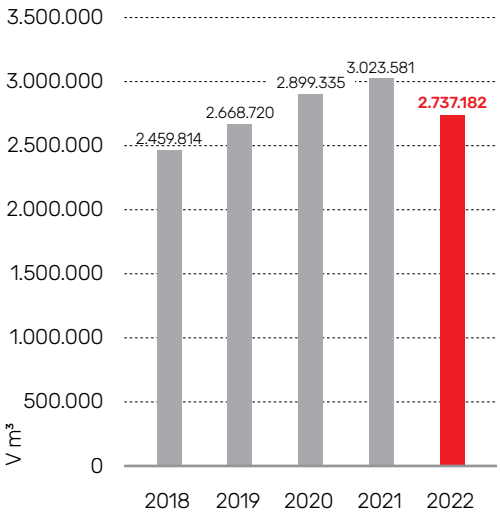
Za tehnološke namene v proizvodnih procesih uporabljamo površinsko vodo, ki jo črpamo iz bližnjega vodotoka Hudinja, in podzemno vodo iz treh izvirov pri napravi za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom. Količino prečrpane vode iz reke Hudinje redno spremljamo z ustreznimi merilniki v skladu s standardom ISO 9001, prečrpana količina pitne vode se odčitava po merilnikih, ki se umerjajo po standardu MID (Pravilnik o merilnih inštrumentih, Ur. list RS 19/16, Vodomeri (MI-001)). Za uporabo tehnološke vode imamo pridobljena ustrezna vodna dovoljenja.

Za sanitarne namene in delno za tehnološke procese uporabljamo pitno vodo iz javnega vodovodnega omrežja.

Tabela: Poraba vode glede na vir v letih 2018–2022 (v m³)

	Poraba izvira Za Travnikom (m³)	Poraba rečne vode (Hudinja) (m³)	Poraba pitne vode (m³)	Skupna poraba vode (m³)
2018	55.966	2.459.814	62.324	2.578.104
2019	44.339	2.668.720	39.908	2.752.967
2020	38.795	2.899.335	35.253	2.973.383
2021	43.573	3.023.581	35.957	3.103.110
2022	38.110	2.737.182	64.964	2.840.256

Graf: Poraba rečne vode v letih 2018–2022 (v m³)

Graf: Poraba pitne vode v letih 2018–2022 (v m³)

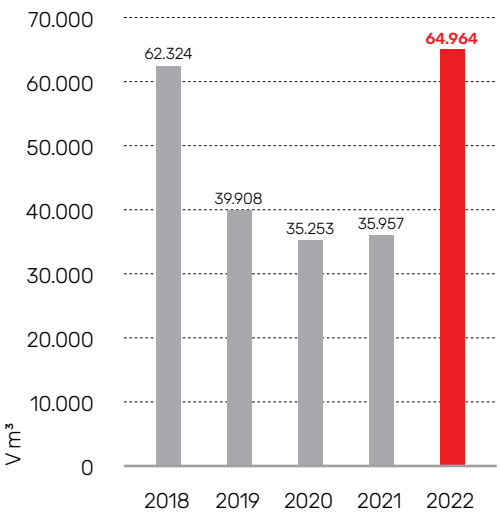
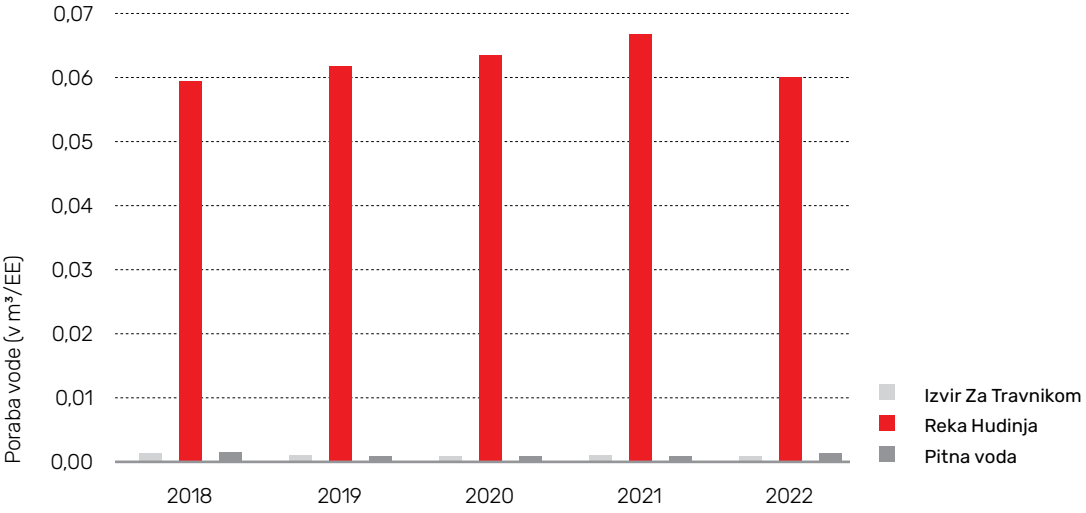

Tabela: Poraba vode na ekvivalentno enoto glede na vir v letih 2018–2022 (v m³/EE)

	Poraba izvira Za Travnikom (m³/EE)	Poraba rečne vode (Hudinja) (m³/EE)	Poraba pitne vode (m³/EE)	Skupna poraba vode (m³/EE)
2018	0,0014	0,0594	0,0015	0,0623
2019	0,0010	0,0618	0,0009	0,0637
2020	0,0008	0,0634	0,0008	0,0650
2021	0,0010	0,0667	0,0008	0,0685
2022	0,0008	0,0601	0,0014	0,0623

EE = proizvodnja v ekvivalentnih enotah

Graf: Poraba vode na ekvivalentno enoto glede na vir v letih 2018–2022

Vodimo projekte in investicije za povečanje deležev recikliranja tehnološke vode. Zmanjšujemo rabo pitne vode za tehnološke namene, kar je razvidno v trendu padanja rabe do leta 2022. V letu 2022 se je povečal delež pitne vode, uporabljene za tehnološki namen, in sorazmerno zmanjšala poraba tehnološke vode iz vodotoka Hudinja zaradi hidroloških razmer, ki v določenem času niso dopuščale odvzema vode iz vodotoka (daljše sušno obdobje) in smo bili primorani uporabiti alternativo. V teku je projekt za alternativno dobavo vode kot nadomestek za uporabo sveže vode iz vodotoka oziroma uporabo pitne vode.

SKRB ZA VODNE VIRE

Tehnološko vodo v večini zajemamo v vodotoku Hudinja, ki je desni pritok reke Voglajne. Hudinja izvira na zahodnem gozdnatem pobočju hriba Kraguljišče na osrednjem Pohorju. Površina porečja je 207 km2, dolgoletni povprečni pretok Hudinje na vodomerni postaji Šmarjeta znaša 2,94 m3/s.

Vodni vir podzemne vode na območju Za Travnikom je iz treh izvirov vode iz peščenjakov, napaja se iz zaledja hriba na območju Blavše zahodno in jugozahodno od zajetja. Napajalno zaledje izvirov znaša med 0,75 do 1,00 km2, povprečni letni pretoki se gibljejo med 0,7 in 4 l/s (oziroma 0,0007 m3/s in 0,004 m3/s).

Zgornji tok Hudinje s pritoki do kraja Vitanje je opredeljen kot naravna vrednota lokalnega pomena, soteska Socka pa je naravna vrednota državnega pomena. Kot naravna vrednota lokalnega pomena je zabeležen tudi Hudinjski slap na Hudinji v soteski Socka. Spodnji del vodotoka je reguliran in na območju odvzema vode na strani Cinkarne Celje, d. d., ni posebej opredeljen kot naravna vrednota. V čistih vodah zgornjega toka Hudinje in pritokov nad Vitanjem živi avtohtona potočna postrv (*Salmo trutta*), dolvodno od Vitanja tudi šarenka (*Oncorhynchus mykiss*). V počasneje tekoči vodi v srednjem in spodnjem toku živi še podust.

Vodni vir podzemne vode na Za Travnikom ni na zaščitenem območju in na njegovem območju ni posebnih zaščitenih vrst.

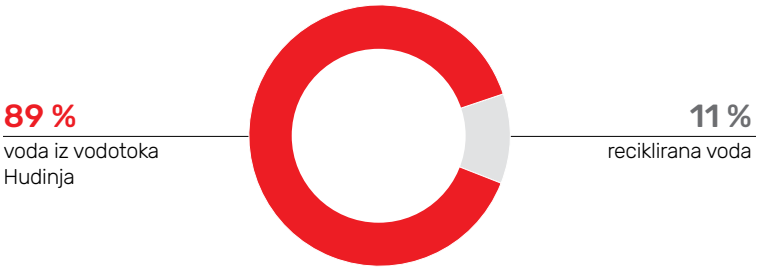
PROJEKT CELOVITO OBVLADOVANJE VOD

V Cinkarni Celje, d. d., se zavedamo vrednosti naravnih vodnih virov, iz katerih črpamo vodo za naše tehnološke procese, zato že več let izvajamo projekt Celovito obvladovanje vod (COV). Njegov glavni namen je:

- znižanje porabe sveže vode v proizvodnji titanovega dioksida oziroma zniževanje količine odvzete vode iz vodotoka Hudinja,
- uvajanje notranjih reciklov vode in s tem nižanje specifične porabe na tono proizvoda,
- preverjanje smiselnosti ponovne uporabe odpadne vode iz Centralne čistilne naprave Celje v podjetju kot vir tehnološke vode,
- zniževanje emisije sulfatov v odpadne vode in posledično v vodotoke Dobje, Vzhodna Ložnica in Hudinja.

V okviru projektnih aktivnosti smo izvedli dva ukrepa za zmanjšanje porabe vode. Z recikliranjem odpadne vode – bistri nevtralizat (BNVT) oziroma preliv po sedimentaciji (CWW BREF 3.3.2.3.3.4) smo v procesu proizvodnje titanovega dioksida v letu 2022 zmanjšali porabo sveže vode iz reke Hudinje. Skupna količina vode, ki jo recikliramo in ponovno uporabimo, znaša dobrih 11 odstotkov od skupne količine vode, ki jo porabimo za proizvodnjo titanovega dioksida.

Graf: Delež reciklirane vode v tehnoloških procesih

RAVNANJE Z ODPADNIMI VODAMI

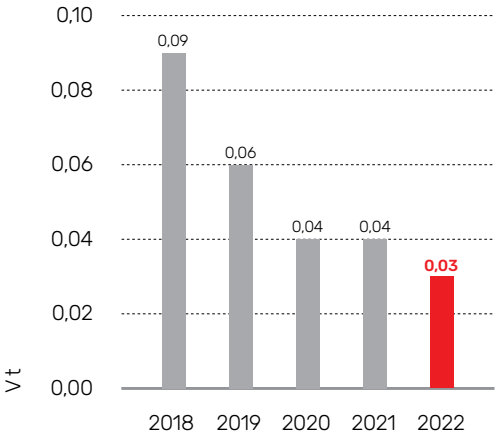
Na lokaciji Celje v sklopu proizvodnih procesov nastajajo odpadne in hladilne vode. Odpadne vode se čistijo na lastnih čistilnih napravah in so po čiščenju primerne za izpust v vodotok. Kjer je mogoče, se izvajajo postopki za vračanje in ponovno uporabo vode v procesih. Komunalne odpadne vode se čistijo na Centralni čistilni napravi Celje (Tremerje). Večina hladilnih sistemov je zaprtih, zato ni izpustov. Padavinske odpadne vode se v vodotok odvajajo ločeno, in sicer posredno (očiščene v oljnih lovilcih in peskolovih) ali neposredno.

Skladno z okoljevarstvenim dovoljenjem spremljamo deset iztokov odpadnih voda. Na podlagi monitoringov v letu 2022 ni bilo ugotovljenih preseganj koncentracij snovi v odpadnih vodah. K enotam obremenitve odpadnih voda doprinesejo koncentracije Cu (baker), KPK (kemijska potreba po kisiku) in nekaj malega AOX (organsko vezani halogeni), Ni (nikelj) in celotni P (fosfor). Ostali merjeni parametri so pod mejo določljivosti ali tako nizki, da ne prispevajo k enotam obremenitve (Cr^{6+}, Pb, Hg). Količine izpuščenih snovi v odpadne vode z leti nekoliko nihajo. Gre za majhne razlike, ki so posledica spremembe vhodnih surovin, dodatkov in količine proizvodnje.

Tabela: Količine emisije snovi v odpadne vode v letih 2018–2022

Parameter (ton)	2018	2019	2020	2021	2022
Kemijska potreba po kisiku (KPK)	161,6	132,4	188,4	114,3	137,9
Težke kovine (Cu)	0,09	0,06	0,04	0,04	0,03
Težke kovine (Zn)	0,21	0,13	0,12	0,09	0,15

Graf: Količine emisije težke snovi (Cu) v odpadne vode v letih 2018–2022 (v t)

Graf: Količine emisije težke snovi (Zn) v odpadne vode v letih 2018–2022 (v t)

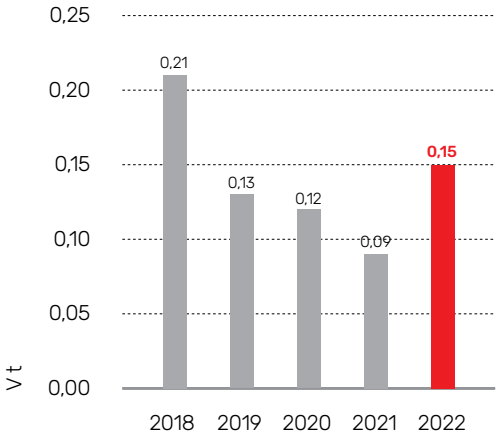

Tabela: Emisijska količina izpuščenega sulfata iz proizvodnje titanovega dioksida in enota obremenitve v letih 2018–2022

Vrsta emisije	2018	2019	2020	2021	2022
EO_N	3.171,0	2.541,1	3.640,3	2.149,9	2.828,7
$SO_4 2^-$ (kg/tTiO_2)	168,5	164,8	162,1	155,7	165,4

EO_N = enote obremenitve

$SO_4 2^-$ = koncentracija sulfatov na enoto proizvoda TiO_2

Emisijska količina izpuščenega sulfata iz proizvodnje titanovega dioksida je bila v letu 2022 višja kot leta 2021 za 7 odstotkov, kljub temu je daleč pod mejno vrednostjo (mejna vrednost je 550 kg/t TiO_2 glede na OVD oziroma glede na uredbo TiO_2). Prav tako so se zvišale enote obremenitve (za 24 odstotkov) zaradi nekoliko višje koncentracije kemijske potrebe kisika v vodah. Nihanje je v veliki meri tudi posledica vpliva padavinskih voda na velike prispevne površine naprav za odstranjevanje

odpadkov Za Travnikom in Bukovžlak in topnost zapolnjene sadre, ki pride v stik z vodo in se potem izteka skupaj s prelivnimi vodami iz teh naprav.

Na lokaciji Mozirje v sklopu proizvodnih procesov nastajajo odpadne in komunalne vode. Odpadne vode se čistijo na lastnih čistilnih napravah (IČN1 in IČN2) in so po čiščenju primerne za izpust v vodotok. Kjer je mogoče, se v procesu izvajajo postopki za vračanje in ponovno uporabo vode. Komunalne odpadne vode se čistijo na treh malih komunalnih čistilnih napravah (MKČN), ki imajo vsaka svoj izpust (MKČN1-V3, MKČN2-V4 in MKČN3-V5). Tako imamo štiri izpuste v vode, meritve pa izvajamo na petih iztokih. Za MKČN je JP Komunala Mozirje izdelala Ocene obratovanja male komunalne čistilne naprave. Koncentracije snovi v odpadnih vodah so nizke ali pod mejo določljivosti. Število enot obremenitve je minimalno (1,14 EO) in se je v letu 2022 glede na preteklo leto zmanjšalo za 0,16 EO.

Obratovalni monitoring na tej lokaciji izvajamo sami, saj imamo skladno z zahtevami zakonodaje ustrezno pooblastilo Ministrstva za okolje in prostor ter smo nosilci akreditacije po SIS EN 17025, na podlagi katerega dokazujemo in zagotavljamo kakovostno, pravilno in neodvisno izvedbo monitoringa in poročanja o monitoringu.

VPLIV ODPADNIH VODA NA NARAVNO OKOLJE

Na lokaciji v Celju odpadne vode izpuščamo v tri vodna telesa: potok Dobje, Vzhodna Ložnica in Hudinja. Del Vzhodne Ložnice in Dobje spadata v območje Nature 2000. Porečje Vzhodne Ložnice je v skupni površini 43 km2 in predstavlja del severne meje habitata. Drugi del habitata je njen največji, levi pritok Dobje. Vzhodna Ložnica je del porečja Hudinje, v širšem pogledu pa del porečja Savinje, in meri 14,3 km. Del vodotoka, ki pripada območju Natura 2000 Volčeke, meri 1,6 km. Porečje Vzhodne Ložnice se geografsko umešča v vzhodno Slovenijo in leži na severovzhodnem delu porečja Savinje. Vodotok Dobje, ki meri 6,3 km, je največji pritok Vzhodne Ložnice. Del vodotoka, ki pripada območju Natura 2000 Volčeke, meri 1,35 km. Izvira v kraju Marija Dobje in na svoji poti v dolino zbira vodo iz neimenovanih pritokov, ki izvirajo v gričevjih, južno od krajev Razgor in Marija Dobje na eni strani in Voglajnskega gričevja na drugi. Njegov največji pritok je neimenovani vodotok z lokalnim imenom Proseniški potok, ki v dolžini 1,93 km leži v območju Natura 2000 Volčeke. Del vodotokov Vzhodna Ložnica in Dobje je v celotni dolžini struge reguliran, prav tako je na nekaterih odsekih znotraj projektnega območja reguliran Proseniški potok. Na obravnavanem območju sta pomembni dve tarčni vrsti – navadni škržek (*Unio crassus*) in potočni piškur (*Eudontomyzon spp.*).

Na vseh vodotokih, kamor izpuščamo odpadno vodo, Cinkarna Celje, d. d., izvaja obratovalni monitoring, in sicer gorvodno in dolvodno od izpustov 12-krat letno. Določajo se parametri za ugotavljanje kemijskega in ekološkega stanja voda, enkrat letno pa se izvedeta vzorčenje in analiza rib (odlov dve leti starih klenov za analizo parametra Hg in njegovih spojin). Na podlagi monitoringov ugotavljamo, da negativnih vplivov na naravne habitate ni.

Monitoring voda izvajamo tudi na napravi za odstranjevanje odpadkov Bukovžlak, od koder se iztekajo padavinske in odpadne vode.

Biotska raznovrstnost

Sodelujemo v LIFE projektu na območju Natura 2000 Volčeke za izboljšanje stanja vrst in habitatov. Mokrišče Volčeke predstavlja posebno oazo mokrotnih travnikov, na katerih raste trava modra stožka, ki velja za enega najbolj ogroženih habitatnih tipov v Sloveniji. Tu živijo tudi številne vrste metuljev.

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST

Cinkarna Celje, d. d., na lokaciji Celje, kjer je tudi sedež podjetja, leži na jugovzhodnem robu Celjske kotline, ob regionalni cesti Celje–Šentjur v severovzhodnem delu Slovenije. Proizvodni obrat (metalurško-kemični obrat) leži v ravninskem predelu doline v mestu Celje, kjer nadmorska višina znaša med 238 metrov in 240 metrov. Južno od obrata se teren dviguje in doseže nadmorsko višino približno 450 metrov ter predstavlja severne obronke Posavskega hribovja. Proti vzhodu leži gričevje Teharje, na katerem se nahajajo manjša naselja Za Travnikom in Bukovžlak. Na tem območju se nahajajo naprave za odstranjevanje odpadkov iz proizvodnje titanovega dioksida, ki so last oziroma v upravljanju Cinkarne Celje, d. d. Lokacija obrata je na severnem delu omejena z reko Vzhodna Ložnica, na zahodnem delu pa z reko Hudinjo. Nekoliko južneje teče reka Voglajna, v katero se izliva Hudinja. Gre za industrijsko območje, kjer ni zaščitenih oziroma zavarovanih območij. Reka Voglajna pa je od pregrade Tratna do izliva v reko Savinjo opredeljena kot območje Natura 2000, in sicer za školjko potočni škržek (*Unio crassus)* in ribe bolena (*Aspius aspius*), blistavca (*Leuciscus souffia*), pezdirka (*Rhodeus amarus*) in zlata nežica (*Sabanejewia aurata*).

Naprava za odstranjevanje odpadkov iz proizvodnje TiO_2 Bukovžlak in naprava za odstranjevanje odpadkov iz proizvodnje TiO_2 Za Travnikom ležita ob vznožju gričevja Teharje, na jugovzhodnem robu Celjske kotline, ob regionalni cesti Celje–Teharje–Proseniško v severovzhodnem delu Slovenije in sta med sabo oddaljeni približno 600 metrov. Od mesta Celje sta oddaljeni približno 5,5 km. Gričevje, na katerem ležita napravi, se razteza v smeri vzhod–zahod. Na severni strani gričevje omejuje dolina reke Ložnice, na jugu reka Voglajna.

Napravi za odstranjevanje odpadkov iz proizvodnje TiO_2 Bukovžlak in Za Travnikom sta del širšega odlagalnega območja, na katerem se nahajajo še odlagališče Železarne Štore, odlagališče komunalnih odpadkov Bukovžlak ter odlagališče trdnih odpadkov Bukovžlak. Naprava za odstranjevanje odpadkov iz proizvodnje TiO_2 Bukovžlak se nahaja v neposrednem stiku z območjem trdnih odpadkov Bukovžlak, ki je prav tako v upravljanju Cinkarne Celje, d. d., ter v neposredni bližini komunalnega odlagališča Bukovžlak, ki leži na njeni vzhodni strani.

Južno od naprav se nahaja mokrišče Volčeke, ki ima status naravne vrednote državnega pomena in je opredeljeno kot območje Natura 2000. Območje predstavlja posebno oazo mokrotnih travnikov, na katerih raste modra stožka, ki velja za enega najbolj ogroženih habitatnih tipov v Sloveniji. Tu živijo tudi številne vrste metuljev.

Cinkarna Celje, d. d., na lokaciji v Mozirju je v naselju Ljubija v Občini Mozirje. V bližini se istoimenski potok (Ljubija) izliva v Savinjo. Mozirje je v kotlini, ki je obdana z alpskih predgorjem – Golte na severu ter visokima kraškima planotama Menina in Dobrovlje na jugu. Na zahodu se nahaja alpski svet vzhodnega dela Kamniško-Savinjskih Alp.

Z zavedanjem o pomenu ohranjanja zavarovanih območij izvajamo vse potrebne ukrepe za preprečevanje onesnaževanja in z rednimi monitoringi nadziramo svoj vpliv. Večkrat letno izvajamo obratovalni monitoring kemijskega stanja podzemnih voda na lokaciji v Celju in na območju naprav za odstranjevanje odpadkov Bukovžlak in Za Travnikom. Stanje nivojev podzemne vode pa kontinuirano spremljamo z vgrajenimi merilniki za spremljanje nivojev podzemne vode. Novembra 2022 smo izdelali tudi Oceno onesnaženosti tal in poročilo o pregledu tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaženja tal in podzemne vode.

Prav tako skrbimo za zatiranje in izvajanje ukrepov za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst na naših območjih in s tem odpravljamo negativni vpliv na biotsko raznovrstnost.

VPLIV NA BIOTSKO RAZNOVRSTNOST

Poslovna enota podjetja na lokaciji v Celju obsega 45,7 ha skupne površine, od tega je 46 odstotkov utrjenih površin, kar vključuje tudi stavbe za opravljanje dejavnosti, preostanek so travnate površine.

Lokacija v Mozirju zavzema cca 2,8 ha skupne površine zemljišča. Približno 60 odstotkov je utrjenih površin, preostanek so travnate površine.

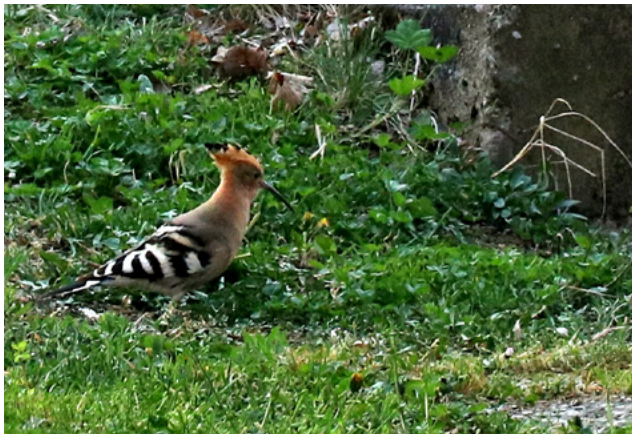
V bližini obeh lokacij so vodotoki, in sicer na lokaciji v Celju vodotoka Hudinja in Vzhodna Ložnica, ki sta na lokaciji naše dejavnosti kanalizirana in urejena ter redno vzdrževana (odstranjevanje invazivnih rastlin). Na območju vodotokov v Mozirju so večinoma s travo porasle površine.

Naše poslovanje glede na emisije in posege v okolje znatno ne vpliva na obstoj oziroma spremembe raznovrstnosti žive narave (biotsko raznovrstnost), kar potrjujejo naslednja dejstva:

- načrtovanje tehnoloških sprememb oziroma gradnje upošteva in zagotavlja, da je vpliv na ekosistem minimalen;
- ne uporabljamo kloriranih organskih snovi, ki imajo znaten vpliv na podnebne spremembe;
- z našimi dejavnostmi ne vplivamo na naselitev oziroma izselitev živalskih vrst;
- tal, zraka in vode ne onesnažujemo prekomerno, saj imamo vgrajene čistilne naprave, pa tudi posredno naši izdelki ne spadajo med večje onesnaževalce ekosistema.

Sprememb, ki bi vplivale na biotsko raznovrstnost in ekosisteme, tako nismo povzročali. Zaradi odgovornega in kontroliranega ravnanja z okoljem z našimi dejavnostmi ne povzročamo rušenja okoljskega ravnovesja.

Na območju našega podjetja opazimo veliko različnih živalskih vrst, foto: Jure Hictaler

Skozi naše industrijsko območje v Celju je speljan S kanal za odvodnjavanje padavinskih in deloma tudi odpadnih voda.

PROJEKT ZA OŽIVLJANJE STARE STRUGE

Čeprav na svojih lokacijah nimamo zaščitenih habitatnih območij, se zavedamo širšega pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na pobudo Ministrstva za naravne vire in prostor (v preteklosti Ministrstvo za okolje in prostor), ki v Sloveniji vodi integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 LIFE (LIFE-IP NATURA.SI), smo zato pristopili k aktivnemu sodelovanju na tem področju. Temeljni namen projekta je, da se na podlagi sodelovanja med različnimi sektorji in deležniki prispeva k izboljšanju upravljanja območij Nature 2000 v Sloveniji. Poleg sistemskih izboljšav bodo izvedene tudi konkretne akcije za izboljšanje stanja vrst in njihovih habitatov na terenu v osmih območjih Natura 2000.

Med konkretnimi akcijami so predvideni tudi ukrepi za izboljšanje stanja vrst in habitatov na območju Natura 2000 Volčeke. Gre za ukrepe, ki bodo sočasno prispevali tudi k ciljem zmanjševanja poplavne ogroženosti in doseganja dobrega stanja voda. V Volčekah je namreč predviden odsek oživitve stare struge Vzhodne Ložnice. Predvideno je, da se bo oživitev stare struge izvedla skozi sedanje mrtvice, s čimer bi se struga razgibala, hkrati pa bi se prehod omogočil tudi ribam, ki jim je na sedanji regulirani strugi prehod zaradi pregrade onemogočen. Na novo vzpostavljena struga se bo zasadila z obvodno vegetacijo, kar pomeni dodaten prispevek k ciljem izboljšanja stanja voda.

V sklopu ukrepa se predvideva tudi ureditev manjšega pritoka iz Cinkarne Celje, ki se steka preko druge mrtvice v sedanjo regulirano strugo Vzhodne Ložnice. Pritok se bo razširil in zasadil z obrežno in močvirsko vegetacijo za namen zmanjšanja vpliva onesnaženja na vode. Sedanja regulirana struga Vzhodne Ložnice bo na odseku oživitve vodotoka preko mrtvic ostala le v funkciji razbremenilnika v času visokih voda. Oživitev vodotoka je predvidena ravno na odseku, kjer je gorvodno merilno mesto na Vzhodni Ložnici LGP (merilno mesto, kjer se izvaja obratovalni monitoring vpliva odpadnih voda iz naprave za odstranjevanje odpadkov Bukovžlak Cinkarne Celje). V ta namen smo sprožili postopek za spremembo OVD in bomo sodelovali tudi pri ureditvi novega merilnega mesta, ki bo omogočal navedeno spremembo. Sprememba OVD je predvidena v začetku leta 2023, sam projekt bo predvidoma zaključen v letih 2024/2025.

Izboljšujemo uporabne lastnosti plastičnih mas

Masterbatchi izboljšujejo lastnosti materialov, v katere so vgrajeni. Obarvani so z organskimi in anorganskimi pigmenti brez težkih kovin, zato so primerni tudi za uporabo v izdelkih, ki pridejo v neposreden stik z živili.

RAČUNOVODSKO POROČILO

RAČUNOVODSKI IZKAZI

ZGOŠČEN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA DRUŽBE

v EUR

	Pojasnila	31. 12. 2022	31. 12. 2021
SREDSTVA			
Nekratkoročna (dolgoročna) sredstva			
Neopredmetena sredstva	1	1.208.224	980.672
Opredmetena osnovna sredstva	2	104.083.017	105.896.129
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	3	1.973.765	1.651.099
Druga dolgoročna sredstva	4	68.049	53.028
Odložene terjatve za davek	5	1.226.475	1.930.685
Skupaj nekratkoročna (dolgoročna sredstva)		**108.559.530**	**110.511.613**
Kratkoročna sredstva			
Zaloge	6	72.754.823	40.298.476
Poslovne terjatve	8	24.290.543	31.172.903
Denar in denarni ustrezniki	9	45.210.098	59.746.594
Druga kratkoročna sredstva	10	133.009	155.223
Skupaj kratkoročna sredstva		**142.388.473**	**131.373.196**
Skupaj sredstva		**250.948.003**	**241.884.809**

v EUR

	Pojasnila	31. 12. 2022	31. 12. 2021
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Kapital lastnikov družbe	11		
Vpoklicani kapital		20.229.770	20.229.770
Kapitalske rezerve		44.284.976	44.284.976
Rezerve od dobička		120.290.401	101.824.169
Rezerva za pošteno vrednost		–809.390	–1.179.701
Zadržani dobički		25.014.391	25.006.577
Skupaj kapital		**209.010.148**	**190.165.790**
Nekratkoročne obveznosti			
Rezervacije za zaslužke zaposlencev	12	3.651.696	4.256.064
Druge rezervacije	13	14.816.968	18.801.189
Dolgoročno odloženi prihodki	14	363.054	215.749
Skupaj nekratkoročne obveznosti		**18.831.718**	**23.273.002**
Kratkoročne obveznosti			
Finančne obveznosti	15	59.392	197.503
Poslovne obveznosti	16	19.518.145	23.242.724
Obveznosti za davek od dobička		2.367.161	3.852.235
Obveznosti iz pogodb s kupci	17	157.520	136.087
Druge kratkoročne obveznosti	18	1.003.919	1.017.468
Skupaj kratkoročne obveznosti		23.106.137	28.446.017
Skupaj obveznosti		**41.937.855**	**51.719.019**
Skupaj kapital in obveznosti		**250.948.003**	**241.884.809**

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je treba brati v povezavi z njimi.

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 31. 12.

v EUR

	Pojasnila	Leto 2022	Leto 2021
Prihodki iz pogodb s kupci	20	227.153.116	192.462.100
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		14.113.923	–463.845
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	2	2.442.358	3.750.475
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	22	200.613	140.470
Stroški materiala	22	134.953.778	97.519.612
Stroški storitev	22	16.229.210	13.830.982
Stroški dela	22	29.483.416	28.888.986
Amortizacija	22	12.150.684	11.281.415
Drugi poslovni prihodki	21	7.749.919	1.387.062
Drugi poslovni odhodki	22	5.264.418	5.468.743
Slabitve in odpisi poslovnih terjatev		1.553	28.975
Poslovni izid iz poslovanja		**53.175.643**	**39.976.608**
Finančni prihodki	23	1.564.464	809.100
Finančni odhodki	23	2.024.533	829.203
Finančni izid		–460.070	–20.103
Poslovni izid pred davki		**52.715.574**	**39.956.505**
Obračunani davek		8.789.599	7.006.296
Odloženi davek		–529.510	276.914
Davek od dobička	**24**	**9.319.109**	**6.729.381**
Čisti poslovni izid poslovnega leta		**43.396.465**	**33.227.124**
Osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico		5,37	4,11

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je treba brati v povezavi z njimi.

IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 31. 12.

v EUR

	Leto 2022	**Leto 2021**
Čisti dobiček	43.396.465	33.227.124
Drugi vseobsegajoči donosi v letu	0	0
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo priznani v izkazu poslovnega izida	0	0
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje priznani v izkazu poslovnega izida	0	0
Sprememba po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	322.666	-103.927
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	222.345	-408.216
Vpliv odloženih davkov	-174.700	-19.746
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo priznani v izkazu poslovnega izida	370.311	-531.889
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	370.311	-531.889
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	**43.766.777**	**32.695.234**

IZKAZ GIBANJA KAPITALA IN UGOTOVITEV BILANČNEGA DOBIČKA

Leto 2022	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	
			Zakonske rezerve
Začetno stanje poročevalskega obdobja	20.229.770	44.284.976	16.931.435
Sprememba lastniškega kapitala – transakcije z lastniki			
Nakup lastnih delnic			
Umik lastnih delnic			
Izplačilo dividend			
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja			
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja			
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja			
B3. Spremembe v kapitalu			
Razporeditev preostalega dela čistega dobička prim. poroč. obd. na druge sestav. kap.			
Razporeditev dela čistega dobička poroč. obd. na druge sestav. kap. po sklepu organov vodenja in nadzora			
Oblikovanje rezerv za lastne delnice			
Sprostitev rezerv za lastne delnice			
Končno stanje poročevalskega obdobja	**20.229.770**	**44.284.976**	**16.931.435**
BILANČNI DOBIČEK			

Leto 2021	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	
			Zakonske rezerve
	I/1	II	III/1
Začetno stanje poroč. obdobja	20.229.770	44.284.976	16.931.435
Sprem. lastniš. kapitala – transakcije z lastniki			
Nakup lastnih delnic			
Izplačilo dividend			
Celotni vseobsegajoči donos poročev. obdobja			
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja			
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja			
B3. Spremembe v kapitalu	**0**	**0**	**0**
Razpored preostalega dela čist. dob. prim. poroč. obd. na druge sestav. kap.			
Razpored dela čist. dob. poroč. obd. na druge sestav. kap. po sklepu organov vodenja in nadzora			
Oblikovanje rezerv za lastne delnice			
Sprostitev rezerv za lastne delnice	0		
Končno stanje poroč. obdobja	**20.229.770**	**44.284.976**	**16.931.435**
BILANČNI DOBIČEK			

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v EUR

Rezerve od dobička			**Rezerve za pošteno vrednost**	**Zadržani dobički**		**Skupaj kapital**
Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Druge rezerve iz dobička		Preneseni poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	
4.814.794	-4.814.794	84.892.734	-1.179.702	86.234	24.920.343	190.165.790
				24.922.418		24.922.418
						0
						0
				24.922.418	0	24.922.418
			370.012	**0**	**43.396.465**	**43.766.777**
					43.396.465	43.396.465
			370.012			370.312
		18.466.232		**24.920.343**	**-43.386.575**	**0**
						0
		18.466.232	0	24.920.343	-43.386.575	0
						0
4.814.794	**-4.814.794**	**103.358.966**	**-809.390**	**84.159**	**24.930.232**	**209.010.148**
				84.159	**24.930.232**	**25.014.391**

v EUR

Rezerve od dobička			**Rezerve za pošteno vrednost**	**Zadržani dobički**		**Skupaj kapital**
Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Druge rezerve iz dobička		Preneseni poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	
III/2	III/3	III/5	V	VI	VII/1	VIII
3.900.280	-3.900.280	77.500.437	-647.812	5.151.743	11.370.393	174.820.942
914.484	-914.484			16.435.902		16.435.902
914.484	-914.484					
				16.435.902		16.435.902
			-531.890	**0**	**33.227.124**	**32.695.234**
					33.227.124	33.227.124
			-531.890			-531.890
0	**0**	**7.392.297**	**0**	**11.370.393**	**-19.677.173**	**-914.484**
		8.306.781		11.370.393	-19.677.173	0
		-914.484				-914.484
						0
4.814.764	**-4.814.764**	**84.892.734**	**-1.179.702**	**86.234**	**24.920.343**	**190.165.790**
				86.234	**24.920.343**	**25.006.577**

IZKAZ DENARNIH TOKOV

v EUR

	Leto 2022	Leto 2021
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid pred davki	52.715.574	39.956.505
Prilagoditve za:	8.918.973	11.808.838
– amortizacijo +	12.150.685	11.281.415
– dobiček/izgubo pri prodaji osnovnih sredstev	–7.253	–3.331
– oslabitev/odpis (odprava oslabitve) sredstev	475.817	521.883
– neto zmanjšanje/oblikovanje popravka vrednosti terjatev	1.553	28.975
– neto finančne prihodke/odhodke	–493.615	–20.103
-oblikovanje dolgoročnih rezervacij	3.483.991	0
-odpravo dolgoročnih rezervacij	-6.692.205	0
Denarni tok iz poslovanja pred spremembo čistih kratkoročnih sredstev (obratnega kapitala)	–40.604.786	–1.177.784
Sprememba stanja poslovnih terjatev	6.880.807	–4.413.917
Sprememba stanja druga dolgoročna in kratkoročna sredstva	7.194	0
Sprememba stanja zalog	–32.788.789	–4.773.871
Sprememba stanja poslovnih obveznosti	–7.278.748	9.910.735
Sprememba stanja rezervacij	–1.158.030	1.743.878
Sprememba stanja odloženih prihodkov	147.334	–95.964
Sprememba stanja drugih kratkoročnih obveznosti	–13.549	–62.336
Sprememba stanja obveznosti iz pogodb s kupci	21.432	–56.695
Plačan davek od dobička	–6.422.438	–3.429.614
Čisti denarni tok iz poslovanja	**21.029.760**	**50.587.559**

v EUR

	Leto 2022	**Leto 2021**
DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
Prejemki pri investiranju	43.513	59.749
Prejemki od dobljenih obresti	20.235	7.446
Prejemki od dobljenih obresti dividend	16.025	13.915
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	7.253	3.331
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih sredstev	0	35.056
Izdatki pri investiranju	–10.546.496	–11.325.408
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	–436.676	–105.479
Izdatki za pridobitev opredmetenih OS	–10.109.820	–11.219.929
Čisti denarni tok pri investiranju	**–10.502.983**	**–11.265.659**
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemki pri financiranju	**0**	**137.412**
Prejemki od povečanja finančnih obveznosti	0	137.412
Izdatki pri financiranju	**–25.063.273**	**–17.370.542**
Izdatki za odplačila finančnih obveznosti	–138.140	–3.552
Izdatki za plačane obresti	–2.715	–4.189
Izdatki za nakup lastnih delnic	0	–914.484
Izdatki za odplačila dividend in drugih deležev v dobičku	–24.922.418	–16.448.317
Čisti denarni tok iz financiranja	**–25.063.273**	**–17.233.130**
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	**45.210.098**	**59.746.595**
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	–14.536.496	22.088.771
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov (1. 1.)	**59.746.594**	**37.657.824**

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je treba brati v povezavi z njimi.

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

I. Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov

Cinkarna, metalurško-kemična industrija Celje, d. d., je organizirana kot delniška družba, s sedežem v Celju, Kidričeva 26, in vpisana v sodni register sodišča v Celju s številko I-402-00. Glavna dejavnost družbe je kemična (SKD 20.120), in sicer proizvodnja titanovega dioksida.

Računovodski del letnega poročila je pripravljen za družbo Cinkarna Celje, d. d., in zajema računovodske izkaze s pojasnili družbe Cinkarna Celje, d. d. S sklepom 25. skupščine delničarjev družbe Cinkarna Celje, d. d., je družba 15. 6. 2021 prešla iz Slovenskih računovodskih standardov na Mednarodne standarde računovodskega poročanja. S tem so vsi izkazi družbe pripravljeni v skladu z Mednarodnimi računovodskimi standardi poročanja (v nadaljevanju MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija.

Računovodski izkazi družbe Cinkarna Celje so sestavljeni v evrih, brez decimalk. So sestavni del Letnega poročila 2022, ki je objavljeno v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet in na spletnih straneh družbe Cinkarna Celje, d. d. (https://www.cinkarna.si/si/info-center/objave).

II. Uvodna pojasnila glede standardov poročanja

Družba Cinkarna Celje, d. d., je skladno s prehodom delnice dne 4. 2. 2021 v Prvo kotacijo računovodske izkaze na dan 31. 12. 2022 sestavila skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija.

A. IZJAVA O SKLADNOSTI Z MSRP

Računovodski izkazi družbe na dan 31. 12. 2022 so pripravljeni skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija. Za pretekla leta, vključno z letom, ki se je končalo 31. 12. 2021, je družba pripravila računovodske izkaze v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Prvič je družba v skladu z MSRP s pripadajočimi pojasnili, ki jih sprejema Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), in tolmačenji Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), sprejetimi v Evropski uniji (EU), ter skladno z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD) pripravila prvi popolni sklop izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. 12. 2021 z datumom prehoda na MSRP po stanju na dan 1. 1. 2020.

Uprava družbe je računovodske izkaze za poslovno leto 2022 odobrila 14. 3. 2023.

Družba pripravlja računovodske izkaze na osnovi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja. Uporabljene računovodske usmeritve so enake kot v preteklih letih.

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU ter veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

Računovodske usmeritve, ki jih je družba uporabila pri pripravi svojih računovodskih izkazov, so enake tistim, uporabljenim pri pripravi računovodskih izkazov za predhodno poslovno leto. Izjema so prenovljeni standardi in pojasnila, ki jih je družba sprejela 1. januarja 2022 in so opisana v nadaljevanju:

a) Spremembe računovodskih usmeritev in razkritij

Sprejete računovodske usmeritve so skladne z lanskoletnimi usmeritvami, z izjemo naslednjih sprememb MSRP, ki jih je družba sprejela na dan 1. januarja 2022 in so opisane v nadaljevanju:

- **MSRP 3 – Poslovne združitve; MRS 16 – Opredmetena osnovna sredstva; MRS 37 – Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva ter letne izboljšave za obdobje 2018–2020 (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki so se začela 1. januarja 2022 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Upravni odbor UOMRS je izdal spremembe ozkega področja uporabe standardov MSRP na naslednji način:

- **MSRP 3 – Poslovne združitve** (spremembe) posodabljajo sklicevanje v MSRP 3 iz prejšnje različice Temeljnega okvira za računovodsko poročanje Upravnega odbora za mednarodne računovodske standarde na trenutno veljavno različico, izdano leta 2018, ne da bi to bistveno vplivalo na računovodske zahteve za poslovne združitve.
- **MRS 16 – Opredmetena osnovna sredstva** (spremembe) družbi prepovedujejo, da bi od nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev odštela prejete zneske od prodaje proizvodov, ki so bili proizvedeni, medtem ko je družba spravljala opredmeteno osnovno sredstvo na lokacijo in v stanje, ki je potrebno za delovanje, kot ga je predvidelo poslovodstvo. Namesto tega družba te prejete zneske od prodaje proizvodov in z njimi povezane stroške pripozna v poslovnem izidu.
- **MRS 37 – Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva** (spremembe) določajo, katere stroške podjetje vključuje pri določanju stroškov izpolnjevanja pogodbe za namen ocenjevanja, ali je pogodba kočljiva. Spremembe pojasnjujejo, da so stroški izpolnjevanja pogodbe stroški, ki se nanašajo neposredno na pogodbo, ter vključujejo dodatne stroške za izpolnjevanje te pogodbe, ter dodelitev drugih stroškov, ki so nanašajo neposredno na izpolnjevanje pogodb.

Letne izboljšave za obdobje 2018–2020 uvajajo manjše spremembe v MSRP 1 – Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja, MSRP 9 – Finančni instrumenti, MRS 41 – Kmetijstvo in ponazoritvene primere, ki spremljajo MSRP 16 – Najemi.

Spremembe niso vplivale na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **MSRP 16 – Najemi – Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021 (Sprememba)**

Sprememba se uporablja za letna obdobja poročanja, ki so se začela 1. aprila 2021 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom, tudi v računovodskih izkazih, ki še niso bili odobreni za izdajo na datum izdaje spremembe. Marca 2021 je odbor spremenil pogoje praktične rešitve v MSRP 16, ki najemnikom zagotavljajo pomoč pri uporabi smernic MSRP 16 o spremembah najema za prilagoditve najemnin, ki so neposredna posledica pandemije zaradi covida-19. Po spremembi se zdaj uporablja praktična rešitev za prilagoditve najemnin, če znižanje najemnin vpliva samo na plačila, ki bi prvotno zapadla 30. junija 2022 ali pred tem ter so obenem izpolnjeni tudi drugi pogoji za uporabe praktične rešitve.

Spremembe niso vplivale na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

b) Standardi, ki še niso v veljavi in jih družba ni predčasno sprejela

- **MSRP 17 Zavarovalne pogodbe**

Standard velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2023 ali pozneje z dovoljeno uporabo pred tem datumom, če družba uporablja tudi MSRP 9 Finančni instrumenti na datum, ko prvič uporablja MSRP 17 oziroma prej. To je celoviti novi računovodski standard, ki zajema pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje zavarovalnih pogodb. MSRP 17 se uporablja za vse vrste izdanih

zavarovalnih in pozavarovalnih pogodb ter naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. Družba ne izdaja pogodb na podlagi MSRP 17, zato uporaba tega standarda ne vpliva na finančno uspešnost, finančni položaj ali denarne tokove družbe.

Z MSRP 17, katerega cilj je zagotoviti celovit pristop k obračunavanju zavarovalnih pogodb, ki je uporabnejši in doslednejši za zavarovalnice, so določena načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje vseh vrst zavarovalnih in pozavarovalnih pogodb ter naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe. Celovit pristop dopolnjujeta posebna prilagoditev za pogodbe z neposredno udeležbo (pristop spremenljivega nadomestila) in poenostavljen pristop (pristop razporejanja premij), predvsem za kratkoročne pogodbe.

Glavne značilnosti novega računovodskega pristopa vključujejo merjenje sedanje vrednosti ocene prihodnjih denarnih tokov, vključno s prilagoditvijo zaradi nefinančnega tveganja, ki se ponovno izmeri vsako obdobje poročanja. Model vključuje tudi pogodbeno storitveno maržo, le-ta predstavlja nezasluženi dobiček iz zavarovalnih pogodb, ki ga bo družba pripoznala pri opravljanju storitev zavarovalne pogodbe v prihodnosti. Spremembe v pričakovanih prihodnjih denarnih tokovih vplivajo na pogodbeno storitveno maržo in jih družba pripozna v poslovnem izidu v preostalem obdobju kritja. Zneski, ki se imetniku police izplačajo v vseh okoliščinah, ne glede na to, ali se zgodi zavarovalni dogodek (naložbene sestavine, ki jih ni možno ločiti), niso predstavljeni v izkazu poslovnega izida, temveč so pripoznani neposredno v izkazu finančnega položaja.

Poleg tega je predstavitev zavarovalnih prihodkov in odhodkov iz zavarovalnih storitev v izkazu vseobsegajočega donosa temeljila na konceptu storitev, zagotovljenih v obdobju poročanja. Rezultati zavarovalnih storitev so predstavljeni ločeno od finančnih prihodkov ali odhodkov iz zavarovalnih storitev. V izkazu finančnega položaja so knjigovodske vrednosti portfeljev zavarovalnih pogodb, ki so sredstva, in tiste, ki so obveznosti, z enako zahtevo, ki velja za portfelje pozavarovalnih pogodb v lasti, predstavljene ločeno. MSRP 17 prav tako zahteva obsežna razkritja, da družbe zagotovijo informacije o pripoznanih zneskih iz zavarovalnih pogodb ter naravi in obsegu tveganj, ki izhajajo iz teh pogodb. Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde se je za oceno pogodbeno storitvene marže na datum prehoda odločil za uporabo retrospektivnega pristopa. Če pa retrospektivni pristop, kot je opredeljen v MRS 8, za skupino zavarovalnih pogodb ni izvedljiv v celoti, mora družba izbrati bodisi prilagojen retrospektivni pristop z uporabo za nazaj bodisi pristop poštene vrednosti. Oba omogočata posplošitev ob prehodu.

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde je decembra 2021 izdal spremembe MSRP 17 in s tem dodal možnost prehoda za »neobvezno razvrstitveno prekrivanje«, da bi naslovil možna računovodska neskladja med finančnimi sredstvi in obveznostmi iz zavarovalnih pogodb v primerjalnih informacijah, predloženih ob prvotni uporabi MSRP 17. Družba, ki uporablja neobvezno razvrstitveno prekrivanje za finančno sredstvo, predstavi primerjalne informacije, kot da so bile za to finančno sredstvo uporabljene zahteve za razvrstitev in merjenje iz MSRP 9. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in Napotki za uporabo MSRP v praksi št. 2: Razkrivanje računovodskih usmeritev (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Spremembe zagotavljajo smernice za uporabo presojanja bistvenosti za razkritja računovodskih usmeritev. Predvsem spremembe MRS 1 nadomeščajo zahtevo po razkritju »pomembnih« računovodskih usmeritev z zahtevo po razkritju »bistvenih« računovodskih usmeritev. V napotkih za uporabo so dodani tudi napotki in ponazoritveni primeri za pomoč pri uporabi koncepta bistvenosti pri presojanju razkrivanja računovodskih usmeritev. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake: Opredelitev računovodskih ocen (spremembe)**

Spremembe začnejo veljati za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom, in se uporabljajo za spremembe računovodskih usmeritev in spremembe računovodskih ocen, ki se pojavijo na začetku tega obdobja ali po njem. Spremembe uvajajo novo opredelitev računovodskih ocen, opredeljenih kot denarni zneski v računovodskih izkazih, za katere je značilna negotovost pri merjenju, če ne izhajajo iz popravka napake iz prejšnjega obdobja. Spremembe pojasnjujejo tudi, kakšne so spremembe računovodskih ocen in kako se te razlikujejo od sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **MRS 12 – Davek iz dobička: Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Spremembe omejujejo področje uporabe in dodatno pojasnjujejo področje izjem pri začetnem pripoznanju skladno z MRS 12 ter določajo, kako bi morala podjetja obračunati odloženi davek, povezan s sredstvi in obveznostmi, ki izhaja iz ene same transakcije, kot so najemi in obveznosti iz razgradnje. Spremembe pojasnjujejo, da je pri plačilih, s katerimi družba poravna obveznost in so ta odbitna postavka za davčne namene, ob upoštevanju veljavne davčne zakonodaje potrebna presoja, ali se takšni odbitki za davčne namene pripišejo obveznosti ali povezani sestavini sredstev. V skladu s spremembami se izjema začetnega pripoznanja ne uporablja za transakcije, ki ob začetnem pripoznanju povzročajo enake obdavčljive in odbitne začasne razlike. Uporablja se samo, če pripoznanje najetega sredstva in obveznosti iz najema (ali elementa obveznosti iz razgradnje in sredstva iz razgradnje) povzroči obdavčljive in odbitne začasne razlike, ki niso enake. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov: razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom, in jih je treba skladno z MRS 8 uvesti za nazaj. Cilj sprememb je pojasniti načela iz MRS 1 za razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne. Spremembe pojasnjujejo pomen pravice do odložitve poravnave obveznosti, zahteve, da ta pravica obstaja ob koncu obdobja poročanja, da namen upravljanja ne vpliva na razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne in da možnosti nasprotne stranke, ki bi lahko privedle do poravnave s prenosom lastnih kapitalskih instrumentov družbe, ne vplivajo na razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne. Spremembe tudi določajo, da bodo na razvrstitev obveznosti vplivale samo zaveze, ki jih mora družba izpolniti na datum poročanja ali pred njim. Dodatna razkritja se zahtevajo tudi za nekratkoročne obveznosti iz naslova posojil, za katere veljajo zaveze, ki jih je treba izpolniti v 12 mesecih po obdobju poročanja. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **MSRP 16 – Najemi: Obveznost iz najema pri prodaji in povratnem najemu (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Namen sprememb je izboljšati zahteve, ki jih prodajalec – najemnik uporablja pri merjenju obveznosti iz najema pri poslih prodaje in povratnega najema iz MSRP 16, hkrati pa se s tem ne spreminja obračunavanje najemov, ki niso povezani s prodajo in povratnim najemom. Prodajalec – najemnik predvsem določi plačila najemnin ali popravljena plačila najemnin, tako da prodajalec – najemnik ne bi pripoznal nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo ohrani. Z uporabo teh zahtev se prodajalcu – najemniku v poslovnem izidu ne prepreči pripoznanja dobička ali izgube v zvezi z delno ali popolno prekinitvijo najema. Prodajalec – najemnik skladno z MRS 8 uporablja spremembo za nazaj za posle prodaje

in povratnega najema, sklenjene po datumu začetne uporabe, pri čemer je to začetek letnega obdobja poročanja, v katerem je družba prvič uporabila MSRP 16. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

- **Sprememba MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom**

Spremembe naslavljajo priznano neskladje med zahtevami MSRP 10 in tistimi iz MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali razdelitve sredstev med lastnikom in pridruženo družbo ali skupnim podvigom. Glavna posledica sprememb je, da se celotni dobiček ali izguba pripozna, če transakcija vključuje obrat (ne glede na to, ali je del odvisnega podjetja ali ne). Delni dobiček ali izguba se pripozna, če transakcija vključuje sredstva, ki ne predstavljajo obrata, tudi če so ta sredstva deponirana v odvisnem podjetju. Upravni odbor UOMRS je decembra 2015 odložil datum začetka veljavnosti te spremembe za nedoločen čas do zaključka svojega raziskovalnega projekta o kapitalski metodi. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila. Poslovodstvo družbe je ocenilo, da ne bo vpliva na računovodske izkaze družbe Cinkarna Celje, d. d.

B. UPORABA PREDPOSTAVKE DELUJOČEGA PODJETJA

Pri sestavi računovodskih izkazov za poslovno leto 2022 družbe Cinkarne Celje je Uprava družbe upoštevala predpostavko delujočega podjetja na podlagi vedenja in informacij ter aktivnosti, ki omogočajo prihodnje poslovanje družbe na način, da bo sposobna ustvarjati denarni tok za pokrivanje obveznosti in vlagateljem omogočiti ustrezen donos na kapital.

C. PODLAGE ZA MERJENJE

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izvedenih finančnih instrumentih, finančnih instrumentih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in finančnih instrumentih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, pri katerih je upoštevana poštena vrednost.

Č. FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Računovodski izkazi in pojasnila so sestavljeni v evrih brez centov. Računovodske informacije, predstavljene v poslovnem poročilu v evrih, se zaokrožujejo.

D. UPORABA OCEN IN PRESOJ

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene vključujejo določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, nadomestljivo vrednost naprav in opreme, oceno poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, popravke vrednosti zalog in terjatev, ocene obveznosti iz pogodb s kupci, ocene možnosti uporabe terjatev za odložene davke, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z zaslužki zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun rezervacij za ekološke namene in tožbene zneske pravnih in fizičnih oseb.

Ocene in navedene predpostavke se redno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene popravijo, če vplivajo zgolj na to obdobje, in za prihodnja obdobja, na katera vplivajo popravki. Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je Uprava družbe Cinkarna Celje pripravila v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- **V pojasnilu 2 Preizkus oslabitve nefinančnih sredstev**

Družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za oslabitev za posamezne denar ustvarjajoče enote, pri čemer se nadomestljiva vrednost nefinančnih sredstev ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, kar temelji tako na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitvi primerne diskontne stopnje.

- **V pojasnilu 21 Prihodki iz pogodb s kupci**

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem, in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega družba Cinkarna Celje meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve. Prihodke iz pogodb s kupci znižujejo nadomestila za večji plasma (odobreni količinski popusti), kjer družba natančno preveri, ali so pogodbeno dogovorjene količine prevzete. Če so s pogodbo določene količine prevzete, družba kupcu odobri popust na prevzeto količino. Odstotek popusta je dogovorjen v pogodbi s posamičnim kupcem. Pri presoji odobritve popustov se upošteva tudi plačilni kriterij. Če zapadle terjatve do kupca, ki bi mu pripadalo nadomestilo za večji plasma, niso poravnane, se popusta ne odobri in se ga le oceni.

- **Preizkus slabitev terjatev do kupcev v pojasnilu 8 Kratkoročne poslovne terjatve**

Ob izdelavi računovodskih izkazov (četrtletnih in letnih) družba oblikuje popravek vrednosti oziroma oslabitev terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za družbo in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca. Metodologija vključuje naslednja kvantitativna in kvalitativna merila: analiza dosedanje plačilne discipline poslovanja s kupcem, analiza računovodskih izkazov kupca – bonitetno poročilo, kvalitativne ocene kupca, ki jih pripravijo sodelavci, zadolženi za prodajo, in zavarovanost terjatev z odobritvijo kreditnega limita pri zavarovalnici. Na osnovi navedenega, ki vključuje vsa merila, se izračuna vrednost popravka terjatev za posameznega kupca.

- **V Pojasnilu 3 Ocena poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa**

Poštena vrednost je uporabljena pri finančnih sredstvih, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, in finančnih sredstvih, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Vse druge postavke v računovodskih izkazih predstavljajo nabavno oziroma odplačno vrednost. Poštena vrednost sredstev se preverja enkrat letno, in sicer na osnovi znanih tržnih podatkov ali primerljivih podatkov v panogi, kjer ima podjetje naložbe.

- **V pojasnilu 13 Ocena oblikovanih rezervacij**

Rezervacija je pripoznana, ko ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je bolj verjetno kot ne, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družba ne more vplivati.

Uprava družbe na osnovi zakonske oziroma druge osnove za pripoznavo, kritično presodi ali je sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov in bi v prihodnosti za družbo lahko iz tega naslova nastali bodoči odlivi, podkrepljena s pomočjo zunanjih pravnih strokovnjakov in prav tako z aktivnostmi potrebnimi za sanacijo glede na trenutna spoznanja, izvedene meritve, kot tudi višina stroška in sama ocena časovnice izvedbe teh aktivnosti, pri čemer se pri presoji uporabijo pisna mnenja zunanjih specialistov zadevnega področja. Presoja je vezana v glavnem na okoljske rezervacije.

- **V pojasnilu 13 Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke zaposlencev**

V okviru zavez za določene pozaposlitvene in druge zaslužke so evidentirane sedanje vrednosti odpravnin ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Pripoznane so na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščeni aktuar in odobri uprava. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, in se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikuje od takrat veljavnih dejanskih predpostavk. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za določene zaslužke so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

- **V Pojasnilu 17 Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci**

Družba Cinkarna Celje ob izdelavi letnih računovodskih izkazov vračuna pogodbene popuste v primerih, ko kupci pravico do priznanja popusta na doseženo prodajo v tekočem letu pridobijo šele v prihodnjem letu, tj. takrat, ko so izpolnjeni pogodbeno dogovorjeni pogoji za pridobitev popusta. Osnova za oceno višine teh popustov so dejstva, znana ob pripravi letnih računovodskih izkazov, izkušnje preteklega poslovanja s posameznimi kupci in druga relevantna dejstva.

Ocena možnosti koriščenja terjatev za odložene davke v Pojasnilu 5 Odložene terjatve in obveznosti za davek

Družba oblikuje odložene terjatve za davek iz naslova: oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, oslabitve finančnih naložb, oslabitve terjatev, neizkoriščenih davčnih olajšav, davčne izgube. Družba na dan zaključenih računovodskih izkazov preveri višino izkazanih terjatev in obveznosti za davek. Odložene terjatve za davek pripozna ob verjetnem razpoložljivem prihodnjem obdavčljivem dobičku v obdobju petih let, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odloženi davek se odpravi za znesek, za katerega ni verjetno, da bo zanj mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Kritična presoja makroekonomskih razmer (inflacija in poslabšanje gospodarskih razmer)

Zaradi poslabšanja makroekonomskega okolja, ki ga je povzročila inflacija, razmere na nabavnih in prodajnih trgih ter situacija v zvezi z vojno v Ukrajini, družba preveri pomembnejše računovodske usmeritve in ocene na področjih, na katera bi lahko imele razmere negativen vpliv, zlasti na oslabitev sredstev – terjatev zaradi poslabšanja plačilne discipline, rezervacije, merjenje poštenih vrednosti, najeme, stroške dela in udenarljivost odloženih davčnih terjatev.

III. Pomembne računovodske usmeritve

Družba za obravnavano obdobje, predstavljeno v priloženih računovodskih izkazih, uporablja računovodske usmeritve v skladu s pravili MSRP. Družba računovodskih usmeritev, objavljenih v Letnem poročilu za poslovno leto 2021, ni spreminjala. Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju.

A. PREVEDBA TUJIH VALUT

Za transakcije, ki se izvorno glasijo na tujo valuto, je pri preračunavanju poslovnih dogodkov med letom upoštevan tečaj poslovne banke ali srednji tečaj Evropske centralne banke (referenčni tečaj). Sredstva in dolgovi, ki glasijo na tujo valuto, so izkazani v preračunani vrednosti po srednjem tečaju Evropske centralne banke na datum poročanja. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcionalni valuti na začetku obdobja in odplačno vrednostjo plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti in izmerjeni po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Nedenarne postavke, izražene v tuji valuti in izmerjene po izvirni vrednosti, se pretvorijo v funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

B. NEOPREDMETENA SREDSTVA

V podjetju nastali stroški razvijanja se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo. Pripoznanje neopredmetenega sredstva se odpravi ter izbriše iz knjigovodskega razvida in izkaza finančnega položaja ob odtujitvi ali kadar se od njegove uporabe in poznejše odtujitve ne pričakujejo nikakršne gospodarske koristi več.

Druga neopredmetena sredstva imajo opredeljeno dobo koristnosti in so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitev. V nabavno vrednost se vštevajo tudi stroški izposojanja do nastanka neopredmetenega sredstva.

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi so usredstveni v primeru, ko povečujejo bodoče gospodarske koristi sredstva, na katero se nanašajo.

Družba uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacijske stopnje so določene glede na pričakovano dobo koristnosti. Amortizacija se obračunava posamično, dokler se v celoti ne nadomesti vrednosti, ki tvori osnovo za obračun amortizacije, in se začne amortizirati, ko je neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerjalno obdobje so:

- računalniški programi: od 2 do 10 let
- tehnična in projektna dokumentacija: od 8 do 40 let
- služnostne pravice: 20 in več let

Amortizacijske stopnje se v letu 2022 niso spreminjale glede na predhodno leto.

C. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmetena osnovna sredstva v družbi so zemljišča, zgradbe, proizvajalna oprema, druga opredmetena osnovna sredstva, drobni inventar, opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi ter predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev.

Družba uporablja model nabavne vrednosti. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega osnovnega sredstva (uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroške dovoza in namestitve). Pri modelu nabavne vrednosti vodi opredmetena osnovna sredstva po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitev. V nabavno vrednost se vštevajo stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbi, tvorijo stroški, ki jih povzroči njegova zgraditev ali izdelava (stroški materiala, dela, storitev zunanjih izvajalcev in storitve poslovnih enot podjetja), ki se nanašajo neposredno nanj, in tisti splošni stroški gradnje ali izdelave, ki jih lahko pripišemo njegovi usposobitvi za nameravano uporabo.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva se razporedi na njegove dele, če je njihova vrednost pomembna, imajo različne dobe koristnosti uporabe, pomembne v razmerju do celotne nabavne vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, in se obračunavajo kot posamezno sredstvo.

Poznejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečujejo njegovo nabavno vrednost, če gre za njegovo nadomestitev in je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje glede na prvotno ocenjene. Ob poznejših izdatkih za popolnoma amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti.

Usredstvene lastne proizvode in lastne storitve usredstvimo takrat, kadar povečujejo prihodnje koristi sredstva ali mu povečajo dobo uporabnosti. To so proizvodi in storitve, ki jih ustvarimo ali

opravimo in jih nato vrednostno zajamemo med opredmetena osnovna sredstva ali neopredmetena sredstva. Istočasno so ti učinki usredstvenja lastnih proizvodov in storitev prikazani med drugimi poslovnimi prihodki.

Družba uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacijske stopnje so določene glede na pričakovano dobo koristnosti. Amortizacija se obračunava posamično, dokler se v celoti ne nadomesti vrednosti, ki tvori osnovo za obračun amortizacije in se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, potem ko je razpoložljivo za uporabo. Zemljišča ter osnovna sredstva umetniškega in kulturnega pomena se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerjalno obdobje so:

- zgradbe: od 5 do 71 let
- proizvajalna oprema: od 2 do 30 let
- druga oprema: od 2 do 5 let

Amortizacijske stopnje se v letu 2022 niso spreminjale glede na predhodno leto.

Družba pri ocenjevanju dobe koristnosti sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično staranje, gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Prav tako družba preverja dobo koristnosti pri pomembnejših sredstvih za primer, da bi prišlo do spremenjenih okoliščin in bi bila potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije.

Najemi

Družba ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Družba določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z: a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo ta možnost izrabljena, in b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

Družba kot najemnik

Družba kot najemnik najemov nima.

Družba kot najemodajalec

Najemne pogodbe v povezavi, s katerimi ne pride do pomembnega prenosa tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, so razvrščene med poslovne najeme. Prihodki od najemnin se obračunavajo enakomerno v celotnem obdobju trajanja najema in pripoznajo med prihodki v izkazu poslovnega izida. Začetni neposredni stroški so dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno pogajanju in dogovarjanju o najemu, povečujejo knjigovodsko vrednost najetega sredstva in se pripoznajo v celotnem obdobju trajanja najema enako kot prihodki od najemnin. Pogojne najemnine se pripoznajo kot prihodek v obdobju, v katerem so zaslužene.

D. DRUGA DOLGOROČNA SREDSTVA

Med drugimi dolgoročnimi sredstvi družba izkazuje oziroma pripozna od države brezplačno pridobljene emisijske kupone. Družba beleži prejem in uporabo emisijskih kuponov na naslednji način:

- pravice za emisije, ki jih je država (Ministrstvo za okolje in prostor ter Agencija Republike Slovenije za okolje) podelila od leta 2013 dalje, so prikazane v izkazu finančnega položaja v vrednosti 1 evra za en emisijski kupon;
- prihodki od prodaje dodeljenih emisijskih pravic so prikazani med drugimi poslovnimi prihodki v izkazu poslovnega izida;

- nakupi emisijskih pravic na trgu se evidentirajo kot nekratkoročna sredstva po nabavni vrednosti, če zajemajo dejanske emisije, do katerih bo prišlo v prihodnjih obdobjih;
- kratkoročne poslovne obveznosti se evidentirajo med stroške takrat, ko ocenjena višina dejanskih emisij presega število emisijskih pravic družbe, ki so bile ali dodeljene ali kupljene za kritje dejanskih emisij;
- če je tržna vrednost nakupljenih emisijskih kuponov ob koncu leta nižja od njihove knjigovodske vrednosti, se kuponi prevrednotijo zaradi oslabitve;
- družba na bilančni presečni dan najprej uporabi vse od države pridobljene kupone, za morebitni primanjkljaj pa uporabi kupone, ki jih je kupila na trgu po povprečni ceni.

E. FINANČNI INSTRUMENTI

Finančni instrumenti vključujejo neizpeljana finančna sredstva in neizpeljane finančne obveznosti ter izpeljane finančne instrumente. Finančni instrumenti so izkazani po pošteni in odplačni vrednosti. Poštena vrednost je cena, ki bi jo dosegli s prodajo sredstva oziroma bi jo plačali s prenosom obveznosti na podlagi urejenega posla med udeleženci na trgu na datum merjenja.

Ob začetnem pripoznanju družba razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos in po pošteni vrednosti skozi poslovni izid. Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela družbe za upravljanje z njimi. Razen terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je uporabila praktično korist, družba ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po pošteni vrednosti, ki je v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije.

MSRP 15

Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je družba uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z MSRP 15 (gl. računovodske usmeritve v razdelku Prihodki iz pogodb s kupci).

Neizpeljana finančna sredstva

Finančna sredstva se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin:

- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid ali
- denarna sredstva.

Neizpeljana finančna sredstva vključujejo denar in denarne ustreznike, terjatve, posojila in naložbe. Družba pripozna terjatve in posojila ter vloge oziroma depozite na dan njihovega nastanka. Druga sredstva pripozna, ko se posel sklene oziroma ko postane stranka v pogodbenih določilih instrumenta. Družba odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz finančnega sredstva ali ko se prenesejo pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Pojasnilo G

Oslabitev finančnih sredstev je podrobneje opisana v pojasnilu G v nadaljevanju.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo dolžniškega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki jih družba poseduje za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov, ki predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Za dolžniške instrumente, ki so pripoznani po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se prihodki od obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve pripoznajo v izkazu poslovnega izida in obračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih po odplačni vrednosti. Vse druge spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v izkazu

drugega vseobsegajočega donosa. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazporedi v izkaz poslovnega izida. Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala skladno z MRS 32 – Finančni instrumenti in za katere se družba odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namene trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem instrumentu. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne razporedijo v izkaz poslovnega izida.

Dividende iz naslova kapitalskih instrumentov se pripoznajo kot finančni prihodki v izkazu poslovnega izida ob vzpostavitvi pravice do plačila.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti družba razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov, ki predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Družba med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila, poslovne in druge terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Posojila in terjatve so na začetku pripoznani po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se posojila in terjatve izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavne obrestne mere, zmanjšani za pričakovane kreditne izgube. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi. Zavarovanje poslovnih terjatev se ne obravnava kot poseben finančni instrument, temveč kot sestavni del terjatev. Zavarovalne police se sklepajo obdobno (letno) in se nanašajo na določene terjatve in/ali poslovne partnerje. Sklenjena zavarovalna polica je fleksibilna, pri čemer se poslovni partnerji za čas trajanja zavarovalne police lahko dodajajo ali izvzemajo iz zavarovanja. Zavarovalne police se nanašajo izključno na zavarovanje poslovnih terjatev.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po pošteni vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen če gre za instrumente učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model. Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Denar in denarni ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo: denar v blagajni, sredstva na transakcijskih in deviznih računih, bančne depozite z dospelostjo 3 mesecev in manj ter podobne naložbe, ki so namenjene zagotavljanju plačilne sposobnosti. Denarna sredstva se ob začetnem pripoznanju izkažejo v znesku, ki izhaja iz ustreznih listin, na podlagi katerih se začenja obvladovati nanj vezane pravice.

Neizpeljane finančne obveznosti

Neizpeljane finančne obveznosti družbe zajemajo poslovne, finančne in druge obveznosti. Družba na začetku te obveznosti pripozna na datum transakcije, ko postane pogodbena stranka v zvezi z instrumentom. Družba odpravi pripoznanje obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Neizpeljane obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti, povečani za transakcijske stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti. Glede na zapadlost so razvrščene med kratkoročne

(zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Izpeljani finančni instrumenti

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti. Stroški, povezani s poslom, se pripoznajo v poslovnem izidu, in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se pripoznajo v poslovnem izidu. Poštena vrednost je opredeljena kot cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. Če transakcijska cena ni enaka pošteni vrednosti na datum merjenja, se razlika pri tržnih sredstvih pripozna v poslovnem izidu ali pa se časovno razmeji in se pozneje sprosti v poslovni izid v skladu s politiko. Finančne naložbe ali finančne obveznosti, merjene po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, se vsaj enkrat letno, pri pripravi letnih računovodskih izkazov, ponovno izmerijo po pošteni vrednosti. Dobički ali izgube, ki izhajajo iz spremembe poštene vrednosti, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Družba opravlja nakupe strateških surovin v ameriških dolarjih, prav tako vrši prodajo na dolarske trge, ki je vrednostno bistveno nižja od nabav. Zaradi nakupa in prodaje v različnih valutah prihaja do neusklajenosti med nabavnimi in prodajnimi cenami in do nenehno se spreminjajočega menjalnega razmerja tečajev evro/dolar; družba to usklajuje s terminskimi posli, da ohrani pravilno razmerje evro/dolar in zmanjša valutna tveganja.

F. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV)

Sredstva ali skupina za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti, za katere se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo in je prodaja zelo verjetna, se razvrstijo med sredstva in obveznosti za prodajo. Izgube zaradi oslabitve ob prerazvrstitvi sredstev med sredstva, namenjena za prodajo, in poznejše izgube ali dobički ob ponovnem merjenju se izkazujejo v poslovnem izidu. Dobički se ne izkazujejo v višini, ki presega morebitne kumulativne izgube zaradi oslabitve. Ko se neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva razporedijo med sredstva, namenjena prodaji, se prenehajo amortizirati. Družba ob prodaji odpravi pripoznanje sredstva (skupine) za odtujitev, učinek odtujitev, zmanjšan za stroške, ki jih lahko pripišemo neposredno prodaji, pa pripozna med drugimi poslovnimi prihodki oziroma odhodki.

G. ZALOGE

Zaloge družbe so ovrednotene po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozni stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški spremljanja blaga in drugi stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno pridobljenemu trgovskemu blagu, materialu ali storitvam. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tudi tiste, ki so dobljeni pozneje in se nanašajo na posamezno nabavo.

Družba vodi zaloge surovin in materiala ter pomožnega materiala, embalaže in trgovskega blaga po nabavnih cenah z vsemi odvisnimi stroški nabave. Pri izkazovanju zalog in porabe materiala družba uporablja stalne cene z odmiki. Poraba osnovnih surovin se evidentira po metodi FIFO, poraba ostalih zalog materiala in blaga pa po metodi tehtanih povprečnih cen. Zaloge surovin in materiala brez gibanja se zaradi oslabitve prevrednotujejo z odpisovanjem vrednosti po naslednjih merilih:

- tretje leto: 25 %,
- četrto leto: 50 %,
- peto leto: 100 %.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih proizvodov so vrednotene s proizvajalnimi stroški, ki vključujejo neposredne stroške materiala, plač in proizvajalnih storitev, amortizacijo ter del splošnih proizvajalnih stroškov proizvajalnih stroškovnih mest, ki zajemajo stroške mate-

riala, vzdrževanja, zavarovanja in del stroškov drugih storitev. Pri izkazovanju zalog nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov družba uporablja stalne cene (PVS) z odmiki. Prenos stroškov iz zalog se opravi po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov brez gibanja se zaradi oslabitve prevrednotujejo z odpisovanjem vrednosti po naslednjih merilih:

- drugo leto: 25 %,
- tretje leto: 50 %,
- četrto leto: 100 %.

H. OSLABITEV SREDSTEV

Finančna sredstva

Skladno z MSRP 9 družba uporablja model pričakovanih izgub, s katerim ne pripoznava samo nastalih izgub, temveč tudi izgube, za katere se pričakuje, da bodo nastale v prihodnosti. Družba oceni dokaze o oslabitvi finančnih instrumentov. Če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, temelji ocena oslabitev na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačila finančnega instrumenta v naslednjih 12 mesecih.

Za finančna sredstva, kot so terjatve do kupcev, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se uporablja poenostavljeni pristop, na podlagi katerega se popravek vrednosti izračunava kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja finančnega sredstva. Družba oblikuje skupine terjatev na podlagi njihovih zavarovanosti/nezavarovanosti, zapadlosti, podobnih značilnosti tveganja in poplačljivosti v preteklih letih, ki so popravljene za oceno Uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, ki jih predvideva pretekli razvoj.

Če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja, vendar sredstva še ne kažejo objektivnih dokazov za oslabitev, temelji ocena oslabitev na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva. Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela. Za finančna sredstva, ki na dan poročanja kažejo objektivne znake oslabitve, se popravek vrednosti zaradi pričakovanih kreditnih izgub na osnovi sklepa Uprave oblikuje v celoti. Družba pripozna odpis finančnega sredstva, kadar utemeljeno pričakuje, da pogodbenih denarnih tokov ne bo uspela izterjati. Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj ali je v postopku po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celotnem znesku, je treba šteti kot dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa kot sporne. Družba obračuna popravek njihove vrednosti v breme poslovnih odhodkov v zvezi s terjatvami. Oblikovanje popravka vrednosti terjatev do kupcev in drugih poslovnih terjatev temelji na individualni presoji njihove tveganosti glede na dinamiko plačil iz izkušenj v preteklosti, zamude pri preteklih plačilih, bonitetno oceno poslovnega partnerja in status poslovnega partnerja v primerih insolventnih postopkov.

Kot finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se vodijo naložbe v lastniške vrednostne papirje oziroma deleže drugih družb, za katere je bila ob začetnem pripoznanju sprejeta nepreklicna odločitev, da niso v posesti za trgovanje. Poštena vrednost vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi, se izmeri po borznem tečaju na dan poročanja. Dobički ali izgube iz spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so prikazani neposredno v kapitalu kot rezerva za poštene vrednosti finančnih instrumentov v neto znesku. Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid. Nabrani dobiček ali izguba se prenaša znotraj lastniškega kapitala.

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote (DUE) je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Pri razporeditvi oslabitve na posamezno sredstvo DUE se knjigovodska vrednost posameznega sredstva ne zmanjša pod vrednost, ki je višja od poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve (če je izmerljiva), pod vrednost pri uporabi (če jo je mogoče določiti) ali pod vrednost, ki je enaka nič evrov. Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova (njena) knjigovodska vrednost presega njegovo (njeno) nadomestljivo vrednost. Oslabitev se pripozna v poslovnem izidu. Družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

I. DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

Ob upoštevanju računovodske usmeritve družbe je potrebna določitev poštene vrednosti tako nefinančnih kot tudi finančnih sredstev in obveznosti, bodisi zaradi merjenja posameznih sredstev bodisi zaradi dodatnih razkritij poštenih vrednosti. Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu.

Metode določanja poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja ali poročanja so opisane v nadaljevanju.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa se določa na podlagi primerljivih tržnih podatkov podjetij elektro panoge.

Terjatve in posojila

Poštena vrednost terjatev in posojil se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja. Ocena upošteva kreditno tveganje teh finančnih sredstev.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja.

J. KAPITAL

Celotni kapital družbe sestavljajo: vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve od dobička, rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, zadržani dobiček iz prejšnjih let ali nepokrita izguba iz prejšnjih let in prehodno še nerazdeljeni čisti dobiček ali še nepokrita izguba poslovnega leta.

Vpoklicani kapital predstavlja osnovni delniški kapital, ki je nominalno opredeljen v statutu družbe in ga sestavljajo navadne delnice.

Lastne delnice: ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, brez morebitnih davčnih učinkov pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic ali njihovi naknadni ponovni izdaji se prejeti znesek izkaže kot povečanje kapitala in tako dobljeni presežek ali manko pri transakciji se prenese na kapitalske rezerve oziroma na zadržani dobiček.

Kapitalske rezerve predstavljajo kapitalske rezerve, oblikovane v postopku lastninjenja, in splošni prevrednotovalni popravki kapitala, ki so v skladu s takrat veljavnimi SRS vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala družbe je bil zaradi prehoda na nove SRS (2006) 1. 1. 2006 prenesen v kapitalske rezerve.

Rezerve od dobička so namensko zadržan del čistega dobička iz prejšnjih let, predvsem za poravnavanje možnih izgub v prihodnosti. Sestavljajo jih: zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice oziroma lastne poslovne deleže, lastne delnice oz. lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka), statutarne rezerve in druge rezerve od dobička.

Zadržani čisti dobiček iz prejšnjih let je ostanek tedanjega čistega dobička, ki ni v obliki dividend ali drugih deležev razdeljen lastnikom kapitala, pa tudi ne namensko opredeljen kot rezerva.

Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, se nanašajo na spremembo poštene vrednosti finančnih naložb v kapital drugih družb, ki se merijo po pošteni vrednosti prek kapitala. V rezervah, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, so zajeti tudi stroški ponovne meritve pozaposlitvenih zaslužkov (aktuarski dobički/izgube), nastali zaradi spremembe sedanje vrednosti obveze za odpravnine ob upokojitvi.

Dividende: dokler dividend ne odobri skupščina delničarjev, so predvidene dividende obravnavane kot zadržani dobički, torej se dividende v računovodskih izkazih priznajo v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

K. KRATKOROČNI ZASLUŽKI ZAPOSLENIH

Obveze za kratkoročne zaslužke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

L. NEKRATKOROČNI ZASLUŽKI ZAPOSLENIH

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke zaposlenih

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan poročanja. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

M. REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Znesek, pripoznan kot rezervacija, je najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze na dan poročanja. Družba pripoznava rezervacije, ko so zanje izpolnjeni pogoji, in sicer v breme ustreznih stroškov oziroma odhodkov.

Rezervacija za ekologijo se oblikuje kot najboljša ocenjena višina stroškov na osnovi ocen zunanjih neodvisnih okoljskih strokovnjakov, povezanih z delovanjem odlagališč in naprav v lasti družbe za pokrivanje dolgoročnih obvez. Uprava družbe presoja ali obstaja zakonska, pogodbena ali konstruktivna obveznost za oblivanje/sprostitev rezervacije. Rezervacije se diskontirajo z risk free rate, glede na ocenjeno časovnico izvedbe del, ki je predvidena s pomočjo ocen zunanjih strokovnjakov, glede na strukturo zemljišč, potrebne aktivnosti in zakonska določila. V letu 2022 se je opravila ponovna preverba rezervacij, kjer se je ponovno ocenila izvedba potrebnih del, opredelila časovnica izvedbe del ter vrednost izvedbe del, kjer je bila upoštevana inflacija in na osnovi časovnice ustrezno opravljeno diskontiranje rezervacij z diskontom faktorjem donosa državnih obveznic. Opravljena je bila na osnovi ocene s pomočjo zunanjih strokovnjakov in letnega pregleda poslovodstva. Usklajevanje stroškov je bilo izvedeno glede na rast cen materialov in storitev za izvedbo potrebnih sanacij.

N. DRŽAVNE PODPORE

Prihodki iz naslova državnih podpor se pripoznajo v računovodskih izkazih družbe Cinkarna Celje, d. d., ko so prejeti in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne pomoči iz naslova epidemije v Sloveniji družba izkazuje med tekočimi poslovnimi prihodki. Preostale državne in druge subvencije, prejete za kritje stroškov, so pripoznane dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni odhodki, ki naj bi jih subvencije nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Državne podpore, prejete za pridobitev osnovnih sredstev oziroma pokrivanje določenih stroškov, ostajajo začasno med odloženimi prihodki in se prenašajo med poslovne prihodke skladno z amortiziranjem pridobljenih osnovnih sredstev oziroma nastajanjem stroškov, za katerih pokrivanje so namenjene.

O. DRUGA KRATKOROČNA SREDSTVA IN DRUGE OBVEZNOSTI

V okviru drugih kratkoročnih sredstev družba izkazuje kratkoročno odložene stroške oziroma odhodke. Skladno s postavljeno metodologijo razmejevanja stroškov letnih obveznosti se med letom izkazujejo razmejeni stroški regresa za letni dopust, plačane zavarovalne premije in drugi kratkoročni stroški. Na dan poročanja družba izkazuje vnaprej plačane nabavne stroške surovin in stroške, ki se nanašajo na prihodnje bilančno obdobje. Družba med drugimi kratkoročnimi sredstvi izkazuje tudi DDV od prejetih predujmov.

V okviru drugih kratkoročnih obveznosti družba izkazuje kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in kratkoročno odložene prihodke. Skladno s postavljeno metodologijo razmejevanja stroškov letnih obveznosti se med letom razmejujejo načrtovane poslovne obveznosti. Med kratkoročno odloženimi prihodki so evidentirani obračunani prihodki med letom od prodaje proizvodov in storitev. Prav tako med drugimi kratkoročnimi obveznostmi družba izkazuje obračunano neizkoriščeno pravico do letnega dopusta in tudi DDV od danih predujmov.

P. PRIHODKI

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki v skladu z MRSP 15 se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem vrednosti sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Prihodki iz pogodb s kupci so rezultat prodaje izdelkov kemične, metalurške in druge proizvodnje izdelkov in materiala, kjer izpolnitev izvršitvene obveze nastane v trenutku, ko je blago odpremljeno oziroma ko ga prevzame kupec. Pri prihodkih iz pogodb s kupci, pri katerih so rezultat prodaje storitve, pa izpolnitev izvršitvene obveze nastane v trenutku, ko je storitev opravljena. Prihodki od prodaje so tisti, ki izhajajo iz pogodb s kupci o prodaji blaga ali storitev. Prihodki od prodaje odraža-

jo prenose (dobave) pogodbeno dogovorjenega blaga ali storitev kupcem, in sicer v višini pričakovanih nadomestil, do katerih bo družba upravičena v zameno za to blago ali storitve. Zneski, zbrani v korist tretjih oseb, kot so obračunani davek na dodano vrednost in druge dajatve, ki se obračunajo ob prodaji, niso sestavina prihodkov od prodaje. Podobno tudi zneski, zbrani v korist zastopanega, niso sestavina prihodkov od prodaje (prihodek od prodaje je samo tisti del nadomestila, ki pripada zastopniku za opravljeno storitev zastopanja). Blago oziroma storitev je prenesena, ko ga/jo kupec pridobi (ali pridobiva) v obvladovanje. Kupec pridobi v obvladovanje blago ali storitev, ko pridobi pravico do odločanja o njegovi/njeni uporabi, in pravico do praktično vseh njegovih/njenih preostalih koristi. Takšno obvladovanje vključuje tudi sposobnost preprečevanja drugim, da usmerjajo uporabo blaga ali storitve in pridobijo koristi iz njegovega/njenega naslova. Koristi iz naslova blaga oziroma storitev so morebitni denarni tokovi (prejemki ali prihranki pri izdatkih), ki se lahko pridobijo neposredno ali posredno na različne načine. Družba prenese obvladovanje blaga ali storitve in s tem izpolni oziroma izpolnjuje izvršitveno obvezo, in sicer v določenem trenutku ali postopoma. Ob sklenitvi pogodbe s kupcem mora družba opredeliti vse v pogodbi vsebovane izvršitvene obveze. Kot samostojna (ločena) izvršitvena obveza se opredeli vsaka obveza za prenos blaga ali storitve kupcu:

- ki jo je po sodilih MRSP v kontekstu pogodbe mogoče opredeliti ločeno od drugih pogodbenih obvez za prenos blaga ali storitev;
- kupec lahko pogodbeno dogovorjeno blago ali storitev uporablja samostojno ali skupaj z drugimi razpoložljivimi oziroma enostavno dostopnimi viri (sredstvi). Dejstvo, da družba redno prodaja blago ali storitev ločeno, bi na primer kazalo, da lahko kupec uporablja blago ali storitev samostojno ali v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri.

Prihodki od prodaje se pripoznajo v znesku, ki odraža transakcijsko ceno, ki se razporedi na samostojno izvršitveno obvezo. Transakcijska cena je znesek nadomestila, do katerega družba pričakuje, da bo upravičena v zameno za prenos blaga ali storitev na kupca, razen zneskov, ki se zbirajo v imenu tretjih oseb.

Obvladovanje blaga in storitev je odvisno od določil kupoprodajne pogodbe, do prenosa pa pride v trenutku, ko kupec blago prevzame ali je storitev opravljena. Običajni rok plačila je od 30 do 90 dni.

Sredstva iz pogodb s kupci

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupca, vendar kupcu še niso bile zaračunane. Med sredstvi iz pogodb družba izkazuje nezaračunane prihodke za dobavljeno blago in storitve kupcem.

Obveznosti iz pogodb s kupci

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je družba prejela od kupca. Obveznosti iz pogodb s kupci družba izkazuje iz naslova odobrenih količinskih popustov. Obveznosti iz pogodbe se pripoznajo kot prihodki, ko družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Ostali prihodki od prodaje

Prihodki in drugi poslovni prihodki se pripoznajo, ko je storitev opravljena in je kupec pridobil obvladovanje nad blagom ali storitvijo skladno z MSRP 15.

Drugi poslovni prihodki nastanejo ob odtujitvi neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev kot presežki njihove prodajne vrednosti nad njihovo knjigovodsko vrednostjo ter ob nastanku drugih neobičajnih postavk. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

Finančni prihodki

Obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varova-

nje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko družba pridobi pravico do plačila.

Q. ODHODKI

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko je porabljen material oziroma opravljena storitev, in sicer v obdobju, na katero se nanašajo. Pri običajnem vrednotenju zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje po proizvajalnih stroških se upoštevajo poslovni odhodki, sestavljeni iz proizvajalnih stroškov, ki se ne zadržujejo več v teh zalogah, pa tudi v obračunskem obdobju obračunani stroški nakupovanja in stroški prodajanja ter stroški splošnih dejavnosti. Prenos stroškov iz zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje med prodane količine ter prenos nabavne vrednosti trgovskega blaga in materiala med prodane količine se opravita po metodi stalnih (ocenjene, standardne) cen, pri čemer se upošteva tudi sorazmerni del odmikov.

Poslovni odhodki so enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečani za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšani za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, vrednoteni po proizvajalnih stroških.

Poslovne odhodke povečuje nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala. Stroški storitev se v večji meri nanašajo na stroške, nastale v zvezi z vzdrževanjem sredstev, transportnimi storitvami, storitvami posrednikov pri prodaji proizvodov, stroške reklame (sponzorstva), stroške raziskovalnega dela in stroške intelektualnih storitev.

Poslovni odhodki – oslabitve se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve. Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, negativne tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

R. OBDAVČITEV (davek od dobička)

Davek od dobička pravnih oseb poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu. Obdavčljivi dobiček se razlikuje od čistega dobička, poročanega v izkazu poslovnega izida, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo po pričakovanjih treba plačati ob odpravi začasnih razlik na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena obveznost za davek je v celoti izkazana z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja za začasne razlike, ki nastanejo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznostmi ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v posamičnem računovodskem izkazu družbe. Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), za katere se pričakuje, da bodo uporabljene, ko bo odložena obveznost za davek poravnana. Odloženi davek se prav tako ne izkaže, ko gre za

obdavčljive začasne razlike ob začetnem pripoznanju finančnih naložb. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja. Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

S. POROČANJE PO ODSEKIH

Odsek je prepoznavni sestavni del družbe, ki se ukvarja z določenimi izdelki ali storitvami (področni odsek) ali z izdelki in storitvami v posebnem, geografsko definiranem gospodarskem okolju (območni odsek); ti se med seboj razlikujejo po tveganjih in donosih. Informacije po odsekih so izkazane po območnih in področnih odsekih družbe. Poročanje družbe po odsekih temelji na območnih odsekih, ki jih podpirata tudi način vodenja v okviru družbe in sistem notranjega poročanja.

Območni odseki družbe so Slovenija, Evropska unija, tretje države in trgi nekdanje Jugoslavije. Področni odseki družbe so Titanov dioksid, Predelava cinka, Laki, mastri in tiskarske barve, Agro program in ostalo. Informacije o odsekih so prikazane v poglavju Prihodki iz pogodb s kupci v Računovodskem delu poročila. Poslovni izid po področnih odsekih je izkazan kot razlika med poslovnimi prihodki in odhodki, z upoštevanjem tistih prihodkov in stroškov, ki jih je moč posameznemu odseku neposredno pripisati, pri čemer so izvzeti prevrednotovalni prihodki in odhodki, ki jih ni mogoče smiselno razporediti po področnih odsekih. Manjši področni odseki so združeni v eno kategorijo, ker so nepomembni, hkrati pa bi lahko podrobna razkritja podjetju povzročila pomembnejšo škodo.

T. DOBIČEK NA DELNICO

Družba Cinkarna Celje, d. d., izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček/izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, deli s številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček na delnico je enak osnovnemu dobičku, ker vse delnice družbe Cinkarna Celje pripadajo istemu razredu navadnih imenskih kosovnih delnic.

U. OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ PRI UPORABI FINANČNIH INSTRUMENTOV

Družba Cinkarna Celje za obvladovanje finančnih tveganj pri uporabi finančnih instrumentov za obvladovanje kreditnega, likvidnostnega, tržnega, valutnega in poslovnega tveganja uporablja različne instrumente, ki so podrobneje predstavljeni v pojasnilu VIII. Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Pojasnilo VIII. Finančni instrumenti in finančna tveganja

IV. POROČANJE PO ODSEKIH

Družba Cinkarna Celje, d. d., poroča po geografsko določenih odsekih in prodajnih programih prihodke iz pogodb s kupci. Prihodki iz pogodb s kupci so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev in prodajne programe. Pri pripravi in predstavitvi izkaza poslovnega izida ter prihodkov iz pogodb s kupci družba spremlja naslednje odseke:

- Titanov dioksid, ki zajema prodajo pigmenta titanovega dioksida;
- Predelava cinka, ki zajema prodajo metalurških proizvodov;
- Barve, laki, mastri in tiskarske barve;
- Agro program, ki zajema prodajo bakrovih fungicidov in Humovitov;
- Ostalo, ki zajema prodajo CEGIPS-a, žveplene kisline, polimerov, storitvene dejavnosti, počitniške kapacitete ipd.

Prodaja po področnih odsekih

v EUR

	Leto 2022	**Leto 2021**
Titanov dioksid	187.495.664	156.788.783
Predelava cinka	8.240.209	6.364.355
Laki, mastri in tiskarske barve	18.516.808	17.687.588
Agro program	8.399.825	7.990.692
Ostalo	4.500.610	3.630.682
Skupaj	**227.153.116**	**192.462.100**

Prodaja po območnih odsekih

v EUR

	Leto 2022	**Leto 2021**
Slovenija	18.781.919	17.355.361
Evropska unija	173.950.706	142.500.353
Trg držav bivše Jugoslavije	4.959.791	4.383.469
Tretje države	27.117.372	24.693.293
Tretje države – dolarski trg	2.343.328	3.529.624
Skupaj	**227.153.116**	**192.462.100**

Poslovni izid po področnih odsekih

Družba prav tako spremlja rezultate odsekov po prodajnih programih, ki se redno pregledujejo in na osnovi katerih se spremljajo odločitve o bodočem poslovanju posamičnega programa. Po odsekih družba spremlja poslovni izid iz poslovanja. Finančni izid, davek od dobička, odložene terjatve za davek in čisti poslovni izid pa družba spremlja na ravni družbe kot celote, prav tako se izkaz finančnega položaja družbe spremlja samo na ravni družbe.

	Titanov dioksid – pigmenti		Predelava cinka		Laki, mastri, tisk. barve	
	Leto 2021	**Leto 2022**	**Leto 2021**	**Leto 2022**	**Leto 2021**	**Leto 2022**
Prih. iz pog. s kupci	156.788.783	187.495.664	6.364.355	8.240.209	17.687.588	18.516.808
Drugi poslovni prih.	1.152.824	7.297.949	2.058	7.467	20.812	34.273
Sprememba vrednosti zalog	-709.213	13.624.957	55.962	45.758	-76.227	767.982
Stroški poslovanja	-117.981.010	-155.281.120	-6.259.407	-8.112.153	-15.351.019	-16.451.077
– od tega amortizacija	-6.142.369	-7.367.314	-95.229	-79.813	-479.852	-395.688
Poslovni izid iz poslovanja	**39.251.384**	**53.137.450**	**162.969**	**181.281**	**2.281.154**	**2.867.986**
Prihodki od obresti						
Drugi finančni prihodki						
Odhodki od obresti						
Drugi finančni odhodki						
Finančni izid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Odloženi davki						
Davek od dobička						
Čisti dobiček	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V. POJASNILA

1 Neopredmetena sredstva

v EUR

Skupina neopredmetenih sredstev za leto 2022	Nabavna vrednost		Popravek vrednosti		Neodpisana vrednost	
	31. 12. 2022	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Premoženjske pravice	5.845.554	5.633.593	4.907.487	4.744.346	938.067	889.248
Sredstva v pridobivanju	270.158	91.424	0	0	270.158	91.424
Skupaj	**6.115.711**	**5.725.018**	**4.907.487**	**4.744.346**	**1.208.224**	**980.672**

v EUR

Skupina neopredmetenih sredstev za leto 2021	Nabavna vrednost		Popravek vrednosti		Neodpisana vrednost	
	31. 12. 2021	**31. 12. 2020**	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2020**	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2020**
Premoženjske pravice	5.633.593	5.537.658	4.744.346	4.519.833	889.248	1.017.825
Sredstva v pridobivanju	91.424	17.646	0	0	91.424	17.646
Skupaj	**5.725.018**	**5.555.304**	**4.744.346**	**4.519.833**	**980.672**	**1.035.471**

v EUR

Agro program		Ostalo		Skupaj	
Leto 2021	**Leto 2022**	**Leto 2021**	**Leto 2022**	**Leto 2021**	**Leto 2022**
7.990.692	8.399.825	3.630.681	4.500.610	192.462.100	227.153.116
30.340	21.777	3.931.503	2.830.810	5.137.537	10.192.276
275.758	-494.589	-10.125	169.815	-463.845	14.113.923
-8.338.342	-7.864.834	-9.229.407	-10.574.488	-157.159.184	-198.283.672
-330.947	-292.084	-4.233.017	-4.015.785	-11.281.415	-12.150.684
17.172	**62.179**	**-1.736.071**	**-3.073.253**	**39.976.608**	**53.175.643**
				12.284	20.235
				13.915	16.025
				-4.189	-2.714
				-42.113	-493.615
0	**0**	**0**	**0**	**-20.103**	**-460.069**
				276.914	-529.510
				-7.006.296	-8.789.599
0	**0**	**0**	**0**	**33.227.124**	**43.396.465**

Dobe koristnosti neopredmetenih sredstev so končne. Družba je preverila njihove vrednosti in ugotovila, da njihova sedanja vrednost ne presega njihove nadomestljive vrednosti. V letu 2022 je družba investirala v dolgoročne premoženjske pravice iz naslova vlaganj v programsko opremo in projektno dokumentacijo. Zmanjšanja neopredmetenih sredstev se nanašajo na obračunano amortizacijo in odpis drugih neopredmetenih sredstev.

67 % vseh neopredmetenih sredstev, ki so bila v uporabi 31. 12. 2022, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2021 jih je bilo 81 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

Neopredmetena sredstva na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2021 niso dana kot poroštva za obveznosti. Prav tako družba nima obvez iz sklenjenih pogodb na nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev.

Gibanja neopredmetenih sredstev

v EUR

Leto 2022	Premoženjske pravice	Sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 31. 12. 2021	5.633.593	91.424	**5.725.017**
Povečanja	0	436.676	**436.676**
Prenos iz sred. v pridobivanju	257.942	–257.942	**0**
Stanje na dan 31. 12. 2022	5.891.535	270.157	**6.161.693**
Popravek vrednosti			
Stanje na dan 31. 12. 2021	4.744.345	0	**4.744.345**
Amortizacija tekočega leta	209.124	0	**209.124**
Stanje na dan 31. 12. 2022	4.953.469	0	**4.953.469**
Neodpisana vrednost			
Stanje 31. 12. 2021	889.248	91.424	**980.672**
Stanje 31. 12. 2022	938.066	270.157	**1.208.224**

v EUR

Leto 2021	Premoženjske pravice	Sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 31. 12. 2020	5.537.658	17.646	**5.555.304**
Povečanja	0	169.713	**169.713**
Prenos iz sred. v pridobivanju	95.935	–95.935	**0**
Stanje na dan 31. 12. 2021	5.633.593	91.424	**5.725.017**
Popravek vrednosti			
Stanje na dan 31. 12. 2020	4.519.832	0	**4.519.832**
Amortizacija tekočega leta	224.513	0	**224.513**
Stanje na dan 31. 12. 2021	4.744.345	0	**4.744.345**
Neodpisana vrednost			
Stanje 31. 12. 2020	1.017.826	17.646	**1.035.471**
Stanje 31. 12. 2021	889.248	91.424	**980.672**

Del dolgoročnih premoženjskih pravic se nanaša na služnostne pravice z dokončno dobo koristnosti, ki so izkazane med zemljišči.

2 Opredmetena osnovna sredstva

v EUR

Skupina opredmetenih OS za leto 2022	Nabavna vrednost		Popravek vrednosti		Neodpisana vrednost	
	31. 12. 2022	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Zemljišča	10.803.263	10.803.263	1.198.754	1.126.413	9.604.509	9.676.850
Zgradbe	128.674.115	126.487.363	87.057.629	84.187.165	41.616.487	42.300.197
Oprema	225.138.242	227.909.652	183.644.286	183.515.529	41.493.957	44.394.123
Sred. v pridobivanju	10.276.338	9.172.421	0	0	10.276.338	9.172.421
Predujmi	1.091.727	352.537	0	0	1.091.727	352.537
Skupaj	**375.983.686**	**374.725.236**	**271.900.668**	**268.829.107**	**104.083.017**	**105.896.130**

v EUR

Skupina opredmetenih OS za leto 2021	Nabavna vrednost		Popravek vrednosti		Neodpisana vrednost	
	31. 12. 2021	**31. 12. 2020**	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2020**	**31. 12. 2021**	**31. 12. 2020**
Zemljišča	10.803.263	10.803.263	1.126.413	1.054.071	9.676.850	9.749.192
Zgradbe	126.487.363	124.538.191	84.187.165	81.177.713	42.300.197	43.360.477
Oprema	227.909.652	221.895.740	183.515.529	179.915.685	44.394.123	41.980.055
Sred. v pridobivanju	9.172.421	10.492.059	0	0	9.172.421	10.492.059
Predujmi	352.537	821.380	0	4.158	352.537	817.222
Skupaj	**374.725.236**	**368.550.632**	**268.829.107**	**262.151.627**	**105.896.130**	**106.399.005**

Družba nima sredstev v finančnem najemu, prav tako po stanju na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2021 družba nima sredstev, zastavljenih za kakršna koli jamstva.

Gibanja nepremičnin, naprav in opreme

v EUR

Leto 2022	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna in druga oprema	Skupaj	Sredstva v pridobivanju	Predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje/dan 31. 12. 2021	10.803.263	126.487.363	227.909.652	365.200.278	9.172.421	352.537	**374.725.236**
Povečanja	0	0	0	0	9.532.635	1.199.362	**10.731.997**
Prenos iz sred. v pridob.	0	2.230.260	6.198.459	8.428.719	–8.428.719	0	**0**
Zmanjšanja	0	43.507	8.969.869	8.969.869	0	460.172	**9.430.041**
Stanje na dan 31. 12. 2022	10.803.263	128.674.115	225.138.243	364.615.621	10.276.338	1.091.726	**375.983.685**
Popravek vrednosti							
Stanje/dan 31. 12. 2021	1.126.413	84.187.166	183.515.529	268.829.108	0	0	**268.829.108**
Amortizacija	72.342	3.271.577	8.597.642	11.941.561	0	0	**11.941.561**
Zmanjšanja	0	41.539	8.468.885	8.510.425	0	0	**8.510.425**
Povečanja	0	359.575	0	359.575	0	0	**359.575**
Stanje na dan 31. 12. 2022	1.198.755	87.057.628	183.644.286	271.900.668	0	0	**271.900.668**
Neodpisana vrednost							
Stanje/dan 31. 12. 2021	9.676.850	42.300.197	44.394.123	96.371.170	9.172.421	352.537	**105.896.129**
Stanje na dan 31. 12. 2022	9.604.509	41.616.487	41.493.957	92.714.953	10.276.338	1.091.726	**104.083.017**

Po stanju na dan 31. 12. 2022 je družba v skladu z MRS 16 opravila preizkus oslabitve vrednosti dolgoročnih sredstev in zato opravila cenitev sredstev pri pooblaščenem cenilcu vrednosti podjetja. Iz cenitve (vrednost pri uporabi za namene računovodskega poročanja) izhaja, da sredstva zaradi inflatornih razmer in vsesplošnega poslabševanja makroekonomskih razmer družbe niso precenjena in njihova cenitvena vrednost presega knjigovodsko vrednost.

Preizkus oslabitve vrednosti dolgoročnih sredstev denar ustvarjajoče enote družbe Cinkarna Celje, d. d., je bil narejen zaradi znamenj, da bi bilo sredstvo lahko oslabljeno zaradi vpliva inflacije na gospodarsko okolje in vsesplošno poslabšanje gospodarskih razmer. V zadnjem četrtletju 2022 se je družba soočila s padcem prodajnih cen in količin na trgu nosilnega proizvoda – titanovega dioksida, soočena je bila z zmanjšanim povpraševanjem po nosilnem proizvodu in hkrati z vdorom kitajskega pigmenta. Družba Cinkarna Celje je kljub temu poslovno leto 2022 zaključila z odličnimi rezultati in dosegla nadpovprečen dobiček zadnjih let.

Nadomestljiva vrednost sredstva je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ali njegova vrednost pri uporabi – odvisno od tega, katera je večja. Za potrebe testa oslabitve je bila nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote določena na osnovi izračuna vrednosti pri uporabi, tj. z uporabo projekcij denarnih tokov, ki temeljijo na petletnih finančnih načrtih denar ustvarjajoče enote in v katerih se predpostavlja postopna normalizacija razmer. Pri projekciji je uporabljen diskontni faktor 10,26 % (2023–2027) in letna dolgoročna stopnja rasti preostalega denarnega toka 2,6 %. Po oceni poslovodstva razumna sprememba diskontne stopnje oziroma stopnje rasti ne bi povzročila oslabitve sredstev denar ustvarjajoče enote. Na osnovi navedenih predpostavk izračunana ocena vrednosti sredstev denar ustvarjajoče enote Cinkarna Celje presega knjigovodsko, zato slabitev denar ustvarjajoče enote ni potrebna.

Pri oceni vrednosti smo v okviru simulacije preverili vpliv spremembe ključnih parametrov: diskontne stopnje, NOPLAT, CAPEX in dolgoročne stopnje rasti na vrednost celotnega kapitala ocenjevane družbe. Vpliv teh sprememb je prikazan v nadaljevanju: in sicer sprememba diskontne stopnje +-0,5 %, sprememba dolgoročne stopnje rasti +-1 %, sprememba donosnosti +-5 % in sprememba CAPEX . Glede na navedene spremembe in vpliv na spremembo ocenjene vrednosti nobena sprememba ne pomeni, da bi bilo potrebno sredstva slabiti.

Analiza občutljivosti glavnih spremenljivk

Sprememba diskontne stopnje		**Razlika glede na ocenjeno vrednost v %**
Povečanje za	0,5%	-10 %
Zmanjšanje za	0,5%	11 %
Sprememba dolgoročne stopnje rasti		
Povečanje za	1,0%	7 %
Zmanjšanje za	1,0%	-5 %
Sprememba donosnosti		
Povečanje NOPLAT za	5,0%	9 %
Zmanjšanje NOPLAT za	5,0%	-9 %
Sprememba investicij		
Povečanje CAPEX za	5,0%	-12 %
Zmanjšanje CAPEX za	5,0%	12 %
Zgornja meja		**9,6 %**
Spodnja meja		**-9,0 %**

V letu 2022 družba izkazuje znižanje opredmetenih osnovnih sredstev, ki je rezultat razlike med vrednostjo investiranih sredstev in obračunano amortizacijo. V letu 2022 je družba v posodobitev proizvodne opreme in v nadomestno opremo investirala 10 milijonov EUR (v letu 2021 11,2 milijona EUR), in sicer največ na področju titanovega dioksida. Najpomembnejše naložbe so bile: postavitev sončnih elektrarn (0,7 milijona EUR), vgradnja tretjega peščenega mlina (0,7 milijona EUR), odprava virov prašenja (0,5 miilijona EUR), C-linija nevtralizacije druga stopnja (0,5 milijona EUR), posodobitev čistilne naprave na kalcinaciji (0,2 milijona EUR), dograditev meteorne kanalizacije z oljnimi lovilci (0,2 milijona EUR), postavitev sistema upravljanja ekstra lahkega kurilnega olja (0,2 milijona EUR) in podobno.

Na dan 31. 12. 2022 ima družba v lasti 10,5 milijona EUR investicij v teku, ki se nanašajo predvsem na ohranitev in posodobitev proizvodnje titanovega dioksida. Glavne investicije pri tem so: modernizacija čistilne naprave na kalcinaciji (1,8 milijona EUR), zamenjava peči za zgorevanje žvepla (1,6 milijona EUR), odprava virov prašenja (0,7 milijona EUR), vgradnja tretjega peščenega mlina (0,7 milijona EUR) in druge.

v EUR

Leto 2021	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna in druga oprema	Skupaj	Sredstva v pridobivanju	Predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje/dan 31. 12. 2020	10.803.263	124.538.191	221.895.740	357.237.194	10.492.059	821.379	**368.550.632**
Povečanja	0	0	0	0	11.155.694	410.018	**11.565.713**
Prenos iz sred. v pridob.	0	1.949.172	9.421.240	11.370.412	–12.475.332	0	**–1.104.920**
Zmanjšanja	0	0	3.407.328	3.407.328	0	878.861	**4.286.189**
Stanje na dan 31. 12. 2021	10.803.263	126.487.363	227.909.652	365.200.278	9.172.421	352.537	**374.725.236**
Popravek vrednosti							
Stanje/dan 31. 12. 2020	1.054.071	81.177.714	179.915.685	262.147.470	0	4.157	**262.151.627**
Amortizacija	72.342	3.203.086	7.781.475	11.056.902	0	0	**11.056.902**
Zmanjšanja	0	193.634	4.181.631	4.375.264	0	4.157	**4.379.421**
Stanje na dan 31. 12. 2021	1.126.413	84.187.166	183.515.529	268.829.108	0	0	**268.829.108**
Neodpisana vrednost							
Stanje/dan 31. 12. 2020	9.749.192	43.360.477	41.980.055	95.089.725	10.492.059	817.222	**106.399.006**
Stanje/dan 31. 12. 2021	9.676.850	42.300.197	44.394.123	96.371.170	9.172.421	352.537	**105.896.129**

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi je prav tako upoštevano izkazano povečanje nabavne vrednosti sredstev za znesek 2.026.125 EUR (leta 2021 3.263.831 EUR) iz naslova usredstvenih lastnih proizvodov in storitev, kjer družba lastne storitve vzdrževalskih del in porabljenega materiala za vzdrževanje usredstvi. V okviru tega so bili za realizacijo usredstvenih lastnih učinkov potrebni material, delo in nakup drugih sredstev, ki so podrobneje evidentirani na posamična obstoječa osnovna sredstva, ki so se bodisi popravljala bodisi obnavljala med letom in med rednim letnim remontom v zadnjem kvartalu leta 2022. Ključne naložbe v okviru lastne vzdrževalske ekipe so bile: vgradnja tretjega peščenega mlina (0,1 mio EUR), C-linija nevtralizacije druga stopnja (0,2 mio EUR), posodobitev čistilne naprave na kalcinaciji (0,1 mio EUR), postavitev sistema upravljanja ekstra lahkega kurilnega olja in podobno, ostala razlika vrednosti del do celote je nastala zaradi sanacije posamičnih obstoječih sredstev; s posegom opravljenih del se je povečala bodisi učinkovitost bodisi življenjska doba teh sredstev, ki so pomembna za tekoče zagotavljanje proizvodnega procesa nosilnega proizvoda.

Med zemljišči so tudi izkazane služnostne pravice v višini 262.020 EUR (leta 2021 v višini 334.362 EUR). Služnostne pravice s končno dobo koristnosti 20 in več let se nanašajo na polaganje in vzdrževanje cevovodov, kablov in vodovodov ter na potrebe izvajanja del iz mokrega v suho zapolnjevanje sadre. Povečanja nabavne vrednosti zemljišč v letu 2022 ni bilo, zmanjšanje zemljišč se nanaša na obračunano amortizacijo služnostnih pravic za poslovno leto 2022 v višini 72.342 EUR.

Nepremičninam, napravam in opremi v letu 2022 niso bili pripisani stroški izposojanja. 73 % vseh nepremičnin, naprav in opreme, ki so bili v uporabi 31. 12. 2022, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2021 – 71 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme, izvzeta so zemljišča.

Na dan 31. 12. 2022 ima družba za 1.660.953 EUR (31. 12. 2021 – 1.699.831 EUR) neporavnanih obveznosti za nakup opredmetenih osnovnih sredstev.

Zmanjšujemo porabo energije

Razvili smo nizkotemperaturne praškaste lake. S pečenjem pri nižji temperaturi prihranimo energijo.

3 Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa

Med finančnimi sredstvi po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa vodi družba naložbe v delnice Elektro Celje in Elektro Maribor z namenom uživanja denarnih tokov iz naslova prejetih dividend in prodaje vrednostnih papirjev. Oba lastniška papirja kotirata na večstranskem sistemu trgovanja (multilateral trading facility – MFT) SI ENTER (https://sienter.si), ki je v upravljanju Ljubljanske borze. Glede na kotacijo obeh lastniških papirjev na dan 31. 12. 2022 lahko ugotovimo, da imata oba papirja znano tržno ceno, ki pa ni merodajna za preverbo poštene vrednosti teh naložb, saj delnice beležijo zelo nizek promet.

Družba je preverila pošteno vrednost sredstev in finančna sredstva prek drugega vseobsegajočega donosa vrednotila po pošteni vrednosti. Finančna sredstva so se povečala iz naslova prevrednotenja na pošteno vrednost v višini 322 tisoč EUR (po stanju na dan 31. 12. 2021 – slabitev za 104 tisoč EUR) v dobro rezerv za pošteno vrednost. Prejete dividende v letu 2022 znašajo 16.025 EUR (31. 12. 2021 – 13.915 EUR).

v EUR

Skupina nekratkoročne finančne naložbe leto 2022	Nabavna vrednost		Prevrednotenje		Poštena vrednost	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Druge naložbe	2.077.692	1.755.026	103.927	103.297	1.973.765	1.651.099
Skupaj	**2.077.692**	**1.755.026**	**103.927**	**103.927**	**1.973.765**	**1.651.099**

Člani Uprave in Nadzornega sveta niso prejeli nobenega dolgoročnega posojila. Cinkarna Celje, d. d., nima drugih odvisnih ali pridruženih podjetij in ne posluje z drugimi povezanimi osebami.

Gibanja dolgoročnih finančnih naložb

v EUR

Leto 2022	Druge finančne naložbe
Nabavna vrednost	
Stanje na dan 31. 12. 2021	1.755.026
Povečanja med letom	322.667
Stanje na dan 31. 12. 2022	2.077.692
Prevrednotenje	
Stanje na dan 31. 12. 2021	103.927
Stanje na dan 31. 12. 2022	103.927
Poštena vrednost	
Stanje 31. 12. 2021	**1.651.099**
Stanje 31. 12. 2022	**1.973.765**

v EUR

Leto 2021	Druge finančne naložbe
Nabavna vrednost	
Stanje na dan 31. 12. 2020	1.755.026
Stanje na dan 31. 12. 2021	1.755.026
Prevrednotenje	
Stanje na dan 31. 12. 2020	0
Povečanje med letom	103.927
Stanje na dan 31. 12. 2021	103.927
Poštena vrednost	
Stanje 31. 12. 2020	**1.755.026**
Stanje 31. 12. 2021	**1.651.099**

4 Druga dolgoročna sredstva

v EUR

Skupina neopredmetenih sredstev za leto 2022	Nabavna vrednost		Popravek vrednosti		Neodpisana vrednost	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Druga neopredmetena sredstva	68.049	53.028	0	0	68.049	53.028
Skupaj	**68.049**	**53.028**	**0**	**0**	**68.049**	**53.028**

v EUR

Skupina drugih dolgoročnih sredstev za leto 2021	Nabavna vrednost		Popravek vrednosti		Neodpisana vrednost	
	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2020
Emisijski kuponi	53.028	25.629	0	0	53.028	25.629
Skupaj	**53.028**	**25.629**	**0**	**0**	**53.028**	**25.629**

Druga sredstva obsegajo emisijske kupone, dane varščine in druga dolgoročna sredstva. Med druga neopredmetena sredstva so razporejeni od države brezplačno pridobljeni emisijskih kuponi, ki so vrednoteni po 1 EUR. V letu 2022 je družba pridobila 40.397 kuponov (vsi pridobljeni kuponi so brezplačno pridobljeni od države v skladu z ZVO-1). V Q1 2021 je družba prodala 13.000 kuponov, v letu 2022 prodaje kuponov ni bilo. Učinki prodanih kuponov leta 2021 v vrednosti 0,4 mio EUR so izkazani med drugimi poslovni prihodki (Pojasnilo 21).

Drugi poslovni prihodki

Družbi ostaja v lasti preostanek kuponov v višini 68.049 Tržna (poštena) vrednost enega kupona na dan 31. 12. 2022 je znašala 79,70 EUR po kuponu (https://belektron.eu/sl/novice), kar vrednostno predstavlja 5.423.505 EUR. Družba bo del teh kuponov (24.017) v mesecu aprilu 2023 predložila za emisije izpusta CO_2 ministrstvu, preostanek predstavlja višek kuponov (družba Cinkarna Celje, d. d., je neto prejemnica emisijskih kuponov).

5 Odložene terjatve in obveznosti za davek

v EUR

Opis	Terjatve		Obveznosti	
	Leto 2022	**Leto 2021**	**Leto 2022**	**Leto 2021**
Stanje na dan 1. 1.	1.950.431	1.673.517	19.746	0
Povečanje med letom	322.650	410.663	174.700	19.746
Zmanjšanje med letom	852.160	133.748	0	0
Skupaj	**1.420.921**	**1.950.431**	**194.446**	**19.746**
Pobotanje	**–194.446**	**–19.746**	**–194.446**	**–19.746**
Stanje na dan 31. 12.	**1.226.475**	**1.930.685**	**0**	**0**

Zmanjšanje terjatev za odloženi davek se nanaša na porabo rezervacij za: jubilejne nagrade in odpravnine ter ekološke in druge rezervacije v višini 738.232 EUR ter na odpravo oblikovanih popravkov vrednosti terjatev v vrednosti 113.928 EUR. Povečanje terjatev za odloženi davek se nanaša na polovico oblikovanih rezervacij za ekološke namene v višini 322.365 EUR in oblikovan popravek vrednosti terjatev v višini 285 EUR. Za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi terjatev za odloženi davek v letu 2022 niso bile oblikovane, saj je njihovo oblikovanje v letu 2022 v celoti davčno priznano. Na dan 31. 12. 2022 je družba obračunala 174.700 EUR obveznosti za odloženi davek iz naslova finančnih naložb oziroma izkazovanja njihove vrednosti po pošteni vrednosti (na dan 31. 12. 2021 je izkazanih 19.746 EUR obveznosti za odloženi davek iz naslova slabitve finančnih naložb). Družba je preverila udenarljivost odloženih davkov in sicer glede na izdelano projekcijo pričakovanih obdavčljivih dobičkov za obdobje od 2023 do 2027.

Spremembe v stanju odloženih terjatev za davek so imele negativen vpliv na izkaz poslovnega izida v vrednosti 529.510 EUR. Stanje terjatev za odloženi davek na dan 31. 12. je naslednje.

v EUR

	31. 12. 2022	**31. 12. 2021**
Rezervacije za ekološke namene	1.130.587	1.491.515
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke	290.049	367.967
Terjatve	285	90.948
Skupaj	**1.420.921**	**1.950.431**
Obveznosti za finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	–194.446	–19.746
Skupaj terjatve za odloženi davek	**1.226.475**	**1.930.685**

6 Zaloge

v EUR

Skupina zalog	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**	**Iztržljiva vrednost**
Material	45.206.025	26.842.350	45.206.025
Nedokončana proizvodnja	3.266.936	2.471.875	3.266.936
Proizvodi	24.187.102	10.868.240	36.883.181
Trgovsko blago	29.786	52.992	29.786
Dani predujmi	64.974	63.018	64.974
Skupaj	**72.754.823**	**40.298.476**	**85.450.902**

V poslovnem letu 2022 je bil dodatno opravljen popravek vrednosti zalog materiala in blaga v višini 332.443 EUR (v letu 2021 v višini 386.724 EUR) zaradi prevrednotenja na čisto iztržljivo vrednost, zastarelosti in neuporabnosti zalog materiala in rezervnih delov. Pomembnih ugotovljenih inventurnih razlik v letu 2022 in predhodnem letu ni bilo.

Popravek vrednosti zaradi zastarelosti in neuporabnosti zalog nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov je v tekočem letu znašal 1.443 EUR (leta 2021 16.094 EUR), odprava popravka zaradi negibanja zalog v letu 2022 znašala 33.018 EUR. V letu 2022 ni bilo ugotovljenih inventurnih mankov ali viškov (v letu 2021 so bili ugotovljeni inventurni manki v višini 3.810 EUR). Vrednost zalog gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje se je v primerjavi z letom 2021 povečala za 105 % iz naslova nižje prodaje pigmenta titanovega dioksida v zadnjem četrtletju leta 2022. Zaloge niso zastavljene za jamstva. Čista iztržljiva vrednost zalog na dan 31. 12. 2022 je določena z njihovo prodajno vrednostjo, zmanjšano za stroške prodaje in presega njihovo knjigovodsko vrednost.

7 Kratkoročne finančne naložbe

Na bilančni dan 31. 12. 2022 družba nima finančnih naložb.

8 Kratkoročne poslovne terjatve

v EUR

Skupina kratkoročne poslovne terjatve	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Terjatve do kupcev	22.087.040	29.148.099
Druge terjatve	2.203.503	2.024.804
Skupaj	**24.290.543**	**31.172.903**

Kratkoročne terjatve do kupcev

v EUR

Skupina terjatev do kupcev leto 2022	Vrednost terjatev		Popravek vrednosti		Neto terjatev	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kupci v državi	2.947.578	4.063.142	266.985	267.017	2.680.593	3.796.125
Kupci v tujini	19.407.517	24.868.008	371.794	381.437	19.035.723	24.486.571
Posredni izvozniki	368.044	865.403	0	0	368.044	865.403
Terjatve za tuji račun	2.681	0	0	0	2.681	0
Skupaj	**22.725.820**	**29.796.553**	**638.780**	**648.454**	**22.087.040**	**29.148.099**

Terjatve družbe do kupcev so s 1. 6. 2021 zavarovane pri zunanji instituciji in niso dane kot poroštva za obveznosti. Višina nezavarovanih terjatev na dan 31. 12. 2022 znaša 465.565 EUR in na dan 31. 12. 2021 658.688 EUR.

v EUR

Skupina terjatev do kupcev leto 2021	Vrednost terjatev		Popravek vrednosti		Neto terjatev	
	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2020
Kupci v državi	4.063.142	3.730.884	267.017	367.302	3.796.125	3.363.582
Kupci v tujini	24.868.008	21.012.811	381.437	360.960	24.486.571	20.651.851
Posredni izvozniki	865.403	718.749	0	0	865.403	718.749
Skupaj	**29.796.553**	**25.462.444**	**648.454**	**728.262**	**29.148.099**	**24.734.182**

Druge poslovne terjatve

v EUR

Skupina druge terjatve	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Terjatve za DDV	1.984.953	1.789.384
Terjatve do državnih institucij	167.293	186.642
Terjatve do zaposlenih	23.060	26.027
Druge terjatve	28.197	22.751
Skupaj	**2.203.503**	**2.024.804**

Družba nima terjatev do članov Uprave in Nadzornega sveta.

9 Denar in denarni ustrezniki

v EUR

Skupina sredstev	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Denarna sredstva v blagajni	30	30
Denarna sredstva na računih	24.210.068	53.622.153
Kratkoročni depoziti na odpoklic	21.000.000	6.124.412
Skupaj	**45.210.098**	**59.746.594**

Denarna sredstva so naložena pri domačih bankah in obrestovana s fiksno letno obrestno mero.

10 Druga kratkoročna sredstva

v EUR

Opis	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Vnaprej plačani stroški	100.859	153.862
DDV prejetih predujmov	32.150	1.362
Skupaj	**133.009**	**155.223**

11 Kapital

v EUR

Postavke kapitala	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Vpoklicani kapital	20.229.770	20.229.770
Kapitalske rezerve	44.284.976	44.284.976
Zakonske rezerve	16.931.435	16.931.435
Rezerve za lastne delnice	4.814.764	4.814.764
Lastne delnice	–4.814.764	–4.814.764
Druge rezerve od dobička	103.358.966	84.892.734
Rezerva za pošteno vrednost	–809.390	–1.179.701
Zadržani dobički	25.014.391	25.006.577
Skupaj kapital	**209.010.148**	**190.165.790**

Delniški kapital družbe sestavlja 8.079.770 prosto prenosljivih kosovnih delnic istega razreda. Vse kosovne delnice imajo enako nominalno vrednost in so v celoti vplačane. Na bilančni dan 31. 12. 2022 znaša vrednost vpoklicanega kapitala 20.229.770 EUR.

Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa zakon, in so na dan 31. 12. 2022 znašale 44.284.976 EUR. Oblikovane so bile s posebno uredbo v postopku lastninskega preoblikovanja družbe Cinkarna Celje in se v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 niso spremenile.

Zakonske rezerve so na dan 31. 12. 2022 znašale 16.931.435 EUR in se v letu 2022 niso spremenile.

Družba ima na dan 31. 12. 2022 po izvedeni cepitvi delnic z dne 15. 8. 2022 v razmerju 1 : 10 v lasti 264.650 lastnih delnic (na dan 31. 12. 2021 264.650 delnic). V letu 2022 družba ni pridobivala lastnih delnic.

Rezerve za lastne delnice na dan 31. 12. 2022 podobno kot zadnji dan predhodnega leta znašajo 4.814.764 EUR.

Druge rezerve od dobička so se v letu 2022 povečale na račun prenosa tekočega dobička v rezerve v višini 18.466.232 EUR in na dan 31. 12. 2022 znašajo 103.358.966 EUR.

Rezerva za pošteno vrednost

V rezervah, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, so zajeti stroški ponovne meritve pozaposlitvenih zaslužkov (aktuarski dobički/izgube), nastali zaradi spremembe sedanje vrednosti obveze za odpravnine ob upokojitvi in spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev.

v EUR

Leto 2022	31. 12. 2021	Povečanje	Zmanjšanje	31. 12. 2022
Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja finančnih naložb po pošteni vrednosti	702.013	322.666	0	1.024.679
Popravek presežka za odloženi davek	–19.746	–174.700	0	–194.446
Nerealizirani aktuarski dobički/izgube	–1.861.968	222.345	0	–1.639.623
Skupaj	**–1.179.701**	**370.311**	**0**	**–809.390**

Rezerva za pošteno vrednost zajema kumulativno spremembo poštene vrednosti finančnih sredstev in pozaposlitvenih zaslužkov. Rezerva za pošteno vrednost se je v primerjavi z letom 2021 povečala za 222.345 EUR iz naslova preračuna pozaposlitvenih zaslužkov in 322.666 EUR iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev ter zmanjšala za obveznosti za odloženi davek v višini 174.700 EUR in je konec leta 2022 znašala –809.390 EUR.

v EUR

Leto 2021	**31. 12. 2020**	**Povečanje**	**Zmanjšanje**	**31. 12. 2021**
Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja finančnih naložb po pošteni vrednosti	805.940	0	103.927	702.013
Popravek presežka za odloženi davek	0	–19.746	0	–19.746
Nerealizirani aktuarski dobički/izgube	–1.453.752	0	408.216	–1.861.968
Skupaj	**–647.812**	**–19.746**	**512.413**	**–1.179.701**

Zadržani dobički

Zadržani dobički so se povečali za dobiček tekočega leta v višini 21.782.391 EUR, zmanjšali so se zaradi uporabe bilančnega dobička za izplačilo dividend po sklepu skupščine delničarjev podjetja, ki je 15. 6. 2022 izglasovala predlog o uporabi bilančnega dobička za leto 2022, ki je znašal 25.006.577 EUR. Skladno s sprejetim predlogom se je del bilančnega dobička v višini 24.922.418 EUR (3,19 EUR na delnico) izplačal v obliki dividend. Preostanek, tj. 84.159 EUR, ni bil razdeljen in je ostal kot zadržani dobiček.

Dividenda na delnico

V letu 2022 je izplačana bruto dividenda na delnico znašala 3,19 EUR, v letu 2021 pa 2,1 EUR.

Osnovni in popravljeni dobiček na delnico

v EUR

Postavke	**31.12.2022**	**31. 12. 2021**
(a) Čisti poslovni izid poslovnega leta	43.396.465	33.227.124
(b) Število delnic	8.079.770	8.079.770
(c) Osnovni dobiček na delnico (a/b)	5,37	4,11
(d) Popravljeni dobiček na delnico (a/b)	5,37	5,37

Ugotovitev bilančnega dobička

v EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Obvezna uporaba dobička		
Čisti dobiček	43.396.465	33.227.124
Kritje prenesene izgube	0	0
Oblikovanje zakonskih rezerv	0	0
Dobiček po obvezni uporabi	43.396.465	33.227.124
Oblikovanje drugih rezerv po sklepu Uprave in Nadzornega sveta	–18.466.232	–8.306.781
Preostanek dobička	24.930.232	24.920.343
Ugotovitev bilančnega dobička		
Preostanek dobička	24.930.232	24.920.343
Preneseni dobiček	84.159	86.234
Bilančni dobiček	**25.014.391**	**25.006.577**

12 Rezervacije za zaslužke zaposlencev

Podjetje izkazuje rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob odhodu v pokoj, oblikovane skladno z določbami dopolnjenega MRS 19. Aktuarski izračun je narejen po metodi knjižnega rezerviranja in ga je opravil zunanji pooblaščeni aktuar. Uporabljene so bile predpostavke: rast plač v podjetju 4,7-% (v letu 2021 2,5-%), diskontna stopnja 4,41 % letno (v letu 2021 je znašala diskontna stopnja 0,95 %), pogoji za upokojitev, tablice umrljivosti 2000–2002 ter fluktuacija zaposlenih v podjetju v letu 2022 (uporabljene predpostavke so v letu 2022 enake predpostavkam v letu 2021).

v EUR

Pozaposlitveni zaslužki zaposlenih leto 2022	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Rezerv. za odpravnine	3.204.640	3.693.949
Rezerv. za jubilejne nagrade	447.056	562.115
Skupaj	**3.651.696**	**4.256.064**

v EUR

Pozaposlitveni zaslužki zaposlencev leto 2022	31. 12. 2021	Oblikovanje	Namenska poraba	Odprava/K	31. 12. 2022
Rezerv. za odpravnine	3.693.949	164.358	367.568	286.099	3.204.640
Rezerv. za jubilejne nagrade	562.115	51.467	13.203	153.323	447.056
Skupaj	**4.256.064**	**215.825**	**380.771**	**439.422**	**3.651.696**

v EUR

Pozaposlitveni zaslužki zaposlenih	2022	2021
Stanje 1. 1.	**4.256.064**	**3.984.428**
Stroški sprotnega službovanja	179.825	169.236
Stroški obresti	36.000	16.443
Črpanje rezervacij za izplačila	-158.426	-225.023
Odhodi zaposlenih (odprava)	-314.273	-124.892
Aktuarski primanjkljaj/presežek	-347.494	435.872
Stanje 31. 12.	**3.651.696**	**4.256.064**

v EUR

Pozaposlitveni zaslužki zaposlencev leto 2021	31. 12. 2020	Oblikovanje	Namenska poraba	Odprava/K	31. 12. 2021
Rezerv. za odpravnine	3.443.816	546.512	184.866	111.513	3.693.949
Rezerv. za jubilejne nagrade	540.612	75.039	40.157	13.379	562.115
Skupaj	**3.984.428**	**621.551**	**225.023**	**124.892**	**4.256.064**

Analiza občutljivosti

v EUR

Analiza občutljivosti 31. 12. 2022	Diskontna stopnja		Rast plač	
Sprememba v	odstotni točki		odstotni točki	
Sprememba za	+0,5	−0,5	+0,5	−0,5
Vpliv na stanje obveznosti	**−124.376**	**−134.323**	**133.461**	**−124.797**

v EUR

Analiza občutljivosti 31. 12. 2021	Diskontna stopnja		Rast plač	
Sprememba v	odstotni točki		odstotni točki	
Sprememba za	+0,5	−0,5	+0,5	−0,5
Vpliv na stanje obveznosti	**−167.295**	**−181.585**	**177.821**	**−165.640**

13 Druge rezervacije

Druge rezervacije na dan 31. 12. 2022 predstavljajo okoljske rezervacije.

Gibanje rezervacij

v EUR

Rezervacije leto 2022	31. 12. 2021	Oblikovanje	Namenska poraba	Odprava	31. 12. 2022
Rezervacije za okolje	18.801.189	3.393.320	999.609	6.377.932	14.816.968
Skupaj	**18.801.189**	**3.393.320**	**999.609**	**6.377.932**	**14.816.968**

v EUR

Rezervacije leto 2021	31. 12. 2020	Oblikovanje	Namenska poraba	Odprava	31. 12. 2021
Rezervacije za tožbene zneske	242.705	0	242.705	0	0
Dolgoročno vračunani stroški	15.692	0	0	15.692	0
Rezervacije za okolje	16.349.530	3.701.214	1.249.555	0	18.801.189
Skupaj	**16.607.928**	**3.701.214**	**1.491.261**	**15.692**	**18.801.189**

Rezervacije za okolje

Pri rezervacijah za okolje se je v prvi vrsti preverilo ali obstaja pravna ali druga osnova za njihovo pripoznavo zaradi preteklih dogodkov in pa presoja morebitnih spremenjenih okoliščin v tekočem letu, kar lahko vpliva na pripravo računovodske ocene. Dolgoročne rezervacije so bile po stanju na dan 31. 12. 2022 ponovno preverjene s pomočjo zunanjih strokovnjakov zaradi vsesplošne inflacije, podražitev, zamenjave materialov in novonastalih okoliščin v letu 2022 za njihovo sprostitev/oblikovanje. Preverile so se vse potrebne aktivnosti za sanacijo, pri čemer so nam služile razne točkovne meritve terena in določitve ustreznih aktivnosti ter ovrednotenje le-teh s pomočjo zunanjih specialistov iz področja geologije. Ob upoštevanju inflacije (na osnovi rasti cen življenjskih potrebščin in ocen UMAR za obdobje 2023-2026) kot tudi najboljši oceni časovnice izvedbe aktivnosti, kar je služilo kot osnova za diskontiraje, so bile rezervacije diskontirane na sedanjo vrednost z diskontnim faktorjem 2,28 in sicer z donosom slovenskih obveznic z zapadlostjo konec leta 2025, saj bo večino del izvedenih po ocenah strokovnjakov v obdobju 2023–2025.

V nadaljevanju so navedeni vzroki za ohranitev, sprostitev in dodatno oblikovanje višine rezervacij ter razlogi za ohranitev rezervacij, kjer obstaja bolj verjetno kot ne, da bo v prihodnje prišlo do možnih odlivov iz tega naslova.

I. Rezervacija Ekološke naložbe s področja proizvodnje titanovega dioksida (sprememba načina odlaganja nevtralizata) je bila izvorno oblikovana junija 1994 v postopku lastninskega preoblikovanja. Revalorizirana vrednost 31. 12. 2006 je znašala 8,7 milijona EUR, kar predstavlja 47 odstotkov investiranih sredstev. Letno se vrednost rezervacije zmanjšuje za enak odstotek vrednosti obračunane amortizacije investiranih sredstev. Stanje rezerviranih sredstev konec leta 2022 znaša 2,7 milijona EUR in konec leta 2021 3,1 milijona EUR.

II. Za sanacijo visoke nasute pregrade na napravi za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom je bilo izvorno oblikovanih 7 milijona EUR. Višina je bila določena na podlagi ocene stroškov za sanacijo pregrade na odlagališču nenevarnih odpadkov Bukovžlak (ONOB). Po oblikovanju rezervacije smo v zadnjih preteklih letih izvedli nekaj nujnih ukrepov (odvajanje zalednih vod na vzhodnem boku – faza I, izvedba ojačitvenega nasipa na drugi bermi pregrade), v nadaljnjih letih pa smo predvsem širili ter obnovili mrežo piezometrov za tehnično opazovanje in izdelali nekaj raziskovalnih vrtin. Na podlagi rezultatov iz opazovalnih vrtin smo ugotovili boljše stanje pregradnega telesa, kot je bilo ocenjeno pri oblikovanju rezervacije, in potreb po dodatnem oblikovanju rezervacije konec leta 2021 ni bilo. V letu 2022 smo na osnovi opravljenih del izvajalcev porabili sredstva v višini 64.949 EUR. Opravljene raziskave in redno tehnično opazovanje v danem trenutku kažejo dva potrebna ukrepa: ureditev odvodnjavanja na vzhodni strani pregrade in ojačitev z drenažo na zahodni strani pregrade, vendar ukrepa nista kritične narave. Predvidena je priprava projektov. Glede na grobo oceno stroškov potrebnih del povečujemo rezervacijo za 579.782 EUR. Tako stanje rezervacije na dan 31. 12. 2022 znaša 888.133 EUR in konec leta 2021 373.300 EUR. Za boljšo predstavo razloga za občasno preoblikovanje dolgoročnih rezervacij podajamo še naslednja pojasnila. Dejstvo je, da so pregrade na Za Travnikom in Bukovžlaku narejene kot zemeljske pregrade, po sestavi grajene iz različnih materialov, ki deloma predstavljajo stara bremena. Za sabo in v sebi zadržujejo večmilijonske količine materiala, odstranitev zato fizično ni možna. Pregrade so izpostavljene delovanju naravnih pojavov (padavine, osuševanje, podzemni tokovi vode in podobno) in stalno težijo k entropiji.

Kot skrben in zakonsko obvezan gospodar na njih izvajamo redno tehnično opazovanje in vse predpisane monitoringe. Na ugotovitve se odzivamo z ukrepi, ki so po presoji strokovnjakov potrebni za preprečitev uresničitve tveganja škodljivih emisij ali poškodbe. Cinkarna je oblikovala stalno projektno skupino, v katero so poleg njenih zaposlenih vključeni strokovnjaki Katedre za geotehniko (KGT) na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in projektantske hiše Hidrosvet d.o.o. Projektna skupina se sestaja na rednih sestankih in sproti obravnava pregled opravljenega dogovorjenega dela in vse novonastale okoliščine. Strokovne ugotovitve so podlaga za presojo ustreznosti oblikovanih rezervacij.

III. Za sanacijo odlagališča nenevarnih odpadkov Bukovžlak (ONOB) smo izvorno leta 2011 na osnovi grobe ocene oblikovali dolgoročno rezervacijo v višini 5 milijona EUR. V času izdelave projekta se je leta 2017 pokazala potreba po dodatnem oblikovanju v višini 1 milijona EUR. V tem času je bila namreč že znana potrebna posebna tehnika izvajanja, prav tako vgradni materiali. Stanje konec leta 2019 je znašalo po delnem koriščenju 4,5 milijona EUR. Raziskave vpliva onesnaženja zaradi vgrajenih starih bremen (CDM Smith, KGT) so pokazale potrebo po izvedbi tesnilne zavese na severovzhodni strani pregradnega telesa ONOB in obnove drenaže C1 pod visoko nasuto pregrado Bukovžlak. Za ta namen smo v letu 2021 oblikovali dodatno rezervacijo v višini 2.682.592 EUR. Leta 2023 smo projektanta pozvali k reviziji ocene po stanju na dan 31. 12. 2022, ki je zajela potrebne dopolnitve in podražitve na izvajanem objektu, projektantski nadzor, geodetsko spremljavo, potrebne meritve in kontrolo kvalitete vgrajenih materialov. Hkrati je ocenil roke za zaključek vseh del in temu ustrezno smo upoštevali tudi korekcijo zaradi predvidene inflacije. Skupaj z objektoma Drenaža C 1 in Tesnilna zavesa znesek še potrebnih sredstev za sanacijo ONOB tako znaša 8.541.868 EUR (konec leta 2021 je znašal 6.187.523 EUR). Glede na ocene vseh potrebnih del smo dolgoročno rezervacijo na presečni datum 31. 12. 2022 dodatno povečali v višini 2.813.531 EUR, poraba za sanacijske namene v letu 2022 pa je znašala 459.186 EUR.

IV. Rezultati rednega tehničnega opazovanja visoke nasute pregrade Bukovžlak kažejo trend slabšanja varnosti na vzhodnem boku pregrade. Tako kot že v točki II. opisanem primeru se zemeljska pregrada odziva na vplive naravnih pojavov. Da se varnostno stanje ne bi kritično poslabšalo, je projektant leta 2017 predvidel vzporedna posega – sanacijo vzhodnega boka in pripravo nasipa za začetek nižanja ravni vode v ojezeritvi. Ocenjeni stroški so znašali 3.032.000 EUR. Za ta znesek smo na dan 31. 12. 2017 oblikovali dolgoročno rezervacijo. V letu 2022 smo porabili 48.602 EUR sredstev. Na osnovi novih dognanj in presoje v letu 2022 ter temu ustrezno zastavljenih projektov je zdaj s pomočjo zunanjih strokovnjakov predviden način nižanja nivoja z nižanjem prelivnega objekta, kar je cenejša in lažja rešitev kot gradnja nasipa. To dejstvo je upošteval projektant pri reviziji ocene januarja 2023. Revizija je zajela tudi potrebne dopolnitve za projektantski nadzor, geodetsko spremljavo, meritve in kontrolo kvalitete vgrajenih materialov. Hkrati je projektant ocenil roke za zaključek vseh del in temu ustrezno upošteval tudi korekcijo zaradi predvidene inflacije. Na osnovi te ocene sproščamo rezervacijo v višini 389.757 EUR, tako da stanje rezervacije na dan 31. 12. 2022 znaša 2.712.809 EUR (na dan 31. 12. 2021 je bilo stanje 3.151.168 EUR).

V. Odprava tveganj zaradi starih bremen na lokacijah aktualne proizvodnje Cinkarne Celje: izvajalec Ocene tveganja za zdravje ljudi in okolje zaradi starih bremen na lokacijah aktualne proizvodnje Cinkarne Celje, d. d., je predvidel možne remediacijske ukrepe in jih finančno ocenil na skupno 6,4 milijona EUR. Za ta znesek smo na dan 31. 12. 2017 oblikovali novo rezervacijo. Le-to smo na osnovi novih znanih okoliščin po stanju na dan 31. 12. 2022 v celoti sprostili (6 milijonov EUR), saj iz tega naslova ne obstaja več nobena verjetnost, da bi v družbi v bodoče lahko nastali odlivi. V zvezi s tem podajamo v nadaljevanju ključne razloge za sprostitev rezervacije.

Bistveni dogodki v letu 2022 so bili sprejetje sodb prvostopenjskega in višjega sodišča v zadevi tožnika MOC (Mestna občina Celje), sprejetje ZVO-2, neuspeli zakonodajni postopek Zakona o sanaciji v preteklosti onesnaženega okolja na območju Mestne občine Celje v Celjski kotlini (ZSOOCK). Glede sodbe v zadevi MOC je sodišče na obeh stopnjah (prvostopenjski in pritožbeni) ob zavrnitvi zahtevka MOC, ki je temeljil na pogodbeni podlagi (MOC je zahtevek temeljil na primopredajnem zapisniku), razdelalo tudi ostale potencialne pravne podlage odgovornosti družbe izven okvirov, ki do sedaj v pravni in sodni praksi niso bili izpostavljeni ali pojasnjeni. Odločitev v zadevi tožnika

MOC v povezavi z okoliščinami iz zunanjega pravnega mnenja, ki ga je družba pridobila v zvezi z vprašanjem oblikovanih rezervacij, tako ne vplivajo zgolj na razmerja v konkretnem primeru (inter partes), ampak imajo v tem kontekstu pravne učinke tudi za vse podobne primere, med katere spada tudi odgovornost družbe za zemljišče na lokaciji trenutne proizvodnje. Sodišče se je v sodbi decidirano postavilo na stališče, da »Sedanji standardi kakovosti okolja ne morejo biti uporabljivi za obremenjevanje okolja do leta 1970.« Ker je odločitev prvostopenjskega sodišča potrdilo tudi višje sodišče (obe sodbi sta bili sprejeti v letu 2022), katerega sodba je javno objavljena in ima težo v oblikovanju sodne prakse, je z njo na novo vzpostavljen temelj, na katerega se bodo opirala sodišča pri oblikovanju odločitev tudi v prihodnje.

Glede na naravo obremenitev zemljišča, za katero so bile oblikovane rezervacije, lahko izvedemo enake zaključke tudi v zvezi z obveznostjo družbe, ki je bila prvotno izpeljana iz prepričanja obstoja obveznosti odprave onesnaženja na podlagi splošne odškodninske odgovornosti.

V zgornjem kontekstu je zato pomembno tudi (z odločitvijo sodišča skoraj paralelno) sprejetje ZVO-2, katerega ureditev je smiselna preslikava ureditve iz ZVO-1 in zato ne pomeni spremembe, ki bi diskvalificirala razlage sodišča oziroma so le-te aktualne tudi v smislu veljave/uporabe ZVO-2.

Vse izpostavljene okoliščine so pripeljale do ocene, da je verjetnost utemeljenosti zahtevkov, za katere je bila oblikovana zadevna rezervacija, manj kot 50-odstotna, zato družba rezervacijo sprošča.

Uprava družbe je prejela zadostne informacije s pomočjo dobljene tožbe MOC za sprostitev rezervacije za odpravo tveganj starih bremen na lokacijah aktualne proizvodnje Cinkarne Celje in prav tako zadostne informacije glede ostalih oblikovanih rezervacij, in sicer ne samo upoštevaje okoljske vidike, ampak tudi zadostne informacije o spremenjenih okoliščinah in kakšne so negotovosti v zvezi z uporabljenimi predpostavkami, kjer obstajajo še vedno določene negotovosti, ki lahko v bodoče pripeljejo do sprememb v oblikovanih zneskih, saj gre v vseh primerih za njihovo oceno. Pri ocenah so bili vključeni strokovnjaki s tega področja. Glede na analize in mnenja strokovnjakov so oblikovane rezervacije zadostne, v bodoče se lahko spremenijo zaradi strukture zemljišč, porabe materialov, ki lahko popustijo, ali nastopijo drugačne obveznosti. Trenutno se ne kažejo potrebe po spremembi višine rezervacij, oblikovanih na dan 31. 12. 2022, za katere ocenjujemo, da obstaja več kot 50-odstotna verjetnost za nastanek odlivov v prihodnosti.

Glede na to, da so bile rezervacije pod točkami od II. do V. v letu 2017 revidirane, ponovno ocenjene konec leta 2021 in po stanju konec leta 2022 ponovno ocenjene s strani zunanjih strokovnjakov glede časovnice njihove izvedbe, zaradi rasti cene specifičnih storitev in materiala ter novonastalih okoliščin, Uprava podjetja ocenjuje, da je višina rezervacij ustrezno oblikovana.

v EUR

Rezervacije za ekološke namene 2022	Stanje na dan 31. 12. 2021	Plan namenske rabe 2022	Oblikovanje 2022	Poraba 2022	Odprava 2022	Stanje na dan 31. 12. 2022
Rezervacije za odlagališče Za Travnikom	373.300	23.000	579.782	64.949	0	888.133
Rezervacije za odlagališče Bukovžlak (ONOB)	6.187.523	2.110.000	2.813.531	459.186	0	8.541.868
Rezervacija za visoko nasuto pregrado Bukovžlak	3.151.168	260.000	0	48.602	389.757	2.712.809
Rezervacija za odpravo tveganj zaradi starih bremen – CDM SMITH	5.988.176	10.000	0	0	5.988.176	0
Rezervacija za ekologijo – Ekološka naložba s področja proizvodnje TIO_2	3.101.022	0	7	426.872	0	2.674.157
Skupaj	**18.801.189**	**2.403.000**	**3.393.320**	**999.609**	**6.377.932**	**14.816.968**

Črpanje rezervacij v letu 2022 predstavljajo stroški izvajalcev za opravljena dela v višini 572.417 EUR in obračunano amortizacijo 320 EUR, ki neposredno bremenijo oblikovane rezervacije (tč. II., III. in IV. rezervacij za okolje), ter obračunano amortizacijo investiranih sredstev v znesku 426.872 EUR (tč. I. rezervacij za okolje). Dodatno oblikovanje v višini 3.393.320 EUR (z upoštevano inflacijo) se nanaša na ponovno preverbo stanja rezervacije z dokumentacijo zunanjega izvajalca Hidrosvet. Zunanji izvajalci ocenjujejo dokončanja del v roku od 3 do 4 let. Časovnica del je sicer vnaprej določena, sama izvedba del pa se lahko zaradi nepredvidenih dogodkov ali dejavnikov spremeni.

v EUR

Rezervacije za ekološke namene 2021	**Stanje na dan 31. 12. 2020**	**Plan namenske rabe 2021**	**Oblikovanje 2021**	**Poraba 2021**	**Stanje na dan 31. 12. 2021**
Rezervacije za odlagališče Za Travnikom	360.774	100.000	15.921	3.395	373.300
Rezervacije za odlagališče Bukovžlak (ONOB)	3.539.065	2.000.000	3.452.592	804.135	6.187.523
Rezervacija za visoko nasuto pregrado Bukovžlak	2.928.922	200.000	232.700	10.454	3.151.168
Rezervacija za odpravo tveganj zaradi starih bremen – CDM SMITH	6.002.275	300.000	0	14.100	5.988.176
Rezervacija za ekologijo – Ekološka naložba s področja proizvodnje TIO_2	3.518.494	0	0	417.471	3.101.022
Skupaj	**16.349.530**	**2.600.000**	**3.701.214**	**1.249.555**	**18.801.189**

Črpanje rezervacij v letu 2021 predstavljajo stroški izvajalcev za opravljena dela v višini 831.083 EUR in obračunano amortizacijo 320 EUR, ki neposredno bremenijo oblikovane rezervacije (tč. II., III. in IV. rezervacij za okolje), ter obračunano amortizacijo investiranih sredstev v znesku 417.471 EUR (tč. I. rezervacij za okolje). Dodatno oblikovanje se nanaša na ponovno preverbo stanja rezervacije z dokumentacijo zunanjega izvajalca Hidrosvet.

14 Dolgoročno odloženi prihodki

Podjetje je v letu 2007 pridobilo odločbo št. PIZ-06/0245 za oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu s 74. členom Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. V letu 2022 smo v celoti namenili odstopljene prispevke in nagrade obdobja za pokritje stroškov plač invalidov.

v EUR

Odloženi prihodki	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Odstopljeni prispevki za zaposlovanje invalidov	1.947	913
Dolgoročno odloženi prihodki za opremo	1.345	1.776
Sredstva, prejeta iz sklada EU	133.335	161.172
Brezplačno pridobljena oprema in vozila	9.013	24.221
Emisijski kuponi	44.074	27.667
Subvencije fotovoltaika	173.367	0
Skupaj	**363.054**	**215.749**

v EUR

Odloženi prihodki leto 2022	31. 12. 2021	Oblikovanje	Namenska poraba	31. 12. 2022
Odstopljeni prispevki za zaposlovanje invalidov	914	32.833	31.799	1.947
Dolgoročno odloženi prihodki za opremo	1.776	0	431	1.345
Sredstva, prejeta iz sklada EU	161.171	0	27.836	133.335
Sredstva pridobljena za fotovoltaiko	0	176.555	3.189	173.367
Emisijski kuponi	27.667	40.397	24.017	44.047
Brezplačno pridobljena oprema in vozila	24.221	0	15.208	9.013
Skupaj	**215.749**	**249.785**	**102.480**	**363.054**

v EUR

Odloženi prihodki leto 2021	31. 12. 2020	Oblikovanje	Namenska poraba	31. 12. 2021
Odstopljeni prispevki za zaposlovanje invalidov	1.799	29.324	30.210	914
Dolgoročno odloženi prihodki za opremo	2.516	0	740	1.776
Sredstva, prejeta iz sklada EU	189.073	0	27.902	161.171
Emisijski kuponi	51.228	40.397	63.958	27.667
Brezplačno pridobljena oprema in vozila	39.429	0	15.208	24.221
Skupaj	**284.045**	**69.721**	**138.017**	**215.749**

15 Kratkoročne finančne obveznosti

v EUR

Skupina obveznosti	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kratkoročne finančne obveznosti – asignacije, cesije	59.392	191.886
Kratkoročne obveznosti iz naslova izvedenih finančnih instrumentov – terminski posli	0	5.616
Skupaj	**59.392**	**197.503**

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2022

v EUR

	Stanje na dan 31. 12. 2021	Denarne spremembe	Nedenarne spremembe	Stanje na dan 31. 12. 2022
			Pridobitve/odtujitve	
Dividende	0	–24.922.418	24.922.418	0
Asignacije, cesije, obresti, terminski posli	197.503	–138.111	0	59.392
Obresti	0	–2.715	2.715	0
Skupaj	**197.503**	**–25.063.243**	**24.925.133**	**59.392**

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2021

v EUR

	Stanje na dan 31. 12. 2020	Denarne spremembe	Nedenarne spremembe	Stanje na dan 31. 12. 2021
			Pridobitve/odtujitve	
Dividende	12.415	–16.448.317	16.435.902	0
Asignacije, cesije, obresti, terminski posli	47.675	–7.741	157.569	197.503
Lastne delnice	0	–914.484	914.484	0
Skupaj	**60.090**	**–17.370.542**	**17.507.955**	**197.503**

16 Kratkoročne poslovne obveznosti

v EUR

Poslovne obveznosti	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Obveznosti do dobaviteljev	14.898.860	18.690.237
Druge obveznosti	4.619.285	4.552.487
Skupaj	**19.518.145**	**23.242.724**

v EUR

Skupina obveznosti	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi	11.372.481	9.547.147
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	3.526.380	9.137.478
Kratkoročne obveznosti za nezaračunano blago in storitve	0	5.611
Kratkoročne obveznosti na podlagi predujmov	170.164	70.165
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	2.602.550	2.517.024
Kratkoročne obveznosti za prispevke izplačevalca	1.326.675	1.299.826
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih institucij	509.838	656.587
Druge kratkoročne obveznosti	10.057	8.886
Skupaj	**19.518.145**	**23.242.724**

17 Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci

Obveznosti na podlagi pogodb s kupci so nastale zaradi pogodbenih zavez kupcem iz naslova popustov oziroma količinskih rabatov.

v EUR

Obveznosti na podlagi pogodb s kupci	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Obveznosti na podlagi pogodb s kupci	157.520	136.087
Skupaj	**157.520**	**136.087**

18 Druge kratkoročne obveznosti

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi družba izkazuje kratkoročno odložene stroške oziroma odhodke in DDV od predujmov.

v EUR

Opis	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Vračunana neizrabljena pravica za letni dopust	797.395	823.198
Vračunani stroški	150.090	180.596
DDV od danih predujmov	54.766	10.889
Drugo	1.668	2.785
Skupaj	**1.003.919**	**1.017.468**

19 Pogojne obveznosti in zaveze

v EUR

Opis	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Dane garancije	2.275.179	2.345.729
Terminski posli	50.953	4.650.283
Plačilna kartica VISA in Mastercard	40.000	40.000
Material v dodelavi in predelavi	59.725	59.725
Skupaj	**2.425.857**	**7.095.737**

Dane garancije predstavljajo obveznost do Nove kreditne banke Maribor, d. d., in UniCredit Bank, d. d., v višini 2.275.179 EUR iz naslova carinskih in trošarinskih obveznosti (1.030.000 EUR) ter garancija za izvedbo pogodbenih obveznosti ARSO v višini 1.245.179 EUR.

Mestna občina Celje je 27. 10. 2017 zoper Cinkarno Celje, d. d., vložila tožbo v višini 1,3 milijona EUR za sanacijo onesnažene zemljine. Poslovodstvo družbe je s pomočjo ocen zunanjih pravnih strokovnjakov presodilo, da je verjetnost zaključka tožbe v korist družbe, zato družba rezervacije za te namene ni oblikovala. Tožba je bila 2. 2. 2022 s pravnomočnostjo sklepa sodišča na I. stopnji rešena v korist družbe. Mestna občina Celje je na sodbo podala pritožbo, vendar je dne 29. 6. 2022 Višje sodišče s sodbo odločilo v korist družbe.

20 Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodke iz pogodb s kupci sestavljajo prodajne vrednosti prodanih proizvodov, trgovskega blaga, materiala in opravljenih storitev v obračunskem obdobju. Razčlenitev čistih prihodkov od prodaje po področnih in območnih odsekih je prikazana v nadaljevanju.

v EUR

	Leto 2022	Leto 2021
Čisti prihodki iz pogodb s kupci proizvodov in storitev	226.584.095	192.179.884
Čisti prihodki iz pogodb s kupci blaga in materiala	569.021	282.216
Skupaj	**227.153.116**	**192.462.100**

21 Drugi poslovni prihodki

v EUR

Prihodek	Leto 2022	Leto 2021
Prodaja emisijskih kuponov	0	436.560
Prihodki iz amortizacij brezplačno pridobljenih sredstev	505.649	507.543
Dobiček pri prodaji in odpisi sredstev	7.253	3.331
Prihodki iz naslova državne podpore zaradi covida-19*	334.430	35.149
Izterjane odpisane terjatve	0	8.498
Prejete odškodnine	23.763	109.289
Odprava dolgoročnih rezervacij**	6.817.354	124.892
Ostali poslovni prihodki	61.471	161.801
Skupaj	**7.749.919**	**1.387.062**

* Prihodki se nanašajo na prejete refundacijske zahtevke iz naslova izolacij (covidna obolenja). Družba je prav tako v mesecu maju 2022 prejela 300.000 EUR pomoči iz naslova Zakona o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (ZUOPDCE), objavljenem v Uradnem listu RS, št. 29, 4. 3. 2022. Upravičenec do pomoči zaradi dviga energentov je bil pravni subjekt, kateremu bodo stroški energije v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 narasli več kot 40 odstotkov. Višina pomoči se je določila glede na dejansko velikost čistih prihodkov od prodaje v letu 2019 in glede na delež stroškov energije v celotnih poslovnih odhodkih v letu 2019. Ob upoštevanih kriterijih in izračunanem znesku je bila pomoč dodeljena v višini 300.000 EUR in tudi v mesecu maju 2022 izplačana na transakcijski račun družbe.

** Znesek v višini 6.377.932 EUR se nanaša na odpravo rezervacij za okolje, saj je poslovodstvo družbe na osnovi dokazov in ponovne preverbe ocenilo, da so v letu 2022 nastali razlogi za njihovo odpravo in prenos med prihodke (glej pojasnilo 13 – Druge rezervacije).

v EUR

Prihodek	Leto 2022	Leto 2021
Odprava/sprostitev okoljskih rezervacij	6.377.932	0
Odprava/sprostitev rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine	439.422	124.892
Skupaj	**6.817.354**	**124.892**

22 Poslovni odhodki

Poslovni odhodki

v EUR

	Leto 2022	Leto 2021
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	200.613	140.470
Stroški materiala	134.953.778	97.519.612
Stroški storitev	16.229.210	13.830.982
Stroški dela	29.483.416	28.888.986
Amortizacija	12.150.684	11.281.415
Drugi poslovni odhodki	5.264.418	5.468.743
Slabitve in odpisi poslovnih terjatev	1.553	28.975
Skupaj	**198.283.671**	**157.159.184**

Stroški raziskav in razvoja v letu 2022 znašajo 233.759 EUR, leta 2021 so znašali 120.045 EUR.

Amortizacija

Družba časovno enakomerno amortizira osnovna sredstva v času pričakovane življenjske dobe posameznega osnovnega sredstva. Amortizacija bremeni vrednost posameznega osnovnega sredstva.

v EUR

Amortizacija	Leto 2022	Leto 2021
Neopredmetena sredstva	209.123	224.513
Služnostne pravice	72.342	72.342
Zgradbe	3.271.577	3.203.086
Proizvajalna oprema	8.592.476	7.775.865
Druga oprema	5.166	5.610
Skupaj	**12.150.684**	**11.281.415**

Stroški dela

v EUR

Strošek dela	Leto 2022	Leto 2021
Plače in nadomestila	20.807.538	20.157.542
Prispevki za socialno varnost	3.718.924	3.611.188
Povračila stroškov in drugi prejemki zaposlenih	4.529.314	4.709.667
Dodatno pokojninsko zavarovanje	427.640	410.590
Skupaj	**29.483.416**	**28.888.986**

Stroški dela vključujejo obračunane obveznosti do zaposlenih na podlagi podjetniške kolektivne pogodbe ter na podlagi individualnih pogodb zaposlenih, povračila stroškov v zvezi z delom v skladu s kolektivno pogodbo. Med stroški povračil v zvezi z delom niso zajeti stroški prehrane v tistem delu, ki se nanaša na stroške priprave hrane v lastni kuhinji. Ti stroški so v letu 2022 znašali 978.237 EUR (846.552 EUR v letu 2021). Stroški so izkazani po svoji vsebini in namembnosti, torej med stroški porabljenega materiala in storitev, stroški dela, odpisi vrednosti (amortizacija)

in drugimi poslovnimi odhodki. Družba je obračunala neizkoriščeno pravico do letnega dopusta, skladno z MRS 19. Družba je vpisana v register pokojninskih načrtov kot delodajalec, ki financira pokojninski načrt z oznako PNMZ K, ki ga izvaja odprt Modri krovni pokojninski sklad pri upravljavcu Modri zavarovalnici. V letu 2022 je družba za dodatno pokojninsko zavarovanje namenila 427.640 EUR (leta 2021 410.775 EUR).

V družbi je bilo na dan 31. 12. 2022 zaposlenih 775 oseb. Povprečno število zaposlenih je znašalo 776 oseb, poprečno število na osnovi vkalkuliranih ur pa 725.

Družba je imela v letu 2022 tudi stroške storitev, ki se ne obravnavajo kot stroški dela, v zvezi z agencijami za posredovanje delovne sile na podlagi pogodb o posredovanju, v višini 788.002 EUR (v letu 2021 znašajo ti stroški 819.140 EUR). Zaposlenih je bilo 27,67 delavca (leta 2021 30,17), upoštevajoč število delovnih ur na podlagi teh pogodb.

Drugi poslovni odhodki

v EUR

Drugi poslovni odhodki	**Leto 2022**	**Leto 2021**
Oblikovanje rezervacij za ekologijo	3.393.314	3.701.214
Ekološke takse in povračila	393.070	464.162
Nagrade študentom in dijakom na praksi	225.487	265.503
Prispevek za uporabo stavbnega zemljišča	562.120	367.738
Prevrednotenje zalog materiala in blaga	332.443	386.724
Izguba pri prodaji (izločitvi) osnovnih sredstev	143.377	135.159
Drugi stroški in odhodki	214.609	148.243
Skupaj	**5.264.418**	**5.468.743**

Revidiranje računovodskih izkazov Cinkarne Celje, d. d., za leto 2022 je opravila družba Ernst & Young revizija, d. o. o. Pogodbena vrednost za dogovorjene storitve revidiranja je znašala 29.100 EUR, povečana za DDV in potne stroške. Revizijska družba Ernst & Young v letu 2023 je za poslovno leto 2022 opravila še revizijo preveritve elektronske oblike računovodskih izkazov 2022-ESEF (2.100 EUR) in revizijo poročila o prejemkih družbe 2022 (3.100 EUR). Druge odhodke v glavnini predstavljajo izgube pri poravnavi prijavljenih škodnih primerov in plačane odškodnine fizičnim osebam.

23 Finančni prihodki in odhodki

v EUR

	Leto 2021	**Leto 2022**
Neto tečajne razlike	0	0
Prihodki od obresti	20.235	12.284
Prihodki od dividend	16.025	13.915
Finančni prihodki skupaj	**36.259**	**26.199**
Neto tečajne razlike	–457.614	–25.670
Odhodki za obresti	–2.715	–4.189
Obresti za rezervacije odpravnin in jubilejnih nagrad	–36.000	–16.443
Finančni odhodki skupaj	**–496.329**	**–46.302**
Neto finančni izid	**–460.070**	**–20.103**

Finančne prihodke predstavljajo prejete obresti od naložbenja in terjatev, prihodki od dolgoročnih finančnih naložb ter pozitivne tečajne razlike pri poslovanju in financiranju. Finančne odhodke predstavljajo obračunane obveznosti za poslovno leto od dolgoročnih in kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti ter negativne tečajne razlike, nastale pri poslovanju in financiranju (terminski posli nakupa in prodaje deviz).

24 Davek od dohodka pravnih oseb

Obračun davka od dobička pravnih oseb je narejen skladno s Pravilnikom o davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb po stopnji 19 % od davčne osnove, ki se v primerjavi s predhodnim in predpreteklim letom ni spremenila. Davčno osnovo v letu 2022 zmanjšujejo olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj, za zaposlovanje invalidov, za davčno nepriznane popravke terjatev v preteklosti, za katere so bili začeti po ZFFPPIPP, za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje ter za investiranje v opremo in donacije.

v EUR

	Leto 2022	Leto 2021
Odmerjeni davek	10.015.959	7.591.736
Odloženi davek	0	276.914
Davek od dobička skupaj	**10.545.469**	**7.314.822**
Sprememba davčne osnove zaradi prehoda na nov način računovodenja, pri spremembah računovodskih usmeritev, popravkih napak in prevrednotenjih	–42.246	–38.781
Davek od povečanja odhodkov	–11.718	–129.226
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	213.617	523.711
Davek od davčnih olajšav	–821.480	–925.329
Davek od prihodkov, ki zmanjšujejo davčno osnovo in drugo	–35.024	–15.816
Davek od dobička skupaj	**9.319.109**	**6.729.381**
Efektivna davčna stopnja	**17,7 %**	**17,5 %**

Efektivna davčna stopnja, izračunana kot razmerje med odhodki za davek in računovodskim poslovnim izidom, znaša 17,7 % in v letu 2021 17,5 %. Spremembe v odloženih davkih leta 2022 se nanašajo na dodatno oblikovane/porabo rezervacije za okolje, jubilejne nagrade in odpravnine ter zmanjšanje/povečanje iz naslova odprave oblikovanega popravka vrednosti terjatev.

Podjetje je izkazalo zmanjšanje terjatev za odloženi davek iz naslova začasnih razlik. Zmanjšanje v letu 2022 se nanaša na razliko med:

v EUR

Opis	Leto 2022	Leto 2021
Poraba rezervacij	–738.232	–112.290
Odprava oblikovanega popravka vrednosti terjatev	–113.928	–21.459
Oblikovane rezervacije	322.365	410.663
Oblikovan popravek vrednosti terjatev (naložb)	285	0
Skupaj	**–529.510**	**276.914**

VI. IZKAZ DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov prikazuje spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za poslovno leto kot razliko med stanjem 31. 12. 2022 in 31. 12. 2021. Sestavljen je po posredni metodi iz izkaza finančnega položaja na dan 31. 12. obračunskega leta in izkaza finančnega položaja na dan 31. 12. 2021 ter iz dodatnih podatkov, potrebnih za prilagoditev prihodkov in odhodkov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk. Teoretično možne postavke niso prikazane, vrednosti pa so izkazane za tekoče in preteklo obdobje.

VII. IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala ima obliko sestavljene razpredelnice sprememb vseh sestavin kapitala. Teoretično možne postavke niso prikazane. Spremembe lastniškega kapitala se nanašajo na sklep skupščine o razporeditvi bilančnega dobička predhodnega leta za izplačilo dividend lastnikom, ki so bile ali bodo izplačane, ter na nakup lastnih delnic. Na podlagi 14. točke 64. člena ZGD-1 je izkazu gibanja kapitala dodana ugotovitev bilančnega dobička.

VIII. FINANČNI INSTRUMENTI IN FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja (likvidnostno in obrestno)

Likvidnostno tveganje

Cinkarna Celje, d. d., je poslovni partner, znan po plačilni disciplini tako na domačem kot na tujem trgu, podjetje, ki nima bančnih dolgov in ima stabilne denarne tokove. Poslovanje družbe je tradicionalno konservativno z visokim denarnim tokom. Upravljanje likvidnosti med drugim obsega načrtovanje pričakovanih denarnih obveznosti in njihovo pokrivanje, tekoče spremljanje plačilne sposobnosti kupcev in redno izterjavo zapadlih terjatev. Bonitetna ocena je AAA (platinasta odločnost). V tabelah v nadaljevanju so prikazane finančne in poslovne obveznosti glede na rok zapadlosti.

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2022

v EUR

	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	
		Skupaj	Do pol leta
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	14.898.860	14.898.860	14.898.860
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	157.520	157.520	157.520
Skupaj	**15.056.380**	**15.056.380**	**15.056.380**

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2021

v EUR

	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	
		Skupaj	Do pol leta
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	18.690.236	18.690.236	18.690.236
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	136.087	136.087	136.087
Skupaj	**18.826.323**	**18.826.323**	**18.826.323**

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje pomeni možnost izgub zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu. Podjetje nima dolgoročnih finančnih obveznosti in iz tega naslova nima vzpostavljenih ukrepov. Če bi se to dejstvo spremenilo, bi vzpostavili primerne ukrepe za obvladovanje tovrstnega tveganja.

Zaradi dobrega poslovanja in ugodnega finančnega stanja družba z namenom zniževanja stroškov ležarin pri bankah sklepa depozitne pogodbe s pozitivnimi obrestnimi merami. Na zadnji dan bilance stanje depozitov z dospelostjo do enega leta znaša 21 milijonov EUR. Če bi se bančna obrestna mera znižala za 1 %, bi to pomenilo povečanje finančnih odhodkov za 210 tisoč EUR, če bi se pa povečala za 1 %, bi se povečali finančni prihodki za 210 tisoč EUR na letni ravni.

Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje družbe Cinkarna Celje, d. d., je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Tveganje je omejeno, saj poslujemo pretežno z dolgoletnimi partnerji, ki so pogosto znana tradicionalna evropska industrijska podjetja z visoko boniteto. V zadnjih letih smo zaznavali, da je plačilna disciplina v Sloveniji, na Balkanu in Vzhodni Evropi relativno slaba, vendar v prihodnjem obdobju na tem geografskem področju ne pričakujemo več težav oziroma se je potencial tveganja pomembno znižal. S preureditvijo/prečiščenjem portfelja strateških poslovnih področij podjetja, konkretno gre za ukinitev programa grafičnih repromaterialov, programa valjane titancinkove pločevine, programa antikorozijskih premazov in programa gradbenih materialov, se je izpostavljenost kreditnemu tveganju pomembno znižala, kar dokazujeta podatek o zapadlosti terjatev in dejstvo, da praktično nimamo več dodatnega oblikovanja popravkov vrednosti terjatev zaradi dvoma v plačilo oziroma neplačila izkazanih terjatev do kupcev.

Družba Cinkarna Celje že vrsto let izvaja interno kreditno kontrolo za posamičnega kupca, ki mu je določila individualni kreditni limit, in sicer glede na plačilno disciplino, bonitetno oceno in dobro poslovanje z družbo. Proces spremljanja in obvladovanja kreditnega tveganja se je še dodatno povečal sredi leta 2021 z nastopom zavarovanja terjatev pri zunanji instituciji, kjer se kreditni limiti določajo, spremljajo in spreminjajo na dnevni bazi.

Poleg rednega spremljanja kreditnega limita za posameznega kupca se na dnevni bazi spremljajo plačilna disciplina kupca in objave na Ajpesu v zvezi z objavo postopkov po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP). Prav tako se s trenutkom zapadlosti terjatve opominja kupca na zapadlost terjatve z opominom najprej telefonsko, nato pa pisno; vse od dneva zapadlosti do poplačila se obračunajo zamudne obresti. Proces rednega spremljanja in kontrole portfelja terjatev do kupcev je stalnica družbe, ki rezultira v majhnem deležu odpisa ali slabitvi terjatev glede na delež v prodaji.

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki so bila najbolj izpostavljena kreditnemu tveganju, je bila na datum poročanja naslednja:

v EUR

	Pojasnila	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančne naložbe	3	1.973.765	1.651.099
Terjatve do kupcev	4	22.087.040	29.148.099
Denar in denarni ustrezniki	5	45.210.098	59.746.594
Skupaj		**69.270.903**	**90.545.792**

Na bilančni presečni dan 31. 12. 2022 ima družba poleg 21 milijonov EUR še dodatnih 24,2 milijonov EUR denarnih sredstev za zagotavljanje tekočega poslovanja. Da bi družba zmanjšala kreditno

tveganje in izpostavljenost pri bankah, ima sredstva razporejena med pet bank, ki imajo odlično boniteto in dobro bilančno vsoto.

Družba ima zdravo strukturo terjatev do kupcev, kar je razvidno v tabeli zapadlost terjatev po rokih zapadlosti in v tabeli gibanja popravka vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev.

Gibanje popravkov vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev

v EUR

Leto 2022	Stanje 31. 12. 2021	Oblikovan popravek vrednosti 2022	Odpisi popravka vrednosti preteklih let	Stanje 31. 12. 2022
Kupci v državi	267.017	0	32	266.985
Kupci v tujini	381.437	1.500	11.142	371.794
Skupaj	**648.454**	**1.500**	**11.174**	**638.780**

v EUR

Leto 2021	Stanje 31. 12. 2020	Oblikovan popravek vrednosti 2021	Odpisi popravka vrednosti preteklih let	Plačane odpisane terjatve	Stanje 31. 12. 2021
Kupci v državi	367.302	0	100.285	0	267.017
Kupci v tujini	360.960	28.975	0	8.498	381.437
Skupaj	**728.262**	**28.975**	**100.285**	**8.498**	**648.454**

Terjatve do kupcev po rokih zapadlosti

v EUR

Skupina terjatev po zapadlosti	Bruto vrednost 31. 12. 2022	Popravek 31. 12. 2022	Bruto vrednost 31. 12. 2021	Popravek 31. 12. 2021
Nezapadlo	19.743.148	15.763	26.683.460	21.346
Že zapadlo do 15 dni	1.960.633	1.569	1.240.457	994
Že zapadlo od 16 do 60 dni	345.946	1.633	1.252.916	6.635
Že zapadlo od 16 do 180 dni	56.335	56	240	0
Že zapadlo nad 180 dni	619.758	619.759	619.479	619.479
Skupaj	**22.725.819**	**638.779**	**29.796.552**	**648.454**

v EUR

Skupina terjatev po zapadlosti	Bruto vrednost 31. 12. 2021	Popravek 31. 12. 2021	Bruto vrednost 31. 12. 2020	Popravek 31. 12. 2020
Nezapadlo	26.683.460	21.346	23.925.001	0
Že zapadlo do 15 dni	1.240.457	994	448.553	0
Že zapadlo od 16 do 60 dni	1.252.916	6.635	360.628	0
Že zapadlo od 16 do 180 dni	240	0	0	0
Že zapadlo nad 180 dni	619.479	619.479	728.262	728.262
Skupaj	**29.796.552**	**648.454**	**25.462.444**	**728.262**

Vse terjatve do kupcev so od 1. 6. 2021 zavarovane pri zunanji instituciji. Na dan 31. 12. 2022 je pri zunanji instituciji (zavarovalnica Coface PKZ, d. d.) zavarovanih 95,4 % terjatev (konec leta 2021 pa 90,68 %), z drugo obliko zavarovanja (akreditiv, avans) 2,5 % terjatev (konec leta 2021 7,06 %) in le 2,1 % vseh terjatev ni zavarovanih (konec leta 2021 2,3 %). Družba koncentracijo terjatev ugotavlja s pomočjo informacijskih orodij in vnesenih limitov v sistem. Informacijski sistem spremljanja terjatev nam omogoča sprotno spremljanje zavarovanja terjatev, saj se informacijski sistem dnevno posodablja glede na spremembe vrste zavarovanja in spremembe kreditnih limitov. Konec leta predstavlja 6 kupcev titanovega dioksida iz Evropske unije 35-% (leta 2021 je teh 6 kupcev predstavljalo 29-%) delež v vseh terjatvah, ki so v celoti zavarovane. Kupci so razpršeni po različnih trgih in s tem ni večje izpostavljenosti družbe do posameznega kupca.

Valutno tveganje

Cinkarna Celje, d. d., nabavlja in prodaja na svetovnem trgu, zato je izpostavljena tudi tveganju razvoja neugodnih medvalutnih razmerij. Predvsem gre za valutno razmerje EUR/USD. Ker se glavnina prodaje vrši v evrih, je izpostavljenost pereča predvsem pri dolarski nabavi titanonosnih surovin, izjemoma tudi žvepla in bakrovih spojin. Po obsegu bistveno manjša je izpostavljenost na področju dolarsko nominirane prodaje.

Gibanje in napovedi glede dinamike valutnega para EUR/USD kontinuirano spremljamo. V osnovi kratkoročno tveganje neugodnih sprememb tečaja dolarja omejujemo s standardizirano in konsistentno uporabo finančnih instrumentov (dolarske terminske pogodbe). Dosegamo tako rekoč popolno pokritost relevantnih poslovnih dogodkov, ki vključujejo valutni par EUR/USD.

Izpostavljenost tveganju spremembe deviznih tečajev

v EUR

	31. 12. 2022		31. 12. 2021	
	EUR*	**USD**	**EUR***	**USD**
Terjatve do kupcev	21.673.232	413.838	28.269.239	878.860
Dani predujmi	1.168.851	0	396.433	36.099
Denar in denarni ustrezniki	45.210.098	0	59.746.594	0
Kratkoročne finančne obveznosti	-59.392	0	-197.503	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	-19.450.525	-67.620	-17.093.801	-6.148.923
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	**48.542.264**	**346.218**	**71.120.962**	**-5.233.964**

EUR* je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju spremembe deviznih tečajev.

Poleg funkcionalne valute EUR družba uporablja še valuto USD (ameriški dolar), ki je bil uporabljen pri preračunu bilančnih postavk na dan 31. 12. in je enak referenčnemu tečaju Evropske centralne banke, in sicer število ene nacionalne valute za 1 evro na dan 31. 12. 2022 znaša 1,0666 ter na dan 31. 12. 2021 znaša 1,1326.

Analiza občutljivosti

Sprememba vrednosti valute USD za 1 % glede na EUR na dan 31. 12. 2022 oziroma 31. 12. 2021 bi poslovni izid pred davki spremenila za vrednosti, navedene v tabeli v nadaljevanju. Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Pri izračunu vpliva spremembe tečaja ameriškega dolarja je upoštevano stanje terjatev in obveznosti, ki so nominirane v dolarjih.

v EUR

	31. 12. 2022		31. 12. 2021	
Sprememba valute USD	1 %	–1 %	1 %	–1 %
Vpliv na poslovni izid pred davki	**3.693**	**–3.693**	**302.125**	**–302.125**

Vsaka nadaljnja sprememba tečaja ameriškega dolarja za 1 % glede na EUR bi pomenila dodatno spremembo poslovnega izida pred davki za zgoraj navedene vrednosti.

Upravljanje kapitala

Primarni cilj upravljanja kapitala družbe Cinkarna Celje je zagotavljanje visokega kreditnega ratinga in ustreznih kazalnikov financiranja, s čimer zagotavlja ustrezen razvoj svojega poslovanja in ustvarja čim večjo vrednost za svoje delničarje.

Družba Cinkarna Celje želi z upravljanjem in prilagajanjem kapitalske strukture slediti spremembam v ekonomskem okolju. Dividende izplačuje skladno s spremenjeno dividendno politiko, sprejeto na decembrski seji Nadzornega sveta leta 2022. Cinkarna Celje, d. d., nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nobenega programa delniških opcij. V letih 2021 in 2022 ni bilo sprememb v načinu upravljanja kapitala. Družba Cinkarna Celje za nadzor nad kapitalom uporablja kazalnik finančnega vzvoda, ki prikazuje delež neto zadolženosti v kapitalu in neto zadolženosti skupaj. Neto zadolženost vključuje finančne in poslovne obveznosti, zmanjšane za denar in njegove ustreznike.

v EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančne obveznosti	59.392	197.503
Poslovne in druge kratkoročne obveznosti	23.046.745	28.248.514
Denar in denarni ustrezniki	45.210.098	59.746.594
Neto zadolženost	**–22.103.961**	**–31.300.577**
Kapital	209.010.148	190.165.790
Kapital in neto zadolženost	**186.906.187**	**158.865.213**
Kazalnik finančnega vzvoda	**–12 %**	**–20 %**

IX. POŠTENA VREDNOST

v EUR

	31. 12. 2022		31. 12. 2021	
	Knjigovodska vrednost	**Poštena vrednost**	**Knjigovodska vrednost**	**Poštena vrednost**
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	1.973.765	1.973.765	1.651.099	1.651.099
Terjatve do kupcev	22.087.040	22.087.040	29.148.099	29.148.099
Denar in denarni ustrezniki	45.210.098	45.210.098	59.746.594	59.746.594
Finančne obveznosti	–59.392	–59.392	–197.503	–197.503
Obveznosti do dobaviteljev	–14.898.860	–14.898.860	–18.690.237	–18.690.237
Obveznosti iz pogodb s kupci	–157.520	–157.520	–136.087	–136.087
Skupaj	**54.155.131**	**54.155.131**	**71.521.965**	**71.521.965**

Finančne naložbe so glede na izračun poštene vrednosti razvrščene v tri skupine:

- 1. skupina sredstev – sredstva po tržni ceni,
- 2. skupina sredstev – sredstva, ki niso uvrščena v I. skupino, njihova vrednost se določa neposredno ali na podlagi primerljivih tržnih podatkov,
- 3. skupina sredstev – sredstva, za katera tržnih podatkov ni mogoče pridobiti.

Poštena vrednost sredstev	**31. 12. 2022**			
	1. skupina	**2. skupina**	**3. skupina**	**Skupaj**
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	0	1.973.765	0	1.973.765
Skupaj sredstva, merjena po pošteni vrednosti	**0**	**1.973.765**	**0**	**1.973.765**
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita				
Terjatve do kupcev	0	0	22.087.040	22.087.040
Denar in denarni ustrezniki	0	0	45.210.098	45.210.098
Skupaj sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita	**0**	**0**	**67.297.138**	**67.297.138**
Skupaj	**0**	**1.973.765**	**67.297.138**	**69.270.903**

Poštena vrednost obveznosti	**31. 12. 2022**			
	1. skupina	**2. skupina**	**3. skupina**	**Skupaj**
Finančne obveznosti	0	0	59.392	59.392
Obveznosti do dobaviteljev	0	0	14.898.860	14.898.860
Obveznosti iz pogodb s kupci	0	0	157.520	157.520
Skupaj obveznosti, za katere je razkrita poštena vrednost	**0**	**0**	**15.115.772**	**15.115.772**

Predpostavke za določanje poštene vrednosti naložb in drugih postavk so navedene v uvodnih pojasnilih v poglavju III. Pomembne računovodske usmeritve.

→ III. Pomembne računovodske usmeritve

v EUR

Poštena vrednost sredstev	**31. 12. 2021**			
	1. skupina	**2. skupina**	**3. skupina**	**Skupaj**
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	5	1.651.099	0	1.651.099
Skupaj sredstva, merjena po pošteni vrednosti	**0**	**1.651.099**	**0**	**1.651.099**
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita				
Terjatve do kupcev	0	0	29.148.099	29.148.099
Denar in denarni ustrezniki	0	0	59.746.594	59.746.594
Skupaj sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita	**0**	**0**	**88.894.693**	**88.894.693**
Skupaj	**0**	**1.651.099**	**88.894.693**	**90.545.792**

v EUR

Poštena vrednost obveznosti	**31. 12. 2021**			
	1. skupina	**2. skupina**	**3. skupina**	**Skupaj**
Finančne obveznosti	0	0	197.503	197.503
Obveznosti do dobaviteljev	0	0	18.690.237	18.690.237
Obveznosti iz pogodb s kupci	0	0	136.087	136.087
Skupaj obveznosti, za katere je razkrita poštena vrednost	**0**	**0**	**19.023.827**	**19.023.827**

X. POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI – PODATKI O SKUPINAH OSEB

Udeležba Uprave v kapitalu

Konec leta 2022 in 2021 je imela ena članica Uprave v lasti 1.860 delnic družbe Cinkarna Celje, kar predstavlja 0,023 % celotnega kapitala družbe oziroma 0,023 % glasovalnih pravic. Člani Nadzornega sveta delnic na bilančni presečni dan niso imeli.

31. 12. 2022, 31. 12. 2021	Število delnic	Delež v kapitalu (%)
Nikolaja Podgoršek Selič	1.860	0,023

Bruto prejemki skupin oseb

v EUR

	Leto 2022	Leto 2021
Člani Uprave	661.946	594.141
Člani Nadzornega sveta družbe	152.540	113.060
Skupaj bruto prejemki skupin oseb	**814.486**	**707.201**
Zaposleni na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	3.134.933	3.252.549
Skupaj bruto prejemki skupin oseb in prejemki zaposlenih na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	**3.949.419**	**3.959.750**

Prejemki članov Uprave v letu 2022

v EUR

Ime in priimek	Funkcija (predsednik, član)	Fiksni prejemki – bruto (1)	Variabilni prejemki – bruto na podlagi kvantitativnih meril	Bonitete	Drugi prejemki	Skupaj bruto
Aleš Skok	Predsednik	275.977	64.680	7.829	4.133	352.619
Nikolaja Podgoršek Selič	Namestnica predsednika	220.069	51.537	8.873	3.179	283.659
Filip Koželnik	Član	16.234	4.116	2.602	2.715	25.668
Skupaj		**512.281**	**120.333**	**19.304**	**10.028**	**661.946**

Prejemki članov Uprave v letu 2021

v EUR

Ime in priimek	Funkcija (predsednik, član)	Fiksni prejemki – bruto (1)	Variabilni prejemki – bruto na podlagi kvantitativnih meril	Bonitete	Drugi prejemki	Skupaj bruto
Aleš Skok	Predsednik	264.000	22.277	9.150	4.849	300.276
Nikolaja Podgoršek Selič	Namestnica predsednika	210.354	43.753	10.622	4.576	269.305
Filip Koželnik	Član	15.981	582	3.367	4.630	24.560
Skupaj		**490.335**	**66.612**	**23.139**	**14.055**	**594.141**

Prejemki članov Nadzornega sveta v letu 2022

v EUR

Ime in priimek	Funkcija (predsednik, namestnik, član, zunanji član komisij)	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto letno (1)	Sejnine NS in komisij – bruto letno (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški	Skupaj prejemki
Mario Gobbo	Član NS + predsednik NS + predsednik KK	28.125	1.815	29.940	8.635	38.575
Luka Gaberščik	Član NS + namestnik pred. NS + član KK	20.250	1.815	22.065	239	22.304
David Kastelic	Član NS + predsednik RK	20.625	2.695	23.320	384	23.704
Mitja Svoljšak	Član NS	17.385	1.540	18.925	162	19.088
Dušan Mestinšek	Član NS + član KK	18.750	1.595	20.345	0	20.345
Jože Koštomaj	Član NS + član RK	18.750	2.695	21.445	0	21.445
Gregor Korošec	Zunanji član	0	5.000	5.000	0	5.000
Žiga Gregorinčič	Zunanji član	0	1.040	1.040	0	1.040
Lea Peček	Zunanja članica	0	1.040	1.040	0	1.040
Skupaj		**123.885**	**19.234**	**143.120**	**9.420**	**152.540**

NS = Nadzorni svet RK = Revizijska komisija KK = Kadrovska komisija

Prejemki članov Nadzornega sveta v letu 2021

v EUR

Ime in priimek	Funkcija (predsednik, namestnik, član, zunanji član komisij)	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto letno (1)	Sejnine NS in komisij – bruto letno (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški	Skupaj prejemki
Mario Gobbo	Član NS + predsednik NS + predsednik KK	23.352	1.595	24.947	344	25.290
Luka Gaberščik	Član NS + namestnik pred. NS + član KK	16.813	1.595	18.408	58	18.467
David Kastelic	Član NS + predsednik RK	17.124	2.915	20.039	114	20.153
Mitja Svoljšak	Član NS	6.875	770	7.645	80	7.725
Dušan Mestinšek	Član NS + član KK	15.568	1.595	17.163		17.163
Jože Koštomaj	Član NS + član RK	15.568	2.695	18.263		18.263
Gregor Korošec	Zunanji član	0	6.000	6.000		6.000
Skupaj		**95.299**	**17.165**	**112.464**	**596**	**113.060**

NS = Nadzorni svet RK = Revizijska komisija KK = Kadrovska komisija

Bonitete članov uprave vključujejo boniteto, povezano z uporabo službenega osebnega vozila tudi v zasebne namene, in morebitne druge bonitete. Povračila stroškov vključujejo povračila za stroške prevoza na delo in za prehrano med delom.

POMEMBNEJŠI POSLOVNI DOGODKI, KI SO NASTOPILI PO KONCU POSLOVNEGA OBDOBJA

Dne 7. 3. 2023, kot narekuje 78. člen Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju na seji sveta delavcev, skladno s 16. členom omenjenega zakonika in Poslovnikom sveta delavcev, so bile izvedene volitve za novega predstavnika zaposlenih v Nadzornem svetu Cinkarne Celje.

Za predstavnika zaposlenih v Nadzornem svetu družbe je bil izglasovan Aleš Stevanovič, ki je funkcijo v celoti prevzel 8. 3. 2023.

Uprava družbe hkrati sporoča, da je družba v letu 2023 prejemnik pomoči v skladu z Zakonom o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize (ZPGOPEK), skladno s katerim veljalo posledice za primere, opredeljene v 12. odstavku 16. člena.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Building a better working world

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem gospodarske družbe CINKARNA Celje, d.d.

POROČILO O REVIZIJI RAČUNOVODSKIZH IZKAZOV

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe CINKARNA Celje, d.d. (družba), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2022 ter izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe CINKARNA Celje, d.d. na dan 31. decembra 2022 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa ("Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta". Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu z *Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti)*, ki ga je izdal *Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake* (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključna revizijska zadeva

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh računovodskih izkazih in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja. Za zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, v tem smislu opisujemo njeno obravnavo v okviru revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s to zadevo. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevo, ki jo navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih računovodskih izkazih.

Building a better working world

Rezervacije za okolje Na dan 31. decembra 2022 znašajo rezervacije za okolje 14.862 tisoč evrov, kot je razkrito v pojasnilu 13 Druge rezervacije. Višina rezervacij za okolje je določena na podlagi poslovodskih presoj in ocen glede vrste, obdobja nastanka in višine stroškov, ki bodo predvidoma potrebni za plačilo dolgoročnih obveznosti iz naslova odstranjevanja odpadkov in sanacije odlagališč in naprav ter zakonske osnove za rezervacije. Presojo, ki je potrebna za oceno takšnih stroškov, dodatno otežuje dejstvo, da je bilo aktivnosti v povezavi s sanacijo ali izkušenj s takšnimi dejavnostmi, na podlagi katerih bi lahko poslovodstvo primerjalo ocene prihodnjih stroškov, omejeno. Glede na to, da lahko spremembe predpostavk pomembno vplivajo na višino rezervacij v računovodskih izkazih, smo revizijske postopke osredotočili na to področje. Zaradi navedenega so rezervacije za okolje pomembne za našo revizijo in zato smo to področje opredelili kot ključno revizijsko zadevo.	Pridobili smo razumevanje postopka oblikovanja rezervacij za okolje ter ovrednotili in preizkusili zasnovo s tem povezanih kontrol. V zvezi s pripoznanimi rezervacijami za okolje smo preverili obstoj pravnih in posrednih zavez, ki zahtevajo obnovo in sanacijo posameznih lokacij odlagališč in naprav. V zvezi z dolgoročno rezervacijo za odpravo tveganj, oblikovanih v preteklih letih iz naslova starih bremen na lokacijah aktualne proizvodnje družbe, ki jo je družba v letu 2022 sprostila v okvir drugih poslovnih prihodkov, smo preverili, ali še obstajajo zakonske obveze za izkazovanje dolgoročne rezervacije. Pregledali smo pravna mnenja, pridobljena s strani poslovodstva, glede pravnih podlag o odgovornosti družbe za stara okoljska bremena od pravnih strokovnjakov, zaposlenih v družbi in zunanjih pravnih strokovnjakov glede spremenjenih okoliščin, ki so nastopile v letu 2022 v zakonodaji in drugih pravnih podlagah, ki so bile osnova za izkazovanje te dolgoročne rezervacije v preteklih letih. Opravili smo razgovore s pravnimi strokovnjaki zaposlenimi v družbi in poslovodstvom družbe glede odprave te rezervacije. Presojali smo o utemeljenosti odprave pripoznanja dolgoročne rezervacije za stara bremena, o spremenjenih okoliščinah in ponovno presodili o pravnih osnovah in verjetnosti odtoka sredstev po 31. decembru 2022. Preverili smo poslovodsko oceno višine potrebnih rezervacij za okolje po stanju na dan 31. december 2022, ki je bila pripravljena na osnovi presoj zunanjih strokovnjakov v tekočem in v preteklih letih o potrebnih aktivnostih za sanacijo odlagališč in naprav in s tem povezane ocene potrebnih stroškov. Pri tem smo presodili o ustreznosti uporabljenih predpostavk, kot so pričakovanja stopnja rasti cen ter diskontna stopnja in ocen poslovodstva glede terminskega izvajanja aktivnosti pri izračunu potrebnih rezervacij za okolje po stanju na dan 31. december 2022. Med drugim smo za preveritev ustreznosti zneska izkazanih rezervacij presojali tudi projektno dokumentacijo ter študijo tehničnih strokovnjakov, na osnovi katere je poslovodstvo oblikovalo te rezervacije. Za znesek povečanj dolgoročnih rezervacij smo preverili in presodili o ocenah stroškov vezanih na pričakovane prihodnje potrebne aktivnosti za sanacijo, ki so osnovane in ovrednotene s pomočjo zunanjih strokovnjakov. Presodili smo tudi o neodvisnosti in usposobljenosti zunanjih strokovnjakov, ki jih je v ta namen angažiralo poslovodstvo in ki so za CINKARNO Celje, d.d. pripravili ocene stroškov. Na vzorcu izbranih črpanj dolgoročnih rezervacij smo preverili podporno dokumentacijo za črpanje, kot na

Building a better working world

	primer prejete račune, sklenjene pogodbe z izvajalci, začasne situacije in rekapitulacije del s strani izvajalcev, ter preverili, ali je črpanje dolgoročnih rezervacij utemeljeno. Pregledali smo poročila o pravdnih postopkih in o skladnosti družbe z veljavnimi predpisi na okoljskem področju, pridobili neodvisna pravna pisma ter se o vseh pomembnih pravnih zadevah pogovorili s pravnim strokovnjakom zaposlenim v družbi. Ocenili smo ustreznost razkritij v pojasnilu 13 Druge rezervacije in njihovo skladnost z MSRP EU.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in našega mnenja o teh računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne z računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zgledajo pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene z računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad procesom priprave računovodskih izkazov družbe ter potrditev letnega poročila.

Building a better working world

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so i računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranj, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali i računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;

Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo pristojnim za upravljanje predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili pristojne za upravljanje, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Building a better working world

POROČILO O DRUGIH ZAKONSKIH IN REGULATORNIH ZAHTEVAH

DRUGE ZAHTEVE V ZVEZI Z VSEBINO REVIZORJEVEGA POROČILA V SKLADU Z UREDBO (EU) ŠT. 537/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane družbe smo bili imenovani na skupščini družbe dne 15. junija 2022, predsednik nadzornega sveta pa je pogodbo o revidiranju podpisal 30. avgusta 2022. Pogodba je bila sklenjena za obdobje 3 let. Celotno neprekinjeno obdobje našega sodelovanja z družbo, vključno s predhodnimi podaljšanji (podaljšanje prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja družbe) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja družbe, znaša 4 let.

V imenu revizijske družbe Ernst & Young d.o.o. sta za opravljeno revizijo odgovorni pooblaščeni revizorki Sanja Košir Nikašinović in Lidija Šinkovec.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali na isti dan kot revizijsko poročilo (ali drug datum dodatnega poročila, pri čemer moramo upoštevati, da 11. člen Uredbe določa, da zakoniti revizorji predložijo dodatno poročilo revizijski komisiji najpozneje na dan revizijskega poročila).

Nerevizijske storitve

Za revidirano družbo nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane družbe.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

REVIZORJEVO POROČILO O SKLADNOSTI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV V ELEKTRONSKI OBLIKI Z ZAHTEVAMI DELEGIRANE UREDBE ŠT. 2019/815 O ENOTNI ELEKTRONSKI OBLIKI POROČANJA

Opravili smo posel dajanja sprejemljivega zagotovila o tem, ali so revidirani računovodski izkazi družbe CINKARNA Celje, d.d. za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2022 (v nadaljnjem besedilu: revidirani računovodski izkazi) pripravljeni upoštevajoč zahteve Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/815 z dne 17. decembra 2018 in spremenjene Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/815 z dne 11. novembra 2020 o dopolnitvi Direktive 2004/109/ES Evropskega Priloga 1 parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev enotne elektronske oblike poročanja, veljavne za leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba).

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pravilno predstavitev revidiranih računovodskih izkazov v elektronski obliki v skladu z zahtevami Delegirane uredbe, pa tudi za tàko notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo revidiranih računovodskih izkazov v elektronski obliki na način, da ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad pripravo revidiranih računovodskih izkazov v elektronski obliki v skladu z zahtevami Delegirane uredbe.

Building a better working world

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je, da opravimo posel dajanja sprejemljivega zagotovila ter izrazimo sklep o tem, ali so revidirani računovodski izkazi pripravljeni skladno z zahtevami Delegirane uredbe. Naš posel dajanja sprejemljivega zagotovila smo opravili v skladu z Mednarodnim standardom dajanja zagotovil 3000 (prenovljen) – Posli dajanja zagotovil razen revizij ali preiskav računovodskih informacij iz preteklosti (MSZ 3000), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil. Ta standard zahteva, da posel načrtujemo in izvajamo tako, da pridobimo sprejemljivo zagotovilo za podajo sklepa.

Delovali smo v skladu z zahtevami glede neodvisnosti ter etičnimi zahtevami Uredbe EU št. 537/2014 in Mednarodnega kodeksa etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA). Kodeks je zasnovan na temeljnih načelih integritete, objektivnosti, strokovne usposobljenosti in dolžne skrbnosti, zaupnosti in strokovnega vedenja. Naše podjetje deluje v skladu z Mednarodnim standardom upravljanja kakovosti (MSUK) 1 in skladno z njim vzdržuje celovit sistem obvladovanja kakovosti, vključno z dokumentiranimi politikami in postopki glede skladnosti z etičnimi zahtevami, poklicnimi standardi ter veljavnimi pravnimi in regulativnimi zahtevami.

Povzetek opravljenega dela

V okviru obsega opravljenega dela smo izvedli postopke revizijske narave, in sicer:

- prepoznali in ocenili smo tveganje pomembne neskladnosti revidiranih računovodskih izkazov z zahtevami Delegirane uredbe zaradi napake ali prevare;
- pridobili smo razumevanje notranjega kontroliranja, ki je pomembno za posel dajanja sprejemljivega zagotovila, da bi oblikovali postopke, ki so ustrezni v danih okoliščinah, vendar pa ne za izražanje mnenja o učinkovitosti notranjega kontroliranja;
- ocenili smo, ali prejeti revidirani računovodski izkazi izpolnjujejo zahteve Delegirane uredbe, veljavne na dan poročanja;
- pridobili smo sprejemljivo zagotovilo, da so revidirani računovodski izkazi, ki so vključeni v letno poročilo izdajatelja prikazani v pravilni elektronski obliki XHTML.

Verjamemo, da so pridobljeni dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naš sklep.

Sklep

Na podlagi opravljenih postopkov in pridobljenih dokazov so po našem mnenju revidirani računovodski izkazi družbe CINKARNA Celje, d.d. za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2022 in ki so vključeni v letno poročilo, v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu z zahtevami Delegirane uredbe.

Ljubljana, 31. marec 2023

Sanja Košir Nikašinović
Direktorica, Pooblaščena revizorka
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Lidija Šinkovec
Pooblaščena revizorka

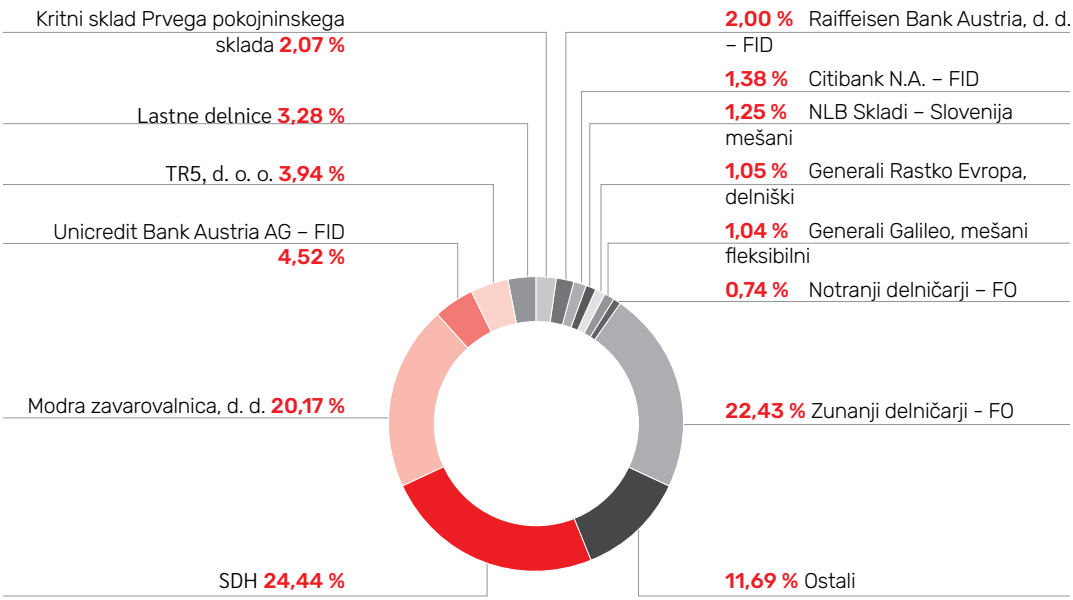
ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

SKUPŠČINA PODJETJA/STRUKTURA KAPITALA

Struktura lastništva delnic Cinkarne Celje, d. d.

	Št. delnic	%
SDH, d. d.	1.974.540	24,44
Modra zavarovalnica, d. d.	1.629.630	20,17
UNICREDIT BANK AUSTRIA AG – FID	364.840	4,52
TR5, d. o. o.	318.170	3,94
Lastne delnice	264.650	3,28
KRITNI SKLAD PRVEGA POKOJNINSKEGA SKLADA	167.050	2,07
RAIFFEISEN BANK AUSTRIA, D. D. – FID	161.460	2,00
CITIBANK N.A. – FID	111.600	1,38
NLB SKLADI – SLOVENIJA MEŠANI	100.990	1,25
Generali Rastko Evropa, delniški	85.110	1,05
Generali Galileo, mešani fleksibilni	84.302	1,04
Notranji delničarji – FO	59.932	0,74
Zunanji delničarji – FO	1.812.539	22,43
Ostali	944.957	11,69

Graf: Struktura lastništva delnic Cinkarne Celje, d. d.

IZJAVA ČLANOV POSLOVODSTVA IN OSEB, ODGOVORNIH ZA SESTAVO LETNEGA POROČILA

Navedeni in podpisani člani poslovodstva ter osebe, odgovorne za sestavo letnega poročila glede na 2. odstavek 134. člena ZTFI-1, potrjujemo, da je po našem najboljšem vedenju:

I. računovodsko poročilo skladno z ustreznim računovodskim poročanjem, to so Mednarodni standardi računovodskega poročanja. Takšno daje resničen in pošten prikaz sredstev, obveznosti, poslovnega izida in finančnega položaja družbe;

II. v poslovnem poročilu je zajet pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba izpostavljena.

S tem dne 27. 3. 2023 Uprava Letno poročilo 2023 sprejme in potrdi.

Poslovodstvo družbe

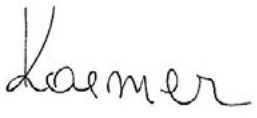
Predsednik Uprave	Članica Uprave – namestnica predsednika Uprave – tehnična direktorica	Član Uprave – delavski direktor
Aleš Skok, univ. dipl. inž. kem. teh., MBA – ZDA	**Nikolaja Podgoršek Selič,** univ. dipl. inž. kem. inž., spec.	**Filip Koželnik,** mag. posl. ved

OSEBE, ODGOVORNE ZA SESTAVO LETNEGA POROČILA

Član Uprave – delavski direktor	Vodja Računovodske službe
Filip Koželnik, mag. posl. ved	**mag. Karmen Fujs,** univ. dipl. ekon.

KULTURA PODJETJA

POSLOVNI PARTNERJI

Nenehoma bomo usmerjali napore v pošteno, kakovostno in pravočasno zadostitev potreb naših kupcev.
Razvijali bomo odnose obojestranskega zaupanja, sodelovanja in poslovnega prijateljstva.
Obveznosti do dobaviteljev, bank in pogodbenikov bomo poravnavali z največjo mero odgovornosti.

LASTNIKI

Stremeli bomo, da bosta naložba lastnikov in s tem zaupanje v pravilnost te odločitve nagrajena s pričakovanimi in ustreznimi donosi.
Skrb za dolgoročno vitalnost in donosnost podjetja bomo uresničevali z naložbami v razvoj in zaposlene.
Razumemo, da je naša odgovornost sorazmerna izkazanemu zaupanju.

ZAPOSLENI

Vsi zaposleni bodo deležni odkritega odnosa.
Pošteno plačilo za dobro opravljeno delo je neodtujljiva pravica.
Poskrbeli bomo za udejanjanje pravic ustrezne obveščenosti, osebne varnosti in enake obravnave.
Dolžnost vodstva podjetja sta spodbujanje pozitivnega delovnega vzdušja in skrb za razvoj ter udejanjanje pravil in načel etičnega poslovanja.

LOKALNA SKUPNOST

V okviru filozofije trajnostnega razvoja, investiranja v okoljske projekte in ciljnega projektiranja tehnologije bomo skrbeli za najbolj optimalne poti in načine varovanja okolja in zdravja naših someščanov.
Glede na možnosti bomo skrbeli in sodelovali pri razvoju in napredku lokalne skupnosti na področju izobraževanja, športa in kulture.

KAZALNIKI POROČANJA V SKLADU S STANDARDI GRI

Izjava o uporabi: Cinkarna Celje, d. d., je poročala v skladu s standardi GRI za obdobje od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2022.

GRI 1 v rabi: Temelji 2021

Ustrezni panožni standardi GRI: v obdobju priprave tega poročila ni sprejetih panožnih standardov GRI za kemijsko panogo.

Tabela: Kazalniki GRI

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	**Razlog**	**Pojasnilo**
Splošna razkritja					
2-1	Podatki o organizaciji	31	Siva celica označuje, da razlogi za opustitev niso dopustni za to razkritje ali da sklicna številka panožnega standarda GRI ni na voljo.		
2-2	Subjekti, vključeni v poročanje organizacije o trajnostnem poslovanju	45, 51, 89-90			
2-3	Obdobje poročanja, pogostost in kontaktna točka	89-90			
2-4	Preoblikovanje informacij	/			Prvo poročilo po GRI
2-5	Zunanja preveritev poročanja	20-24, 73, 74, 85, 86, 87, 89			Trajnostno poročilo ni bilo predmet zunanjega pregleda.
2-6	Dejavnosti, vrednostna veriga in druga poslovna razmerja	32-34, 58-61, 127-132			
2-7	Zaposleni	9, 46, 81, 107-125			
2-8	Delavci, ki niso zaposleni	109, 111			
2-9	Struktura in sestava vodenja in upravljanja	35-37			
2-10	Imenovanje in izbor najvišjega organa vodenja in upravljanja	36, 37, 39			
2-11	Predsednik najvišjega organa vodenja in upravljanja	31, 36, 43, 51			
2-12	Vloga najvišjega organa upravljanja pri nadzoru obvladovanja vplivov	42, 43, 102-105			
2-13	Delegiranje odgovornosti za obvladovanje vplivov	42, 43, 102-104			
2-14	Vloga najvišjega organa upravljanja pri trajnostnem poročanju	45, 46, 89, 90			

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
2-15	Nasprotja interesov	36, 37			
2-16	Komuniciranje kritičnih pomislekov	39, 73, 116, 139, 142			
2-17	Kolektivno znanje najvišjega organa upravljanja	36			Podatki s področja kompetenc niso na voljo.
2-18	Ocena uspešnosti najvišjega organa upravljanja	21-24, 42-43			Ocena uspešnosti trajnostnega razvoja ni izvedena.
2-19	Politike nagrajevanja	37, 38, 112			
2-20	Postopek določanja nagrad	37, 38, 112			
2-21	Letno skupno razmerje nadomestil	/		Ni bistveno	
2-22	Izjava o strategiji trajnostnega razvoja	16-19, 45, 46, 53, 89			
2-23	Zaveze v skladu s politikami organizacije	39, 40, 141-144			
2-24	Vključevanje zavez, skladne s politikami organizacije	39, 40, 141-144			
2-25	Procesi za odpravljanje negativnih vplivov	85-87			
2-26	Mehanizmi za iskanje nasvetov in sporočanje pomislekov	39, 74, 75, 116, 139			
2-27	Skladnost z zakonodajo in predpisi	40, 76, 77, 80, 81, 131, 142-144			
2-28	Članstvo v združenjih	101			
2-29	Pristop k vključevanju deležnikov	102-105			
2-30	Kolektivne pogodbe	42, 111			
Pomembne teme					
3-1	Postopek določanja pomembnih tem	104	Siva celica označuje, da razlogi za opustitev niso dopustni za to razkritje ali da sklicna številka panožnega standarda GRI ni na voljo.		
3-2	Seznam pomembnih tem	104-105			
3-3	Upravljanje pomembnih tem	39-40, 45-46, 71-73, 104, 107, 119, 141-144, 151, 155, 165, 171-172, 177			
Ekonomska uspešnost					
201-1	Neposredno ustvarjena in razdeljena ekonomska vrednost	8, 12, 13, 58-61			
201-2	Finančne posledice in druga tveganja in priložnosti zaradi podnebnih sprememb	79			
201-3	Načrt dodatnega pokojninskega zavarovanja in druge dodatne bonitete	113			
201-4	Prejeta finančna pomoč s strani države	246			Velja za leto 2023

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
Prisotnost na trgu					
202-1	Razmerje standardne osnovne ravni plač v primerjavi z minimalno plačo v državi	112			
202-2	Delež najvišjega vodstva iz lokalnega okolja	36			
Posredni gospodarski vplivi					
203-1	Podpora infrastrukturnim naložbam in storitvam	54, 55, 155, 156, 164			
203-2	Pomembni posredni ekonomski vplivi	10-13			
Prakse nabave					
204-1	Delež nakupov od lokalnih dobaviteljev	128			Omejitve razkrivanja zaradi zaupnosti podatkov
Preprečevanje korupcije					
205-1	Dejavnosti s tveganji, povezanimi s korupcijo	40, 81			
205-2	Komuniciranje o politikah in postopkih za boj proti korupciji	39, 40			
205-3	Dogodki korupcije in sprejeti ukrepi	40			
Protikonkurenčno vedenje					
206-1	Pravni postopki zaradi protikonkurenčnega vedenja ter kartelnih in monopolnih praks	/			Ni bilo pravnih postopkov zaradi protikonkurenčnega vedenja ter kartelnih in monopolnih praks.
Davki					
207-1	Pristop k davkom	207, 236			
207-2	Upravljanje davkov, kontrola in obvladovanje tveganj v zvezi z davki	67, 219			
207-3	Vključevanje deležnikov in obvladovanje skrbi v zvezi z davki	/		Ni bistveno	
207-4	Poročanje po posameznih državah	/			Sedež podjetja je v Sloveniji.
Materiali					
301-1	Uporabljeni materiali	144-146			
301-2	Uporabljeni reciklirani vhodni materiali	146, 147			
301-3	Vrnjeni/predelani proizvodi in njihovi embalažni materiali	145, 146, 148-150			

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
Energija					
302-1	Poraba energije v organizaciji	156-161, 165, 166			
302-2	Poraba energije izven organizacije	165-166			
302-3	Energetska intenzivnost	156			
302-4	Zmanjšanje porabe energije	155, 163, 164			
302-5	Zmanjšanje energetskih potreb za izdelke in storitve	158-161			
Voda in odpadne vode					
303-1	Odnos do vode kot skupnega vira	171-173			
303-2	Upravljanje vplivov, povezanih z odvajanjem vode	173-175			
303-3	Odvzem vode	171			
303-4	Izpust vode	173-175			
303-5	Poraba vode	171			
Biotska raznovrstnost					
304-1	Obrati v lasti, najemu, upravljanju, ki se nahajajo na ali v bližini zaščitenih območij ali na območjih z veliko biotsko raznovrstnostjo zunaj zaščitenih območij	177-179			
304-2	Pomembni vplivi dejavnosti, proizvodov in storitev na biotsko raznovrstnost	173, 175, 177-179			
304-3	Habitati, zaščiteni ali obnovljeni	175, 177-179			
304-4	Nacionalni seznam zaščitenih vrst, na katere vplivajo poslovne aktivnosti	177			
Emisije					
305-1	Neposredne (Obseg 1) emisije toplogrednih plinov	165-166			
305-2	Energetski posredne (Obseg 2) emisije toplogrednih plinov	165-166			
305-3	Druge posredne (Obseg 3) emisije toplogrednih plinov	/		Podatki niso na voljo	
305-4	Intenzivnost emisij toplogrednih plinov	165-169			
305-5	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	8, 98, 163, 164, 169			
305-6	Emisije snovi, ki uničujejo ozon (ODS)	167			
305-7	Dušikovi oksidi (NOX), žveplovi oksidi (SOX) in drugo	167			

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
Odpadki					
306-1	Ustvarjanje odpadkov in znatni vplivi v zvezi z odpadki	80, 151-153			
306-2	Obvladovanje znatnih vplivov v zvezi z odpadki	19, 46-48, 55, 56, 67, 80, 93, 127, 128			
306-3	Ustvarjeni odpadki	151-153			
306-4	Odpadki, preusmerjeni iz odlaganja	47, 48, 144, 146-151			
305-5	Odloženi odpadki	151-153			
Okoljska ocena dobaviteljev					
308-1	Novi dobavitelji, ki so bili pregledani po okoljskih merilih	127, 128			
308-2	Negativni vplivi na okolje v dobavni verigi in sprejeti ukrepi	128			
Zaposlovanje					
401-1	Novi zaposleni in fluktuacija zaposlenih	109, 110			
401-2	Ugodnosti, ki so določene za delavce, zaposlene s polnim delovnim časom, in niso predvidene za delavce, zaposlene za določen čas oziroma s krajšim delovnim časom	111		Ni bistveno	
401-3	Starševski dopust	111			
Odnosi med poslovodstvom in zaposlenimi					
402-1	Minimalni roki za izdajo obvestil v zvezi z operativnimi spremembami	103, 107, 111, 115-117			
Varnost in zdravje pri delu					
403-1	Sistem upravljanja varnosti in zdravja pri delu	91, 119-122			
403-2	Identifikacija nevarnosti, ocena tveganja in nesreč	122, 123			
403-3	Zdravstvene službe medicine dela	119-125			
403-4	Sodelovanje delavcev, posvetovanje in obveščanje o zdravju in varnosti pri delu	122-124			
403-5	Usposabljanje delavcev s področja varnosti in zdravja pri delu	113, 120			
403-6	Promocija zdravja delavcev	91, 119, 124			
403-7	Preprečevanje in ublažitev vplivov na zdravje in varnost pri delu, ki so neposredno povezani s poslovnimi odnosi	119-125			

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
403-8	Sistem vodenja zdravja in varstva pri delu za delavce	119-125			
403-9	Poškodbe pri delu	119, 121-122			
403-10	Poklicne bolezni	110, 123			
Usposabljanje in izobraževanje					
404-1	Povprečno število ur usposabljanja na leto na zaposlenega	114			
404-2	Programi za nadgradnjo znanj zaposlenih in programi, ki podpirajo nadaljnjo zaposljivost zaposlenih	115, 116			
404-3	Odstotek zaposlenih, ki prejemajo redne preglede njihove uspešnosti in poklicnega napredovanja	109			
Raznolikost in enake možnosti					
405-1	Raznolikost organov upravljanja in zaposlenih	36, 39, 107-109			
405-2	Razmerje osnovne plače in nagrad ženskih in moških	/		Ni podatka	Vsi zaposleni v Cinkarni Celje, d. d., imajo iste priložnosti ne glede na spol, starost in kraj.
Nediskriminacija					
406-1	Primeri diskriminacije in izvedeni korektivni ukrepi	40, 92, 107			
Svoboda združevanja in kolektivnih pogajanj					
407-1	Dejavnosti in dobavitelji, pri katerih je morda prisotno tveganje za pravico do združevanja in kolektivnih pogajanj	45, 111, 112			Podatki za dobavitelji niso na voljo.
Otroško delo					
408-1	Dejavnosti in dobavitelji, izpostavljeni znatnemu tveganju za incidente otroškega dela	128			
Prisilno ali obvezno delo					
409-1	Dejavnosti in dobavitelji, izpostavljeni znatnemu tveganju za incidente prisilnega ali obveznega dela	128			

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
Varnostne prakse					
410-1	Varnostniki, usposobljeni glede politik in postopkov varovanja človekovih pravic	/		Interni dokument – pogodba	Varnostniki so usposobljeni in licencirani v skladu z nacionalnimi predpisi, kar vključuje varovanje človekovih pravic.
Pravice domorodcev					
411-1	Primeri kršitev pravic domorodcev	/		Ni relevantno	Tema ni bistvena.
Lokalne skupnosti					
413-1	Dejavnosti z vključevanjem lokalne skupnosti, vpliv	135-139			
413-2	Dejavnosti s pomembnimi dejanskimi in potencialnimi negativnimi vplivi na lokalne skupnosti	42, 46, 139, 167, 171, 175, 178			
Družbena ocena dobaviteljev					
414-1	Novi dobavitelji, ki so bili ocenjeni glede na družbena merila	/		Podatki niso na voljo.	Skladno s trajnostnimi usmeritvami upravljanja vrednostne verige bomo v prihodnje ocenjevali nove dobavitelje tudi glede na družbena merila.
414-2	Negativni družbeni vplivi v dobavni verigi in sprejeti ukrepi	128			
Javne usmeritve					
415-1	Politične donacije	/		Ni bistveno	Cinkarna Celje, d. d., ne daje sponzorskih ali donacijskih prispevkov političnim strankam.
Zdravje in varnost kupcev					
416-1	Ocena vplivov kategorij izdelkov in storitev na zdravje in varnost	99, 131, 132, 142, 143, 144			
416-2	Primeri neupoštevanja v zvezi z vplivi izdelkov ali storitev na zdravje in varnost	77, 98, 99, 129-132			Ni znanih primerov neupoštevanja v zvezi z vplivi izdelkov na zdravje in varnost kupcev.

		Stran	Opustitev		
			Opuščene zahteve	Razlog	Pojasnilo
Marketing in označevanje					
417-1	Zahteve glede informacij in označevanja izdelkov in storitev	131, 132			
417-2	Primeri neupoštevanja v zvezi z informacijami in označevanjem izdelkov in storitev	132			Ni bilo primera neupoštevanja v zvezi z informacijami in označevanjem.
417-3	Primeri neupoštevanja v zvezi z marketinškimi sporočili	/			Ni bilo primerov neupoštevanja.
Zasebnost strank					
418-1	Utemeljene pritožbe glede kršitev zasebnosti strank in izgub podatkov o strankah	87			Ni bilo utemeljenih pritožb ali kršitev zasebnosti.

V obdobju priprave tega poročila ni sprejetih panožnih standardov GRI za kemijsko panogo.

Založila:	Cinkarna Celje, d. d.
Zanj:	Aleš Skok, predsednik Uprave
Vodja projekta:	Bernarda Podgoršek Kovač
Strokovni vsebinski koncept, izvedba:	Fit media d. o. o.
Besedilo in uredništvo:	Cinkarna Celje, d. d., in Fit media d. o. o.
Oblikovanje:	Metka Vehovar Piano, Fit media d. o. o.
Fotografije:	Peter Marinšek, Matjaž Očko, Aleš Fevžer, Uroš Čanžek, Jure Hictaler, arhiv Cinkarne Celje, www.shutterstock.com

April 2023